LIBRARY
Brigham Young University
RARE BOOK COLLECTION
Vault
093
D94
1482
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 23820 5220

Editio princeps.

102 ll. the last one blank

B M VII 1048

G.W. 7059

Barnabas Celſanus Bartholomæo paiello Equiti Vicenti/
no.S.P.D.Multa ſunt Bartholomæe Paielle: quæ uel in/
uidiæ:uel malignitatis aculeos ſubterfugere nequeunt:ſi ea
laudare inſtiteris:ut ingẽtes diuitiæ:magnæ cliẽtelæ:ſum/
mæ dignitates:generis nobilitas:& alia eiuſmodi: quæ non
minus fortunæ temeritati ſubiecta :q̃ ab eadẽ nobis ꝑcario
cõceſſa uidemꝰ.Sũt & alia ĩuidioſa minus:qualia q̃ ad uali
tudinem: bonamq; corporis habitudinem pertinent : quæ
diuina quadã benignitate:& cæleſti dono mortalibus elar/
giunẽ.Nõ ea tamẽ ſunt:ut uerã hõi laudẽ:aut gloriã cõpa/
re poſſint.Oĩa qdẽ hæc in te conſpiciunẽ ampliſſima. Sed
ſunt cũ aliis coĩa pluribꝰ.Alia igiẽ in te longe ãpliora reful
gẽt: quæ cũ pro ſui dignitate non ſint aliũde cõquiſita: ſed
ui animi:& induſtria tua cõparata:te non laude mõ dignũ:
ſed etiam admirandum quodam modo reddere uidentur.
Quãobrem nihil eſt mi Paielle:ꝙ tanti facias opum & di
uitiarum tuarum affluentiam:maiorum ſplendorem:gene
ris nobilitatẽ:neq; illud ĩ primis:(id enĩ paielloꝝ generi iã/
pridẽ peculiare extitit) ꝙ Lodouicũ patrẽ & te ꝑiter con
ſpicias in eq̃ſtri ordine collocatũ.Illud inq̃ pluris æſtimes
uelim.ꝙ eo ĩgenio:ea doctrina ꝑditus ſis:ut in arte poetica
emineas. Multũ (mihi crede) noĩs tibi:tuiſq; addideris: ſi
ea:quæ ingenii calore confeciſti:in lucem de ſinu tuo pro/
tuleris. Opinor iam te ematuruiſſe panægyras tuas heroi/
co ſtilo compoſitas de italis principibus: de Venetis pre /
ſertim dictatoribus : quorum auſpiciis præclariſſimæ res
terra mariq; geſtæ fuerũt. Quid in editionem ceſſas ? An
uereris:ne hic tuus labor in reprehenſiones incurrat? Nul/
la te uel improborum iniquitas : uel maliuolorum odium
de illius arcis præſidio deiiciet: in quo certa diſcplinæ ra/
tione:& ſingulari quadam ſcribẽdi facultate es collocatus.
Cupiebam equidem applicare ſcripta tua hiſce Claudiani
operibus:cum ut in iuſtam magnitudinẽ codex accreſce/
ret:tum ut eruditorum ingenia penſitarẽt quo flumine elo
quentiæ in panægyricis atq; elegia fereris:quo nitore uer/
borum floreres:quaue ſententiarum grauitate refulgeres.
Atqui longe ſecus mihi:q̃ uolebã:euenit . Tu enim nõ ex/
oratus me mea opinione fefelliſti: nihil tuarum panægy/
rum:aut elegiarum edendo:ꝙ eis nondum extremam ma/
num impoſuiſſe diceres. Perlege igitur Claudianum ſolũ:
cuius uitã:ut potuimus:in hũc modũ edidimꝰ.Errata aũt
ſi qua inueneris : partim humanæ imbecillitati:partim li/
brariorum incuriæ uelim aſcribas. Vale muſaꝝ decus.

CL.Claudianus poetarum omnium: qui habentur: ferme recentiſſimus Alexandria Aegypti urbe oriundus fuit: q̄q̄ ſūt: qui Hiſpania malint. Romæ floruit Theodoſii ætate: qui ante alios Imperatores fuit chriſtianiſſimus. quo item tempore Auguſtinus: Horoſius. Euagrius. Ioannes damaſcen9: & alii pleriq; religionis noſtræ fortiſſimi atletæ claruerunt. Scripſit autem de raptu Proſerpinæ libros quattuor. Sed quart9 neſcio quo pacto ad noſtrā nō puenit ætatē. In Ruffinum libros tres. In Eutropium eunuchum inuectiuas duas. Epitalamia in Honorii & Mariæ nuptiis: quæ non minoris elegantiæ habentur q̄ laſciuiæ. De nuptiis itē Honorii & Mariæ. In tertiū & quartum cōſulatum Honorii Panægyres. Panægyricas quoq; laudes ī Stiliconem: & Probum. Fuit: ut traddit Auguſtinus in libris de ciuitate dei a chriſti: ut ita dixerim: incarnatione alienus: quāuis de religione noſtra ſancte ſimul & pie aliquādo loquatur. Quod ut Theodoſio blandiretur feciſſe: creditum eſt. Profert idem Auguſtinus diuinos eius illos uerſus: quibus uictoriam Theodoſii aduerſus Eugenium impium Gallorem regem deſcripſit.

Te propter gelidis aquilo de monte procellis
Obruit aduerſas acies: reuolutaq; tela
Vertit in auctores: & turbine reppulit haſtas.
O nimium dilecte deo: cui fundit ab antris
Aeolus armatas hyemes: cui militat æther:
Et coniurati ueniunt ad claſſica uenti.

Vſus eſt familiariſſime Florentiuo monachō. Vſqueadeo in pauperes: ſed uirtute prædiros liberalem ſe præbuit: ut uulgo pater pauperum diceretur.

Finis

UPB

Claudii Claudiani præfatio in raptum Pro-
ſerpinæ.

i Nuenta ſecuit pimus q naue pfundū:
Et rudibus remis ſollicitauit aquas:
Qui dubiis auſ9cōmittere flatib9alnū:
Quas natura negat:præbuit arte uias.
Tranquillis primum trepidus ſe credidit undis:
Littora ſecuro tramite ſumma legens.
Mox longos tentare ſinus:& linquere terras:
Et leni cœpit pandere uela noto.
Aſt ubi paulatim præceps audacia creuit:
Cordaqꝫ languentem didicere metum:
Iam uagus irrupit pelago:cælumqꝫ ſecutus
Aegæas hyemes:ioniumqꝫ domat.

CL.Claudiani de raptu Proſerpinæ
liber primus Incipit.

i Nferni raptoris equos:afflataqꝫ curru
Sidera tænareo:caligenteſqꝫ profundæ
Iunonis thalamos audaci pmere cantu
Mens cōgeſta iubet.greſſus remouete pphani.
Iam furor humanos noſtro de pectore ſenſus
Expulit:& totum ſpirant præcordia phœbum.
Iam mihi cernuntur trepidis delubra moueri
Sedibus:& claram diſpergere lumina lucem
Aduentum teſtata dei.iam magnus ab imis
Auditur fremitus terris:templumqꝫ remugit:
Cecropidum ſanctaſqꝫ faces extollit eleuſis.
Angues triptolemi ſtrident:& ſquamea curuis
Colla leuant aſtricta iugis:lapſuqꝫ ſereno
Erecti roſeas tendunt ad carmina criſtas.
Ecce procul ternis hecate uariata figuris
Exoritur:leniſqꝫ ſimul procedit iachus
Crinali florens hedera:quem parthica tigris
Velat & auratos in nodum colligit ungues.
Ebria mœoniis figit ueſtigia thyrſis.
Dii:quibus in numerū uacui famulantur auerni
Vulgus iners:opibus quorum donatur auaris
Quicqd i orbe præerit:quos ſtyx luctib9 ambit
Iterfuſa uadis:& quos fumantia torquens
Aequora gurgitib9 phlegeton pluſtrat anhelis:
Vos mihi ſacrarum penetralia pandite rerum:
Et ueſtri ſecreta poli:qua lampade ditem
Flexit amor:quo ducta ferox proſerpina raptu

Poſſedit dotale chaos:quantaſq; per oras
Sollicito genitrix errauerit anxia curſu.
Vnde datæ fruges populis:& glande relicta
Ceſſerit inuentis dodonia quercus ariſtis.
Dux erebi quondam tumidas exarſit in iras
Prælia moturus ſuperis:quod ſolus egeret
Connubiis: ſterileſq; diu conſumeret annos
Impatiens neſcire torum;nullaſq; mariti
Illecebras.& dulce patris cognoſcere nomen.
Iam quæcunq; latent ferali mõſtra barathro:
In turmas aciemq; ruunt:contraq; tonantem
Coniurant furiæ:crinitaq; ſontibus hydris.
Tiſiphone quatiens in fauſto lumine pinum
Armatos ad caſtra mouet pallentia manes.
Pene reluctatis iterum pugnantia rebus
Rupiſſent elementa fidem:penituſq; reuulſo
Carcere laxatis pubes titania uinclis
Vidiſſet cæleſte iubar:rurſuſq; cruentus
Aegæon poſitis arcto de corpore nodis
Obuia centeno uexaſſet fulmina motu.
Sed pareæ uetuere minas:orbiq; timentes
Ante pedes ſoliumq; ducis fudere ſæueram
Caniciem:genibuſq; ſuas cum ſupplice fletu
Admouere manus:quarum ſub iure tenentur
Omnia: quæ ſerie fatorum pollice ducunt:
Longaq; ferratis euoluunt ſæcula penſis.
Prima fero lacheſis clamabat talia regi
Incultas diſperſa comas.o maxime noctis
Arbiter:umbrarumq; potẽs:cui noſtra laborãt
Stamina:qui finem cunctis & ſemina præbes
Naſcendiq; uices alterna morte rependis:
Qui uitam letumq; regis.nam quicquid ubiq;
Gignit materies:hoc te donante creatur:
Debeturq; tibi cunctis ambagibus æui.
Rurſus corporeos animæ mutantur in artus.
Ne pete firmatas pacis diſſoluere leges:
Quas dedimꝰ:uenitq; colus.neu prælia fratrum
Ciuili conuerte tuba.cur impia tollis
Signa? quid incæſtis aperis titanibus auras?
Poſce iouem.dabitur coniunx.uix ille pepercit:
Erubuitq; preces:animuſq; relanguit atrox:
Quanuis indocilis flecti ceu turbine rauco:
Cum grauis armatur boreas:glacieq; niuali

Hiſpidus.& gelida concretus grandine pennas
Flare cupit:pelagus ſyluas campoſq; ſonoro
Flāmine rapturus:ſi forte aduerſus ahenos
Aeolus obiecit poſtes.uaneſcit inanis
Impetus.& fractæ redeūt in clauſtra procellæ.
Tum maia genitum:qui feruida dicta reportet:
Imperat acciri.cyllenius aſtitit ales
Somniferam quatiens uirgam:tectuſq; galero.
Ipſe rudi ſolio fultus:nigraq; uerendus
Maieſtate ſedet.ſquallet immania fœdo
Sceptra ſitu.ſublime caput mœſtiſſima nubes
Aſperat:& diræ riget inclementia formæ.
Terrorem dolor augebat.tunc talia celſo
Ore tonat.tremefacta ſilent dicente tyranno
Atria:latratum triplicem compeſcuit ingens
Ianitor.& preſſo lachrymarum fonte reſedit
Cocytus.tacitis acheron obmutuit undis:
Et phlegethontææ requierunt murmura ripæ.
Atlantis tegææ nepos cōmune profundis:
Et ſuperis numen:qui fas per limen utrunq;
Solus habes:geminoq; facis cōmertia mundo:
I celer:& proſcinde notos:& iuſſa ſuperbo
Redde ioui:tantum ne tibi ſæuiſſime fratrum
In me iuris habes?ſi nobis noxia uires
Cum fortuna tulit:non robur & arma
Perdidimus.ſi rapta dies:an forte iacentes
Ignauoſq; putas?ꝙ non cyclopeia tela
Stringimus:aut uanos tonitru deludim⁹ auras.
Nunne ſatis uiſum eſt:grati ꝙ luminis expers
Tertia ſupremæ patior diſpendia ſortis?
Informeſq; plagas?cum te lætiſſimus ornet
Signifer:& uario cingant ſplendore triones.
Sed thalamos etiam prohibes.nereia glauco
Neptunum gremio complectitur amphitryte.
Te conſanguineo recepit poſt fulmina feſſum
Iuno ſinu.quid enim narrem latitantia furta?
Quid cererem?magnāq; themī?ubi tāta creādi
Copia?te felix natorum turba coronat.
Aſt ego deſerta mœrens inglorius aula
Implacidas nullo ſolabor pignore curas.
Non adeo toleranda quies:primordia teſtor
Noctis:& horrendæ ſtagna intemerata paludis.
Si dicto parere neges:patefacta ciebo

Tartara.ſaturni ueteres laxabo catenas.
Obducam tenebris lucem:compage ſoluta
Lucidus umbroſo miſcebitur aer auerno.
Vix ea fatus erat.iam nuncius aſtra tenebat:
Audierat mandata pater.ſecumq; uolutat
Diuerſos ducens animos.quæ tale ſequatur
Coniugium:ſtygioſq; uelit pro ſole receſſus.
Certa requiret ni tandem ſententia ſedit.
Aetnææ cereri proles optata uirebat
Vnica.nec tribuit ſobolem lucina ſecundam.
Feſſaq; poſt primos hæſerunt uiſcera partus:
Infœcunda quidem:ſed cunctis altior extat
Matribus:& numeri damnum proſerpina pẽſat.
Hãc fouet:hãc ſequitur:uitulã nõ blãdiꝰ ambit
Torua parens:pedibus quæ non proterit arua:
Nec noua lunatæ curuauit germina frontis.
Iam uicina toro plenis adoleuerat annis
Virginitas:tenerum iam pronuba flãma pudcrẽ
Sollicitat:mixtaq; tremit formidine uotum.
Perſonat aula ꝓcis:pariterq; ꝓ uirgine certãt.
Mars clipeo melior.phœbus præſtantior arcu.
Mars donat rhodopẽ.phœbꝰ largitur amyclas:
Et delon:clarioſq; lares.hinc æmula iuno:
Hinc poſcit latona nurum.deſpexit utrunq;
Flaua.ceres.raptuſq; timens(heu cæca futuri)
Cõmendat ſiculis furtim ſua pignora terris.
Infidis natam laribus commiſit alendam:
Aethera deſeruit:ſiculaſq; relegat in oras
Ingenio confiſa loci.trinacria quondam
Italiæ pars una fuit:ſed pontus & æſtus
Mutauere ſitum.rapuit confinia nereus
Victor:& abſciſſos interluit æquore montes:
Paruaq; cognatas prohibent diſcrimina terras.
Nunc illam ſociam rapta tellure triſulca
Opponit natura mari.caput inde pachyni
Reſpicit ionias protentis rupibus iras.
Hinc latrat getula thetis:lilybæaq; pulſat
Brachia conſurgens.hinc dedignata teneri
Concutit obiectum rabies tyrrhena pelorum.
In medio ſcopulis ſe porrigit ætna peruſtis:
Aetna gigantæos nunq̃ tacitura triumphos:
Enceladi buſtum:qui ſaucia membra reuinctus

Spirat in exhauſtum flagranti pectore ſulfur:
Et quotiens detrectat onus ceruice rebelli
In dextrum:leuumque latus:tunc inſula fundo
Vellitur:& dubiæ nutant cum mœnibus urbes.
Aetnæos apices ſolo cognoſcere uiſu:
Non aditu tentare licet.pars cætera frondet
Arboribus:teritur nullo cultore cacumen.
Nūc mouet indigenas nimbos:piceaque grauatū
Fœdat nube diem:nunc motibus aſtra laceſſit
Terrificis:damniſque ſuis incendia nutrit.
Sed quanuis nimio feruens excuberet æſtu:
Scit nubibus ſeruare fidem:pariterque fauillis
Dureſcit glacies tanti ſecura uaporis.
Arcano defenſa gelu fumoque fideli:
Lambit contiguas innoxia flāma pruinas.
Quæ ſcopulos tormenta rotent:q̄ tāta cauernas
Vis glomeret:quo fonte ruat uulcanius ignis.
Siue quod obicibus diſcurrens uentus opertis
Offenſo per ſaxa furit rimoſa meatu:
Dum ſcrutatur iter libertatemque repoſcens
Putrida multiuagis populatur flatibus antra.
Seu mare ſulfurei ductum per uiſcera montis
Oppreſſis igneſcit aquis:& pondera librat.
Hic ubi ſeruandum mater fidiſſima pignus
Abdidit:ad phrygios tendit ſecura penates:
Turrigeramque petit cybelem:ſinuoſa draconū
Membra regēs uolucri per peruia nubila tractu
Signant:& placidis humectant frena uenenis.
Frontem criſta tegit.pingunt maculoſa uirētes
Terga notæ:rutilum ſquāmis intermicat aurū.
Nunc ſpiris zephyros tranant:nunc arua uolatu
Inferiore ſecant.cano rota puluere labens
Sulcatam fœcundat humum.flaueſcit ariſtis
Orbita:ſurgentes ſcindunt ueſtigia fruges.
Veſtit iter comitata ſeges.iam linquitur ætna:
Totaque decreſcit refugo trinacria uiſu.
Heu quotiens præſaga mali uiolauit aborto
Rore genas.quotiens oculos ad tecta retorſit
Talia uoce mouens.Salue gratiſſima tellus:
Quam nos prætulimus cœlo:tibi gaudia noſtri
Sanguinis.& charos uteri commendo labores.
Præmia digna manent.nullos patiere ligones:

Et nullo rigidi uerſabere uomeris ictu.
Sponte tuus florebit ager ceſſante iuuenco.
Ditior oblatas mirabitur incola meſſes.
Sic ait:& fuluis ſerpentibus attigit idam.
Hic ſedes anguſta deæ:templiq; colendi
Relligioſa ſilex:denſis quam pinus obumbrat
Frondibus:& nulla lucos agitante procella
Stridula corniferis modulatur carmina ramis.
Terribiles intus thyaſi:ueſanaq; mixto
Concentu delubra gemunt.ululatibus ide
Bacchatur.timidas inclinant gargara ſyluas.
Poſtq̃ uiſa ceres:mugitum tympana frenant.
Conticuere chori.corybas non impulit enſem:
Non buxus:non æra ſonant:blandiq; leones
Summiſere iubas.adytis gauiſa cybelle
Exilit:& pronas intendit ad oſcula turres.
Viderat hæc dudum ſumma ſpeculatus ab arce
Iuppiter:& ueneri mentis penetralia monſtrat.
Curarum ſecreta tibi cytherea fatebor
Candida tartareo nuptum proſerpina regi
Iamdudum decreta dari.ſic atropos urget:
Sic cecinit longæua themis.nũc matre remota
Rem peragit tempus.fines inuade ſicanos:
Et cereris prolem patulis illudere campis:
Craſtina puniceos cum lux detexerit ortus:
Coge tuis armata dolis:quibus urere cuncta
Me quoq; ſæpe ſoles.cur ultima regna qeſcũt?
Nulla ſit immunis regio.nullumq; ſub umbris:
Pectus in acceſſum ueneri.iam triſtis erynnis
Sentiat ardores acheron:ditiſq; ſeueri
Ferrea laſciuis molleſcant corda ſagittis.
Accelerat præcepta uenus:iuſſuq; parentis
Pallas:& inflexo quæ terret mænala cornu
Addunt ſe comites.diuino ſemita greſſu
Claruit.augurium qualis laturus in orbem
Præceps ſanguineo delabitur igne cometes
Prodigiale rubens.non illum nauita tuto:
Non impune uident populi:ſed crine minaci
Nunciat:aut ratibus uentos:aut nubibus ignes:
Deuenere locum:cereris qua tecta nitebant
Cyclopum firmata manu:ſtant ardua ferro
Mœnia:ferrati poſtes:immenſaq; nectit
Clauſtra calybs.nunq̃ tanto ſudore pyragmon:

Nec ſteropes conſtruxit opes:nec talibus unꝗ
Spirauere notis animæ:nec flumine tanto
Incoctum maduit laſſa ceruice methallum.
Atria cingit ebur.trabibus ſolidatur abenis
Culmen:& in celſas ſurgunt belectra columnas.
Ipſa domum mulcens tenero proſerpina cantu
Irrita texebat rediturae munera matri.
Hic elementorum ſeries:ſedeſꝙ paternas
Inſignabat acu.ueterem qua lege tumultum
Diſcreuit natura parens:& ſemina iuſtis
Diſceſſere locis quicquid leue fertur in altum.
In medium grauiora cadunt.incanduit æther.
Egit flamma polum.fluxit mare:terra pepēdit.
Non color unus ineſt.ſtellas accendit in auro:
Oſtro fundit aquas.attollit littora gemmis.
Filaꝙ mentitis ſubter cælantia fluctus.
Arte tument:credas illidi cautibus alga.
Et raucum bibulis inſerpere murmur arenis.
Addit quinꝙ plagas:mediā ſub tegmine rubro
Obſeſſam feruore notat.ſquallebat aduſtus
Limes:& aſſiduo ſitiebant ſtamina ſole.
Vitales utrinꝙ duas:quas mitis oberrat
Temperies.habitanda uiris cum fine ſupremo:
Torpentes traxit geminas:brumaꝙ perenni
Fœdat:& æterno conſtringit frigore telas.
Necnon & patrui pingit ſacraria ditis.
Fataleſꝙ ſibi manes:nec defuit omen:
Præſcia nam ſubitis maduerunt fletibus ora.
Cœperat & uitreis ſummo iam margine texti
Oceanum ſinuare uadis:ſed cardine uerſo
Senſit adeſſe deas:imperfectumꝙ laborem
Deſerit:& niueos infecit purpura uultus
Per liquidas ſuccenſa genas:caſtiꝙ pudoris
Illuxere faces.non ſic decus ardet eburnum
Lydia ſidonio quod fœmina texuit oſtro.
Merſerat unda diem.ſparſo nox humida ſomno
Languida ceruleis inuexerat ocia bigis.
Iamꝙ uiam pluto ſiculas molitur ad arces
Germani monitu.toruos inuiſa iugales
Alecto temone ligat:qui paſcua mandunt
Cocyti:ſpaciiſꝙ erebi nigrantibus errant:
Stagnaꝙ tranquillæ potātes marcida lethes:
Aegra ſoporatis ſpumant obliuia linguis

Orneus crudele micans. Ethoniſqꝫ ſagitta
Ocyor. & Stygii ſublimis gloria Nycteus
Armenti. Ditiſqꝫ nota ſignatus Alaſter.
Stabant ante fores iuncti: ſæuumqꝫ fremebat
Craſtina uenturæ ſpectantes gaudia prædæ

Præfatio ſecundi libri

o Cia ſopitis ageret cũ cantibus orpheus
Neglectumqꝫ diu depoſuiſſet opus:
Lugebant erepta ſibi ſolatia nymphæ.
Lugebant dulces flumina mœſta modos.
Sæua feris natura redit: metuenſqꝫ leonem
Implorat citharæ uacca tacentis opem.
Illius & duri fleuere ſilentia montes:
Syluaqꝫ biſtoniam ſæpe ſecuta lyram.
Sed poſtq̃ inachiis alcides miſſus ab argis
Thraeia pacifero contigit arua pede:
Diraqꝫ ſanguinei uertit præſepia regis:
Et diomedæos gramine pauit equos.
Tum primæ feſto lætatui tempore uates
Deſuetæ repetit fila canora lyræ:
Et reſides leui modulatus pectine neruo
Pollice feſtiuo nobile duxit ebur.
Vix auditus erat: uenti ſternuntur: & undæ.
Pigrior aſtrictis torpuit hebrus aquis.
Porrexit rhodope ſitientes carmina montes.
Excuſſit gelidas pronior oſſa niues.
Ardua nudato deſcendit populus emo:
Et comitem quercum pinus amica trahit.
Cirrheaſqꝫ dei quanuis deſpexerit arces:
Orphei laurus uocibus apta uenit.
Securum blandi leporem fouere moloſſi:
Viciniumqꝫ lupo præbuit agna latus.
Concordes uaria ludunt cum tigride damæ.
Maſſyliam cerui non timuere iubam.
Ille nouere ales ſtimuloſqꝫ actuſqꝫ canebat
Herculis: & forti monſtra ſubacta manu.
Qui timidæ matri preſſos oſtenderit angues
Intrrpiduſqꝫ fero riſerit ore puer.
Te neqꝫ dictæas quatiens mugitibus urbes
Taurus: non ſtygii terruit ira canis.
Non leo ſidereos cæli rediturus ad axes:
Non erymanthæi gloria montis aper.
Solus amazonio cinctus ſtymphalidas arcu

Appetis.occiduo ducis ab orbe greges.
Tergeminiq; ducis numeroſos deiicis artus:
Et totiens uno uictor ab hoſte redis.
Non cadere antæo:non creſcere profuit hydræ.
Non ceruam uolucres eripuere pedes.
Caci flamma perit.rubuit buſiride nilus.
Proſtratis rubuit nubigenis pholæ.
Te libyci timuere ſiuns.te maximus atlas
Horruit:impoſito cum premerere polo.
Firmior herculea mundus ceruice pependit.
Luſtrarunt humeros phœbus & aſtra tuos.
Thracius hæc uates:ſed tu tirynthius alter
Florentine mihi nam mea plectra moues:
Antraq; muſarum longo torpentia ſomno
Excutis:& placidos ducis ab ore ſonos.

Liber ſecundus Incipit.

i Mpulit ionios præmiſſo lumine fluctus
Nundū pura dies.tremulis uibrāt ī undis
Ardor:& errantes ludunt per cerula flammæ.
Iamq; audax animi:fideiq; oblita parentis
Fraude dionæa riguos proſerpina ſaltus
(Sic parcæ iuſſere) petit.tunc cardine uerſo
Præſage cecinere fores.ter conſcia facti
Flebile terrificis gemuit mugitibus ætna.
Nullis illa tamen monſtris:nulloq; tenetur
Prodigio.comites greſſum iunxere ſorores.
Prima dolo gaudens:& tanti conſcia furti
It uenus:& raptus metitur corde futuros.
Iam durum flexura chaos:iam dite ſubacto:
Ingenti famulos manes ductura triumpho.
Illi multiplices crinis uariatur in orbes
Idalia diuiſus acu:ſudata marito
Fibula purpureos gemma ſuſpendit amictus.
Candida parrhaſii poſt hanc regina lycæi:
Et pandionæas quæ cuſpide protegit arces:
Vtraq; uirgo ruunt.hæc triſtibus aſpera bellis:
Hæc metuenda feris.tritonia caſſide fulua
Cælatum pythona gerit:qui ſumma peremptus
Ima parte uiget:moriens & parte ſuperſtes:
Haſtaq; terribili ſurgens per nubila gyro
Inſtar habet ſyluæ:tantum ſtridentia colla
Gorgonis obtectu pallæ fulgentis obumbrat.
At triuie lenis ſpecies:& multus in ore

Fater erat:phœbiq; genas:& lumina phœbi
Eſſe putes:ſoluſque dabat diſcrimina ſexus.
Brachia nuda nitent.leuibus proiecerat auris
Indociles errare comas.arcuq; remiſſo
Ocia neruus agit.pendent poſt terga ſagittæ.
Criſpatur gemino ueſtis corinthia cinctu
Poplite fuſa tenus:motoq; in ſtamine delos
Errat:& aurato trahitur circunflua ponto:
Quas inter cereris proles:nunc gloria matris:
Mox dolor:æquali tendit per gramina paſſu:
Nec mēbris nec honore minor:potuitq; uideri
Pallas:ſi clypeum ferret.ſi ſpicula:phœbe.
Collectæ tereti nodant iaſpide ueſtes.
Pectinis ingenio nunq̄ felicior arti
Contigit euentus.nulli ſic conſona telæ
Filla:nec intantum ueri duxere figuram.
Hic hyperionæo ſolem de ſemite naſci
Fecerat:& pariter lunam ſed diſpare forma
Auroræ noctiſq; duces cunabula tethys
Præbet:& infantes gremio ſolatur anhelos:
Ceruleuſq; ſinus roſeis radiatur alumnis.
Inualidum dextro portat titana lacerto
Nondum luce grauem:nec pubeſcentibus alte
Criſtatum radiis.primo clementior æuo
Fingitur:& tenerum uagitu deſpuit ignem.
Læua parte ſoror uitrei libamina potat
Vberis:& paruo ſignantur tempora cornu.
Tali luxuriat cultu:comitantur euntes
Naiades:& ſocia ſtipant utrinq; corōna.
Quæ fontes eraſine tuos:& ſaxa rotantem
Pantagiam:nomenq; gelan qui præbuit urbi:
Cōcelebrāt:quas pigra uado camerina paluſtri:
Quas arethuſæi latices:quas aduena nutrit
Alpheus.cyane totum ſupereminet agmen:
Qualis amazonidum peltis exultat ademptis
Pulchra cohors:quotiēs arcton populata uirago
Hippolyte niueas ducit poſt prælia turmas:
Seu flauos ſtrauere getas:ſeu forte rigentem
Thermodontiaca thanaim fregere ſecuri:
Aut quales referunt baccho ſolennia nymphæ
Mœoniæ:quas hermus alit:ripaſq; paternas
Percurrunt auro madidæ.lætatur in antro
Amnis:& undantem declinat prodigus urnam.

Viderat herboſo ſacrum de uertice uulgus
Aetna parens florum:curuaq́ in ualle ſedentē
Compellat zephyrum.pater o gratiſſime ueris.
Qui mea laſciuo regnas per prata meatu:
Semper & aſſiduis irroras flatibus annum:
Reſpice nympharum cœtus:& celſa tonantis
Germina per noſtros dignātia ludere campos.
Nunc adſis:faueaſq́ precor:nunc omnia fœtu
Pubeſcant uirgulta uelis:ut fertilis hybla
Inuideat:uinciq́ ſuos non abnuat hortos.
Quicquid turiferis ſpirat panchaia ſyluis.
Quicquid odoratus longe blanditur hidaſpes:
Quicquid ab externis ales longæua colonis
Colligit optati referens exordia ſecli
In uenas diſperge meas:& flammine largo
Rura foue:ut merear diuinō pollice carpi:
Et noſtris cupiant ornari numina ſertis.
Dixerat.ille nouo madidantes nectare pennas
Concutit:& glebas fœcundo rore maritat:
Quaq́ uolat:uern9 ſequitur color.oīs in herbas
Turget humus:medioq́ patent conuexa ſereno
Sanguineo ſplendore roſas:uacinia nigro
Induit.& dulci uiolas ferugine pingit.
Parthica quæ tantis uariantur cingula gemmis
Regales iunctura ſinus?quæ uellera tantum
Ditibus aſſyrii ſpumis fuſcantur aheni?
Non tales uolucris pandit iunonia pennas:
Nec ſic innumeros arcu mutante colores
Incipiens redimitur hyems:cum tramite flexo
Semita diſcretis interuiret humida nimbis.
Forma loci ſuperat flores:curuata tumore
Paruo planicies:& mollibus edita cliuis
Creuerat in collem.niueo de pumice fontes.
Roſida mobilibus lambebant gramina riuis.
Syluaq́ torrentes:ramorum frigore ſoles
Temperat:& modico brumā ſibi uēdicat æſtū
Apta fretis abies.bellis accōmoda cornus:
Querc9 amica ioui:tumulos tectura cupreſſus:
Ilex plena fauis:uenturi præſcia laurus.
Fluctuat hinc denſo criſpata cacumine buxus.
Hic edere ſerpunt:hic pampinus induit ulmos.
Haud procul inde lacus:(pergū dixere ſicani.)
Panditur:& nemorū frondoſo margine cinctus

Vicinis paleſcit aquis:admittit in altum
Cernentes oculos:& late peruius humor
Ducit inoffenſos liquido ſub gurgite uiſus:
Iam quoq; perſpicui prodit ſecreta profundi.
Huc elapſa cohors gaudet:per florea rura.
Hortatur cytherea legant:nunc ite ſorores:
Dum matutinis præſudat ſolibus aer:
Dum meus humectat flauentes lucifer agros
Roranti prouectus equo;ſic fata doloris
Carpit ſigna ſui.uarios tunc cætera ſaltus
Inuaſere cohors.credas examina fundi:
Hyblæum raptura thymun.cun cærea reges
Caſtra mouent:fagiq; cauo demiſſus ab aluo
Mellifer electis exercitus oſtrepit herbis.
Pratorum ſpoliatur honos.hæc lilia fuſcis
Intexit uiolis.hanc molis amaracus ornat.
Hæc graditur ſtelata roſis;hæc alba liguſtris.
Te quoq; flebilibus mœrens iacynthe figuris:
Narciſumq; metũt:nũc inclyta gramina ueris:
Præſtantes olim pueros.tu natus amyclis.
Hunc helicon genuit.te diſci perculit error.
Hunc fontis decepit amor.te fronte retuſa
Delius:hunc fracta cephiſus arundine luget.
Aeſtuat ante alias auido feruore legendi
Frugiferæ ſpes una deæ:nunc uimine textos
Ridentes calathos foliis agreſtibus implet:
Nunc ſociat flores:ſeſeq; ignara coronat:
Augurium fatale tori:quippe ipſa tubarum
Armorumq; potens:dextram qua fortia turbat
Agmina:qua ſtabiles portas & mœnia uellit:
Iam leuibus laxat ſtudiis:haſtamq; reponit.
Inſolitiſq; docet galeam miteſcere ſertis:
Ferratus laſciuit apex:horrorq; receſſit
Martius:& criſtæ placato fulgure uernant:
Hæc quoq; parthenıũ canibus ſcrutatur odoris
Aſpernata toros:libertatemq; comarum:
Iniecta uoluit tandem frenare corona,
Talia uirgineo paſſim dum more geruntur:
Ecce recens mugire fragor:confligere turres:
Pronaq; uibratis radicibus oppida uerti.
Cauſa latet.dubios agnouit ſola tumultus
Diua paphi.mixtoq; metu perterrita gaudet.
Iamq; per anfractus animarum rector opacos

Sub terris quærebat iter: grauibuſqꝫ gementem
Enceladum calcabat equis. immania findunt
Membra rotæ: preſſaqꝫ graui ceruice laborat:
Sicaniam cum dite ferens: tentatqꝫ moueri
Debilis: & feſſis ſerpentibus impedit axem.
Fumida ſulfureo prolabitur orbita dorſo:
Ac uelut occultus ſecurum prodit in hoſtem
Miles: & effoſi ſubter fundamina campi
Tranſilit incluſos arcano limite muros:
Turbaqꝫ deceptas uictrix erumpit in arces:
Terrigenas imitata uiros: ſic tertius hæres
Saturni tenebroſa uagis rimatur habenis
Deuia: fraternum cupiens exire ſub orbem.
Ianua nulla patet. prohibebant undiqꝫ rupes
Oppoſitæ: duraqꝫ deum compage tenebant.
Non tulit ille moras: indignatuſqꝫ trabali
Saxa ferit ſceptro. ſiculæ ſonuere cauernæ.
Turbatur liparis. ſtupuit fornace relicta
Mulciber: & trepidus deiecit fulmina cyclops.
Audiit: & ſi quem glacies alpina cohercet:
Et qui te latis nondum præcincte trophæis
Tybri natat: miſſamqꝫ pado qui remigat alnũ.
Sic cum theſſaliam ſcopulis incluſa teneret
Peneo ſtagnante palus: & merſa negaret
Arua coli: trifida neptunus cuſpide montes
Impulit aduerſos. tum forti ſaucius ictu
Diſſiluit gelido uertex oſæus olympo.
Carceribus laxantur aquæ: fractoqꝫ meatu
Redduntur fluuiiqꝫ mari: telluſqꝫ colonis.
Poſtq̃ uicta manu duros trinacria nexus
Soluit: & immenſo late diſceſſit hiatu:
Apparet ſubitus cælo timor. aſtra uiarum
Mutauere fidẽ. uetito ſe proluit arctos
Aequore. præcipitat pigrum formido bootem.
Horruit orion. audito palluit atlas
Hinnitu. rutilos obſcurat anhelitus axes
Diſcolor: & longa ſolitos caligine paſci.
Terruit orbis equos: preſſis hæſere lupatis
Attoniti meliore polo: rurſuſqꝫ uerendum
In chaos obliquo pugnãt temone reuerti.
Mox ubi pulſato ſenſerunt uerbera tergo:
Et ſolem didicere pati: torrentius amne
Hyberno: tortaqꝫ ruunt pernicius haſta.

Quantum non iaculum parthi:nõ ĩpetus auſtri:
Non leue ſolicitæ mentis diſcurrit acumen:
Sanguine frena calent:corrumpit ſpirit⁹ auras
Letifer.infectæ ſpumis uitirntur harenæ:
Diffugiunt nymphæ.rapitur proſerpina curru:
Imploratq; deas.iam gorgonis ora reuelat
Pallas:& intento feſtinat delia cornu:
Nec patruo cedunt.ſtimulat cõmunis in arma
Virginitas:crimenq; feri raptoris arcebat.
Ille uelut ſtabuli decus armentiq; iuuencam
Cum leo poſſedit:nudataq; pectora fodit
Vnguibus:& rabiem totos exegit in armos:
Stat craſſa turpis ſanie:nodoſq; iubarum
Excutit:& uiles paſtorum deſpicit iras:
Ignaui domitor mundi teterrime fratrum
Pallas ait:quæ te ſtimulis facibuſq; prophanis
Eumenides mouere tuæ?cur ſede relicta
Audes tartareis mundum incæſtare quadrigis.
Sunt tibi deformes diræ:ſunt altera lethes
Flumina.ſunt triſtes furiæ te coniuge dignæ:
Fratris linque domos:alienam deſere ſortem:
Nocte tua contentus abi.quid uiua ſepultis
Admiſces?noſtrũ quid proteris aduena mũdũ?
Talia uociferans auidos tranſire minaci
Cornipedes umbone ferit:clipeiq; retardat
Obice:gorgoneiſq; premens aſſibilat hydris:
Prætentaq; operit criſta:libratur in ictum
Fraxinus:& nigros illuminat obuia currus.
Miſſaq; pene foret:ni iuppiter æthere ſummo
Pacificas rubri torſiſſet luminis alas.
Confeſſus generum nimbis hymenæus biulcis
Intonat:& teſtes firmant connubia flammæ.
Inuitæ ceſſere deæ.compeſcuit arcum
Cum gemitu:taleſq; dedit latonia uoces.
Sis memor o:longumq; uale:reuerentia patris
Obſtitit auxilio:nec nos defendere contra
Poſſumus.imperio uinci maiore fatemur.
In te coniurat genitor:populoq; ſilenti
Traderis:heu cupidas non aſpectura ſorores.
Aequaleſq; choros:quæ te fortuna ſupernis
Abſtulit?& tanto damnauit ſidera luctu.
Iam neq; pathеniis innectere retia luſtris:
Nec pharetram geſtare libet.ſecurus ubiq;

Spumet aper:ſæuiq; fremant impune leones.
Te iuga taygeti:poſito te mænala flebunt
Venatu:mœſtoq; diu lugebere cyntho.
Delphica quinetiam fratris delubra tacebunt.
Interea uolucri fertur proſerpina curru
Cæſariem diffuſa noto:planctuq; lacertos
Verberat:& quæſtus ad nubila fundit inanes.
Cur non torſiſti manibus fabricata cyclopum
In nos tela pater?ſic me crudelibus umbris
Tradere?ſic toto placuit depellere mundo?
Nulla ne te flectit pietas?nullum ne paternæ
Mentis ineſt?tātas quo crimine mouimus iras.
Nō ego te cōtra:quateret cū phlegra tumultu:
Signa deis aduerſa tuli:non robore noſtro
Oſſa pruinoſum uexit glacialis olympum.
Quod conata nephas?aut cuius conſcia culpæ
Exul ad immanes herebi detrudor hiatus?
O fortunatas:alii quaſcunq; tulere
Raptores:ſaltem cōmuni luce fruuntur.
Sed mihi uirginitas:pariterq; cælūq; negatur.
Eripitur cum luce pudor:terriſq; relictis
Infelix ſtygio ducor captiua tyranno.
O male dilecti flores:deſpectaq; matris
Conſilia:o ueneris deprenſæ ſerius artes.
Mater io:ſeu te phrygiis in uallibus idæ
Mygdonio buxus circunſonat horrida cantu.
Seu tu ſanguineis ululantia dindima gallis
Incolis:& ſtrictos curetum deſeris enſes:
Exicio ſuccurre meo:compeſce furentem:
Comprime ferales torui prædonis habenas.
Talibus ille ferox dictis:fletuq; decoro
Vincitur:& primi ſuſpiria ſentit amoris.
Tunc ferugineo lachrymas detexit amictu:
Et placida mœſtum ſolatur uoce dolorem.
Deſine funeſtis animum proſerpina curis:
Et uano uexare metu.maiora dabuntur
Sceptra:nec indigni tædas patiere mariti.
Illa ergo ſaturni proles:cui machina rerum
Seruit:& immenſum tendit per īn ane poteſtas.
Amiſſum ne crede diem.ſunt altera nobis
Sidera:ſunt orbes alii:lumenq; uidebis
Purius:elyſioſq; magis mirabere campos.
Cultoreſq; pios.illic precioſior ætas:

Aurea progenies habitat:ſemperq; tenemus:
Quod ſuperi meruere ſemel:nec mollia deſunt
Prata tibi:zephyris illic melioribus halant
Perpetui flores:quos nec tua protulit ætna.
Eſt etiam lucis arbor prædiues opacis
Fulgentes uiridi ramos curuata methallo.
Hæc tibi ſacra datur:fortunatumq; tenebis
Autumnum.& fuluis ſemper ditabere pomis.
Parua loquor.quicquid liquidꝰ cõplectitur aer:
Quicqd alit tellus:qcqd maris æquora uerrũt:
Quod fluuii uoluunt:quod nutriuere paludes:
Cuncta tuis pariter cedent animalia regnis
Lunari ſubiecta globo:qui ſeptimus auras
Ambit:& æternis mortalia ſeparat aſtris.
Sub tua purpurei uenient ueſtigia reges
Depoſito luxu turba cum paupere mixti.
Omnia mors æquat.tu damnatura nocentes:
Tu requiem latura piis.te iudice ſontes
Improba cogentur uitæ commiſſa fateri.
Accipe lethæo famulas cum gurgite parcas.
Sit fatum quodcunq; uelis.hæc fatus ouantes
Exhortatur equos:& tartara mitior intrat.
Conueniunt animæ:quantas trũculẽtior auſter
Decutit arboribus frõdes:aut nubibꝰ hymbres
Colligit:aut frangit fluctus:aut torq̃t harenas:
Cunctaq; præcipiti ſtipantur tartara curſu.
Inſignem uiſura nurum.mox ipſe ſerenus
Ingreditur facili paſſus molleſcere riſu:
Diſſimiliſq; ſui dominis intrantibus ingens
Aſſurgit phlegeton.flagrantibus hiſpida riuis
Barba madet:totoq; fluunt incendia uultu.
Occurrunt propere lecta de plebe miniſtri.
Pars altos reuocant currus:freniſq; ſolutis
Vertunt emeritos ad paſcua nota iugales.
Paras aulea tenent.alii prætexere ramis
Limina:& in thalamis cultas extollere ueſtes.
Reginam caſto cinxerunt agmine matres
Elyſiæ:teneroſq; leuant ſermone dolores:
Et ſparſos religant crines:& uultibus addunt
Flammea ſollicitum præuellatura pudorem.
Pallida lætatur regio:genteſq; ſepultæ
Luxuriant:epuliſq; uaccant genialibus umbræ.
Grata coronati peragunt conuia manes.

Rumpunt inſoliti tenebroſa ſilentia cantus.
Sedantur gemitus herebi.ſe ſponte relaxat
Squalor:& æternam patitur rareſcere noctem:
Vrna nec incertas uerſat minoia ſortes.
Verbera nulla ſonant:nulloqꝫ frementia luctu
Impia dilatis reſpirant tartara pœnis.
Non rota ſuſpenſum præceps iſiona torquet.
Non aqua tantalicis ſubducitut inuida labris.
Soluitur ixion:inuenit tantalus undas.
Et tityus tandem ſpacioſos erigit artus:
Squalentiſqꝫ nouem detexit iugera campi.
Tantus erat:lateriſqꝫ piger ſulcator opaci.
Inuitus trahitur laſſo de pectore uultur:
Abreptaſqꝫ dolet iam non ſibi creſcere fibras.
Oblitæ ſcelerum:formidatiqꝫ furoris.
Eumenides cratera parant:& uina feroci
Crine bibunt:flexiſqꝫ minis iam lene canẽtes
Extendunt ſocios ad pocula plena ceraſtas.
Ac feſtas alio ſuccendunt lumine tædas:
Tunc & peſtiferi pacatum limen auerni
Innocuæ tranſiſtis aues:flatumqꝫ repreſſit
Anfractus.tacuit fixo torrente uorago:
Tunc acherontæos mutato gurgite fontes
Lacte nouo tumuiſſe ferunt:hederiſqꝫ uirentem
Cocyton dulci perihent ſtagnaſſe lyæo.
Stamina non rupit lacheſis:nec turbida ſacris
Obſtrepitãt lamẽta choris.mors nulla uagatur
In terris:nulliqꝫ rogum planxere parentes.
Nauita non moritur fluctu:non cuſpide miles.
Oppida funerei pollent immunia leti.
Impexoſqꝫ ſenex uelauit arundine crines
Portitor:& uacuos egit cum carmine remos.
Iam ſuus infetno proceſſerat heſperus orbi:
Ducitur in thalamũ uirgo.ſtat pronuba iuxta
Stellantes nox picta ſinus:tangenſqꝫ cubile
Omnia perpetuo genitalia fœdere ſanxit.
Exultant cum uoce pii:ditiſqꝫ ſub aula
Talia peruigili ſumunt exordia plauſu:
Noſtra parens iuno:tuqꝫ o germane tonantis
Et gener:unanimis conſortia ducite ſomni:
Mutuaqꝫ alternis innectite colla lacertis.
Iam felix oritur proles:iam læta futuros
Expectat natura deos:noua numina rebus
Addite:& optatos cereri proferte nepotes.

Præſatio tertii libri.

o Mnia:quæ ſenſu uoluuntur uota diurno:
Tempore nocturno redit amica quies.
Venator defeſſa toro cum membra reponit:
Mens tamen ad ſyluas & ſua luſtra redit.
Iudicibus lites:aurigæ ſomnia currus:
Vanaq; nocturnis meta cauetur equis.
Gaudet amans furto.permutat nauita merces:
Et uigil elapſas quærit auarus opes.
Blandaq; largitur fruſtra ſitientibus ægris
Irriguus gelido pocula fonte ſopor.
Me quoq; muſarum ſtudium ſub nocte ſilenti
Artibus aſſiduis ſolicitare ſolet.
Namq; poli media ſtellantis in arce uidebar
Ante pedes ſummi carmina ferre iouis
Vtq; fauet ſomnus:plaudebant numina dictis:
Et circonfuſi ſacra corona chori:
Enceladus mihi carmen erat:uictuſq; typhœus
Hunc premit inarime:hūc grauis ætna domat.
Quam letus poſt bella iouem ſuſceperit æther
Phlegrææ referens præmia militiæ:
Additur ecce fides:nec me mea luſit imago:
Irrita nec falſum ſomnia miſit ebur.
En princeps:en orbis apex æquatur olympo:
En quales memini turba uerenda deos.
Fingere nil maius potuit ſopor:altaq; menti
Conuentum cælo præbuit aula parem.

Tertius liber incipit.

i Vppiter interea cinctā thaumātida nibis
Ire iubet:totoq; deos accerſere mundo.
Illa colorato zephyros tranſgreſſa uolatu
Numina conclamat pelagi:nymphaſq; morātes
Increpat:& fluuios humentibus euocat antris.
Ancipites trepidiq; ruunt.quos cauſa quietos
Excierit:tanto quæ res agitanda tumultu.
Vt patuit ſtellata domus:conſidere iuſſi.
Non confuſus honor.cæleſtibus ordine ſedes
Prima datur.tractum proceres tenuere ſecundū
Aequorei.placidus nereus:& lucida phorci
Canicies.glaucum ſeries extrema biformem
Accipit:& certo manſurum prothea uultu.
Necnon & ſenibus fluuiis conceſſa ſedendi
Gloria.plebeio ſtat cætera more iuuentus.
Mille amnes liquidis incumbunt patribus. udæ

Naiades & placidi mirantur nūmina faūni:
Tum grauis ex alto genitor ſic orſus olympo.
Abduxere meas iterum mortalia curas
Iampridem negleta mihi:ſaturnia poſtq̄
Ocia:& ignaui ſenium cognouimus æui:
Sopitoſq; diu populos ſopore paterno
Solicitæ placuit ſtimulos impellere uitæ:
Incultis ne ſponte ſeges grandeſceret aruis:
Vndaret neu ſylua fauis:neu uina tumerent
Fontibus:& totæ fremerent in pocula ripæ.
Haud equidem inuideo:(nec enī liueſcere fas:
Vel nocuiſſe deos:)ſed quod diſſuaſor honeſti
Luxus:& humanas oblimat copia mentes.
Prouocet ut ſegnes animos:rerumq; remotas
Ingenioſa uias paulatim exploret egeſtas:
Vtq; artes pariat ſolertia:nutriat uſus.
Nunc mihi cum magnis inſtat natura quærelis
Humanum releuare genus:dirumq; tyrannum.
Immitemq; uocat:regnataq; ſæcula patri
Cōmemorat.parcumq; iouem ſe diuite clamat.
Cur campos horrere ſitu:dumiſq; repleri
Rura uelim:nullis exornem fructibus annum?
Semina quæ nutrix mortalibus ante fuiſſet
In diræ ſubito mores tranſiſſe nouercæ:
Quid mentem traxiſſe polo?quid profuit altū
Erexiſſe caput:pecudum ſi more pererrant
Auia?ſi frangunt cōmunia pabula glandes?
Hæccine uita iuuat ſylueſtribus addita luſtris
Indiſcreta feris:tales cum ſæpe parentis
Pertulerim quæſtus:tandem clementior orbi
Chaonio ſtatui gentes auertere uictu:
Atq; adeo cererem:quæ nunc ignara malorum
Verberat idæos torua cum matre leones:
Per mare:per terras auido diſcurrere luctu
Decretum donec natæ lætata reperte
Indicio tribuat fruges:curruſq; feratur
Nubibus:ignotas populis ſparſurus ariſtas.
Et iuga cerulei ſubeant actæa dracones.
Quod ſi quis cereri raptorem prodere diuum
Audeat:imperii molem pacemq; profundam
Obteſtor rerum:natus licet ille.ſororue:
Vel coniunx fuerit:natarumue agminis una:
Se licet illa meo conceptam uertice iactet:
Sentiet iratum procul ægida:ſentiet ictum

Fulminis:& genitum diuina ſorte pigebit.
Optabitq; mori.tunc uulnere languidus ipſi
Tradetur genero:paſſurus prodita regna:
Et ſciet an propriæ conſpirent tartara cauſæ.
Hoc ſanctum.manſura fluant hoc ordine fata:
Dixit:& horrendo concuſſit ſidera motu.
At procul armiſoni cererem ſub rupibus antri
Securam placidamq; diu iam certa peracti
Terrebant ſimulacra mali:noctesq; timorem
Ingeminant:omniq; perit proſerpina ſomno.
Namq; modo immiſſis inuadi uiſcera telis:
Nunc ſibi mutatas horret nigreſcere ueſtes:
Nunc ſteriles mediis frondere penatibus ornos.
Stabat præterea luco dilectior omni
Laurus:uirgineos quæ quondam fronde pudica
Vmbrabat thalamos.hanc imo ſtipite cæſam
Vidit:& incomptos fœdari puluere ramos:
Quæſiuitq; nefas.driades dixere gementes
Tartarea furias debellauiſſe bipenni.
Sed tunc ipſa ſui:iam non ambagibus ullis
Nuncia materno facies inſerta ſopori.
Namq; uidebatur tenebroſo obtecta receſſu
Carceris:& ſæuis proſerpina uincta catenis.
Non qualem ſiculis olim mandauerat aruis:
Nec qualem roſeis nuper conuallibus ætnæ
Suſpexere deæ.ſqualebat pulchrior auro
Cæſaries:& nox oculorum infecerat ignes:
Exhauſtuſq; gelu palet rubor:ille ſuperbi
Flammeus oris honos:& non ceſſura pruinis
Membra colorantur picei caligine regni.
Ergo hanc ut dubio uix tādem agnoſcere uultu
Eualuit:cuius tot pœnæ criminis inquit.
Vnde hæc informis macies?cui tanta poteſtas
In me ſæuiciæ eſt rigidi cur uinncula ferri
Vix aptanda feris molles meruere lacertis?
Tu mea tu proles?an uana fallimur umbra?
Illa refert:heu dira parens:natæq; peremptæ
Immemor:heu fuluas animo tranſgreſſa leænas
Tanta te ne noſtri tenuere obliuia?tantum
Vnica deſpicior?certe proſepina nomen
Dulce tibi:tali quæ nunc ut cernis:hiatu.
Suppliciis incluſa feror.tu ſæua choreis
Indulgas:phrygiaſq; etiā nū interſtrepis urbes.
Quod ſi nō omnem pepuliſti pectore matrem:

Si tu ſancta ceres:& te non caſpia tigris
Edidit:his oro miſeram defende catenis:
Inq; ſuperna refer.prohibent ſi fata reuerti:
Vel ſaltem uiſura ueni.ſic fata trementes
Tendere conatur palmas.uis improba ferri
Impedit:& motæ ſomnum excuſſere catenæ.
Obriguit uiſis:gaudet non uera fuiſſe.
Complexu caruiſſe dolet.penetralibus amens
Proſiliit:& tali compellat uoce cybellem.
Iam non ulterius phrygia tellure morabor
Sancta parens.reuocat tandem cuſtodia chari
Pignoris.& cunctis obiecti fraudibus anni.
Non mihi cyclopum quanuis extracta caminis
Culmina fida ſatis timeo ne fama latebras
Prodiderit:leuiuſq; meum trinacria cælet
Depoſitum:terret nimium uulgata locorum
Nobilitas:aliis ſedes obſcurior oris
Exquirenda mihi gemitu flammiſq; ꝓpinquis
Enceladi nequeunt umbracula noſtra taceri.
Somnia quinetiam uariis infauſta figuris
Sæpe monent:nulluſq; dies non triſte minatur
Augurium:quotiens flauentia ſerta comarum
Sponte cadũt:quotiẽs exudat ab ubere ſanguis.
Larga uel inuito prorumpunt flumina uultu:
Immiſſæq; manus mirantia pectora tundunt.
Si buxos inflare uelim:ferale gemiſcunt
Tympanæ ſi q̃tiã:plãctũ mihi tympana reddũt.
Ah uereor ne quid portendant ominia ueri
Ne longæ nocuere moræ.procul irrita uenti
Dicta ferant.ſubiicit cybele.non tanta tonanti
Segnicies.ut non pro pignore fulmina mittat.
I tamen:& nullo turbata reuertere caſu.
Hæc ubi digreditur templis:ſed nulla tuenti
Mobilitas:tardos quæritur non ire iugales.
Immeritas mouens alterno uerbere pœnas
Sicaniam quærit.cum necdum aſcenderit idã:
Cuncta pauet:ſperatq; nihil.ſic æſtuat ales:
Quæ teneros humili fœtus commiſerit orno
Allatura cibos:& plurima cogitat abſens:
Ne gracilem uentus dicuſſerit arbore nidum:
Ne furtum iaceat homini:neu præda colubris.
Vt domus excubiis incuſtodita remotis:
Et reſupinati neglecto cardine poſtes
Flebilis:& tacitæ ſpecies apparuit aulæ:

Non expectato reſpectu cladis amictus
Conſcidit:& fractas cum crine auellit ariſtas.
Hæſerunt lacbrymæ.nec uox aut ſpiritus oris
Redditur.atq; imis uibrat tremor oſſa medulis.
Succidui titubant greſſus:foribuſq; recluſis:
Dum uacuas ſedes:& deſolata pererrat
Atria:ſemirutas confuſo ſtamine telas:
Atq; interceptas agnoſcit pectinis artes.
Diuinus perit ille labor:ſpaciumq; relictum
Audax ſacrilego ſupplebat aranea textu.
Nec deflet:plangitq; malum:tamē oſcula telæ
Figit:& abrumpit mutas in fila querelas:
Attritoſq; manu radios:proiectaq; penſa:
Cunctaq; uirgineo ſparſa oblectamina ludo.
Ceu natam preſſat gremio:caſtumq; cubile:
Deſertoſq; toros:& ſicubi ſederat olim
Perlegit.attonitus ſtabulo ceu paſtor inani:
Quem lupus aut rabies penorum inopina leonū:
Aut populatrices infeſtauere cateruæ.
Serus at ille reddit:uaſtataq; paſcua luſtrans
Non reſponſuros ciet:imploratq; iuuencos.
Atq; ibi ſecreta tectorum in parte iacentem
Aſpicit electram:natæ quæ ſedula nutrix
Oceani priſcas inter notiſſima nymphas.
Par cereri pietas:bæc poſt cunabula dulci
Ferre ſinu:ſummoq; ioui deducere paruam
Sueuerat.& genibus ludentem aptare paternis.
Hæc comes:bæc cuſtos:bæc ꝓxia mater bēri.
Tum laceras effuſa comas:& puluere canos
Sordida ſidereæ raptus lugebat alumnæ.
Hanc aggreſſa ceres poſtq̄ ſuſpiria tandem
Laxauit frenoſq; dolor:quod cernimus inquit
Excidium? cui præda feror? regnatne maritus?
Iam cælum titanes babent? quæ talia uiuo
Auſa tonante manus? rupit ne tipbœia ceruix
Inarimen? fracta ne iugi compage ueſeui
Alcyoneus ꝑ ſtagna pedes tyrrbena cucurrit?
An uicina mibi quaſſatis faucibus ætna
Protulit enceladum? noſtros an forte penates
Appetiit centum briareia turba lacertis?
Heus ubi nūc ē nata mibi? quo mille miniſtræ?
Quo cyanæ? uolucres quæ uis ſirenas abegit?
Hæccine ueſtra fides? ſic fas aliena tueri
Pignora? contremuit nutrix:merorq; timori

Ceſſit:& aſpectus miſeræ non ferre parentis:
Emptū morte uelit:longūq; immota moratur
Autorem dubium:certumq; expromere ſunus.
Vix tamen hæc.acies utinam uexana gigantum
Hanc dederit cladem.leuius cōmunia tangunt:
Sed diuæ:multoq; minus quod rere ſorores
In noſtras nimium coniurauere ruinas.
Inſidias ſuperum:cognataq; uulnera cernis
Inuidiæ phlegra nobis incenſior æther.
Florebat tranquilla domus:nec liminia uirgo
Linquere:nec uirides audebat uiſere ſaltus
Præceptis obſtricta tuis:telæ labor illi
Syrenes requies:ſermonum gratia mecum:
Mecum ſomnus erat.caſti ſimul atria ludi.
Cum ſubito (quonam dubiū mōſtrāte tenebras
Præſcierit) cytherea uenit:ſuſpectaq; nobis
Ne foret:hinc plebe comites:hinc pallada iūxit
Protinus effuſo lætam ſe fingere riſu
Nec ſemel amplecti neq; iterare ſororis:
Et dura de matre quæri:quæ tale receſſu
Maluerit damnare decus:uetitamq; dearum
Colloquio:patriis procul abſentauerat aſtris
Noſtra rudis gaudere malis:& nectare largo
Inſtaurare dapes.nunc arma habitumq; dianæ
Induirur:digitis attentat mollibus arcum.
Nunc crinita iubis galeam laudante minerua
Implet:& ingentem clypeum geſtare laborat.
Prima uenus campos ætnæaq; rura maligno
Ingerit affatu:uicinos callida flores
Ingeminat:meritumq; loci uelut inſcia quærit.
Nec credit:q; bruma roſas innoxia ſeruet:
Quod gelidi rubeanr alieno gramine meſſes:
Verna nec iratum timeant uirgulta bootem.
Dum loca miratur:ſtudio dum flagrat eundi:
Perſuadet teneris heu lubrica moribus ætas
Quos ego nec quicq̄ planctus? quas irrita fudi
Ore preces:ruit illa tamen confiſa ſorornm
Præſidio famulæ longo poſt ordine nymphæ.
Itur in æterno ueſtitos gramine campos.
Et prima ſub luce legunt:cum rore ſerenus
Alget ager:ſparſoſq; bibunt uiolaria ſuccos:
Sed poſtq̄ medio ſol altior aſtitit orbe:
Ecce polum nox alta rapit:tremefactaq; nutat
Inſula cornipedum ſtrepitu:curſuq; rotarum:

Noſce nec aurigam licuit:ſeu mortifer ille:
Seu mors ipſa fuit.lutor permanſit in herbis.
Deficiunt riui.ſqualent rubigine prata.
Et nihil afflatum uiuit:pallere liguſtra:
Expirare roſas:decreſcere lilia uidi.
Vt reduces rauco tractu detraxit habenas:
Nox ſua proſequitur currũ:lux redditur orbi.
Perſephone nulla eſt:uoto rediere peracto
Nec manſere deæ:mediis inuenimus aruis
Exanimen cyanen.ceruix redimita iacebat:
Et caligantes marcebant fronte coronæ.
Aggredimur ſubito:caſus ſcitamur heriles.
(Nam propior cladi ſteterat) qs uult9 equorũ?
Quis regat? illa nihil tacito.ſed lapſa ueneno
Soluitur in laticem.ſubrepſit crinibus humor.
Liquitur:in roremq; pedes:& brachia manant:
Noſtraq; mox lambit ueſtigia perſpicuus fons.
Diſcedunt aliæ rapidis acheloides alis
Sublatæ:ſiculi latus obſedere pelori:
Accenſæq; malo iam non impune canoras
In peſtem uertere lyras.uox blanda carinas
Alligat.audito frenantur carmine remi.
Solla domi luctu ſenium tractura relinquor.
Mœret adhuc ſuſpenſa ceres:& ſingula demẽs:
Ceu nondũ trãſacta timet.mox lumina torquẽs
Vultu ad cælicolas furiato pectore fertur.
Arduus hyrcana quatitur ſic matre niphates:
Cuius achemenio regi ludibria natos
Auexit tremebundus eques.fremit illa marito
Mobilior zephyro:totamq; uirentibus iram
Diſperſit maculis:nimiũq; hauſtura profundo
Ore uirum uitreæ tardatur imagine formæ.
Haud aliter genitrix toto bacchatur olympo:
Reddite uociferans:nõ me uagus edidit amnis.
Non driadum de plebe ſumus.turrita cybelle
Me quoq; ſaturno genuit.quo iura deorum?
Quo leges cecidere poli? quid uiuere recte
Proderit? en audet noti cytherea pudoris
Oſtentare ſuos poſt lemnia uicula uultus?
Hos animos bonus ille ſopor? caſtumq; cubile
Præbuit? amplexus hoc promeruere pudici?
Nec mirum:ſi turpe nihil poſt talia ducit.
Quid uos expertes thalami? tantum ne relictis
Virginitatis honos? tantũ mutatata uoluntas?

Iam ueneri:& ſociis uinctæ raptoribus itis.
O templis ſcythiæ:atqꝫ hominē ſitiētibus aris
Vtraqꝫ digna coli:tanti quæ cauſa furoris?
Quam mea uel dicto tenui proſerpina læſit?
Scilicet hæc charis pepulit te delia ſyluis:
Aut tibi commiſſas rapuit tritonia pugnas.
An grauis alloquio ueſtros an forte petebat
Importuna choros?atque trinacria longe
Eſſet ne nobis oneri:deſerta colebat.
Quid latuiſſe iuuat?rabiem liuoris acerbi
Nulla poteſt placare dies.his increpat omnes
Vocibus.aſt ille(prohibet renerentia patris:)
Aut reticent:aut noſce negant:reſponſaqꝫ matri
Dāt lachrymas.qd agat:rurſ⁹ ſe uicta remittit.
Inqꝫ humiles demiſſa preces:ignoſcite ſiquid
Intumuit pietas:ſi quid flagrantibus actum eſt:
Quā decuit miſerā:ſupplex miſerandaqꝫ ueſtris
Aduoluor genibus:liceat cognoſcere ſortem.
Hoc tantum.liceat certos habuiſſe furores.
Si reparet quoqꝫ forma mali:quācunqꝫ dediſtis
Fortunam:ſit rapta feram:fatumqꝫ putabo.
Non ſcelus.aſpectum precor indulgete parenti.
Non repetam quæſita manu:ſecurus habeto
Quiſquis es:affirmo prædam:deſiſte uereri.
Quod ſi uos aliquo præuenit munere raptor:
Tu certe latona refer.confeſſa diana:
Forte tibi.noſti quid ſit lucina:timorqꝫ
Pro genitis:& quantus amor:partuſqꝫ tuliſti
Tu geminos.hæc una mihi.ſic crine fruaris
Semper apollineo:ſic me felicior æuum
Mater agas.largis tūc hymbrib⁹ora madeſcūt.
Quid tantum dignum fleri:dignumqꝫ taceri?
Heu mihi:diſcedunt omnes:quid uana moraris
Vlterius?non bella palam cæleſtia ſentis?
Quin potius natam pelago terriſqꝫ requiris?
Accingar luſtrare diem per deuia rerum
Indefeſſa ferar.nulla ceſſabitur hora.
Nō requies:nō ſomnus erit:dū pignus ademptū
Inueniam:gremio quanuis mergatur iberæ
Tethyos:& rubro iaceat uelata profundo.
Non rheni glacies:non me ryphæa tenebunt
Frigora:non dubio ſyrtis conctabitur æſtu.
Stat fines penetrare noti:boreæqꝫ niualem

Veſtigare domum.primo calcabitur atlas
Occaſu:facibuſq; meis lucebit hidaſpes.
Impius errantem uideat per rura per urbes
Iuppiter:extincta ſatietur pellice iuno.
Inſultate mihi:cœlo regnate ſuperbi.
Ducite præclarum cereris de ſtirpe triumphū.
Sic fatur.notæq; iugis illabitur ætnæ:
Noctiuago tædas inflammatura labori.
Lucus erat ꝓpe flumen atym:qđ cādida ꝓfert
Sæpe mari:pulchroq; ſecat galatea natatu:
Denſus:& innexis ætnæa cacumina ramis
Qualibet uſq; tegens:illic poſuiſſe cruentam
Aegida:captiuamq; pater poſt prœlia prædam
Aduexiſſe datur:phlegræis ſylua ſuperbit
Exuuiis:totumq; ueſtit uictoria nemus.
Hic patuli rictus.hic prodigioſa gigantum
Tergora dependent:& adhuc crudele minantur
Affixæ facies truncis:immaniaq; oſſa
Serpentum paſſim tumulis exanguibus albent:
Et rigidæ multo ſuſpirant fulmine pelles:
Nullaq; non magni iactat ſe nominis arbor.
Hæc centumgemini ſtrictos ægeonis enſes
Curuata uix fronte leuat:liuentibus illa
Exultat caci ſpoliis.hæc arma minamtis
Suſtinet.hos onerat ramos exutus ophias.
Altior & cunctis abies:umbroſaq; late
Ipſius enceladi fumantia geſtat opima
Summi terrigenum regis:caderetq; grauata
Pondere:ni lapſum fulciret proxima quercus.
Inde timor:numenq; loco:nemoriſq; ſenectæ
Parcitur:æthereiſq; nefas nocuiſſe trophæis.
Paſcere nullus oues:nec robora lædere cyclops
Audet:& ipſe fugit ſacra polyphemus ab ūbra.
Non tamen hoc tardata ceres:accenditur ultro
Relligione loci:uibratq; incerta ſecurim.
Ipſum etiam petitura iouem:ſuccidere pinus:
At magis enodes properat proſternere cedros:
Exploratq; abies:truncos:rectiq; tenorem
Stipitis:& certo prætentat brachia nixu:
Sic qui uecturus longinqua per æquora merces
Molitur tellure ratem:uitamq; procellis
Obiectare parat:fagos metitur:& alnos:
Et uarium rudibus ſyluis accomodat uſum.

Quæ longa eſt:tumidis præbebit cornua uelis.
Quæ fortis:clauo potior:quæ lenta:fauebit
Remigio.ſtagni patiens aptanda carinæ.
Tollebant gemine capita inuiolata cupreſſus
Ceſpite uicino:quales non rupibus idæ
Miratur ſymois:quales non diuite ripa
Lambit apollinei nemoris nutritor orontes:
Germanas adeo creda:ſſic frondibus æquis
Aſtant:& ſocio deſpectant uertice lucum.
Hæ placuere faces.pernix inuadit utrãq;
Cincta ſinus:exerta manus:armata bipenni:
Alternaſq; ferit:totiſq; obnixa trementes
Viribus impellit.pariter traxere ruinam:
Et pariter poſuere comam:campoq; recumbũt:
Faunorum driadũq; dolor.cõplectitur ambas:
Sicut erat:alteq; leuat:retroq; ſolutis
Crinibus:aſcendit faſtigia montis anheli.
Exuperatq; æſtus:& nulli peruia ſaxa:
Atq; indignantes ueſtigia calcat harenas:
Qualis peſtiferas animare ad crimina taxos
Torua megæra ruit:cadmi ſeu mœnia poſcat:
Siue thyeſtæis properet ſeuire mycænis.
Dant tenebræ maneſq; locũ:plantiſq; reſultant
Tartara ferratis donec phlegetontis in unda
Conſiſtit:& plenos accepit lampade fluctus.
Poſtq̃ ẽ peruentum ſcopuli flagrantis in ora:
Protinus arſuras auerſa fronte cupreſſus
Faucibus iniecit mediis:lateq; caueruas
Texit:& undantem flãmarum obſtruxit hiatũ
Compreſſo mons igne tonat clauſuſq; laborat
Mulciber:obducti nequeunt exire uapores
Coniferi micuere apices:creuitq; fauillis
Aetna nouis:ſtrident admiſſo ſulfure rami.
Tum ne deficerent tantis erroribus ignes
Semper inocciduos inſopitoſq; manere
Iuſſit:& arcano perfudit robora ſucco:
Quo phaeton irrorat equos:quo luna iuuencos.
Iamq; ſoporiferis nocturna ſilentia terris
Explicuere uices laniato pectore longas
Incboat illa uias:& ſic ingreſſa profatur.
Non tales geſtare tibi proſerpina tædas
Sperabam:ſed nota mihi cõmunia matrum:
Et thalami:feſteq; faces:cœloq; canendus

Ante oculos hymenæ9 erat.ſic numina fatis
Voluimur & lachesis nullo diſcrimine ſæuit.
Quã nuper ſublimis eram?quantiſq; procorum
Cingebar ſtudiis?quæ nõ mihi pignus ob unum
Cedebat numeroſa parens.tu prima uoluptas.
Tu poſtrema mihi.per te fœcunda uidebar.
O decus:o requies:o grata ſuperbia matris:
Qua geſſi florente deam qua ſoſpite nunq̃
Inferior iunone fui.nunc ſqualida:uilis.
Hoc placitum patri:cur autem aſcribim9 illũ
His lachrymis:ego te fateor crudelis ademi.
Quæ te deſerui ſolam quæ inſtantibus ultro
Hoſtibus expoſui raucis ſecura fruebar
Nimirum thiaſis & læta ſonantibus armis
Iungebam phrygios:cum tu raperere:leones?
Accipe quas merui pœnas.en ora fatiſcunt
Vulneribus:grandeſq; rubent in pectore ſulci.
Immemor en uterus crebro contunditur ictu.
Qua te parte polli:quo te ſub cardine quæram?
Quis monſtrator erit?quæ me ueſtigia ducẽt?
Quis currus?ferus ille quis ẽ terræne?mariſne?
Incola?quæ uolucrum deprẽdam ſigna rotarũ?
Ibo ibo quocunq; pedes:quocunq; iubebit
Caſus.ſic uenerem quærat deſerta dione.
Efficiet ne labor rurſus te nata licebit
Amplecti:manet ille decor:manet ille genarum
Fulgor:an infelix tandem fortaſſe uidebo:
Qualis nocte uenis:qualem per ſomnia uidi.
Sic ait:& prima greſſus molitur ab ætna:
Exiciiq; reos flores ipſumq; rapinæ
Deteſtata locum ſequitur diſperſa uiarum
Indicia:& pleno rimatur lumine campos:
Inclinatq; faces.omnis madet orbita fletu.
Omnibus admugit:quocũq; it in æquore fuluis
Annatat umbra fretis:extremaq; lucis imago
Italiam libyamq; ferit.clareſcit hetruſcum
Littus:& accenſo replendent æquore ſirtes.
Antra procul ſcylla petit:canibuſq; reductis
Pars ſtupefacta ſilet:pars nõdũ exterrita latrat

Finis CL. Claudiani de raptu Proſerpinæ: eius quod inuenitur. nam ultimũ uolumen apud nos non extat.

CL.Claudiani in Ruffinum liber primus incipit.

p Hœbæo domitus phiton quum decidit arcu:
Membraq; cyrrhæo fudit anhela iugo:
Qui ſpiris tegeret montes:hauriret hiatu
Flumina:ſanguineis tingeret aſtra iubis:
Iam liber parnaſus erat:nexuq; ſoluto
Cœperat erecta ſurgere fronde nemus:
Concuſſæq; diu ſpacioſis tractibus orni
Securas uentis explicuere comas.
Et qui uipereo ſpumauit ſæpe ueneno
Cephiſus:nitidis purior ibat aquis.
Omnis io pæan regio ſonat.omnia phoebum
Rura canunt.tripodas plenior aura notat.
Auditoq; procul muſarum carmine dulci
Ad themidis coennt antra ſeuera dei:
Nunc alio domini telis phitone perempto
Conuenit ad noſtram ſacra caterua lyram.
Qui ſtabilem ſeruant auguſtis fratribus orbem:
Iuſticia pacem:uiribus arma regunt.

ſ Aepe mihi dubiam traxit ſententia mentem:
Curarent ſuperi terras:an nullus ineſſet
Rector:& incerto fluerent mortalia caſu.
Nam cum diſpoſiti quæſiſſem foedera mundi:
Perſcriptoſq; maris fines:anniq; meatus:
Et lucis:noctiſq; uices:tunc omnia rebar
Conſilio firmata dei:qui lege moueri
Sidera:qui fruges diuerſo tempore naſci:
Qui uariam phoeben alieno iuſſerit igne
Compleri:ſolemq; ſuo.porrexerit undis
Littora:tellurem medio librauerit axe.
Sed quum res hominum tanta caligine uolui
Aſpicerem:lætoſq; diu florere nocentes:
Vexariq; pios:rurſus labefacta cadebat
Relligio:cauſæq; uiam non ſponte ſequebar
Alterius:uacuo quæ ſemina currere motu
Affirmat:magnumq; nouas per inane figuras
Fortuna:non arte regi:quæ numina ſenſu

Ambiguo:uel nulla putat:uel neſcia noſtri.
Abſtulit hũc tandem ruffini poena tumultum:
Abſoluitq; deos.iam non ad culmina rerum
Iniuſtos creuiſſe queror.Tolluntur in altum:
Vt lapſu maiore ruant.Vos pandite uati
Pierides:quo tanta lues eruperit ortu.
Inuidiæ quondam ſtimulus incanduit atrox
Alecto: placidas late quum cerneret urbes:
Protinus infernas ad limina tetra ſorores
Concilium deforme uocat:glomerantᷓ in unum
Innumeræ peſtes herebi:quaſcunq; ſiniſtro
Nox genuit foetu:nutrix diſcordia belli.
Imperioſa fames:leto uicina ſenectus:
Impatienſq; ſui morbus:liuorq; ſecundis
Anxius:& ſciſſo mœrens uelamine luctus:
Et timor:& cæco præceps audacia uultu:
Et luxus populator opum:quoi ſemp adhærens
Infelix humili greſſu comitatur egeſtas:
Fœdaq; auariciæ complexæ pectora matris
Inſomnes longo ueniunt examine curæ
Complentur uario ferrata ſedilia coetu:
Toruaq; collectis ſtipatur curia monſtris.
Alecto ſtetit in mediis:uulguſq; tacere
Iuſſit:& obſtantes in tergum reppulit angues:
Perq; humeros errare dedit.tum corde ſub imo
Incluſam rabidis patefecit uocibus iram.
Siccine tranquillo produci ſæcula curſu?
Sic fortunatas patiemur uiuere gentes?
Quæ noua corrupit noſtros clementia mores?
Quo rabies innata perit?quid inania proſunt
Verbera?quid facibus nequicq̃ cingimur atris?
Heu minus ignauæ:Quas celo iuppiter arcet
Theodoſius terris.En aurea naſcitur ætas.
En proles antiqua redit:concordia:uirtus:
Cunq; fide pietas alta ceruice uagantur:
Inſignemq; canunt noſtra de plebe triumphũ.
Pro dolor:ipſa mihi liquidas delapſa per auras
Iuſticia inſultat:uitiiſq; a ſtirpe reciſis
Elicit oppreſſas tenebroſo in carcere leges.
At nos indecores longo torpebimus æuo?
Omnibus eiectæ regnis?agnoſcite tandem
Quid furias deceat?conſuetas ſumite uires:
Conuentuq; nefas tanto diſcrimine dignum

Iam cupio ſtygiis inuadere nubibus aſtra:
Iam flatu uiolare diem:laxare profundo
Frena mari:fluuios ruptis immittere ripis:
Et rerum laxare fidem.Sic fata cruentum
Mugiit:& totos ſerpentum erexit hiatus.
Noxiaq; effudit concuſſo crine uenena:
Anceps motus erat uulgi.pars maxima bellum
Indicit ſuperis.pars ditis iura tuetur:
Diſſenſuq; alitur rumor.ceu murmurat alti
Impacata quies pelagi:quum flammine fracto
Durat adhuc:ſæuitq; timor:dubiũq; per æſtũ
Laſſa recedentis fluitant ueſtigia uenti.
Improba mox ſurgit triſti de ſede megæra:
Quã penes inſani fremitus:animiq; prophanus
Error:& undantes ſpumis furialibus iræ.
Non niſi quæſitum cognata cæde cruorem
Illicitumq; bibit:patrius quem fuderit enſis:
Quẽ dederint fratres.hæc torruit herculis ora:
Hæc defenſores terrarum polluit artus.
Hæc athamantææ direxit ſpicula dextræ.
Hæc agamemnonios inter bacchata penates:
Alterius luſit iugulis.hac auſpice thedæ
Oedipodem matri:natæ iunxere thyeſten:
Quæ tunc horriſonis effatur talia dictis.
Signa quidem o ſociæ diuos attollere contra
Nec fas eſt:nec poſſe reor:ſed lædere mundum
Si libet:& populis commune intendere letum:
Eſt mihi prodigium cunctis immanius hydris
Tigride mobilibus fœta:uiolentius auſtris
Acrius hirpys:flauis incertius undis:
Ruffinus:quæ prima meo de matre cadentem
Suſcepi gremio.paruus reptauit in iſto
Sæpe ſinu:tenero perq; ardua colla uolutus
Vbera quæſiuit fletu:linguiſq; triſulcis
Mollia lambentes fixerunt membra ceraſtæ:
Meq; etiam tradente dolos:artemq; nocendi
Edidicit ſimulare fidem:ſenſuſq; nocentes
Protegere:& blando fraudem prætexere riſu.
Plenus ſæuitiæ:lucriq; cupidine feruens
Non tartheſiacis illum ſaciaret harenis
Tempeſtas pretioſa tagi.non ſtagna rubentis
Aurea pactoli:totumq; exhauſerit hermum:
Ardebit maiori ſiti.Quam fallere mentes

Doctus:& unanimes odiis turbare ſodales.
Talem progenies hominum ſi priſca tuliſſet
Pirithoum fugeret theſeus.offenſus oreſtem
Deſereret pilades.odiſſet caſtora pollux.
Ipſa quidem fateor uinci:rabidoq; magiſtram
Præuenit ingenio:nec plus ſermone morabor.
Solus habet ſcelerũ quicqd poſſedimus omnes.
Hunc ego:ſi ueſtræ res eſt accomoda turbæ:
Regalem ad ſummi perducam principis aulam:
Sit licet ille numa grauior:ſit deniq; minos.
Cædet:& inſidiis noſtri flectetur alumni.
Orantem ſequitur clamor:cunctæq; prophanas
Porrexere manus:inuentaq; triſtia laudant.
Illa ubi ceruleo ueſtes connexuit angue:
Nodauitq; adamãte comas:phlegetonta ſonorũ
Poſcit:& ambuſto flagrantis ab aggere ripæ
Ingentem piceo ſuccendit gurgite pinum:
Pigraq; ueloces per tartara concutit ales.
Eſt locus:extremũ pandit qua gallia littus
Oceani prætentus aquis:quo fertur ulyxes
Sanguine libato populum nouiſſe ſilentum.
Illic umbrarum tenui ſtridore uolantum
Flebilis auditur queſtus:ſimulacra coloni
Pallida:defunctaſq; uident migrare figuras.
Hinc dea proſiluit:phœbiq; egreſſa ſerenos
Infecit radios:ululatuq; æthera rupit
Terrifico.ſenſit fatale britannia murmur.
Et ſenonũ quatit arua fragor:reuolutaq; tethys
Subſtitit:& rhenus proiecta torpuit unda.
Tunc in canitiem mutatis ſponte colubris
Longæuum mentita ſenem:rugiſq; ſeueras
Perſalcata genas:& ficto languida paſſu
Inuadit muros eliſæ.notiſſima dudum
Tecta petit:oculiſq; diu liuentibus hæſit:
Peiorem mirata uirum.tunc talia fatur.
Ocia te ruffine iuuant: fruſtraq; iuuentæ
Conſumis florem patriis inglorius armis.
Heu neſcis quid fata tibi:quid ſidera donent:
Quid fortuna paret.toti dominabere mundo:
Si parere uelis.artus ne ſperne ſeniles.
Namq; mihi magicæ uires:æuiq; futuri
Præſcius ardor ineſt:noui quo theſſala cantu
Eripiat lunare iubar:quid ſigna ſagacis

Aegypti ualeant:Qua gens caldæa uocatis
Imperat arte deis:nec me latuere fluentes
Arboribus ſucci:funeſtarumq; poteſtas
Herbarum:quicquid letali gramine pollens
Caucaſus:& ſcythicæ uernant i gramine rupes:
Quas legit medea ferox:& callida circe.
Sæpius horrendos manes:ſacriſq; litaui
Nocturnis hecaten:& condita funera traxi
Carminibus uictura meis:multoſq; canendo
Quanuis parcarum reſtarent fila peremi.
Ire uagas quercus:& flumina ſtare coegi:
Verſaq; non prono curuaui flumina lapſu
In fontes reditura ſuos.neu uana loquutam
Me fortaſſe putes:mutatos cerne penates.
Dixerat:& niueæ(mirum)cœpere columnæ
Ditari:ſubitoq; trabes lucere methallo.
Illecebris capitur:nimiumq; elatus auaro
Paſcitur intuitu:Sic rex ad prima ruebat
Mæonius:pulchro quum uerteret omnia tactu:
Sed poſtq̃ riguiſſe dapes:fuluamq; reductos
In glaciem uertit latices:tunc minus acerbum
Senſit:& inuiſo uotum damnauit in auro:
Ergo animi uictus:Seqmur quocunq; uocabis:
Seu tu uir:ſeu numen ait:patriaq; relicta
Aeoas iuſſu furiæ tendebat ad arces:
Inſtabileſq; olim ſynplegedas:& freta remis
Inclyta theſſalicis:celſa qua boſporus arce
Splendet:& odriſiis aſiam diſcriminat oris.
Vt longum permenſus iter:ductuſq; maligno
Stamine fatorum:claram ſubrepſit in aulam.
I licet ambitio naſci:diſcedere rectum:
Venum cuncta dari:profert arcana:clientes
Fallit:& ambitos a principe uendit honores.
Ingeminat crimen commoti pectoris ignem.
At ueluti innumeros amnes accedere nereus
Neſcit:& undatem quanuis hinc haurіat iſtrũ:
Hinc bibat æſtiuum ſepteno gurgite nilum:
Par ſemper:ſimiliſq; manet:ſic fluctibus auri
Expleri calor ille nequit:quoicunq; monile
Contextum gemmis:aut prædia culta fuiſſent:
Ruffino populandus erat:dominoq; ferebat
Exitium fæcundus ager:metuenda colonis
Fertilitas:laribus pellit:detrudit a uitis

Finibus:aut aufert uiuis:aut occupat hæres
Congeſtæ comulantur opes:orbiſq; ruinas
Accipit una domus:populi ſeruire coacti:
Plenaq; priuato ſuccumbunt oppida regno.
Quo ueſane ruis? teneas utrunq; licebit
Oceanum:laxet rutilos tibi lidia fontes
Iungantur ſolium tyri:crœſiq; thyræ:
Nunq̄ diues eris:nuq̄ ſaciabere quæſtu.
Semper inops quicunq; cupit.cōtentꝰ honeſto
Fabricius paruo.ſpernebat munera regum.
Sudabatq; graui conſul ſeranus aratro.
Et caſa pugnaces curios anguſta tenebat.
Hæc mihi paupertas auguſtior.hæc mihi tecta
Culminibus maiora tuis.tibi quærit inanes
Luxuries nocitura cibos.mihi donat inemptas
Terra dapes:rapiunt tyrios tibi uellera ſuccos:
Et picturatæ ſaturantur murice ueſtes.
Hic radiant flores:& prati uiua uoluptas
Ingenio uariata ſuo.fulgentibus illic
Surgunt ſtructa toris:hic mollis pāditur herba
Sollicitum curis non abruptura ſoporem.
Turba ſalutantum latas tibi perſtrepit ædes:
Hic auium cantus:labentis murmura riui.
Viuitur exiguo melius.natura beatis
Omnibus eſſe dedit:ſiquis cognouerit uti.
Hæc ſi nota forent.frueremur ſimplici cultu.
Claſſica non fremerēt.non ſtridula fraxinꝰ iret.
Non uentus q̄teret puppes.nō machina muros.
Creſcebat ſcelerata ſitis:predæq; recentis
Inceſtus flagrabat amor:nulluſq; petendi
Cogendiue pudor:crebris periuria nectit
Blandiciis:ſociat perituro fœdere dextras.
Si ſemel e tantis poſcenti quiſq; negaſſet:
Effera prætumido quatiebat corda furore.
Quæ ſic getuli iaculo percuſſa leæna:
Aut hyrcana premens raptorem belua partus:
Aut ſerpens calcata furit.iurata deorum
Maieſtas teritur.nunq̄ reuerentia menſæ:
Non coniunx:non ipſe ſimul:non pignora cæſa
Sufficiunt odiis:non extinxiſſe propinquos:
Non notos egiſſe ſat eſt:extinguere ciues
Funditus:& nomen gentis delere laborat.
Nec celeri mittit leto.crudelibus ante

Suppliciis fruitur:cruciatus:uincla:tenebras
Dilato mucrone parat.pro ſcæuior enſe
Parcendi rabies:conceſſaq; uita dolori.
Mors adeo ne parũ eſt? cauſis fallacibus inſtat:
Arguit attonitos ſe iudice:cætera ſegnis
Ad facinus uelox:penitus regione remotas
Impiger ire uias.non illum ſyrius ardens
Brumaue ryphæo ſtridens aquilone retardat
Effera torquebant nudæ præcordia curæ:
Effugeret ne quis gladios:ne perderet ullum
Auguſto miſerante nefas:non flectitur annis:
Non ætate labat:iuuenum rorantia colla
Ante patrum uultus ſtricta cecidere ſecuri.
Ibat grandæuus nato moriente ſuperſtes
Poſt trabeas exul.quis prodere tãta relatu
Funera? quis cædes poſſet deflere nefandas?
Quid tale immanes unq̃ geſſiſſe feruntur
Vel ſinis iſthmiata pinu:uel rupe profunda
Scyron?uel phalaris tauro?uel carcere ſylla.
O mites diomedis equi.Buſiridis aræ
Clementes:iam cinna pius:iã ſparthace lenis
Ruffino collatus eris:deiecerat amens
Occultis odiis terror:taciti q; ſepultos
Suſpirant gemitus:indignari q; uerentur.
At non magnanimi uirtus ſtiliconis eodem
Fracta metu:ſeſe medio ſed turbine rerum
Contra letiferos rictus:contraq; rapacem
Mouit tela feram:uolucris nõ præpete curſu
Vectus equi:non pegaſeis adiutus habenis.
Hic cunctis optata quies:hic ſola pericli
Turris erat:clipeuſq; trucem porrect9 in hoſtẽ
Hic profugis ſedes:aduerſaq; regna furori:
Seruandis hic caſtra bonis:huc uſq; minatus
Hærebat:retroq; fuga cædebat inerti.
Haud ſecus hiberno tumidus cũ uertice torrẽs
Saxa rotat:uoluitq; nemus:ponteſq; reuellit:
Frangitur obiectu ſcopuli:quærenſq; meatum
Spumat:& illiſa montem circumſonat unda.
Qua dignum te laude feram?qui pene ruenti:
Lapſuroq; tuos humeros obieceris orbi.
Te nobis trepidæ ceu ſidus dulce carinæ
Oſtendere dei:geminis quæ lapſa procellis
Tunditur:& uicto trahitur iam cæca magiſtro.

Inachius rubro perhibetur in æquore perſeus
Neptuni domuiſſe pecus:ſed tutior alis
Te non penna uehit:rigida cũ gorgona pſeus
Tu non uipereo defenſus crine meduſæ:
Illum uilis amor ſuſpenſæ coniugis egit:
Te romana ſalus:taceat ſuperata uetuſtas
Herculeos conferre tuis iam deſinat actus:
Vna eleonæum paſcebat ſylua leonem
Archadiæ ſaltum uaſtabat dentibus unum
Sæuus aper:tuq; o compreſſa matre rebellis
Non ultra libiæ fines anthææ nocebas:
Solaq; fulmineo reſonabat creta iuuenco:
Lerneamq; uirens obſederat hydra paludem:
Hoc monſtrũ non una palus:non una tremebat
Inſula:ſed latia quicquid regione ſubactum
Viuit:& a primis ganges horrebat hiberis
Hoc neq; geryones triplex:nec turbid9 ori
Ianitor æquabat:nec ſi concurrat in unum
Vis hydræ:ſiclæq; fames:& flamma chimeræ
Certamen ſublime diu:ſed moribus impar
Virtutum ſcelerumq; fuit:iugulare minatur:
Tu prohibes.ditem ſpoliat.tu reddis egenti:
Eruit:inſtauras:accendit prælia:uincis.
At uelut infecto morbus crudeſcere cælo
Incipiens primos pecudum depaſcitur artus:
Mox populos urbeſq; rapit:mẽbrſq;i peruſtis
Corruptos ſtygiam peſtem diffundit in amnes:
Sic auidus prædo iam non per ſingula ſæuit:
Sed ſceptris inferre minas:omniq; perempto
Milite:romanas ardet proſternere uires:
Iam gentes iſtrumq; mouet:ſcythiãq; receptat
Auxilio:traxitq; ſuas hoſtilibus armis
Reliquias:mixtis deſcendit ſarmata dacis:
Et qui cornipedes in pocula uulnerat audax
Maſagetes:patriumq; bibens mœotis orontem:
Membraq; qui ferro gaudet pinxiſſe gelonus:
Ruffino collecta manus.uetat ille domari:
Innectitq; moras:& congrua tempora differt.
Nam tua quũ geticus ſtrauiſſet dextera turmas
Vlta ducis ſocii letum:pars una maneret
Debilior:faciliſq; capi:Tunc proditor ille
Impius imperii:coniuratuſq; getarum.
Diſtulit inſtantes eluſo principe pugnas

Hunnorum laturus opem:quos affore bello
Norat:& inuiſis mox ſe coniungere caſtris.
Eſt genus extremos ſcythiæ uergentis in ortus
Trans gelidum tanaim:quo non deformius ullũ
Arctos habet:triſtes habitus:obſcænaq; uiſu
Corpora:mens duro nunq̃ ceſſura labori:
Præda cibus:uitanda ceres:fratreſq; ſecare
Ludus:& occiſos pulchrum iurare parentes:
Nec plus nubigenas duplex natura biformis
Cognatis aptauit equis:accerrima nullo
Ordine nobilitas:inſperatiq; recurſus:
Quos tamẽ impauidos cõtra ſpumãtis ad hebri
Tendis aquas:ſic ante tubas:ferrũq; præcatus.
Mauors:nubifero ſeu tu procumbis in hemo
Seu te cana gelu rhodope:ſeu remige nudo
Sollicitatus athos:ſeu caligantia nigris
Ilicibus pangea tenent:accingere mecum
Et thracas defende tuos:ſi lætior adſit
Gloria:ueſtita ſpoliis donabere quærcu:
Audiit illa pater:ſcopuliſq; niualibus hemi
Surgit:& hortatur celeres clamore miniſtros:
Fer galeam Bellona mihi:nexuq; rotatum
Tende pauor:rapidos frenet formido iugales:
Feſtinas urgere manus:meus ecce paratur
Ad bellum ſtilico:qui me de more trophæis
Ditat:& hoſtiles ſuſpendit in arbore criſtas
Communes ſemper litui:communia nobis
Signa canunt:iunctoq; ſequor tentoria curru.
Sic fatus campo inſiliit:lateq; fugantes
Hinc ſtilico turmas:illinc gradiuus agebat
Et clipeis:& mole pares:ſtat caſſis utriq;
Sidereis hirſuta iubis:loricaq; curſu
Extuat:& largo ſaciatur uulnere conus:
Acrior interea uoto:multoq; megæra
Luxuriata malo:mœſtam deprehendit in arce
Iuſticiam:atq; prior diro ſic ore laceſſit.
En tibi priſca quies:reuocataq; ſæcula rurſus
Vt rebare uigent.en noſtra potentia ceſſit.
Nec locus eſt uſq̃ furiis:hunc lumina flecte:
Aſpice barbaricis iaceant quot mœnia flammis
Quas mihi ruffinus ſtrages:quantuuq; cruoris
Præbeat:& quantis epulentur cædibus hydri.
Linque homines ſorteq; meã:pete ſidera:notis

Autumni te redde plagis:qua uergit in auſtrum
Signifer:æſtiuo ſedes uicina leoni
Iam pridem geminæ ceſſant confinia libra:
Atqꝫ utinam per magna ſequi conuexa liceret.
Diua refert:non ulterius bacchabere.Clemens
Iam pœnas dabit iſte tuus:iam debitus ultor
Imminet:& terras qui nunc ipſumqꝫ fatigat
Aetherea:nec uili moriens condetur harena.
Iamqꝫ aderit læto promiſſus honorius æuo:
Nec forti genitore minor:nec fratre coruſco:
Qui ſubiget medos:& cuſpide proteret indos
Sub iuga uenturi reges.calcabitur aſper
Phaſis equo:fontemqꝫ pati cogetur araxes
Tuqꝫ ſimul grauibus ferri religata catenis
Expellere die:debellataſqꝫ draconum
Tonſa comas:uno baratri claudere receſſu.
Tunc tellus communis erit:tunc limite nullo
Diſcernetur ager:nec uomere ſulcus obunco
Findetur:ſubitis meſſor gaudebit ariſtis.
Rorabunt querceta fauis.ſtagnantia paſſim
Vina fluent:olimqꝫ lacus:nec murice tinctis
Velleribus quæretur honor:ſed ſponte rubebunt
Attonito paſtore greges:pontumqꝫ per omnem
Ridebunt uirides gemmis naſcentibus algæ

CL:Claudiani liber.ii.Incipit.

i Am poſt edomitas alpes:defenſaqꝫ regna
Heſperiæ:merita complexus ſede parentū
Auctior adiecto fulgebat ſidere mundus.
Iamqꝫ tuis ſtilico romana potentia curis:
Et rerum commiſſus apex.tibi credita fratrum
Vtraqꝫ maieſtas:geminæqꝫ exitus aulæ.
Ruffinus(neqꝫ enim patiuntur ſæua quietem
Crimina:pollutæqꝫ negant areſcere fauces)
Infandis iterum terras accendere bellis
Incboat:& ſolito pacem uexare tumultu.
Hæc etiam ſecum:qua nam ratione tuebor
Spem uitæ fragilem?qua tot depellere fluctus
Arte queā?p̄mor hinc odiis:hinc milite cingor
Heu quid agā?nō arma mihi:nō principis ullus
Auxiliatur amor:matura pericula ſurgunt
Vndiqꝫ:& impoſitis radiant ceruicibus enſes.
Quid reſtat:niſi cuncta nouo confundere luctu?
Inſonteſqꝫ meæ populos miſcere ruinæ:

Euerſo iuuat orbe mori:ſolatia letō
Exitium commune dabit:nec territus ante
Diſcedam:cum luce ſimul linquenda poteſtas.
Hæc fatus:uentis ueluti ſi frena remittat
Aeolus:abrupto gentes ſic obice fudit:
Laxauitq; uiam bellis:& nequa maneret
Immunis regio:cladem dimiſit in orbem:
Diſpoſuitq; nefas.alia per terga ferocis
Danubii ſolidata ruunt:expertaq; remos
Frangunt ſtagna rotis.alii per caſpia clauſtra:
Armeniaſq; niues inopino tramite ducti
Inuadunt orientis opes.iam paſcua fumant
Cappadocum:uolucrūq; parens argeus equorū.
Iam rubet altus alis:nec ſe defendit iniquo
Monte cilix.ſyriæ tractus uaſtantur amœni:
Aſſuetumq; coris:& læta plebe canorum.
Proterit imbellem ſonipes hoſtilis orontem:
Hinc planctus aſiæ:geticis europa cateruis
Ludibrio:predæq; datur:frondentiſq; aduſq;
Dalmatiæ fines:omnis qua mobile ponti
Aequor:& adriacas tellus interiacet undas
Squalet inops pecudum:nullis habitata colonis
Inſtar anhelantis libyæ:que torrida ſemper
Solibus humano neſcit manſueſcere cultu.
Theſſalus ardet ager.reticet paſtore fugato
Pelion:emathias ignis populatur ariſtas
Iam plaga pannoniæ:miſerādaq; mœnia thracū:
Aruaq; myſorum:iam nulli flebile damnum:
Sed curſus ſolennis erat:campuſq; furori
Expoſitus:ſenſumq; malis detraxerat uſus.
Heu heu q̄ breuibus pereunt ingentia cauſis:
Imperium tanto quæſitum ſanguine:tanto
Seruatum:quod mille ducum peperere labores
Quod tantis romona manus contexuit annis
Proditor:unus:iners:anguſto tempore uertit.
Vrbs etiam:magnæ quæ dicitur æmula romæ:
Et calcedonias contra deſpectat harenas:
Iam non finitimo martis terrore mouetur:
Sed propius lucere faces:& rauca ſonare
Cornua:uibratiſq; peti faſtigia telis
Aſpicit.ii uigili muros ſtatione tueri
Ii iunctis properant portus munire catinis:
Obſeſſa tamen ille ferus lætatur in urbe:

Exultatqꝫ malis:ſummoqꝫ a culmine turris
Impia uicini cernit certamina campi.
Vinctas ire nurus:hunc per uada cerula mergi
Seminecem:hunc ſubito percuſſum uulnere labi
Dum fugit:hunc animã portis efflare ſub ipſis:
Nec canos prodeſſe ſeni:pueriqꝫ cruore
Maternos undare ſinus:immenſa uoluptas:
Et riſus plerumqꝫ ſubit.dolor afficit unus:
Quod feriat non ipſe manu.uidet omnia late
Præceptis incenſa ſuis:& crimine tanto
Luxuriat:carumqꝫ ſibi non abnegat hoſtem.
Iactabatqꝫ ultro:quod ſoli caſtra paterent:
Sermonumqꝫ foret uicibus permiſſa poteſtas.
Egregii quotiens exiſſet fœderis auctor
Stipatus ſociis:circumqꝫ armenta clientum
Agmina priuatis ibant famulantia ſignis.
Ipſe inter medios:ne qua de parte relinquat
Barbariem:reuocat fuluas in pectore pelles:
Frenaqꝫ:& immanes pharetras:arcuſqꝫ ſonoros
Aſſimilat:mentemqꝫ palam teſtatur amictus.
Nec pudet auſonios currus:& iura regentem
Sumere deformes ritus:ueſtemqꝫ getarum:
Inſignemqꝫ habitum lacii mutare togæqꝫ.
Mœrent captiuæ pellito iudice leges.
Quis populi tũc uultus erat? q̃ murmura furti?
Nam miſeris nec flere quidẽ:aut lenire dolores
Colloquiis impune licet:quo nam uſqꝫ feremus
Exiciale iugum? duræ quis terminus unq̃
Mortis erat? quis nos funeſto turbine rerum:
Aut tãtis ſoluet lachrymis? quos barbarꝰ illinc
Hinc ruffinꝰ agit:quibus arua:fretũqꝫ negatur:
Magna quidẽ poſt iura luens:ſed maior oberrat
Inter tecta timor:tandem ſuccurre ruenti
Heu patriæ ſtilico:dilecta hic pignora certe
Hic domꝰ:hic thalami:primũ genitalibꝰ omen
Hic tibi felices erexit regia thedas.
Vel ſolus ſperate ueni.te prælia uiſo
Langueſcent:auidiqꝫ cadet dementia monſtri.
Talibus urgetur diſcors aurora procellis.
At ſtilico zephyrus quũ primũ bruma remitti:
Et iuga diffuſis nudari cœpta pruinis
Partibus italiæ tranquilla in pace locatis
Vtraqꝫ caſtra mouens phœbi ꝓperabat ad ortꝰ

Gallica diſcretis:æoaꝗ robora turmis
Complexus:nunq̃ tantæ dicione ſub unã
Conuenere manus:nec tot diſcrimina uocum.
Illic armeniæ uibratæ crinibus alæ
Feruida collectæ facili uelamina nodo.
Inde truces flauo comitantur uertice galli:
Quos rhodanꝰuelox:araris quos tardior ambit.
Et quos naſcentes explorat gurgite rhemis.
Quoſꝗ rigat retro pernicior unda garumnæ:
Oceani pleno quotiens impellitur æſtu.
Mens eadem cunctis:animiꝗ recentia ponunt
Vulnera.non odit uictus:uictorue ſuperbit.
Et quanuis præſens tumor:& ciuilia nuper
Claſſica:bellatrixꝗ etiam nunc ira caleret:
In ducis eximium conſpirauere fauorem.
Haud aliter xerxem toto ſimul orbe ſequutus
Narratur rapuiſſe uagos exercitus amnes:
Et telis umbraſſe diem:quum claſſibus iret
Per ſcopulos:tectumꝗ pedes contẽneret æquor.
Vix alpes tranſgreſſus erat:nec iã amplius errat
Barbarus:aduentumꝗ tremens:ſe cogit in unã
Planiciem:tutoꝗ includit paſcua gyro.
Tum duplici foſſa non exuperabile uallum
Aſperat alternis ſudibus:muriꝗ locatum
In ſpetiem:cæſis obtendit clauſtra iuuencis.
At procul exanguis ruffinum perculit horror
Infectæ terrore genæ.ſtetit ore gelato
Incertus peteret ne fugam:ueniam ne fugatus
Poſceret:an tantos ſeſe tranſferret in hoſtes.
Quid nunc diuitiæ?quid fului uaſta methalli
Congeries?quid purpureas effulta methallis
Atria?prolatæue iuuant ad ſidera moles?
Audit iter:numeratꝗ dies:ſpacioꝗ uiarum
Metitur uitam.torquetur peſte futura.
Nec recipit ſomnos:& ſæpe cubilibus amens
Excutitur:pœnamꝗ luit formidine pœnæ.
Sed redit in faciem:ſcelerũꝗ immane reſumit
Ingenium:ſacraſꝗ fores prædiuitis aulæ
Intrat:& archadium mixto terrore precatur.
Per fratris regale iubar:per facta parentis
Aetherei:floremꝗ tui te deprecor æui:
Eripe me gladiis.liceat ſtiliconis iniquas
Euitare manus.in noſtram gallia cædem

Coniurata uenit:quicquid ligat ultima tethys
Extremos ultra uolitat gens ſi qua britannos
Mota mihi:tantis capiendi credimur armis
Tot ſignis unum petitur caput.unde cruoris
Iſta ſitis?geminum cæli ſibi uendicat axem
Cuncta ſibi.regit italiam:libyamq; coercet.
Hiſpanis:galliſq; iubet non orbita ſolis:
Non illum natura capit.quaſcunq; parauit
Hic auguſtus opes:& quas poſt bella recepit:
Solus habet.poſſeſſa ſemel non reddere curat.
Scilicet ille quidem tranquilla pace fruatur?
Nos p̄mat obſidio?quid partē inuadere tentat.
Deſerat illyricos fines:eoa remittat
Agmina:fraternas ex æquo diuidat haſtas:
Nec ſceptri fueris tantum:ſed militis heres.
Quod ſi diſſimiles noſtræ ſuccurrere morti.
Nec prohibere paras:manes & ſidera teſtor:
Hæc ceruix non ſola cadet.miſcebitur alter.
Sāguis:nec ſtygias ferar īcomitat9 ad umbras.
Nec mea ſecurus ridebit funera uictor.
Hic ubi uitatur facinus:miſſuſq; repente
Qui ferat exortas inuito principe uoces.
Interea ſtilico iam lætior hoſte propinquo
Nec multo ſpacii diſtantibus æquore uallis
Pugnandi cupidas accendit uoce cohortes.
Armeniis frons læua datur.per cornua gallos
Dexteriora locat:ſpumis igneſcere frena:
Pulueris extolli nimbos:lateq; uideres
Surgere purpureis undantes anguibus haſtas:
Serpentumq; uago cælum ſæuire uolatu.
Implet theſſaliam ferri nitor:antraq; docti
Cornipedis:teneroq; amnis reptatus achilli:
Et nemus oethæum radiat.clamore niualis
Oſſa tonat:pulſoq; fragor geminatur olympo.
Intumuit uirtus:& lucis prodigus arſit
Impetus:haud illos rupes:haud alta uetarent
Flumina.præcipiti ſtrauiſſent omnia curſu.
Si tunc his animis acies collata fuiſſet:
Prodita non tantas uidiſſet græcia clades
Oppida ſemoto pelopeia marte uigerent.
Starent archadiæ:ſtarent lacedæmonis arces
Non mare fumaſſet geminū flagrāte corintho.
Nec fera cecropias traxiſſent uincula matres.

Illa dies potuit noſtris imponere finem
Cladibus:& ſceleris cauſas auferre futuri.
Inuida pro quantum rapuit fortuna triumphū.
Inter equos:interq; tubas mandata feruntur
Regia:& armati ueniunt ductoris ad aures.
Obſtupuit:ſimul ira uirum:ſimul obruit ingens
Mœror:& ignauo tantum licuiſſe nocenti
Miratur.dubios anceps ſententia uoluit
Euentus:peragat pugnas:an fortia cœpta
Deſerat.illyricis ardet ſuccurrere damnis.
Præceptis obſtare timet:reuerentia frangit
Virtutis ſtimulos:hinc publica cōmoda ſuadēt
Hinc metus inuidiæ.tandē indignatus ad aſtra
Extollit palmas:& ab imo pectore fatur.
Numina romanis nundum ſaciata ruinis:
Si iuuat imperium penitus de ſtirpe reuelli.
Vno ſi placuit deleri ſæcula lapſu.
Si piget humani generis:prorumpat in arua
Libertas effrena maris:uel limite nullo
Deuius errantes phaeton confundat habenas.
Quur per ruffinum geritur.procūbere mūdum
Hoc auctore pud;:mediis reuocamur ab armis:
Pro dolor:& ſtrictos deponere cogimur enſes.
Vos arſuræ urbes:perituraq; mœnia teſtor.
Credo equidē:& miſerū permitto cladib9 orbē.
Flectite ſigna duces:redeat iam miles æous
Parcendum eſt:taceant litui.ꝓhibite ſagittas.
Parcite.contiguo ruffinus præcipit hoſti.
His dictis omnes una omnes fremuere manipli:
Quantum non italo percuſſa ceraunia fluctu.
Quantum non madidis illiſa tonitrua coris:
Inſignemq; ducem populus defendit uterq;:
Et ſibi quiſq; trahit:magno certatur amore:
Alternantq; fidem:non illaudata quieſcit
Seditio:taliq; ſimul clamore mouentur.
Quis mihi nudatos enſes?quis tela lacertis
Excutit?& ſolui curuatos imperat arcus?
Quis nam audet ſtricto leges imponere ferro?
Inflammata ſemel neſcit miteſcece uirtus.
Iam mihi barbaricos ſitientia tela cruores
Sponte uolant:ultroq; manus mucrone furente
Ducitur:& ſiccum gladium uagina recuſat.
Nun patiar?ſemper ne getis diſcordia noſtra

Proderit? en iterum belli ciuilis imago.
Quid conſanguineas acies? quid diuidit olim
Concordes aquilas? non diſſociabile corpus:
Coniunctūq; ſumus.te quolibet ire ſequamur:
Te uel hyperboreo damnatum ſidere thulen:
Te uel ad incenſas libyæ comitabor harenas.
Indorum ſi ſtagna petas:rubriq; receſſus
Littoris:auriferum ueniam poturus hidaſpem.
Si calcare notum:ſecretaq; littora nili
Naſcentis iubeas:mundum poſt terga relinquā:
Et quocunq; loco ſtilico tentoria figet:
Hic patria eſt:dux inde uetat:deſiſtite quæſo
Atq; quidem differte manū.cadat iſte minacis
Inuidiæ cumulus.non eſt uictoria tanti:
Vt uidear uiciſſe mihi.uos fida iuuentus
Ite mei quondam ſocii.nec plura locutus:
Flexit iter.uacuo qualis diſcedit hiatu
Impatiens remeare leo:quem plurima cuſpis:
Et paſtorales pepulerunt igne cateruæ:
Inclinatq; iubas:demiſſaq; lumina uelat:
Et trepidas mœſto rimatur murmure ſyluas.
Vt ſeſe legio uidit diſiuncta relinqui:
Ingentem tollit gemitum:galeaſq; ſolutis
Humectat lachrymis:preſſamq; morātia uocē
Thoracum ualidos pulſant ſupiria nexus:
Tradimur heu:tantūq; ſequi ꝓhibemur amorē
Exclamant:tradis ne tuas dux optime dextras?
Quas tibi uictrices totiens bellona parauit:
Nos adeo uiles? adeo fœlicior axis
Heſperius? meruit qui te rectore teneri?
Quid nobis patriam? quid chara reuiſere tandē
Pignora? dilectoſue iuuat coluiſſe penates?
Te ſine dulce nihil.iam formidata tyranni
Tempeſtas ſubeunda mihi:qui forte nefandas
Iam parat inſidias:qui nos aut turpibus hūnis:
Aut implacatis famulos præſtabit alanis.
Quanq̄ non adeo robur defecerit omne:
Tanta ne geſtandi fuerit penuria ferri.
Tu licet occiduo maneas ſub culmine cœli:
Tu mihi dux ſemper ſtilico:noſtrāq; uel abſens
Experiere fidem.dabitur tibi debita pridem
Victima:promiſſis longe placabere ſacris.
Triſtior emoniis miles progreſſus ab oris

Tangebat macedum fines:murosq; ſubibat
Theſſalonica tuos.ſenſu dolor hæret in alto
Abditus:& tacitas uindictæ præſtruit iras:
Spectaturq; fauens odiis locus:aptaq; leto
Tempora:nec quiſq̄ tanta de plebe repertus
Proderit in cautis qui corda minantia uerbis
Quæ non poſteritas:quæ non mirabitur ætas
Tanti conſilium uulgi potuiſſe taceri?
Aut facinus tam grande tegi mentiſq; calorem
Non ſermone uiæ:non inter pocula rumpi?
Aequalis tantam tenuit conſtantia turbam:
Et fuit arcanum populo. percurritur hebrus.
Deſeritur rhodope:thracūq; per ardua tendūt:
Donec ad herculei peruentum nominis urbem.
Vt ceſſiſſe ducem:propius ueniſſe cohortes
Cognita ruffino:magna ceruice triumphat.
Omnia tuta intus:ſceptrumq; capeſcere feruet:
Et coniuratos hortatur uoce clientes
Vicimus:expulimus:facilis iam copia regni
Nullus ab hoſte timor:quis enī quē uincere ſolū
Horruit?hunc tanto munitum milite uincat?
Quis ferat armatum?quē nō ſuperauit inermē?
I:nunc exitium nobis meditare remotus
In caſſum ſtilico:dum nos longiſſima tellus
Diuidat:& mediis nereus interſtrepat undis:
Alpinas tranſire tibi me ſoſpite rupes
Haud dabitur:iaculis illic me figere tenta.
Quære ferox enſem qui noſtra ad mœnia tendi
Poſſit ab italia:non te monumenta priorum:
Non exempla uetant:quis nam conatus adire
Has iactat uitaſſe manus.detruſimus orbe
Te medio:tantiſq; ſimul ſpoliauimus armis.
Nunc epulas tempus ſocii:nunc larga parare
Munera:donandumq; nouis legionibus aurum:
Opportuna meis oritur lux craſtina uotis.
Quod nolit rex ipſe uelit:iubeatq; coactus
In partem mihi regna dari.contingat in uno
Priuati fugiſſe modum:crimenq; tyranni:
Talibus acclamat dictis imphame nocentum
Concilium:qui perpetuis creuere rapinis:
Et quos una facit ruffino cauſa ſodales
Illicitum dixiſſe nihil:dilecta fuere
Nexus amiciciæ.iam iam connubia læti

Deſpondent aliena ſibi:fruſtraq; uiciſſim
Promittũt quas qſq; petat:quas deuoret urbes.
Cœperat humanos alto ſopire labores
Nox gremio:pigraſq; ſopor diffuderat alas.
Ille diu curis animum ſtimulantibus æger
Labitur in ſomnos:uix toto corde quierat:
Ecce uidet diras alludere protinus umbras
Quas dedit ipſe neci:quarum quæ clarior una
Viſa loqui:proſurge toro:quid plurima uoluis
Anxius? hæc requiem rebus:finemq; labori
Allatura dies:omni iam plebe redibis
Altior:& læti manibus portabere uulgi.
Has canit ambages.occulto fallitur ille
Omine:nec capitis fixi præſagia ſenſit.
Iam ſummum radiis ſtringebat lucifer hemũ:
Feſtinamq; rotam ſolito propantior urget.
Tandem ruffini uiſurus funera titan
Proſiluit ſtratis:denſæq; capacia turbæ
Atria regifico iuſſit ſplendere paratu
Exceptura dapes:& quod poſt uota daretur
Inſcribi propriis aurum fatale figuris.
Ipſe ſalutantum reduces poſt prælia turmas
Iam regale tumens:& principe celſior ibat:
Collaq; fœmineo geſtabat mollia geſtu
Imperii certus:tegeret ceu purpura nudum
Corpus:& ambirent ardentes tempora gemmæ.
Vrbis ab anguſto tractu:quæ uergit in auſtrũ:
Planicies uicina patet:nan cætera pontus
Circuit:eximio dirimit ſe tramite paſſus.
Hic ultrix acies ornatu fulgida ferri
Explicuit cuneos.pedites in parte ſiniſtra
Conſiſtunt.equites illinc poſcentia curſum
Ora reluctantur præſſis ſedare lupatis.
Hic alii ſenium criſtato uertice mutant:
Et tremulos humeris gaudent uibrare colores:
Quos operit.formatq; calybs.cõiuncta per artẽ
Flexilis inductis animatur lamina membris
(Horribilis uiſu) credas ſimulacra moueri
Ferrea:cognatoq; uiros ſpirare methallo
Perueſtitus equis:ferrata fronte minantur:
Ferratoſq; mouent ſecuri uulneris armos:
Et iuſſo ſtat quiſq; loco:metuenda uoluptas
Cernenti:pulcherq; timor:ſpiriſq; remiſſis

Manſueſcunt uarii uento ceſſante dracones.
Auguſtus ueneranda prior uexilla ſalutat
Ruffinus ſequitur:qui fallere cuncta ſolebat
Callidus affatu:deuotaq; brachia laudat
Nomine queq; uocans:notoſq; patreſq; reuerſis
Nunciat incolumes.illi dum plurima ficto
Certatim ſermone petunt:intendere longos
A tergo amplexus:inſperatoq; ſuprema
Circuitu ſociare parant.decreſcere campus
Incipit:& clipeis in ſe redeuntia iunctis
Curuo paulatim ſinuantur cornua ductu:
Sic ligat immenſa uirides indagine ſyluas
Venator:ſic attonitos ad littora piſces
Aequoreus populator agit:raroſq; plagarum
Contrabit anfractus:& biantes colligit oras.
Excludunt alios:cingi ſe feruidus ille
Neſcit adbuc:grauiterq; aprenſa ueſte morantē
Increpat auguſtum:ſcandat ſublime tribunal
Participem ſceptri:ſocium declaret bonoris:
Quum ſubito ſtringūt gladios:uox deſup ingēs
Infremuit:nobis etiam deterrime nobis
Speraſti famulas imponere poſſe catenas?
Vnde redi neſcis?patiar ne audire ſatelles?
Qui leges aliis:libertatemq; reduxi?
Bis domitum ciuile nefas:bis rupimus alpes.
Tot nos bella docent nulli ſeruire tyranno.
Dirrigunt.ſpes nulla fugæ:ſeges undiq; ferri
Circumfuſa micat:dextra leuaq; reuinctus
Hæſit:& enſiferæ ſtupuit mucrone coronæ:
Vt fera:quæ montes nuper dimiſit auitos:
Altorumq; exul nemorum:damnatur barenæ
Vulneribus cōmota ruit.uir murmure contra
Hortatur:nixuſq; genu uenabula tendit.
Illa pauet ſtrepitus:cuneoſq; erecta tbeatri
Deſpicit:& tanti miratur ſibila uulgi.
Vnus per medios audendi pronior enſe
Proſilit erecto:dictiſq; & uulnere toruus
Appetit.bac ſtilico:quem iactas pellere dextra:
Te ferit:boc abſens inuadit uiſcera ferro.
Sic fatus:meritoq; latus tranſuerberat ictu:
Fœlix illa manus:talem quæ prima cruorem
Hauſerit:& feſſi pœnam librauerit orbis.
Mox omnes fodiunt baſtis:artuſq; nefandos

Dilaniant:uno tot corpore pila tepeſcunt:
Et non infecto puduit mucrone reuerti:
Hi uultus auidos:& adhuc ſpirantia uellunt
Lumina.truncatos alii rapuere lacertos
Amputat ille pedes.humerum quatit ille ſolutis
Nexibus.hic fracti reſerat curuamina dorſi.
Hic iecur.hic cordis fibras:hic pandit anhelas
Pulmonis latebras.ſpacium non inuenit ira.
Nec locus eſt odiis.conſumpto funere uix tum
Deſeritur:ſparſumq̄ cadit per tela cadauer.
Sic mōs aonius rubuit quum penthea ferrent
Mœnades:aut ſubito mutatum acteona ceruo
Traderet inſanis latonia uirgo moloſſis.
Criminibus ne tuis credas fortuna mederi?
Et male donatum ſperas æquare fauorem
Supliciis?una tot milia morte rependis?
Euerſis age dum ruffinum diuide terris
Da caput otriſiis:truncum mereantur achiui
Quid reliq̄s dabitur?nec ſingula mēbra pēptis
Sufficiunt populis:uacuo plebs undiq̄ muro
Iam ſecura ruit.ſenibus non obſtitit ætas:
Virginibuſue pudor:uiduæ:quibus ille maritos
Abſtulit:orbatæq̄ ruunt ad gaudia matres:
Inſultantq̄ alacres.laceros iuuat ire per artus:
Preſſaq̄ calcato ueſtigia ſanguine tingi.
Nec minus aſſiduis certant illidere ſaxis
Prodigiale caput:quod iam de cuſpide ſumma
Nutabat digna rediens ad mœnia pompa.
Dextera ruum etiam ludo conceſſa uagatur
Aera petens:pœnaſq̄ animi perſoluit auari
Terribili lucro:uiuoſq̄ imitata retentus
Cogitur adductis digitos inflectere neruis.
Deſinat elatis quiſq̄ confidere rebus
Inſtabileſq̄ deos:ac lubrica numina diſcat.
Illa manus quæ ſceptra ſibi geſtanda parabat
Quouis ſe totiens ſubmiſit ad oſcula ſupplex
Nobilitas:inhumata diu:miſeroq̄ reuulſa
Corpore:feralem quæſtum poſt fata popoſcit:
Aſpiciat nequis nimium ſublata ſecundis
Colla gerat:triuiis calcandus ſpargitur ecce
Qui ſibi pyramidas:qui non cædentia templis
Ornatura ſuos extruxit culmina manes:
Et qui ſydonio uelari credidit oſtro:

Nudus paſcit aues.iacet heu qui poſſidet orbẽ
Exiguæ telluris inops:& puluere raro
Per partes tegitur:nuſq̃ totienſqꝫ ſepultus
Senſerunt conuexa necem:telluſqꝫ nefandum
Emolitur onus.iam reſpirantibus aſtris
Infernos grauat umbra lacꝰ.pater æacꝰ horret:
Intrantemqꝫ etiam latratu cerberus urget.
Tunc animæ:quas ille fero ſub iure peremit:
Circumſtant:nigriqꝫ trahunt ad iudicis urnam
Infeſto fremitu.ueluti paſtoris in ora
Collectæ glomerantur apes:qui dulcia raptu
Mella trahit:pennaſqꝫ cient:& ſpicula tendunt:
Et tenuis ſaxi per propugnacula cinctæ
Rimoſam patriam:dilectaqꝫ punicis antra
Defendunt:pronoqꝫ fauos examine uelant.
Eſt locus in fauſtis:quo conciliatur in unum
Cocytus flegetonqꝫ uadis:inamœnus uterqꝫ
Alueus:hic uoluit lachrymas.hic igne redũdat
Turris per geminos flammis uicinior amnes
Porrigitur:ſolidoqꝫ rigens adamante:ſiniſtro
Proluit igne latus.dextraqꝫ cocycia fundit
Aequora:triſte gemens:& fletu concita plãgit.
Huc poſt emeritam mortalia ſæcula uitam
Deueniunt:ubi nulla manent diſcrimina fati:
Nullus honor:uanoqꝫ exutum nomine regem
Perturbat plebeius egens.quæſitor in alto
Conſpicuus ſolio pertemptat crimina minos.
Et iuſtis dirimit ſontes:quos nolle fateri
Viderit ad mali mox trãſmittit uerbera fratris
Nam iuxta rhædamanthus agit.congeſta ſupni
Curriculi:totoſqꝫ diu proſpexerit actus
Exæquat damnum meritis:& muta ferarum
Cogit uincla pati:truncuIentos ingerit urſis:
Prædoneſqꝫ lupis:fallaces uulpibus addit.
At qui deſidia ſemper:uinoqꝫ grauatus
Indulgens ueneri uoluit torpeſcere luxu:
Hunc ſuis ĩmundæ pingues detrudit in artus.
Qui iuſto plus eſſe loquax:arcanaqꝫ ſueuit
Prodere:piſcoſas fertur uicturus in undas
Vt nimiam penſent æterna ſilentia uocem.
Quos ubi per uarios amnes:per mille figuras
Egit lethæo purgatos flumine:tandem
Rurſus ad humanæ reuocat primordia formæ.

Tum quoq; dum lites ſtygiiq; negocia ſoluit
Dura fori:uetereſq; reos ex ordine quærit
Ruffinum procul ecce notat:uiſuq; ſeuero
Luſtrat.& ex uno concuſſa ſede profatur.
Huc ſuperum clades:huc inſaciabilis auri
Proluuies:præcioq; nihil non auſæ parato:
Quodq; mihi ſummũ ſcel9 eſt:huc iprobe legũ
Venditor:arctori ſtimulator perfidè martis:
Quouis ob innumeras ſtrages anguſtus auerni
Iam ſuus:& plena laſſatur portitor alno.
Quid demẽs manifeſta negas?en pectus inuſtæ
Deformãt maculæ:uitiiſq; inoleuit imago:
Nec ſeſe cõmiſſa tegunt:genus omne dolorum
In te ferre lubet.dubio tibi pendula rupes
Immineat lapſus.uolucer te torqueat axis.
Te refugi fallant latices:atq; ore natanti
Areſcat decepta ſitis:dapibuſq; relictis
In tua manſurus migret præcordia uultur.
Quãq̃ omnes alii quos hæc tormenta fatigant
Pars quota ſint ruffine tui.quid tale uel audax
Fulmine ſalmoneus:uel lingua tantalus egit?
Aut inconceſſo tycius deliquit amore?
Cũctorum ſi facta ſimul iungantur in unum
Præcedes numero.quo tanta piacula quiſq̃
Supplicio conferre ualet?quid deniq; dignum
Omnibus inueniã?uincãt quom ſingula pœnas.
Tollite de mediis animarum dedecus umbris:
Aſpexiſſe ſat eſt:oculis iam parcite noſtris
Et ditis purgate domos.agitate flagellis
Trans ſtyga:trãs herebũ:uacuo mãdate baratrõ
Infra titanum tenebras:infraq; receſſus
Tartareos:noſtrumq; chaos:quo ditis opaci
Fundamenta latẽt:penituſq; ibi merſus anhelet:
Dum rotat aſtra polus:ferunt dũ littora uenti?

Claudii cluadiani liber.iii.Incipit.

p Andite defenſũ reduces helicona ſorores:
Pandite.permiſſis iam licet ire choris
Nulla per aonios hoſtilis bucina campos
Carmina mugitu deteriore uetat.
Tu quoq; ſecuris pulſa formidine delphis
Floribus ultorem delie cinge tuum.
Nullus caſtallos latices:& præſcia fati
Flumina polluto barbarus ore bibet.

Alphëus late rubuit:ſiculumq; per æquor
Sanguineas belli rettulit unda notas.
Agnouitq; nouos abſens arethuſa triumphos
Gildonis ſenſit teſte cruore necem.
Immenſis ſtilico ſuccedant ocia curis:
Et noſtræ patiens corda remitte lyræ.
Nec pudeat longos interrupiſſe labores.
Et tenuem muſis conſtitniſſe moram.
Fertur & indomitus tandē poſt prælia mauors:
Laſſa per othriſias fundere membra niues.
Oblituſq; ſui poſita clementior haſta
Pieriis aures pacificare modis.

r Edditꝰ īperiis auſter ſubiectaq; rurſus
Alterius conuexa poli rectore ſub uno
Conſpirant gemini frenis communibus orbes.
Iunximus europam libyæ:concordia factum
Plena redit patriis:quod ſolum defuit:aruis.
Tertius occubuit nati uirtute tyrannus.
Horrꝫ adhuc animꝰ:mãifeſtaq; gaudia differt:
Dum ſtupet:& tanto cunctatur credere uoto.
Nec dum cinyphias exercitus attigit oras.
Iam domitus gildon.nullis uictoria nodis
Hæſit:non ſpacio terræ:non obice ponti
Congreſſum:profugum:captū uox nunciat una:
Rumoremq; ſui præuenit laurea belli.
Quo(precor)hæc effecta deoꝝ robuſta uetuſq;
Tempore tam paruo potuit dementia uinci:
Quē ueniens indixit hyems.uer pertulit hoſtē.
Exicium iam roma timens:& feſſa negatis
Frugibus:ad rapidi limen tendebat olympi
Non ſolito uultu:nec qualis iura britannis
Diuidit:aut trepidos ſubmittit faſcibus indos.
Vox tenuis:tardiq; gradus:oculiq; latentes
Interius ſedere genæ.ieiunia lacertos
Excedit macies:humeris uix ſuſtinet ægris
Squalentem clipeum laxata caſſide prodit
Canitiem:plenamq; trahit rubiginis haſtam.
Attigit ut tandem cælum:genibuſq; tonantis
Procubuit:taleſq; orditur mœſta quærelas.
Si mea ma nſuris meruerunt nomina naſci
Iuppiter auguriis:ſi ſtant immota ſibyllæ
Carmina:tarpeias ſi nec dum deſpicis arces:

Aduenio ſupplex:non ut proculcet oaxem
Conſul ouās:noſtræ ne p̄māt pharetrata ſecures
Suſa:nec in rubris aquilas figamus harenis.
Hæc nobis:hæc ante dabas.nunc pabula tantū
Roma precor:miſerere tuæ pater optime gētis:
Extremam defende famem.ſaciauimus iram:
Si qua fuit:lugenda getis:& flenda ſueuis
Hauſimus:ipſa meos horrebat parthia caſus.
Quid referam morbiue luē? tumuloſue repletos
Stragibus:& crebras corrupto ſidere mortes?
An fluuium per tecta uagum? ſummiſq; minātē
Collibus? ingentes uexi ſubmerſe carinas:
Remorumq; ſonos:& pyrrhæ ſæcula ſenſi.
Heu mihi:quo latiæ uires? orbiſq; poteſtas
Decidit? in qualem paulatim fluximus umbrā?
Armatis quondam populis:patrumq; uigebam
Conſiliis.domui terras:homineſq; reuinxi
Legibus:ad ſolem uictrix utrunq; cucurri.
Poſtq̄ iura ferox in ſe communia cæſar
Tranſtulit:& lapſi mores:deſuetaq; priſcis
Artibus:in gremium pacis ſenile receſſi
Tot mihi pro meritis libyam:nilumq; dedere:
Vt dominam plebem:bellatoremq; ſenatum
Claſſibus æſtiuis alerent:geminoq; uiciſſim
Littore diuerſi complerent orea uenti.
Stabat certa ſolus:mēphis ſi forte negaſſet
Penſabam pharum getulis meſſibus annum
Frugiferas certaſſe rates:lateq; uidebam
Punica niliacis concurrere carbaſa uelis:
Quum ſubito par roma mihi diuiſaq; ſumpſit
Aequales aurora togas:ægyptia tura
In partem ceſſere nouam.ſpes unica nobis
Reſtabat libyæ:quæ uix ægreq; ferebat
Solo ducta noto:nunq̄ ſecura futuri
Semper inops:uentiq; fidem poſcebat & anni.
Hanc quoq; nunc gildo rapuit ſub fine cadētis
Autumni:pauido metimur cerula uoto.
Puppis ſi qua uenit:ſi quid fortaſſe potenti
Vel pudor extorſit domino:uel præda reliquit:
Paſcimur arbitrio mauri:nec debita reddi:
Sed ſua concedi iactat:gaudetq; diurnos
Vt famulæ præbere cibos:uitamq; famemq;
Librat barbarico faſtu:uulgiq; ſuperbit

Fletibus:& tantæ ſuſpendit fata ruinæ?
Romuleas uendit ſegetes:& poſſidet arua
Vulneribus quæſita meis:ideo ne tot annos
Flebile cum tumida bellum carthagine geſſi?
Iccirco uoluit contenta luce reuerti
Regulus? hæc damnis genitor cannenſibus egi
In caſſum totiens lituis naualibus arſit
Hiſpanum ſiculumq; fretum:uaſtataq; tellus:
Totq; duces cæſi:raptaq; emiſſus ab alpe
Pœnus:& attonitæ iam ꝓximus hannibal urbi:
Scilicet ut domitis frueretur barbarus afris:
Mauro ſuſtinui martem:nocteſq; cruentas
Collina pro turre tuli gildonis ad uſum
Carthago ter uicta ruit.hæc mille gementis
Italiæ clades:impenſaq; ſæcula bellis:
Hoc fabius:fortiſq; ſimul marcellus agebant:
Vt gildo cumularet opes:haurire uenena
Compulimꝰ dirum ſiphacem:fractūq; metello.
Traximꝰ immanem marii ſub uincla iugurthā.
Et numidæ gildonis erunt? pro funera tanta
Pro dolor in boci regnum ſudauit uterq;
Scipio:romano uiciſtis ſanguine mauri.
Ille diu miles populus.qui prefuit orbi:
Qui trabeas:& ſceptra dabat:quē ſemp in armis
Horribilem gentes:placidum ſenſere ſubactæ
Nunc inhonorus egens:perfert miſerabile pacis
Supplicium:nulloq; palam circundatus hoſte:
Obſeſſi diſcrimen habet.per ſingula letum
Impendet momenta mihi:dubitandaq; pauci
Præſcribunt alimenta dies:heu proſpera fata:
Quid mihi ſeptenos montes:turbamq; dediſti:
Quæ paruo non poſſet ali.fœlicior eſſem
Anguſtis opibus:mallem tollerare ſabinos
Et ueios.breuior duxi ſæcurius æuum.
Ipſa nocet moles.utinam remeare liceret
Aduerteres fines:& mœnia pauperis anci.
Sufficerent hetruſca mihi:campanaq; culta:
Et quinti:curiiq; ſeges:patriæq; potenti
Ruſticus:& proprias ferret dictator ariſtas.
Nam quid agam? libyā gildo tenet:altera nilū.
Aſt ego quæ terras humeris:pontumq; ſubegi:
Deſeror.emeritæ iam premia nulla ſenectæ.
Dii:quibus iratis creui:ſuccurrite tandem:

Exorate patrem.tuqꝫ o ſi ſpōte per altum
Vecta palatinis mutaſti collibus idam:
Prelatoqꝫ lauas phrygias almone leones
Maternis precibus natum iam flecte cybelle
Sin prohibent parcæ:falſiſqꝫ eluſa uetuſtas
Auſpiciis:alio ſaltem proſternite caſu:
Et pœnæ mutate genus.porſenna reducat
Tarquinos:renouet ferales allia cædes.
Me potius ſæui manibus proſternite pyrrhi:
Me ſenonum furiis.brenni me reddite flammis
Cuncta fame leuiora mihi.Sic fata refuſis
Obticuit lachrymis mater cytherea parenſqꝫ
Flet mauors:ſanctæqꝫ memor tritonia ueſtæ.
Nec ſicco cybele:nec ſtabat lumine iuno.
Mœrent indigetes:& ſi quos roma recepit:
Aut dedit ipſa deos.genitor iā corde remittit:
Cœperat & ſacrum dextra fædare tumultum:
Quum procul inſanis quatiens ululatibus axem:
Et contuſa genas:mediis apparet in aſtris
Africa.reciſæ ueſtes:& ſpicea ſparſim
Serta iacent:lacero crinales uertice dentes:
Et fractum pendebat ebur:taliqꝫ ſuperbas
Irrupit clamore fores.Quid magne moraris
Iuppiter:auulſo nexu:pelagiqꝫ ſolutis
Legibus:iratum terris immittere fratrem?
Mergi prima peto.ueniant prærupta pachymō
Aequora.laſſatis ſubſidant ſyrtibus urbes.
Si mihi gildonem nequeunt abducere fata.
Me rape gildoni.felicior illa peruſtæ
Pars libyæ:medio quæ ſe munita calore
Defendat:tantiqꝫ uacat ſecura tyranni.
Creſcat zona rubens.medius flagrantis olympi
Me quoqꝫ limes agat:melius deſerta iacebo
Vomeris impatiens pulſis dominentur aratris
Dypſades:& ſitiens attollat gleba ceraſtas.
Quid me temperies iuuit?quid mitior æther.
Gildoni fæcunda fui:iam ſolis habenæ
Biſſenas torquent hyemes ceruicibus:ex quō
Hæret triſte iugum:noſtris iam luctibus ille
Conſenuit:regnumqꝫ ſibi tot uendicat annis.
Atqꝫ utinam regnum:priuato iure tenemur
Exigui ſpetie fundi:quod nilus & atlas
Diſſidet occiduis quod gadibus arida parthæ

Quodq; pharetonio ſecedit littore ganges
Hoc ſibi tranſcribit propriū.pars tertia mundi
Vnius prædonis ager.diſtantibus idem.
Inter ſe uitiis cinctus quodcunq; profunda
Traxit auaricia:luxu peiore refundit.
Inſtat terribilis unus morientibus hæres:
Virginibus raptu:thalamis obſcœnus adulter:
Nulla quies oritur præda ceſſante libido
Diuitibuſq; dies:& nox metuenda maritis.
Quiſquis uel locuplex:pulchra uel cōiuge notus
Crimine pulſatur falſo:ſed crimina deſunt
Accitus conuiua perit:mors nulla refugit
Artificem:uarios ſuccos:ſpumaſq; requirit
Serpentum uirides:& adhuc ignota nouercis
Gramina:ſi quiſq̄ uultu præſentia damnet
Liberiuſue gemat:dapibus crudelis in ipſis
Emicat ad nutum ſtricto mucrone miniſter.
Fixus quiſq; toro tacita formidine libat
Carnifices epulas:incertaq; pocula pallens
Haurit:& intentos capiti circūſpicit enſes
Splendet tartareo furialis menſa paratu
Cæde madens:atrox gladio ſuſpecta ueneno
Vt uino calefacta uenus:tum ſæuior ardet
Luxuries:mixtis redolent unguenta coronis
Crinitos inter famulos:pubemq; decoram
Orbatas iubet ire nurus:nuperq; peremptis
Arridere uiris:phalarim tormentaq; flammæ
Præfuit:& ſiculi mugitus ferre iuuenci:
Quam tales audire choros:nec damna pudoris
Turpia ſufficiunt:mauris clariſſima quæq;
Faſtidita datur:media carthagine ductæ.
Barbara ſydoniæ ſubeunt connubia matres
Aethiopem nobis generum:naſamona maritū
Ingerit:& terret cunabula diſcolor infans
His fretus ſociis ipſo iam principe maior
Incedit.peditum præcurrunt agmina longe.
Circundant equitum turmæ:regeſq; clientes:
Quos noſtris ditat ſpoliis.perturbat auita
Quęq; domo:ueteres detrudit rure colonos.
Exiliis diſperſa feror.nunq̄ ne reuerti
Fas erit?erranteſq; ſolo iam reddere ciues?
Iret adhuc in uerba dolor:niſi iuppiter alto
Cœpiſſet ſolio:uoces adamante notabat

Atropos:& lacheſis urgebat ſtamina dictis.
Nec te roma diu:nec te patiemur inultam
Africa cõmunem proſterneret honoriꝰ hoſtẽ:
Pergite ſecuræ ueſtrum uis nulla tenorem
Seperat:& ſoli famulabitur africa romæ.
Dixit:& afflauit romam meliore iuuenta.
Continuo redit ille uigor:ſeniiq; colorem
Mutauere comæ.ſolidatam criſta reſurgens
Erexit galeam:clipeiq; recanduit orbis:
Et leuis excuſſa micuit rubigine conus.
Humentes iam noctis equos:lethæaq; ſomnus
Frena regens:tacito uoluebat ſidera curſu.
Iam duo diuornm proceres:maiorq; minorq;
Theodoſii pacem laturi gentibus ibant:
Qui iouis arcanos monitus:mandataq; ferrent
Fratribus:& geminis ſanxirent fœdera regnis.
Sic quum procipites arcem uicere procellæ:
Aſſiduoq; gemens undarum uerbere nutat
Deceſſura ratis:cæca ſub nocte uocati
Naufraga ledæi ſuſtentãt uela lacones.
Circulus ut patuit lunæ:ſecuere meatꝰ
Diuerſos:italas ſenior tendebat ad oras.
At pater intrantem pontum:qua boſporꝰ arctat
Archadii thalamis:urbiq; elapſus æoæ:
Quem ſimul ut uidit natus (nam clara nitebat
Cynthia) permixto tremuerunt gaudia fletu
Complexuq; fouens quos non ſperauerat artus.
O mihi poſt alpes:nec primum reddite dixit
Vnde tuis optatus ades?da tangere dextram:
Qua gentes cecidere feræ.quis tale remouit
Preſidium terris?ut te mortalia pridem
Implorant:lugentq; pium:fortemq; requirunt.
Tum pater in tales rupit ſuſpiria uoces
Hoc erat in fratres?medio diſcordia maurõ
Naſcitur?& mundus:germanaq; diſſidet aula?
Gildonis ne ſaltus tanti ſit cauſa furoris?
Scilicet egregius morum magnoq; tuendus:
Et quouis meritis pietas infracta recedat?
In primo genitore uide:ciuile calebat
Diſſidium.dubio ſtabant romana ſub ictu.
Quis procul armenius?uel quis mæotide ripa
Rex ignotus agit:qui non me iuuit euntem?
Auxilio fauere getæ:uenere geloni.

Solus adbuc non puppe data:non milite miſſo
Subſedit fluitante fide:ſi ſigna petiſſet
Obuia detecto ſubmiſſis boſte:dolorem.
Reſtitit in ſpeculis fati:turbaq; reductus
Librauit geminas euentu iudice uires:
Ad rerum momenta cliens:ſeſeq; daturus
Victori:fortuna ſimul cum morte pependit.
Et ſi non cupidis eſſem præraptus ab aſtris:
Exemplum ſequerer tulli:laniataq; dumis
Impia diuerſis raptarem membra quadrigis.
Germani nunc uſq; tui reſponſa colebat
En iterum calcat.tali tu credere monſtro
Poſt patrem:fratrẽq; paras?ſed magna repẽdit:
Inq; tuam ſortem numeroſas tranſtulit urbes.
Ergo fas precio cedet?mercede placebit
Proditor?Apportet ſuſpenſa morte ſalutem.
Nunq̃ gratus erit.damnamus luce reperta
Prefidiam:nec nos patimur committere tali
Hoc genus emptori ciues cum mœnib9 offert:
Hoc uendit patriam:pleriq; in tempus abuſi
Mox odere tamen.tenuit ſic graia pbilippus
Oppida:pellæo libertas concidit auro.
Romani ſcelerum ſemper ſpreuere miniſtros.
Noxia pollicitum domino miſcere uenena
Fabricius regi nudata fraude remiſit:
Infeſto quem marte petit bellumq; negauit
Per famuli patrare nepbas:ductoſq; camillus
Trans murum pueros obſeſſæ reddidit urbi.
Traduntur pœnis alii quom prælia ſoluant:
Hic maneat:ut moueat:q; reſpuit alter ĩ boſtẽ:
Suſcipis in fratrem.longi pro dedecus æui
Quoi placet auſtrales gildo condonat babenas:
Tantaq; mutatos ſequitur prouincia mores:
Quaſlibet ad partes animum mutauerit anceps:
Tranſfundit libyam ſecum:refluumq; malign9
Commodat imperiũ.mauri fuit affrica munus.
Tollite maſſilas fraudes.remouete bilingues
Inſidias:& uerba ſoli ſperantia uirus:
Nec conſanguineis certetur communius armis:
Hec p̄cor bec trucib9 tebis:bec digna mycænis
In mauros boc crimen eat:quid noſter iniquum
Molitur ſtilico?quando non ille iubenti
Paruit?an quiſq̃ nobis deuinctior extat?

Vt ſileam uarios:quos mecum geſſerit:actus:
Quæ uidi poſt fata loquar:quum diuus abirem:
Res incompoſitas fateor:timidaſq; reliqui.
Stringebat uetitos etiam nunc exercitus enſes
Alpinis odiis:alternataq; iurgia uicti:
Victoreſq; dabant:uix hæc amentia noſtris
Excubiis:nec dum puero rectore quieſcet.
Heu quantum timui uobis quod libera tanti
Militis auderet moles:quum cæca remoto
Ferueret tam læta metu:diſſenſus acerbus:
Et grauior conſenſus erat.tunc ipſe paterna
Succeſſit pietate mihi:miſerumq; rudemq;
Fouit:& in ueros eduxit principis annos:
Ruffinumq; tibi:quem tu tremuiſſe fateris:
Depulit.hunc ſolum memorem ſolumq; fidelē
Experior:uolui ſiquid dum uita maneret
Aut uiſus uoluiſſe gerit:uenerabilis illi
Ceu præſens numenq; uocor.Si tanta recuſas
At ſocii reuerere faces:aut reſpice fratris
Connubium:pignuſq; meæ regale ſerenæ
Debueras etiam fraternis obuius ire
Hoſtibus ille tuis.quæ gens:qs rhenꝰ: & hiſter
Vos conſpirantes opibus:uictoſq; tuliſſet?
Sed tantum permitte cadat:nil poſcimus ultra:
Ille licet ſeſe prætentis ſirtibus armet.
Oppoſitoq; atlante regat:licet arua referta
Anguibus:& ſolis medios obiecerit æſtus:
Noui conſilium:noui ſtiliconis in omnes
Aequalem caſus animum.penetrabit arenas:
Inueniet uirtute uiam:ſic diuus:& inde
Sic natus:iuſſis genitor parebimus ultro.
Amplector præcepta libens:nec carior alter
Cognato ſtilicone mihi commiſſa prophanus
Ille luat:redeat iam tutior africa fratri.
Talia dum longo ſecum ſermone uolutant:
Heſperiam peruenit auus:caſtumq; cubile
Ingreditur:tyrio quo fortis honorius oſtro
Carpebat teneros maria cum coniuge ſomnos:
Aſſiſtit capiti:tunc ſic per ſomnia fatur:
Tanta ne deuictos tumuit fiducia mauros
Chare nepos iterum poſt me coniurat in arma
Progenies uexana iubæ:bellumq; reſumit
Victoris cum ſtirpe ſui:firmum ne iacentem

Obliti? libiam noſtro ſudore receptam
Rurſus habet? auſus latio contendere gildo?
Germani ne fata timet? non ire profecto
Nunc uellem: notoſq; ſenex oſtendere uultus
Nonne meā fugiet maurus quū uiderit umbrā?
Quid dubitas? exurge toris inuade rebelles
Captiuum mihi redde meum: deſiſte morari
Hoc generi fatale tuo: dum ſanguis in orbe
Noſter erit ſemper pallebit regia bocci:
Iungantur ſpoliis firmi gildonis opima
Exornet geminos mauruſia laurea currus
Vna domus totiens una de gente triumphet
Dii bene q tantis inter labentibus annis
Seruati: firmuſq; mihi: fraterq; nepoti
Dixit: & afflatus uicino ſole refugit.
At iuuenem ſtimulis ī manibus æmula uirtus
Exacuit: iam puppe uehi: iam ſtagna ſecare
Feruet: & abſentes inuadere cuſpide mauros
Tunc iubet acciri ſocerum: dextramq; uocato
Conſerit: & quæ ſit potior ſententia quærit.
Per ſomnos mihi ſancte pater iam ſæpe futura
Panduntur: multæq; canunt præſagia noctes.
Nanq; procul libycos uena tu cingere ſaltus:
Et iuga rimari canibus getula uidebar.
Mærebat regio ſæui uaſtata leonis
Incurſu: pecudum ſtrages: paſſimq; uiuenti
Semineces: & adhuc infecta mapalia tabo
Sparſaq; ſanguineis paſtorum funera campis:
Aggredior latebras monſtri: nurumq; relatu
Conſpicio: dilapſus honos. ceruice minaces
Defluxere iubæ. fractos inglorius armos
Suppoſuit ſeruile gemens: iniectaq; uincla
Vnguibus: & ſubitæ collo ſubire catenæ.
Nunc etiam paribus ſecum certare trophæis
Hortatu me cogis auus. quo nam uſq; remoti
Cunctamur? decuit pridem complere biremes:
Et pelagi ſuperare moras: tranſmittere primus
Ipſe paro: quocunq; meo gens barbara nutu
Stringitur: adueniat. germania tota feratur
Nauibus: & ſocia comitentur claſſe ſicambri:
Pallida tranſlatum iam ſentiat africa rhenum.
An patior tot probra ſedens? iuueniſq; relinquā
Quæ tenui: rexiq; puer. bis noſter ad alpes

Vlterius genitor defenſum regna cucurrit
Nos predæ faciles inſultantiqꝫ iacemus.
Finierat.ſtilico quoi contra talia reddit:
Aduerſi ne tubam princeps dignabere mauri?
Afferet ignauus clari ſolatia leti?
Te bellante mori:decurret honorius inde:
Hinc gildo.poſt aſtra chaos miſcebit auerno.
Vindictā mandaſſe ſat eſt.plus nominis horror
Quam tuus enſis aget.minuunt præſentia famā.
Qui ſtetit:æquatur campo:collataqꝫ neſcit
Maieſtatem acies.ſed quod magis utile facto:
Atqꝫ hoſti grauius (ſenſus aduerte) docebo.
Eſt illi patribus: ſed non & moribus iſdem
Macezer fugiens:qui dira piacula fratris:
Speſqꝫ ſuas:uitamqꝫ tuo commiſit aſyllo.
Hunc ubi tentatis fruſtra mactare nequiuit
Inſidiis:patrias in pignora contulit iras:
Quoſqꝫ manu pueros paruos geſtauerat una:
Occidit iuuenes:inhumataqꝫ corpora uulgo
Diſpulit:& tumulo cognatas arcuit umbras:
Naturamqꝫ ſimul:fratremqꝫ: hominēqꝫ cruētus
Exuit:& tenuem cæſis inuidit harenam.
Hoc facinus refugo damnauit ſole mycænas:
Auertitqꝫ diem ſceleri:ſed reddidit atreus
Crimen:& infandas excuſat coniuge menſas.
Hic odium:non pœna fuit.te perdita iura:
Te pater ultorem:te nudi puluere manes:
Te pietas polluta rogat.ſi flentibus aram:
Et proprium miſeris numen ſtatuiſtis athenæ:
Si pandionias planctu traxere phalanges
Inachides:belloqꝫ rogos meruere maritis:
Si mœſtas ſqualore comas:lachrymiſqꝫ ſenatū
In numidas pulſus ſolio commouit adherbal:
Nunc quoqꝫ:nūc gildo:tanto quē funere merſit:
Nunc doleat ueniſſe ducem:ſeſeqꝫ minorem
Suppliciis ſciat eſſe tuis:quem ſede fugauit:
Nunc p̄ceps fugiat:fregit quē clade:tremeſcat?
Agnoſcatqꝫ ſuū:trahitur dum uictima:fratrē.
Hæc ubi ſederunt genero:notiſſima marti
Robora:præcipuos electa pube maniplos
Diſponit:portuqꝫ rates inſtaurat hetruſco.
Herculeam ſuus alcides:ioniamqꝫ cohortem
Rex ducit ſuperum.premitur nec ſignifer ullo

Pondere:feſtinant adeó uexilla moueri
Neruius inſequitur:merituſq; uocabula felix
Dictaq; ab auguſto legio:nomenq; probantes
Inuicto clipeoq; animoſi teſte leones.
Dictis ante tamen princeps cōfirmat ituros
Aggere conſpicuus:ſtat circcūfuſa iuuentus
Nota baſtis:pronaſq; ferox accomodat aures:
Gildonem domitura manus promiſſa:minaſq;
Tempus age ſi quid pro me meruiſtis in armis:
Oſtentate mibi:iuſto magnoq; triumpbo
Imbelles abolete notas:ſciat orbis æous:
Sitq; palam gallos cauſa non robore uinci:
Nec uos barbariem:quanuis collegerit omnem:
Terreat:aut mauri fremitus:raucoſq; repulſus
Vmbone:& noſtros paſſuri cōminus enſes
Non contra clipeis tectos galeiſq; micantes
Ibitis:in ſolis longe fiducia telis
Exarmatus erit quum miſile torſerit boſtis
Dextra mouet iaculum:p̄tentat pallia leua
Cætera nudus eques:ſonipes ignarus babenæ
Virga regit:non ulla fides:non agminis ordo
Arma oneri:fuga præſidio:connubia mille:
Non illis generis nexus:non pignora curæ:
Sed numero languet pietas:bæc copia uulgi
Vmbratus dux ipſe roſis & marcidus ibit
Vnguentis:nuduſq; cibo:tituban ſq; lyæo:
Confectus ſenio:morbis ſtupriſq; ſolutus
Excitet inceſtos turmalis buccina ſomnos:
Imploret citbaras cantatriceſq; choreas:
Offenſus ſtridore tubæ:diſcatq; coactus
Quas iugalat ueneri:caſtriſq; impedere noctes.
Nonne mori ſatius:uitæ q̄ ferre pudorem?
Nam quæ iam regio reſtat:ſi dedita mauris
Regibus:illyricis acceſſerit affrica damnis?
Ius latium quod tunc merœ rubroq; ſolebat
Oceano cingi:tyrrbena clauditur unda.
Et quoi non nilus:non intulit india metas
Romani iam finis erit trinacria regni.
Ite recepturi:predo quem ſuſtulit:axem:
Ereptumq; notum caput inſuperabile rerum
Aut ruet in ueſtris:aut ſtabit roma lacertis.
Tot mibi debetis populos:tot iura:tot urbes
Amiſſas:uno libyam defendite bello.

Veſtros imperium remos:& ueſtra ſequatur
Carbaſa:deſpectas trans æquora ducite leges.
Tertia iam ceruix ſolito mucrone notetur.
Tandem funereis finem poſitura tyrannis.
Omnia conueniunt dicto:fuluuſq; tonantis
Armiger ad liquidam cũctis ſpectãtibus æthrã
Correptum pedibus curuis innexuit hydrum:
Dumq; reluctantem morſu partitur abunco
Hæſit in ungue caput.trũcatus decidit anguis.
I licet auguriis alacres per ſaxa citati:
Torrenteſq; ruunt:non mons:nõ ſylua retardat.
Pendula ceu paruis moturæ bella colonis
Ingenti clamore grues:æſtiua relinquunt
Thracia:quum tepido permutãt ſtrimona nilo:
Ordinibus uariis per nubila texitur alis
Littera:pennarumq; notis inſcribitur aer.
Vt fluctus tetigere maris:tunc acrior arſit
Impetus.arripiunt naues:ipſiq; rudentes
Expediunt:& uela legunt:& cornua ſummis
Aſſociant malis:quatitur tyrrhena tumultu
Ora:nec alphεæ capiunt naualia piſæ.
Sic agamemnoniã uindex quum græcia claſſem
Solueret:innumeris feruebat uocibus aulis.
Non illos ſtrepitus:impendentiſq; procellæ
Signa:nec aduentus dubii deterruit auſtri.
Soluite iam ſocii.clament:aut rumpite funem
Per uada gildonem:quanuis aduerſa petam9.
Ad bellum nos trudit hyems.per deuia ponti
Quaſſatis cupio tellurem figere roſtris.
Heu nimium ſegnes:cauta qui mente notatis:
Si reuolant mergi:graditur ſi littore cornix.
Ora licet maculis aſpexerit occiduus ſol:
Lunaq; conceptis liueſcat turbida choris:
Et confuſa uagos iaculentur ſidera crines:
Hymbribus humeſcant edi:nimboſaq; taurum
Ducathyas:totuſq; fretis deſcendat orion:
Certa fides cæli:ſed maior honorius auctor
Illius auſpiciis immenſa per æquora miles
Non plauſtris auctoq; regor:contemne bootem
Nauita turbinibus mediis permitte carinas.
Si mihi tempeſtas libyam:uentiq; negabunt.
Auguſti fortuna dabit.iam claſſis in altum
Prouehitur.dextra ligures:hetruria leua

Linquitur:& cæcis uitatur corſica ſaxis.
Humanæ ſpetiem plantæ ſe magna figurat
Inſula:ſardiniam ueteres dixere coloni:
Diues ager frugum:pœnos italoſue potenti
Opportuna ſitu:quæ pars uicinior afris
Plana ſolo:ratibus clemens:quæ reſpicit arcton
Immitis:ſcopuloſa:procax:ſubitiſq; ſonora
Flatibus:inſanos infamat nauita montes:
Hinc hominũ pecudũq; lues:hinc peſtifer aer?
Sæuit:& excluſis regnant aquilonibus auſtri:
Quos ubi luctatis procul effugere carinis:
Per diuerſa ruunt ſinuoſæ littora terræ
Pars adit antiqua ductos carthagine muros.
Partem littoreo complectitur obuia muro
V rbs libyam contra tyrio fundata potenti
Tenditur in longum caralis:tenuẽq; per undas
Obuia dimi ttit fracturum flamina collem
Efficitur portus medium mare:tutaq; uentis
Omnibus ingenti manſueſcunt ſtagna receſſu.
Hanc omni petiere manu:proriſq; reductis
Suſpenſa zephyros expectant claſſe fauẽtes

Claudii claudiani in Eutropiũ liber primus
Emiferos partus metuendaq;
pignora matri
Mœnibus in mediis auditum
nocte luporum
Murmur:& attonito pecudes paſtore loquutas:
Et lapidum duras hyemes:nimboq; minacem
Sanguineo rubuiſſe iouem:puteoſq; cruore
Mutatos:binaſq; polo concurrere lunas.
Et geminos ſoles mirari deſinat orbis.
Omnia cæſſerunt eunucho conſule monſtra.
Heu terræ cæliq; pudor.trabeata per urbes
Oſtentatur anus:titulumq; effœminat ãni.
Pandite pontifices cumanæ carmina uatis
Fulmineos ſolers hetruria conſulat ignes:
Immenſumq; nefas fibris exploret auruſpex.
Quæ noua portendant ſuperi:nilus ne meatu
Deuius:& noſtri tentat iam tranſſuga mundi
Se rubro miſcero mari:ruptoq; niphate
Rurſus barbaricis oriens uaſtabitur armis?
An morbi uentura lues?an nulla colono

Reſponſura ſeges? quæ tantas expiet iras
Victima? quo diras iugulo placabimus aras?
Conſule luſtrandi faſces:ipſoq; litandum
Prodigio:quæcunq; parant hoc omne fata
Eutropius ceruice luat.ſic omnia nobis
Hæc regni fortuna tenes:quæ nam iſta iocandi
Sæuitia? humanis quantum bacchabere rebus?
Si tibi ſeruili placuit fœdare curules
Crimine.procedat laxata compede conſul.
Rupta quirinales ſumant ergaſtula cinctus.
Des ſaltem quēcunq; uirum.diſcrimina quædã
Sunt famulis:ſplendorq; ſuus:maculãq; minorẽ
Condicionis habet:domino qni uixerit uno
Si pelagi fluctus:libyæ ſi diſcis harenas.
Eutropii numerabis heros.quot iura:quot ille
Mutauit tabulas:uel quanta uocabula uertit
Nudatus quotiens medicũ dũ cõſulit emptor:
Omnes pœnituit precii:uenumq; redibat:
Dum uendi potuit.poſtq̃ deforme cadauer
Manſit:& in rugas totus defluxit aniles
Iam ſpem doni certatim limine pellunt:
Et fœdum ignaris properant obtrudere munꝰ.
Tot tranſlata iugis ſumiſit colla:uetuſtum
Seruitium:ſemperq; nouum:nec deſtitit unq̃:
Cœpit ſæpe tamen cunabula prima cruentis
Dedita ſuppliciis.rapitur caſtrandus ab ipſo
Vbere:ſuſcipiunt matris poſt uiſcera pœnæ.
Aduolat armenius certo mucrone reciſos
Edoctus mollire mares:damnoq; nefandum
Aucturus precium:ſecum dum corporis ignem
Sedibus exhaurit geminis:unoq; ſub ictu
Eripit officium patris:nomenq; mariti:
Ambiguus uitæ iacuit:penituſq; ſupremum
In cerebrum ſecti traxerunt frigora nerui.
Laudemus ne manum:quæ uires abſtulit hoſti?
An potius fato cauſam tribuiſſe queramur?
Profuerat manſiſſe uirum.felicior extat
Opprobrio:ſeruiret adhuc:ſi fortior eſſet:
Inde per aſſyriæ trahitur commertia ripæ:
Hinc fora uenalis galata ductore frequentat.
Permutatq; domos uarias.quis nomina poſſit
Tanta ſequi? miles ſtabulis ptolomæus in illis
Notior:hic longo laſſatus pellicis uſu

Donat ariſtæo:neqꝫ enim iam dignus haberi
Nec maturus emi:quum faſtiditus abiret
Quæ genuit?quanto planxit diuortia luctu?
Hæc erat heu ptholomæe fides.hoc ꝓfuit ætas
In gremio conſumpta tuo?lectuſqꝫ iugalis?
Et ducti totiens inter præſepia ſomni
Libertas promiſſa perit? uiduum ne relinquis
Eutropium?tantaſqꝫ premunt obliuia noctes?
Crudelis:generis pro ſors duriſſima noſtri.
Fœmina conſenuit.retinet connubia partu:
Vxoriſqꝫ decus matris reuerentia penſat.
Nos lucina fugit:nec pignore nititur ullo
Cum forma dilapſus amor.defloruit oris
Gratia?qua miſeri ſcapulas tutabimr arte?
Qua placeam ratione ſenex.ſic fatus acutum
Aggreditur lenonis opus:nec ſegnis ad artem
Mens erat:officiiqꝫ capax:omneſqꝫ pudoris
Hauſerat inſidias.cuſtodia nulla tuendo
Fida toro.nulli poterant excludere uectes.
Ille uel ærata danaen ſub turre latentem
Eliceret.fletus domini fingebat amantis.
Indomitaſqꝫ mora:precio lenibat auaras:
Laſciuaſqꝫ iocis:nec blandior ullus euntis
Ancillæ tetigiſſe latus:leniterqꝫ reductis
Veſtibus occulto crimen mandare ſuſuro:
Nec furtis quæſiſſe locum:nec fraude reperta
Cautior:eluſi fremitus uitare mariti.
Haud aliter iuuenum flammis ephyreia lais
E gemino ditata mari:quum ſerta refundit
Canities:iam turba procax:noctiſqꝫ recedit
Ambitus:& raro pulſatur ianua tactu:
Seqꝫ reformidat ſpeculo damnante ſenectus.
Stat tamen:atqꝫ alias ſuccingit lena miniſtras.
Dilectumqꝫ diu quanuis longeua lupanar
Circuit:& retinet mores:quos perdidit ætas.
Hic honor eutropio:quūqꝫ omnibꝰ unica uirtꝰ
Eſſet in eunuchīs thalamos ſeruare pudicos:
Solus adulteriis creuit:nec uerbera tergo
Ceſſauere tamen:quotiens decepta libido
Irati caluiſſet heri:fruſtraqꝫ rogantem:
Iactantemqꝫ ſuos tot iam per luſtra labores
Dotalem genero:nutritoremue puellæ
Tradidit:æous rector conſulqꝫ futurus

Pectebat dominæ crines:& ſæpe lauanti
Nudus:in argento lympham geſtabat alumnæ.
Et quum ſe rapido feſſam proiiceret æſtu
Patricius roſeis pauonum uentilat alis.
Iamq; æuo laſſata cutis:ſulciſq; genarum
Corruerat:paſſa facies rugoſior uua:
Flaua minus:preſſo finditur uomere rura.
Nec uento ſic uela tremunt:miſerabile turpes
Exedere caput tineæ.deſerta patebant
Interualla comæ.qualis ſitientibus aruis
Arida ieiunæ ſeges interlucet ariſtæ.
Vel qualis gelidis pluma labente pruinis
Arboris immoritur trunco brumalis hirundo.
Scilicet ut trabeis iniuria creſceret olim
Has in fronte notas:hoc dedecus addidit oris
Luxuriæ fortuna ſuæ:quum pallida nudis
Oſſibus:horrorem dominis preberet imago.
Decolor & maties occurſu læderet omnes:
Aut pueris latura metus:aut tædia menſis:
Aut crimen famulis:aut procedentibus omen:
Et nihil exhauſto caperent in ceſpite lucri:
Sternere quippe toros:uel cedere ligna culinæ
Membra negant:aurum:ueſtes arcana tueri
Mens infida uetat.quis enim cōmittere uellet
Lenoni thalamum?tādem ceu funus acerbum:
Infauſtamq; ſuis truſere penatibus umbram:
Contemptu iam liber erat:Sic paſtor obeſum
Lecte canem:ferroq; ligat paſcitq; reuinctum:
Dum ualidus ſeruare gregem:Vigiliq; rapaces
Latratu terrere lupos:quum tardior idem
Iam ſcabiæ laceras demiſit ſordibus aures
Soluit:& exuto lucratur uincula collo.
Eſt ubi deſpectus nimius iuuat:undiq; pulſo
Per cunctas licuit fraudes impune uagari.
Et fatis aperire uiam:pro quiſquis olympi
Summa tenes?tanto ne libet mortalia riſu
Vertere:qui ſerui non eſt admiſſus in uſum:
Suſcipitur regnis:& quem priuata miniſtrum
Dedignata domus:moderantē ſuſtinet aula
Vt primum uetulam traxere palatia uulpem
Quis non ingemuit?quis non obrepere ſacris
Obſequiis doluit totiens uenale cadauer
Ipſi quin etiam tali conſorte fremebant

Regales famuli:quibus eſt illuſtrior ordo
Seruicii:ſociumq; ſibi ſpreuere ſuperbi.
Cernite quem latiis poſcant annectere faſtis
Quouis & eunuchos puduit.ſed uilior ante
Obſcure latuit pars ignotiſſima turbæ.
Donec abundanti furiis qui rebus æois
Exicium:primoq; ſibi perduxit ab imis
Euectus thalamis ſummos inuaſit honores.
Quam bene diſpoſitum terris?ut dignus iniqui
Fructus conſilii primis auctoribus inſtet.
Sic multos fluuio uates arente per annos:
Hoſpite qui cæſo monuit placare tonantem:
Inuentas primus buſiridis imbuit aras.
Et cecidit ſæui:quod dixerat:hoſtia ſacri.
Sic opifex tauri tormentorumq; repentor:
Qui funeſta nouo fabricauerat æra dolori:
Primus inexpertum ſiculo cogente tyranno
Senſit opus:docuitq; ſuum mugire iuuencum.
Nullius eutropius quam:qui ſe protulit ante:
Direptas poſſedit opes.nullumq; priorem
Pertulit exilio.ſolumq; hoc rite peregit:
Auctorem damnare ſuum.poſtq̃ obſitus æuo
Senuit excelſam rerum ſublatus in arcem:
Quod nec nota pati:nec fingere ſomnia poſſũt:
Vidit ſub pedibus leges:ſubiectaq; colla
Nobilium:tantumq; ſibi permittere fata:
Qui nihil optaſſet plus libertate mereri.
Iam iam diſſimulat dominos.alteq; tumeſcunt
Seruiles animi:procerum ſqualore repletus
Carcer:& exulibus meroe campiq; gemiſcunt
Aethiopum:pœnis hominũ plaga pſonat ardẽs.
Marmaricus claris uiolatur cedibus amon.
Aſperi9 nihil eſt:humili quum ſurgit in altum.
Cuncta ferit:dũ cũcta timet.deſæuit in omnes:
Vt ſe poſſe putent.nec belua tetrior ulla eſt
Quam ſerui rabies in libera colla furentis.
Agnoſcit gemitus:& pœnæ parcere neſcit.
Quẽ ſubiit:dominiq; memor quẽ uerberat:odit.
Adde q; eunuchus nulla pietate mouetur:
Nec generi natiſq; cauet.clementia cunctis
Inſimiles:animoſq; ligant conſortia damni.
Iſte nec eunuchis placidus:ſed peius in aurum
Aeſtuat.hoc uno fruitur ſucciſa libido:

Quid numeros ſecuiſſe iuuat. Vis nulla cruentã
Caſtrat auariciam. paruis exercita furtis
Quæ uaſtare pœnum negleta ſueuerat arte:
Clauſtra remoliri: nec uberiore rapina
Peccat in orbe man9. quicqd ſe tigris ab hemo
Diuidit: hoc certa proponit merce locandum
Inſtitor imperii: caupo famoſus honorum.
Hic aſiam Villa pactus regit: ille redemit
Coniugis ornatu ſyriam. dolet ille paterna
Bithynios mutaſſe domi: ſufixa potenti
Veſtibulo: preciis diſtinguit regula gentes
Tot galatæ: tot pontus eat: tot lydia nummis
Ciliciam tenuiſſe uelis. tot milia ponas
Si phrygas adde parum duræ ſolatia ſortis:
Communes uult eſſe notas: & uenditus ipſe
Vendere cuncta cupit. certantnm ſæpe duorum
Diuerſum ſuſpendit onus: cum pondere iudex
Vergit: & in geminas uertit prouincia lances.
Non pudet heu ſuperi populos ueniſſe ſub haſta
Vendentis. certe pudeat quod iure ſepultum
Mancipium tot regna tenet: tot diſtrahit urbes
Pollentem ſolio croeſum uictoria cyri
Fregit: ut eunucho fluerent pactolus: & herm9:
Attalus hæredem uoluit te roma relinqui
Reſtitit antiochus præſcripto margine tauri
Indomitos curru ſeruilius egit iſauros.
Et pharos auguſto iacuit: uel creta metello.
Necnon eutropio queſtus numeroſior eſſet
In merces ueniunt cilices: iudæa ſophone:
Romanuſq; labor: pompeianiq; triumphi.
Quo ſtruis hos auri cumulos? quæ pignora tãtiſ
Succedent opibus? nubas ducas ne licebit:
Nunq̃ mater erit: nunq̃ pater. hoc tibi ferrum:
Hoc narura negat. te grandibus india gemmis:
Te foliis arabes: ditent te uellere ſeres.
Nullus inops adeo: nullum ſic coget egeſtas:
Vt uelit eutropii fortunam & membra paciſci.
Iamq; olita ſui: nec ſobria diuitiis mens
In miſeras leges hominumq; negocia uenit.
Iudicat eunuchus. quid iam de conſule miror?
Prodigiũ eſt quodcunq; gerit: quæ pagina lites
Fœmineas meminit? quibus unq̃ ſæcula terris?
Eunuchi uidere forum: ſed nequa uacaret

Pars ignominia:ne quid reſtaret inauſum:
Arma etiam uiolare parat:portentaq; monſtris
Aggregat:& ſecum petulans amentia certat.
Erubuit mauors aduerſaq; riſit ennyo.
Dedecus æoum quotiens intenta ſagittis:
Et pharetra fulgens anus exerceret amazon:
Arbiter aut quotiens belli paciſq; recurrit:
Alloquiturq; getas.gaudet quũ uiderit hoſtis:
Et ſentit iam deeſſe uiros.incendia fumant.
Muris nulla fides:ſqualent populantibus agri:
Et medio ſpes ſola mari.trans phaſin aguntur
Cappadocũ matres:ſtabuliſq; abducta paternis
Caucaſias captiua bibunt armenta pruinas
Et ſcythicis mutant argei pabula ſyluis
Extra cimmerias taurorum clauſtra paludes:
Flos ſyriæ feruet.ſpoliis nec ſufficit atrox
Barbarus:in cædem uertit faſtidia predæ.
Ille tamen(quid enim ſeruũ molleq; pudebit?
Aut quid ĩ hoc potuit uultu flagrare ruboris)?
Pro uictore redit.peditum uexilla ſequuntur:
Et turmæ ſimiles:eunuchorumq; manipli
Helleſpontiacis legio digniſſima ſignis
Obuius ire cliens:defenſoremq; reuerſum
Complecti.placet ipſe ſibi:laxaſq; laborat
Diſtendiſſe genas:fictumq; inflatus anhelat
Puluere reſperſus tineas:& ſolibus ora
Pallidior:uerbiſq; ſonat plorabile quiddam
Vltra nequiciam fictis:& prælia narrat.
Perq; ſuam tremula teſtatur uoce ſororem:
Defeciſſe uagas ad publica commoda uires:
Cædere liuori:nec ſuſtentare procellas
Inuidiæ mergiq; fretis ſpumantibus orat.
Exoretq; utinam.dum talia fatur ineptas
Detergit lachrymas:atq; inter ſingula dicta
Flebile ſuſpirat.qualis uenit arida ſocrus
Longinquam uiſura nurum.uix laſſa reſedit:
Et iam uina petit.quid te turpiſſime bellis
Inſeris?aut ſæuis pertentas pallada campis?
Tu potes alterius ſtudiis hærere mineruæ
Tu telas:non tela pati.tu ſtamina noſſe:
Tu ſegnes operum ſolers urgere puellas:
Et niueam dominæ penſis inuoluere lanam.
Vel ſi ſacra placent:habeas pro marte cybellem

Rauca cylenæos ad tympana diſce furores.
Cimbala ferre licet:pectus illidere pinu:
Inguinis & reliquum phrygiis abſcidere cultris.
Arma relinque uiris.geminā quid diuidis aulā?
Conariſq; pios odiis committere fratres.
Te magis ab demens:ueterem ſe reſpicis artem:
Conciliare decet geſtis pro talibus annum
Flagitat eutropius:ne quid non polluat unus
Dux:aties:iudex:prætoria:tempora:conſul.
Nil adeo fœdum eſt.quod nō exacta uetuſtas
Ediderit:longiq; labor commiſerit æui.
Oedipodes matrem:natam duxiſſe thyeſtes
Cantatur.peperit fratres iocaſta marito
Et pelopea ſibi:labes ac funera troiæ
Triſtis ericthæi deplorat cœna theatri
In uolucrem tereus.cadmus ſe uertit in anguē:
Scylla nouos mirata canes:hunc arbore figit.
Eleuat hunc pluma:ſquamis hūc fabula ueſtit.
Hunc ſoluit fluuio.nunq̄ ſpado conſul in orbe:
Nec iudex ductorue fuit.quicunq; uirorum
Eſt decus:eunuchi ſcelus eſt exēpla creantur:
Quæ ſocci ſuperent riſus:luctuſq; cothurni:
Quā pulchre conſpectus erat?quū tēderet art9?
Exangues onerare toga:cinctuq; grauatus:
Inductoq; ſenex obſcenior iret in auro?
Humani qualis ſimulator ſimius oris:
Quem puer adridens precioſo ſtamine ſerūm
Velauit:nudaſq; nates:ac terga reliquit
Ludibrium menſis:erecto pectore diues
Ambulat:& claro ſeſe deformat amictu.
Candida pollutos comitatur curia faſces:
Forſitan & dominus præbet miracula lector
Conſule nobilior:libertatemq; daturus:
Quem nondū meruit:ſcandit ſublime tribunal:
Atq; inter proprias laudes ægyptia iactat
Somnia:proſtratoſq; canit ſe uate tyrannos.
Scilicet in dubio uindex bellona pependit:
Dum ſpado tyreſias:eneruatuſq; melampus
Reptat:ab extremo referens oracula nilo.
Obſtupuere auium uoces:exhorruit annus
Nomen:& inſanum gemino proclamat ab ore.
Eunuchumq; uetat faſtis accedere ianus.
Sumeret illicitos & enim ſi fœmina faſces:

Eſſet turpe minus.medis leuibūſq; ſabæis
Imperat hic ſexus:reginarumq; ſub armis
Barbariæ pars magna iacet.gens nulla ꝓbatur
Eunuchi quæ ſceptra ferat:tritonia:phœbe:
Veſta:ceres:cybele:iuno:latona coluntur:
Eunuchi quæ templa dei?quas uidimus aras?
Inde ſacerdotes:intrat hæc pectora phœbus:
Inde canunt delphi:troianam ſola mineruam
Virginitas uaſtalis adit:flammaſq; tuetur
Ii nullas meriti uittas:ſemperq; prophani.
Naſcitur ad fructum mulier.prolemq; futurā.
Hoc genus inuentū eſt.ut ſeruiat herculis arcu
Concidit hyppolite.danai fugere bipennem
Penthaſilea tuam:claras chartaginis arces
Creditur:& centum portis babylona ſuperbam
Fœmineus ſtruxiſſe labor.Quid nobile geſſit
Eunuchus?quæ bella tulit?quas condidit arces?
Illas præterea rerum natura creauit.
Hos fecere manus:Seu prima ſemiramis aſtu
Aſſyriis mentita uirum:neu uocis acutæ
Mollicies:leueſue genæ ſe prodere poſſent:
Hos tibi coniunxit ſimiles:ſeu percita ferro
Luxuries uetuit naſci lanuginis umbram:
Seruatoq; diu puerili flore coegit
Arte retardatam ueneri ſernire iuuentam.
Fama prius falſo ſimilis:uanoq; uideri
Ficta ioco:leuior uolitare per oppida rumor.
Rideriq; nefas:ſicut nigrantibus alis
Audiretur olor:coruo certante liguſtris:
Atq; aliquis grauior morum:ſi talibus inquit
Creditur:& nimiis turgent mendacia mōſtris:
Iam teſtudo uolat.profert iam cornua uultur.
Prona petunt retro fluuii:uada gadibus ortum
Armenii texere diem.iam frugibus aptum
Aequor:& aduectum ſyluis delphina uidebo.
Iam cocleis homines iunctos:& quicquid inane
Nutrit:iudaicis quæ pingitur india uelis.
Subiicit:& mixtis ſalibus laſciuior alter:
Miraris?nihil eſt quod non in pectore magnum
Concipit eutropius:ſemper noua:grandia ſemꝑ
Diligit:& ſceleri deguſtat ſingula ſenſu.
Nil timet a tergo.Vigilantibus undiq; curis
Nocte dieq; patet:lenis faciliſq; moueri

Supplicibus:mediaq; tamen molliſſimus ira.
Nil negat:& ſeſe uel non poſcentibus offert.
Quodlibet ingenio ſubigit:truditq; nefandum.
Quicqd amas:dabit illa man⁹:cõmuniter omni
Fungitur officio:gaudetq; potentia flecti.
Hoc quoq; conſiliis peperit:meritoq; laborum
Accipit:& trabeas argutæ premia dextræ.
Poſtq̃ uera fides facinus uulgauit æoum
Gentibus:& romæ iam certius impulit aures:
Eutropium ne etiam noſtra dignabimur ira?
Hic quoq; romani meruit pars eſſe doloris?
Sic effata:rapit cæli per inania curſum
Diua potens:unoq; padum tranſlapſa uolatu
Caſtra ſui rectoris adit. Tum forte decorus
Cum ſtilicone gener pacẽ implorantibus ultro
Germanis reſponſa dabat:legeſq; caycis
Arduus:& flauis ſignabat iura ſueuis.
His tribuit leges. his obſide fœdera ſancit.
Indicto bellorum alios tranſcribit in uſus:
Militet ut noſtris detonſa ſicambria ſignis.
Læta ſubit romam pietas:& gaudia pœnæ
Mouerunt lacbrymas:tantoq; exultat alumno.
Sic armenta ſuo iam deſcendente iuuenco
Celſius aſſurgunt erectæ cornua matri.
Sic iam terribilem ſtabulis:dominũq; ferarum
Creſcere miratur genitrix maſſilla leonem.
Dimouit nebulam:iuueniq; apparuit ingens.
Tunc ſic orſa loqui. Quantũ te principe poſſum
Non longinq̃ docẽt. domito quod ſaxone tetbys
Mitior:aut fracto ſecura britannia brito
Ante pedes bumili franco:triſtiq; ſueuo
Perfruor:& noſtram uideo germanice rbenum.
Sed quid agam? diſcors oriens felicibus actis
Inuidet:atq; alio pbœbi de cardine ſurgunt
Crimina:ne toto conſpiret corpore regnum.
Gildonis taceo magna cum laude receptam
Perfidiam:& fretos æoo robore mauors.
Quæ ſuſcepta fames? quãtum diſcriminis urbi?
Ni tua uel ſoceri nunq̃ non prouida uirtus
Auſtralem arctois penſaſſet frugibus annum.
Inuectæ rbodano tyberina per boſtia claſſes
Cynipbeiſq; ferax araris ſucceſſit ariſtis.
Tbeutonicus uomer:pyreneiq; iuuenci

Sudauere mihi.ſegetes mirantur iberas
Horea:nec libyæ ſenſerunt damna rebellis:
Iam tranſalpina contenti meſſe quirites.
Ille quidẽ ſoluit meritas (ſcit trabraca) pœnas.
Vt pereat quicunq; tuis conflixerit armis:
Ecce recens iſdem clades a partibus exit:
Terroriſq; minus:ſed plus habitura pudoris:
Eutropius conſul.pridem tolerare fatemur
Hoc genus:arſacio poſtq̃ ſe regia faſtu
Suſtulit:& noſtros corrupit parthia mores.
Præfecti ſed adhuc gemmis:ueſtiq; dabantur
Cuſtodes:ſacroq; adhibere ſilentia ſomno:
Militia eunuchi nunq̃ progreſſa cubile
Non uita ſpondere fidem:ſed inertia tantum
Mentis pignus erat.ſecreta monilia ſeruet:
Ornatus curent tyrios:a ſorte recedant
Imperii.tenero tractari pectore neſcit
Publica maieſtas.nunq̃ uel in æquore puppim
Vidimus eunuchi clauo parere magiſtri.
Nos adeo ſperni faciles? orbiſq; carina
Vilior? aurora certe eſt:quæ talia ferre
Gaudet:& aſſuetas ſceptris muliebribus urbes
Poſſideant:qui belliferam communibus urunt
Italiam maculis:nociturаq; probra ſeueris
Admiſcent populis :peregrina piacula forti
Pellantur longe latio:ne tranſeat alpes
Dedecus in ſolis:quibus extitit:hereat aruis.
Scribat alis:ſcribat famæ contemtor orontes.
Per te perq; tuos obteſtor roma triumphos
Neſciat hoc tybris:nunq̃ poſcentibus olim:
Qui dare dendatis annos:fabiiſq; ſolebat.
Martius eunuchi repetit ſuffragia campus.
Hoc mihi ianiculo poſitis hetruria caſtris
Quæſiit:& tantum fluuio porſenna remotus.
Hoc meruit uel ponte cocles:uel mutius igne:
Aemilios inter ſeruatoreſq; camillos
Eutropius.iam chryſogonis tua brute poteſtas:
Narciſiſq; datur.natos hoc dedere pœnæ
Profuit:& miſero ciuem præponere fratri.
Viſceribus fruſtra caſtum lucretia ferrum
Merſit:& attonitum tranſnauit coclia tybrim.
Eutropio faſces obſeruabantur adempti
Tarquiniis? quicunq; meæ uexere curules

Laxato ueniat ſocii ſpectator auerno.
Infenſi ſacris decii prorumpite buſtis:
Torquatiq; truces:animoſaq; pauperis umbra
Fabricii:tuq; o ſi forte inferna piorum
Iugera & elyſias ſcindis ſerrane nouales
Pœno ſcipiade:pœno præclare lutati.
Sicania mercelle ferox:gens claudia ſurgat:
Et curii ſeries:& qni ſub iure negaſti
Viuere cæſareo.paruo procede ſepulcbro
Eutropium paſſure cato:remeate tenebris
Agmina brutorum:coruinorumq; cateruæ.
Eunucbi ueſtros babitus inſignia ſumunt
Ambigui romana mares:rapuere tremendas
Hannibali:pyrrboq; togas:flabella peroſi
Aſpirant trabeis.iam non umbracula geſtant
Virginibus:latias auſi uibrare ſecures.
Linquite fœmineas infelix turba latebras:
Alter quos pepulit ſexus:nec ſuſcipit alter
Execti ueneris ſtimulos:& uulnere caſti.
Mixta duplex ætas:inter puerumq; ſenemq;:
Nil medium:falſi complete ſedilia patres.
Ite noui proceres:infecundoq; ſenatu
Eutropium ſtipate ducem.celebrate tribunal
Pro tbalamis.uerſo iam diſcite more curules
Non matrum pilenta ſequi.ne priſca reuoluam:
Nec numerem quantis iniuria mille per annos
Sit retro ducibus:quanti fœdabitur æui
Canities?unam ſubeant quot ſæcula culpam?
Inter ariſtei faſtus:& nomen berile
Seruus erit:dominoq; ſuos æqualis bonores.
Inſeret:beu ſemper ptolomæi noxia mundo
Mancipia.en alio lædor grauiore fotino:
Et patior maius pbario ſcelus:ille cruorem
Conſulis unius pellæis enſibus bauſit.
Inquinat bic omnes.ſi nil priuata manebunt:
At tu principibus:noſtræ tu proſpice cauſæ:
Regaliſq; aduerte notas.bunc accipit unum
Aula magiſtratum.uobis patribuſq; recurrit
Hic alternus bonor.in crimen euntibus annis
Parce pater.conſul contagia faſcibus oro
Defendas ignaua tuis.neu tradita libris
Omnia:ueſtituſq; meos:quib9 omne qđ ambit
Oceanus domui:tanta caligine mergi:

Calcariq; ſinas. nam quæ iam bella feramus
Mollibus auſpiciis: aut quæ connubia prolem?
Aut frugem laturus ager? quid fertile terris?
Quid plenum ſterili poſſit ſub conſule naſci?
Eunuchi ſi iura dabunt; legeſq; tenebunt:
Ducant penſa uiri: mutatoq; ordine rerum
Viuat amazonio confuſa licentia ritu.
Quid trabor ulterius? ſtilico qd uincere differt
Dum certare pudet? neſcis q turpior boſtis
Læticia maiore cadet. piratica magnum
Erigit. illuſtrat ſeruilis laurea craſſum.
Animus: agnoſco fremitum: quo palluit eurus:
Quo mauri: gildoq; ruit? quid martia ſigna
Sollicitas? non eſt iaculis baſtiſue petendus.
Conſcia ſuccumbent audito uerbere terga.
Vt ſcytha poſt multos rediens exercit9 annos.
Quum ſibi ſeruilis pro finibus obuia pubes
Iret: & arceret dominos tellure reuerſos:
Armatam oſtenſis atiem fudere flagellis
Notus ſub incœptis immobile reppulit horror
Vulgus: & addictus ſub uerbere torpuit enſes.

Claudii claudiani Iocoſa inſulta-
tio in Eutropium.

q Vi modo ſublimes rerũ flectebat habenas
Patricius: rurſus uerbera nota timet:
Et ſolitos tarde paſſurus compedis orbes
In dominos uanas luget abiſſe minas.
Culmine deiectum uitæ fortuna priori
Reddidit inſano iam ſaciata ioco.
Scindere nunc alia meditatur ligna ſecuri:
Faſcibus & tandem uapulat ille ſuis.
Illicitas conſul pœnas: ſe conſule ſoluit
Annus qui trabeas: hic dedit exilium.
Infauſtum populis in ſe quoq; uertitur omen:
Sæuit in auctorem prodigioſus honor.
Ablato penitus reſpirant nomine faſti:
Maturamq; luem ſanior aura uomit
Diſſimulant ſocii: coniuratiq; recedunt.
Procumbit pariter cum duce tota cohors:
Non atie uicti: nec ſeditione coacti:
Ne pereant ritu quo periere uiri.
Concidit exiguæ dementia uulnere carthæ.
Confecit ſæuum littera martis opus.

Mollis fœminea detruditur arte tyrannus:
Et thalamo pulſus perdidit imperium.
Sic iuuenis nutante fide:ueteriq́ʒ reducta
Pelice defletam linquit amica domum.
Canitiem raram largo de puluere turpat:
Et lacbrymis rugas implet auile gemens.
Suppliciterq́ʒ pias humilis ſubſtratus ad aras
Mitigat iratas uoce tremente nurus.
In numerũ glomerantur heri:ſibi quiſq́ʒ petẽtes
Mancipium ſolis utile ſuppliciis:
Quanuis fœdus enim:mentemq́ʒ obſcenior ore:
Ira dabat precium:lingua meretur emi.
Quas ſpado nunc terras:aut quẽ trãſibis in axẽ.
Cingeris hinc odiis.inde receſſit amor.
Vtraq́ʒ te gemino ſub ſidere regia damnat.
Heſperius nunq̃:iam nec æous eris.
Miror quur aliis qui pandere fata ſolebas:
Ad propriam cladem cæca ſibylla taces?
Iam tibi nulla uidet fallax inſomnia nilus.
Peruigilant uates nec miſerandæ tui.
Quid ſoror?audebit tecum conſcendere puppẽ?
Et ueniet longum per mare fida comes?
An fortaſſe toros eunuchi pauperis odit?
Et te nunc inopem diues amare negat?
Eunuchi iugulum primus ſecuiſſe fateris:
Sed tamen exemplo non feriere tuo.
Viue pudor fatis.en quem tremuere tot urbes
Eunuchus:populi ſuſtinuere iugum.
Direptas quid plãgis opes?quas natus habebit?
Non aliter poteras principis eſſe pater.
Improbe quid pulſas mulieribus aſtra q̃relis?
Quod tibi ſub cypri littore parta quies.
Omnia barbarico per te concuſſa tumultu.
Crede mihi terris tutius æquor erit.
Iam non armenios iaculis terebis:& arcu
Per campos uolucrem non agitabis equum.
Dilecto caruit bizantius ore ſenatus.
Curia conſiliis extuat orbá tuis.
Emeritam ſuſpende togam:ſupẽde pharetram.
Ad ueneris partes ingeniumq́ʒ redi.
Non bene gradiuo lenonia dextra ſeruit.
Suſcipiet famulum te cytherea libens.
Inſula læta choris:blandorum mater amorum:

Nulla pudiciæ cura placere poteſt
Proſpectant paphiæ celſa de rupe puellæ:
Sollicitæ ſaluam dum ferat unda ratem.
Sed uereor teneant ne te tritones in alto
Laſciuas doctum fallerere nereidas.
Aut idem cupiant pelago te mergere uenti:
Gildonis nuper qui tenuere fugam.
Inclyta captiuo memoratur tabraca mauro.
Naufragio cyprus ſit memoranda tuo.
Venturum moriens fruſtra delphina uocabis
Ad terram ſolos deuehit ille uiros.
Quiſquis adhuc ſimiles eunuchi tendit ad act9.
Reſpiciens cyprum deſinat eſſe ferox.

CL.Claudiani liber.ii.in Eutropium Eunuchum Incipit.

m Ygdonii cineres:&:ſi quid reſtat æoi.
Quod pereat regni:certe nõ augure falſo
Prodigii patuere minæ:fruſtraq; peracto
Vulnere:monſtriferi præſagia diſcitis anni.
Cautior ante tamen uiolentum nauita chorum
Proſpicit:& tumidæ ſubducit uella procellæ.
Quid iuuat errores merſa iam puppe fateri?
Quid lachrymæ delicta leuãt? ſtãt omina noſtri
Conſulis.immotis hæſere piacula fatis.
Tunc decuit ſentire nefas:tunc ire recentes
Deterſum maculas:ueteri poſt obrupta morbo
Corpora:pæonias nec quicq̃ admoueris herbas.
Vlcera poſſeſſis alte ſuffuſa medulis
Non leuiore manu:ferro ſanantur & igni.
Ne noceat fruſtra mox eruptura cicatrix.
Ad uiuum penetrãt flãmæ.quis fundit9 humor
Defluat:& uacuis corrupto ſanguine uenis:
Areſcat fons ille mali:truncantur & artus:
Vt liceat reliquis ſecure uiuere membris.
At uos egregie purgatam creditis aulam:
Eutropium ſi cyprus habet:uindictaq; mundi
Semiuir exul erit? quis nos luſtrare ualebit
Oceanus? tantum facinus quæ diluet ætas?
Induerat nec dum trabeas:mugitus ab alto
Redditus inferno.rabies arcana cauernæ
Vibrat:& alterno confligunt culmina lapſu:
Bacchatus per operta tremor:calcedona mouit
Pronus:& in geminas nutauit boſporus urbes.

Concusrere freti fauces radice reuulſa
Vitant inſtabilem rurſus ſemiplegada nautæ.
Scilicet & ſtygiæ premittunt ſigna ſorores:
Et ſibi mox tradi populos hoc conſule gaudēt.
Mox oritur diuerſa lues.hinc mulciber ignes
Sparſerat:hinc uicto proruperat obice nereus.
Hinc flagrāt:hic tecta natāt.quā numina pœnā
Seruatis ſceleri? quouis tot cladibus omen
Conſtitit.incumbens utinam neptune tridenti:
Pollutumq; ſolum toto cum crimine mergas.
Vnam pro mundo furiis concedimus urbem.
Vtq; ſemel patuit monſtris iter:omnia tempus
Nacta ſuum properāt naſci.tū decolor hymber
Infantumq; noui uultus:& diſſona partu
Semina:tum lapidum fletus:armentaq; uulgo
Auſa loqui:mediiſq; feræ ſe credere muris.
Tum uates ſinr more rapi:lymphataq; paſſim
Pectora:facifici ſtimulis igneſcere phœbi:
Fac nullos ceciniſſe deos:adeo ne retuſi
Quiſquā cordis erit? dubitet qui partibus illis
Affore fatalem caſtrati conſulis annum?
Sed quia cæcus ineſt uitiis amor:omne futurū
Deſpicitur:ſuadentq; breuem pſentia fructum:
Et ruit in uetitum damni ſecura libido.
Dum mora ſupplicii lucro:ſerumq; quod inſtat
Creditur:haud equidē contra tot ſigna camillo
Detulerim faſcis:nec dum pro ſexus inerti
Mancipio:quoi cuncta licet reſponſa iuberent:
Hortanteſq; licet ſponderent proſpera diui:
Turpe fuit ceſiſſe uiros.exquirite retro
Crimina:continui lectis annalibus æui
Priſca recenſitis euoluite ſcelera faſtis:
Quid ſenis infandi capreæ:quid ſcæna neronis?
Tale ferunt.ſpado romuleo ſuccinctus amictu
Sedit in auguſtis laribus.uulgata patebat
Aula ſalutantum ſtudiis.huc plebe ſenatus
Permixta:trepidiq; duces:omniſq; poteſtas
Confluit:aduoluit genibus.contingere dextrā
Ambitus:& uotum deformibus oſcula rugis
Figere:preſidium legum:genitorq; uocatur
Principiis:& famulum dignatur regia patrem.
Poſteritas admitte fidem.monumēta petuntur
Dedecoris:multiſq; gemunt incudibus æra

Formatura nefas.hic iudicis:illa togati:
Hic nitet armati ſpecies.numeroſus ubiqꝫ
Fulget eques.præfert eunuchi curia uultus.
Ac ueluti caueant:ne quo conſiſtere uirtus
Poſſit pura loco:cunctas hæc ora laborant
Inceſtare uias:maneant immota precamur:
Certaqꝫ perpetui ſint argumenta pudoris
Subter adulantes tituli:nimiæqꝫ leguntur
Vel maribus laudes:claro quod nobilis ortu
Conuiuant domini:quod maxima prælia ſolus
Impleat:& pariter miles quod certius urbis
Conditor:hoc bizans conſtantinuſqꝫ uidebunt?
Inter quæ tumidus leno producere cænas
In lucem fecere.mero:diſpergere plauſu
Empturas in uulgus opes:totoſqꝫ theatris
Indulgere dies:alieni prodigus auri
At ſoror:& ſiquid portentis creditur:uxor:
Mulcebat matres epulis:& more pudicæ
Coniugis:eunuchi celebrabat uota mariti
Hanc amat.hanc ſūma de re:uel pace:uel armis
Conſulit.huic curas:& clauſa palatia mandat:
Ceu ſtabulum:uacuāqꝫ domum.ſic magna tueri
Regna niti patienſqꝫ iugi deluditur orbis.
Mitior alternum zephyri iam bruma teporem
Senſerat:& primi laxabant gramina flores.
Iamqꝫ iter in gremio pacis ſolenne parabant
Ad muros amphyſa tuos:auctore repertum
Eutropio:pelagi ne tædia longa ſubirent
Sed uaga laſciuis flueret diſcurſibus æſtas:
Vnde tamen tanta ſublimes laude redibant:
Ceu uictos traherent moædos nilūqꝫ bibiſſent:
Ecce autem flauis gradiuus ab uſqꝫ gelonis
Arua cruentato repetebat thracia curru.
Subſidunt pangea rotis:alteqꝫ ſonoro
Stridunt axe niues:& uertice conſtitit hemi:
Fœmineaſqꝫ togas preſſis conſpexit habenis.
Subriſit crudele pater:triſtiſqꝫ micantem
Quaſſabat galeam.tunc implacabile numen
Bellonā alloquitur:quæ ſanguine ſordida ueſtē
Illyricis pingues pectebat cladibus hydros.
Nec dum molliciem:nec dum germana mederi
Poſſumus eoæ.nunq̄ corrupta rigeſcent
Scelera.cappadocum tepidis argeus aceruis

Extuat:infelix etiam nunc pallet orontes:
Dum pereunt:meminere mali.ſi corda parump̄
Reſpirare ſinas:nullo tot funera ſenſu
Prætereunt:tantiqꝫ leuis iactura cruoris
Aſpicis obſcenum facinus? quid crinibus ora
Protegis?en qualis ſeſe diffundit in actus
Parua quies? quantum nocuerunt ocia ferri
Qui caruit bellis eunucho traditur annus.
Actum de trabeis eſſet:ſi partibus una
Mens foret heſperiis.rueret deriſa uetuſtas:
Nullaqꝫ calcati ſtarent ueſtigia iuris:
Ni memor imperii ſtilico:morumqꝫ priorum
Turpe relegaſſet defenſo tybride nomen:
Intactamqꝫ nouo ſeruaſſet crimine romam.
Ille dedit portum:quo ſe pulſata referret
Maieſtas latii:deformatæqꝫ ſecures.
Ille dedit faſtos:ad quos oriente relicto
Confugeret ſparſum maculis ſeruilibus æuum.
Quam ſimiles hæc aula uiros(ad mœnia uiſus
Dirige):non ſaltem tacita formidine muſant?
Non damnant animo.plaudentē cerne ſenatum
Et bizantinos proceres:graioſqꝫ quirites:
O patribus plebes:o digni conſule patres.
Quicquid & armati ceſſant:& nulla uirilis
Inter tot gladios ſexum reminiſcitur ira.
Huccine noſtrorum cinctus abiere nepotum?
Sic bruti deſpectus honos.ignoſce parenti
Romule quod ſerus remeatis faſcibus ultor
Aduenio:iam iam largis hæc gaudia faxo
Cōpēſent lachrymis.Quid dudū īſtare moraris
Tartaream bellona tubā? quid ſtringere falcē:
Qua populos a ſtirpe metis? molire tumultus.
Excute delicias.thracum macedumqꝫ ruinæ
Tædet:& ingentes iterum ſæuire ſepultas.
Damna minꝰ cōſueta mouēt:trāſ æquora ſæuas
Verte faces.aliis exordia ſumme rapinis.
Non tibi typhæis hoſpes quærendus ab oris.
Non per caucaſias accito turbine ualles
Eſt opus.oſtrogothis colitur:mixtiſqꝫ grutūgis
Phryx ager.hos paruæ poterūt impellere cauſæ
In ſcelus:ad mores facilis natura reuerti.
Sic eat in noſtro quando iam milite robur
Torpuit:& molli didicit parere magiſtro

Vindicet arctous uiolatas aduena leges.
Barbara romano ſuccurrant arma pudori.
Sic fatus.clipeo quantum uix ipſe deorum
Arbiter:infeſto quum percutit æthera nimbo
Intonuit.reſponſat athos:hemuſqꝫ remugit.
Ingeminat rhodope magnum concuſſa fragorē.
Cornua cana gelu mirantibus extulit undis
Hebrus:& exanguem glacie timor alligat iſtrū.
Tunc adamante grauem:nodiſqꝫ rigētibꝰ haſtā
Tellum ingens:nulliqꝫ deo iactabile torſit.
Fit late ruptis uia nubibus.illa per auras
Tot freta:tot montes uno contempta uolatu
Tranſilit:& phrygiæ mediis affigitur oris.
Senſit humus:gemuit nyſæo palmite felix
Hermus:& aurata pactolus inhorruit urna:
Totaqꝫ ſubmiſſis fleuerunt dindima ſyluis.
Nec dea præmiſſæ ſtridorem ſegnius haſtæ
Conſequitur:centumqꝫ uias meditata nocendi.
Tandem trabigilum geticæ dux improbus aulæ
Hic erat.aggreditur:uiſo tum forte redibat
Eutropio:uacuus donis:feritaſqꝫ dolore
Creuerat:& teneris etiam quē crimina ſuadent
Ingeniis:ſcythicum pectus flammabat egeſtas.
Huic ſeſe uultu ſimulante coniugis offert.
Mentitoqꝫ ferox incedit barbara greſſu
Carbaſeos induta ſinus:poſt terga reductas
Vberibus:propior mordebat fibula ueſtes:
Inqꝫ orbem tereti mythra rediante capillum
Strinxerat:& uirides flaueſcere iuſſerat angues.
Aduolat:& niueis reducem complectitur ulnis
Infunditqꝫ animo furiale per oſcula uirus
Principe quam largo ueniat:quas inde reportet
Diuitias.aſtu rabiem motura.requirit
Ille iter ingratum:uanos deflere labores:
Quos ſuper eunuchi faſtus:quæ probra tuliſſet
Continuo ſecat ungue genas:& tempore pandit
Arrepto gemitus:i:nunc deuotus aratris
Scinde ſolum:poſitoqꝫ tuos mucrone ſodales
Ad raſtros ſudare doce:bene rura grutunnus
Excolet:& certo diſponet ſidere uites.
Felices aliæ quas debellata maritis
Oppida:quas magnis quæſitæ uiribus ornant
Exuuiæ:quibus argiuæ:pulchreqꝫ miniſtrant

Teſſalides:famulas & quæ meruere lacænas.
Me nimium timido:nimium iunxere remiſſo
Fata uiro:totum qui degener exuit iſtrum
Qui refugit patriæ ritus:quem detinet æqui
Gloria:conceſſoq; cupit uixiſſe colonus.
Quã domin9 rapto.qd pulchra uecabula pigris
Pretentas uitiis?probitatis inertia nomen
Iuſticiæ formido ſubit.tolerabis iniquam
Pauperiem?quom tela geras?& flebis multus?
Quom pateant tantæ nullis cuſtodibus urbes:
Quippe metus pœnæ:pridem mos ille figebat:
Vt meritos colerent:impacatiſq; rebelles
Vigerent odiis.at nunc qui fœdera rupit:
Ditatur.qui ſeruat:eget:uaſtator achiuæ
Gentis:& epirum nuper populatus inultam
Poſſidet illyricos:iam quos obſedit amicus:
Ingreditur muros:illis reſponſa daturus:
Quorum coniugibus potitur:natoſq; peremit.
Sic hoſtes punire ſolent.hæc præmia ſoluunt
Excidiis.cunctaris adhuc?numerumq; tuorum
Reſpicis?exiguamq; manum.tu rumpe quietẽ.
Bella dabũt ſocios.nec te tam prona monerem:
Si contra paterere uiros.nunc alter in armis
Sexus:& eunuchis ſe defenſoribus orbis
Credidit.hos aquilæ:romanaq; ſigna ſequũtur.
Incipe barbaricæ tandem te reddere uitæ.
Te quoq; iam timeant:admirenturq; nocentẽ:
Quem ſpreuere pium.ſpoliis prædaq; repletus
Quum libeat:romanus eris.ſic fata repente
In diram ſe uertit auem:roſtroq; recuruo
Turpis:& infernas tenebris obſcurior alas
Auſpicium ueteri ſedit ferale ſepulchro.
Ille pauor poſtq̃ reſoluto corde quieuit:
Et rigidæ ſedere comæ:non diſtulit atrox
Iuſſa deæ:ſociis:quæ uiderit:ordine pandit:
Inuitatq; ſequi.coniurat barbara pubes
Nacta ducem:latiiſq; palam deſciuit ab armis.
Pars phrygiæ:ſcythicis q̃cunq; trionibus alget
Proxima bithynios:ſolem quæ condit ionas:
Quæ leuat attingit galatas utriq; propinqui
Finibus obliquis lydi:piſcidæq; feroces
Continuant auſtrale latus:gens una fuere
Tot quondam populi:priſcũ cognomen & unũ

Appellata phryges.ſed quid non longa ualebit
Permutare dies:dicti poſt mæona regem
Mæones:ægæos inſedit græcia portus.
Thini thraces erant:quæ nunc bithynia fertur:
Nuper ab oceano gallorum exercitus ingens
Illis ante uagus tandem regionibus hæſit:
Geſaqꝫ depoſuit tam graio mitis amictu:
Pro rheno poturus alim.dat cuncta uetuſtas
Principium phrygibus.nec rex ægyptius ultra
Reſtitit:humani poſtq̃ puer uberis expers
In phrygiam primum laxauit murmura uocẽ.
Hic cecidit libycis iactata paludibus olim
Tibia:fœdatam quũ reddidit umbra mineruã:
Hic & apollinea uictus teſtudine paſtor
Suſpenſa memores illuſtrat pelle celenas.
Quattuor hic magnis ꝓcedunt fontibus amnes
Auriferi:nec miror aquas radiare methallo:
Quæ totiens lauere midam.diuerſus ad hauſtrũ
Curſus:& arctoũ fluuiis mare:dindima fundũt.
Sangarium uitrei puro qui gurgite galli
Auctus:amazonii defertur ad hoſtia ponti.
Icarium pelagus:mycalæaqꝫ littora iuncti
Marſia:meanderqꝫ petunt.ſed marſia uelox
Dum ſuus eſt flexuqꝫ carens:iã flumine mixtus
Mollitur meandre tuo:contraria paſſus
Quã rhodano ſtimulatꝰ arar: quos inter aprica
Planicies:cereriqꝫ fauet:denſiſqꝫ ligatur
Vitibus:& glaucos fructus extollit oliuæ:
Diues equis:felix pecori:precioſaqꝫ picto
Marmore:purpureis cædit quod ſymada uenis.
Talem quum phrygiam geticis populantibꝰ uri
Permiſere dei:ſecuras barbarus urbes
Irrupit:facileſqꝫ capi.ſpes nulla ſalutis:
Nulla fugæ.putribus iam propugnacula ſaxis
Longo corruerant æuo:paciſqꝫ ſenecta
Interea gelidæ ſecretis partibus idæ
Dum ſedet:& thyaſos ſpectat de more cybellæ:
Curetumqꝫ alacres ad tympana ſuſcitat enſes.
Aurea ſanctarum decus immortale comarum
Defluxit capiti turris:ſummoqꝫ uolutus
Vertice crinalis uiolatur puluere murus.
Obſtupuere truces omen choribantes:& uno
Fixa metu tacitas preſſerunt orgia buxos.

Indoluit genitrix.tunc ſic irata profatur
Hoc mihi iam pridem lachеſis lõgeua canebat
Augurium:phrigiæ caſus ueniſſe ſupremos.
Delapſus teſtatur apex.heu ſanguine qualis
Ibit ſangarius? quantaſq; cadauera lenti
Meandri paſſura moras? immobilis hæret
Terminus.hæc dudum nato placuere tonanti.
Paret finitimus luctus:fruſtraq; lyæi.
Non defenſuros imploret lydia tyrſos:
Iamq; uale phrygiæ tellus:perituraq; flãmis
Mœnie conſpicuas quæ nunc attollitis arces
Mox campi:nudumq; ſolum:dilecta ualete
Flumina:nec ueſtris ultra bacchabor in antris.
Nec iuga ſulcabit noſter berecinthia currus.
Dixit:& ad triſtes conuertit tympana planctus.
Labentem patriam ſacris ululantibus atys
Perſonat:& lachrymis torui maduere leones.
Eutropius:nequeat quanuis metuenda taceri
Clades:& trepidus uulgauerit omnia rumor:
Ignorare tamen fingit:regniq; minaſq;
Diſſimulat:paruam ad ſontes errare cateruam
Latronum tormenta magis:q̃ tela parari
Nec duce frangendas iactat:ſed iudice uires.
Vaſta uelut libyæ uenantum uocibus ales
Quũ p̃mitur:calidas curſu tranſmittit harenas:
Inq; modum ueli ſinuatis flamine pennis
Puluerulenta uolant.ſi iam ueſtigia retro
Clara ſonent:oblita fugæ ſtat lumine clauſo
Ridendum:reuoluta caput:creditq; latere:
Quæ non ipſa uidet:furtim tamen ardua mittit
Cum donis promiſſa nouis.ſi forte rogatus
Deſinat:ille ſemel nota dulcedine predæ
Se famulo ſeruire negat:nec grata timentum
Munera:militiam nullam:nec prima ſuperbus
Cingula dignari.nam quis non conſule tali
Vilis honos:poſtq̃ precibus miteſcere nullis
Non auro ceſiſſe uidet:creberq; recurrit
Nuncius in caſſum:nec ſpes iam fœderis extat.
Tandem conſilium belli confeſſus agendi
Ad ſua tecta uocat iuuenes:uenere proterui
Laſciuiq; ſenes:quibus eſt inſignis edendi
Gloria:corruptaſq; dapes uariaſſe decorum:
Qui uentrem inuitant precio:traduntq; palato

Sidereas iunonis aues:& ſi qua loquendi
Gnara:coloratis uiridis defertur ab indis:
Quæſitus trans regna cibus:quorunq; profundã
Ingluuiem:non ægæus:non alta propontis:
Non freta longinquis mœotida piſcibus explẽt.
Veſtis odorate ſtudium.laus maxima riſum
Per uanos mouiſſe ſales:minimæq; uiriles
Mundiciæ:compti uultuus:oneraq; uel ipſa
Serica:ſi hunnus feriat:ſi ſarmata portas
Sollicitì ſcenæ:romam contemnere ſueti
Muniriq; ſuas quas boſporus obruit ædes:
Saltandi dociles:aurigarumq; periti
Pars humili de plebe duces:pars cõpede ſuras:
Cruraq; ſignati nigro liuentia ferro
Iura regũt:facies quanuis inſcripta repugnet:
Seq; ſuo prodat titulo.ſed prima poteſtas
Eutropium præfert:ſolio ſubnixa ſecundo
Dulcior hic ſane cunctis:prudenſq; monendi
Iuris:& admoto qui temperat omnia fumo
Feruidus:accenſam ſed qui bene dequoquat irã.
Conſidunt apices gemini dicionis æoæ
Hic quoquus:hic leno:defoſſi uerbere terga
Seruitio:non arte pares:hic ſæpius emptus:
Alter ad hiſpanos nutritus uerna penates.
Ergo ubi collecti proceres:qui rebus in arctis
Conſulerent:tantiſq; darent ſolacia morbis
Obliti ſubito phrygiæ:belloq; relicto
Ad ſolitos cœpere iocos:& iurgia circi
Tendere neqnicq̃ magna confligitur ira
Quis melius uibrata puer uertigine molli
Mẽbra rotet:uerrat qs marmora crine ſupino:
Quis magis enocles laterum detorqueat artus:
Quis uoci digitos:oculos quis moribus aptet.
Hi thragicos memiere modos.his fabula tereꝰ.
His nec dum cõmiſſa choro cantatur agaue.
Increpat eutropius:non hæc ſpectacula tempus
Poſcere:nunc alias armorum incumbere curas:
Se ſatis armenio feſſum pro limite cingi:
Nec tantis unum ſubſiſtere poſſe periculis:
Ignoſcant ſenio iuuenes:ad prælia mittant
Qualis pauperibus nutrix inuiſa puellis
Abſidet:& tela cõmunem quærere uictum
Rauca monet.feſtis illæ luſiſſe diebus

Orant:& poſitis æquæuas uiuere penſis:
Iratæq; operi iam laſſo pollice fila
Turbant:& teneros detergent ſtamine fœtus.
Emicat extemplo cunctis trepidantibus audax
Craſſa mole leo:quem uix cyclopia ſolum
Aequatura fames:quem non uictura celæno
Vinceret:hinc nomen fertur meruiſſe leonis:
Acer in abſentes:linguæ iactator:abundans
Corporis:exiguuſq; animi:doctiſſimus artis
Quondam lanificæ:moderator pectinis unci:
Non alius lanam purgatis ſordibus æque
Prebuerat calathis:ſimilis nec pinguia quiſq̃
Vellera:per tenues ferri producere rimas.
Tunc aiax erat eutropii:lateq; fremebat
Non ſeptem uaſto quatiens umbone iuuencos:
Sed quam perpetuis dapibus:pigroq; ſedili
Inter anus:interq; colos onerauerat aluum:
Aſſurgit tandem:uocemq; expromit anhelam?
Quis nouꝰ hic torpor ſocii?quo nā uſq; ſedemꝰ
Fœmineis clauſi thalamis?patimurq; periculũ
Gliſcere deſidia?grauiorum turba malorum
Texitur:ignauus.trahimꝰ dum tempora uotis.
Me petit hic ſudor:nunq̃ mea dextera ſegnis
Ad ferrum.faueat tantum tritonia cœptis:
Inceptum peragetur opus.iam cuncta furore
Qui grauat efficiam grauiorem pondere lanæ
Tarbigilum timidum:deſertoreſq; grutunnos
Vt miſeras populabor oues:& pace relata
Priſtina reſtituā phrygias ad ſtamina matres.
His dictis iterum ſedit.fit plauſus & ingens
Conſilii clamor:qualis reſonantibus olim
Exoritur caueis:quotiens crinitus ephebus
Aut rigidam niobem:aut flentē troada fingit.
Protinus excitis iter inremeabile ſignis
Arripit:infeſtoq; iubet bubone moueri
Agmina:mygdonias mox impletura uolucres:
Pulcher:& urbanæ cupiens exercitus umbræ:
Aſſiduis ludis:auidus ſplendere lauacris:
Nec ſoles:imbreſue pati:multumq; priori
Diſpar:ſub clipeo thracum qui ferre pruinas
Dum ſtilico regeret:nudoq; hyemare ſub axe
Sueuerat:& duris haurire bipennibus hebrum:
Cum duce mutatæ uires:bizancia robur

Fregit luxuries:amphiaraniq; triumphi:
Non peditē præcedit eques.nō cōmoda caſtris
Eligitur regio:uicibus cuſtodia nullis
Aduicilant uallo.non explorantur eundæ
Vitandæq; uiæ:nullo ſe cornua flectunt
Ordine.confuſi paſſim per opaca uagantur
Luſtra:per ignotas anguſto tramite ualles.
Sic uacui rectoris equi:ſic orba magiſtro
Fertur in abruptum caſu:non ſidere puppis
Sic ruit in rupes amiſſo piſce ſodali
Bellua:ſulcandas quoi præuius edocet undas:
Immenſumq; pecus paruæ moderamine caudæ
Temperat:& tanto coniungit fœdera mōſtro.
Illa natat rationis inops:& cæca profundi
Iam breuibus deprehenſa uadis ignara reuerti
Palpitat:& uanos ſcopulis illidit hiatus.
Tarbigilus ſimulare fugam:flatuſq; leonis
Spe nutrire leuis:improuiſuſq; repente:
Dum grauibus marcent epulis:hoſtiq; catenas
Inter uina crepant:largo ſopita lyæo
Caſtra ſubit.pereunt alii dum membra cubili
Tarda leuant.alii leto iunxere ſoporem.
Aſt alios uicina palus ſine more ruentes
Excipit:& cumulis in manibus aggerat iras.
Ipſe leo:dāmi ceruoq; fugatior ibat:
Sudanti tremebundus equo:qui pondere poſtq̄
Decidit implicitus limo cunctantia pronus
Per uada reptabat ceno ſubnixa tenaci
Mergitur:& pingui ſuſpirat corpore moles
More ſuis:dapibus quæ iam deuota futuris
Turpe gemit:quotiens aliquis mucrone coruſco
Armatur:cingitq; ſinus:ſecumq; uolutat:
Quas figat uerubus partes:quæ fruſtra calenti
Mandet aquæ:quātoq; cutem diſtendat echine
Flagrat opus:crebro pulſatus perſtrepit ictu
Contexit uarius penetrans calcedona nidor.
Ecce leuis frondes a tergo concutit aura
Credit tela leo.ualuit pro uulnere terror:
Impleuitq; uicem iaculi:uitamq; nocentem
Integer:& ſola formidine ſautius efflat.
Quis tibi tractandos pro pectine degener enſes?
Quis ſolum campo præponere ſuaſit auito?
Quam bene texentum laudabas carmina tutus:

Et matutinis pellebas frigora menſis.
Hic miſerande iaces.hic dum tua uellera uitas.
Tandem fila tibi neuerunt ultima parcæ.
Iam uaga pallentem denſis terroribus aulam
Phama quatit:ſtratas acies:deleta canebat
Agmina:mœonios fœdari cædibus agros
Pamphilios:piſidaſq; rapi.metuendus in omni
Targibilus regione ſonat.modo tendere curſum
In galatas:modo bithynis incumbere fertur.
Sunt qui per cilicas rupto deſcendere tauro:
Sunt qui correptis ratibus:terraq; mariq;
Aduentare ferunt.geminantur uera pauoris
Ingenio:longe ſpectari puppibus urbes
Accenſas:lucere fretum:uentoq; citatas
Omnibus in pelago uelis hærere fauillas.
Hos inter ſtrepitus funeſtior aduolat alter
Nuncius:armatam rurſus babylona minari
Rege nouo:reſides parthos:ignaua peroſos
Ocia:romanæ finem iam quærere paci
Rarus apud medos regum cruor:unaq; cuncto
Pœna manet generi:quãuis crudelibus æque
Paretur dominis.ſed quid nõ audeat annus
Eutropii?ſocium nobis:fidumq; ſodalem
Perculit:& perſas in regia uulnera mouit:
Rapturaſq; fidem.leto pars nequa uacaret
Eumenidum tedas:trans flumina tigridis egit.
Tunc uero cecidere animi:tantiſq; procellis
Deficiunt.ſcepti latrantibus undiq; bellis:
Infeſtos tandem ſuperos:& conſulis omen
Agnouere ſui:nec iam reuocabile damni
Euentu:ſtolido rerum didicere magiſtro.
Namq; ferunt geminos uno de ſemine fratres
Iapetiomadas generis primordia noſtri
Diſſimili finxiſſe manu:quoſcunq; prometheus
Excoluit:multumq; innexuit æthera limo:
Hi lõge uentura notant:dubiiſq; parati
Caſibus:occurrunt fabro meliore politi
Deteriore luto :prauus quos edidit auctor
Quem merito grai perhibent epimethea uates:
Et nihil ætherei ſparſit per membra uigoris:
Hi pecudum ritu non impendentia uitant:
Nec res ante uident.accepta clade queruntur:
Et ſero tranſacta gemunt.iam ſola renidet

In ſtilicone ſalus:& quouis ſemper acerbum:
Ingratumq́ ſibi factorum conſcius horror
Credidit aduentum:quem ſi procedere tantum
Alpibus audiſſent:mortem pœnaſq́ tremebant
Iam cuncti ueniſſe uolunt:ſcelerumq́ priorum
pœnitet.hoc tantis bellorum ſidus in undis
Sperant.hoc pariter iuſti ſonteſq́ precantur.
Ceu pueri quibus alta pater trās æquora merces
Deuehit:nitenti ludo:ſtudiiſq́ ſoluti:
Lætius amoto paſſim cuſtode uagantur.
Si grauis auxilio uacuas inuaſerit edes
Vicimus:laribuſq́ ſuis:proturbet inultos:
Tum demum patremq́ iplorant: & nomē inani
Voce cient:fruſtraq́ oculos ad littora tendunt:
Omnes ſupplicio dignos letoq́ fatentur.
Qui ſe tradiderint famulo ſtilicone relicto:
Mutati ſtupuere diu:ſenſuq́ reducto
Paulatim proprii mirantur monſtra furoris.
Auertuntq́ oculos.proiectis faſcibus horret
Lictor:& inphames labuntur ſponte ſecures.
Quales aonio thebas de monte reuerſæ
Mœnades:infectis penthæo ſanguine thyrſis:
Quum patuit uenatus atrox:matriq́ rotatum
Conſpexere caput:greſſus caligine figunt:
Et rabiem deſiſſe dolent.Quin protinus ipſa
Tondit ad italiam ſupplex aurora potentem:
Non radiis redimita comam:nec flāmea uultū:
Nec croceum ueſtita diem.ſtat liuida luctu
Qualis erat phrygio:teger3 quū mēnona buſto:
Quam ſimul agnouit ſtilico(nec cauſa latebat)
Reſtitit:illa manum uictricē amplexa moratur.
Altaq́ uix lachrymans inter ſuſpiria fatur.
Tanta ne te noſtri cœperunt tædia mundi?
Sic me ludibrium famulis riſumq́ relinquis?
Dux quondam rectorq́ meus?ſolamq́ tueris
Heſperiam?domiti nec te poſt bella tyranni
Cernere iam licuit?ſic te uictoria nobis
Eripuit?galliſq́ dedit?ruffinus origo
Prima mali:geminas inter diſcordia partes
Hoc auctore fuit:ſed iam maiora mouenti
Occurrit iuſta rediens exercitus ira
Fortis adhuc:ferriq́ memor.breuis īde reduxit
Falſa q́ libertas:rurſum ſtiliconis habenis

Sperabam me poſſe regi:pro cæca futuri
Gaudia.fraterno coniugi cœperat orbis
Imperio (quis enim tanto terrore recentis
Exempli paribus ſeſe committeret auſis)
Quum ſubito monſtroſa mihi:turpiſq; relatu
Fabula ruffini:caſtratus proſilit hæres:
Et ſimilis iterum luctus fortuna reduxit:
Vt ſolum domini ſexum mutare uiderer.
Hic primum thalami clauſtris delicta tegebat
Clam timideq; iubens.erat inuidioſa poteſtas:
Sed tamen eunuchi nec dum ſibi publica iura
Summere:nec tantas audebat ſummere leges:
Sed poſtq̄ pulſiſq; bonis:& fece retenta:
Peiores legit ſocios:dignuſq; ſatelles
Hinc oſius ſtetit:inde leo:fiducia creuit:
Regnandiq; palam flagrauit aperta libido
Patricius:conſul:maculat quos uendit honores.
Plus maculat quos ipſe gerit.iam ſigna tubæq;
Molleſcunt.ipſos ignauia fluxit in enſes.
Exultant merito gentes:faciliſq; uolenti
Præda ſumus.iam biſtoniis:hemoq; niuali
Vaſtior expulſis oriens ſqualebit aratris:
Hei mihi quas urbes:& quāto tempore martis
Ignaras uno rapuerunt prælia curſu.
Nuper ab extremo ueniens equitatus araxe
Terruit antioci muros:ipſumq; decoræ
Pene caput ſyriæ flammis hoſtilibus arſit.
Vtq; grauis ſpoliis:nulloq; obſtante profunda
Lætus cæde redit:ſequitur mucrone ſecūdo
Continuū uulnꝰ.nec iam mihi caucaſus hoſtes:
Nec mittit gelidus phaſis.naſcuntur in ipſo
Bella ſinu.legio pridem romana grutumi
Iura quibus uictis dedimus:qbus arua:domoſq;
Præbuimus lydos:aſiæq; uberrima uaſtant
Ignibus:& ſiquid tempeſtas prima reliquit
Nec duce:nec numero freti:ſed inertia nutrit.
Proditioq; ducum:quorum per crimina miles
Captiuus dat terga ſuis:quos teſte ſubegit
Danubio:partemq; timet qui reppulit omnes.
Aula choris:epuliſq; uacat:nec perdita curant
Dum ſupeſt aliquid:ne quid tamen orbe reciſo
Venditor amittat.prouincia quæq; ſuperſtes
Diuiditur:geminumq; duplex paſſura tribunal:

Cogirur alterius precium ſartire peremptæ?
Sic mihi reſtituunt populos.hac arte reperta
Rectorum numerum terris pereuntibus augẽt.
In te iam ſpes una mihi:pro fronde mineruæ:
Has tibi protendo lachrymas:ſuccurre ruenti.
Eripe me tandem.ſeruilibus eripe regnis:
Ne ue adeo cũctos paucorum crimine damnes:
Nec noua tot meritis offenſa prioribus obſtet.
Iam iam flecte animum.ſuprema picula ſemper
Dant ueniam culpæ:quanuis iratus & exul
Pro patriæ flammis non diſtulit arma camillꝰ.
Non te ſubtrahimus latio:defenſor utriqꝫ
Sufficis.armorum liceat ſplendore tuorum
In commmune frui:clipeus nos protegat idem:
Vnaqꝫ pro gemino deſudet cardine uirtus

CL.Claudiani Epitalamiũ in nu-
ptiis Honoriæ Aug.& mariæ.

Rinceps coruſco ſidere pulchrior
p Parthis ſagittas tendere certior:
Eques gelonis imperioſior.
Quæ digna mentis laus erit arduæ?
Quæ digna formæ laus erit igneæ
Te leda mallet quam dare caſtorem.
Præfert achilli te proprio thetis.
Victum fatetur delos apollinem.
Credit minorem lidia liberum.
Tum quum per altas impiger ilices
Præda citatum cornipedem reges:
Luduntqꝫ uentis inſtabiles comæ.
Telis iacebunt ſponte tuis feræ:
Gaudenſqꝫ ſacris uulneribus leo
Admittet haſtam morte ſuperior.
Venus reuerſum ſpernit adonidem.
Damnat reductum cynthia uirbium.
Quum poſt labore ſub platani uoles
Virentis umbra uel gelido ſpecu
Torrentiorem fallere ſyrium:
Et membra ſomno feſſa reſolueris.
O quantus uret tum dryades calor:
Quod te æſtuantes ancipiti gradu.
Furtiua carpent oſcula naiades
Quis uero acerbis horridior ſcythis?
Quis beluarum corde furentior?

Qui cum micantem te prope uiderit:
Non optet ultro ſeruicium pati.
Quis non catenas arripiat libens?
Colloqꝫ poſcat uincula libero?
Tu ſi niualis per iuga caucaſi
Sæuas petiſſes pulcher amazonas:
Peltata pugnas deſereret cohors
Sexu recepto:patris & immemor
Inter frementes hippolyte tubas
Strictam ſecurim languida poneret:
Et ſeminudo pectore cingulum
Forti negatum ſolueret herculi:
Bellumqꝫ ſolus conficeret decor.
Beata quæ te mox faciet uirum
Primiſqꝫ ſeſe iunget amoribus.
a Ge cuncta nuptiali
Redimita uere tellus
Celebra toros herilis.
Omne nemus cũ fluuiis:Omne canat profundũ.
Ligures fauete campis.
Veneti fauete montes.
Subitiſqꝫ ſe roſetis
Veſtiat alpinus apex:& rubeant pruinæ
Atheſis ſtrepat choreis:
Calamiſqꝫ flexuoſus
Leue mintius ſuſurret:
Et padus helecriferis admoduletur alnis:
Epuliſqꝫ iam repleto
Reſonet quirite tybris:
Demumqꝫ læta uotis
Aurea ſeptem geminas roma coronet arces:
Procul audiant iberi:
Fuit unde ſemen aulæ:
Vbi plena laurearum
Imperio fœta domus.Vix numerat triumphos:
Habet hinc patrem maritus:
Habet hinc puella matrem:
Geminaqꝫ parte ductum
Cæſareum flammeo ſtemma recurrit ortu.
Decorent uireta bethem.
Tagus intumeſcat auro.
Generis procreator
Sub uitreis oceanus luxurietur undis:

Orienſq; regna fratrum:
Simul occidenſq; plaudat:
Placidæ locentur urbes
Quæq; nouo:quæq; nitent deficiente phœbo.
Aquiloniæ procellæ:
Rabidi tacete cori.
Taceat ſonorus auſter:
Solus ouantem zephyrus perdominetur annū.
ſ Olitas galea fulgere comas
Stilico molli necte corona.
Ceſſent litui:ſæuumq; procul
Martem felix teda releget:
Tractus ab aula rurſus in aulam.
Redeat ſanguis patris officiis.
Iunge potenti pignora dextra.
Gener auguſti pridem fueras:
Nunc rurſus eris ſocer auguſti.
Quæ iam rabies liuoris erit?
Vel quis dabitur color inuidiæ?
Stilico ſocer eſt:pater eſt ſtilico.
a Ttollens thalamis idalium iubar
Dilectus ueneri naſcitur heſperus.
Iam nuptæ trepidat ſollicitus timor:
Iam produnt lacrhymas flammea ſimplices.
Ne ceſſa iuuenis cōminus aggredi.
Iam pacata licet ſæuiat unguibus.
Non quiſq̄ fruitur ueris odoribus:
Hyblæos latebris:nec ſpoliat fauos
Si fronti caueat.ſi timeat rubos:
Armat ſpina roſas.mella tegunt apes.
Creſcunt difficili gaudia iurgio:
Accenditq; magis:quæ refugit uenus.
Quod flenti tuleris plus ſapit oſculum.
Dices o quotiens hoc mihi dulcius:
Quam flauos decies uincere ſarmatas.
Aſpirate nouam pectoribus fidem:
Manſuramq; facem tradite ſenſibus:
Tam iunctis manibus nectite uincula:
Quam frondens hedera ſtringitur eſculus.
Quam lento premitur palmite populus:
Et murmur querula blandius alite
Linguis aſſiduo reddite mutuis:
Et labris animum conciliantibus

Alternum rapiat ſomnus anhelitum:
Amplexu careat purpura regio:
Et ueſtes tyrio ſanguine fulgidas
Alter uirgineus nobilitet cruor.
Tum uictor madido proſilias toro.
Nocturni referens uulnera prælii.
Ducant peruigiles carmina tibiæ:
Permiſſiſq; iocis turba licentior
Exultet tetricis libera legibus.
Paſſim cum ducibus ludite milites.
Paſſim cum pueris ludite uirgines.
Hæc uox æthereis inſonet axibus.
Hæc uox per populos:per mare tranſeat:
Formoſus mariam ducit honorius.

CL.Claudiani præfatio in nuptias
Honorii & Mariæ.

ſ Vrgerꝫ ĩ thalamũ ducto quũ pelion arcu:
Nec caperet tantos hoſpita terra deos:
Quum ſocer æquore⁹:numeroſaq; turba ſororũ
Certarent epulis continuare dies:
Preberetq; ioui cõmunia pocula chiron:
Molliter obliqua parte refuſus equi:
Peneus gelidos mutaret nectare fontes:
Oetæis fluerent ſpumea uina iugis:
Terpſicore facilem laſciuo pollice mouit
Barbiton:& mollis duxit in antra chros:
Carmina nec ſuperis:nec diſplicuere tonanti.
Quom teneris noſſent cognita uota modis.
Centauri:fauiniq; negant:quæ flectere craton:
Quæ rigidum poterant plectra mouere pholũ:
Septima lux aderat cælo:totienſq; renatus
Viderat exactos heſperus igne choros.
Tũ phœb⁹ quo ſaxa domat:quo ptrahit ornos:
Pectine tentauit nobiliore lyram.
Venturumq; ſacris fidibus iam ſpondet achillẽ:
Iam phrygias cædes:iam ſimoenta canit.
Frondoſo ſtrepuit fœlix hymenæus olympho.
Reginam reſonant othris:& oſſa thetim.

CL.Claudiani liber de nuptiis Ho/
norii & Mariæ.

b Auſerat inſolitos promiſſæ uirginis ignes
Auguſtꝰ.pronoqꝫ rudis flagrauerat æſtu.
Nec nouus unde calor:nec quid ſuſpiria uellent
Nouerat:incipiens:& adbuc ignarus amandi
Non illi uenator equus:non ſpicula curæ:
Non iaculum torquere libet.mēs omnis aberrat
In uulnus:quod pinxit amor.quā ſæpe medulis
Erupit gemitus?quotiens incanduit ore
Confeſſus ſecreta rubor?nomenqꝫ beatum
Inuiſſæ ſcripſere manus.iam munera nuptæ
Præperat:& pulcbros.mariæ ſed luce minores
Eligit ornatus:quicquid uenerabilis olim
Liuia:diuorumqꝫ nurus geſſere ſuperbæ.
Incuſat ſpes ægra moras:longiqꝫ uidentur
Stare dies:ſegnemqꝫ rotam non uoluere pbœbe
Scytia ſic tenerum uirgo flammabat acbillem
Fraudis adbuc expers:bellatriceſqꝫ docebat
Ducere fila manus:& mox quos borruit idem
Teſſalico roſeos nectebat pectine crines.
Hæc etiā quæritur ſecum:Quo nā uſqꝫ uerēdus
Cunctatur mea uota ſocer?quid iungere differt
Quam pepigit?caſtaſqꝫ preces implere recuſat?
Non ego luxuriam regum:moremqꝫ ſequutus
Quæſiui uultum tbalamis:ut nuncia formæ
Læua per innumeros iret pictura penates.
Nec uariis dubium tbalamis lecturus amorem
Ardua commiſi falſæ connubia cæræ.
Non rapio præceps alienæ fœdera tbedæ:
Sed quæ ſponſa mibi pridem:patriſqꝫ relicta
Mandatis:uno materni ſanguinis ortu
Communem partitur auum.faſtigia ſupplex
Depoſui:geſſiqꝫ procum de limine ſacro.
Oratum miſi proceres:qui proxima nobis
Iura tenent.ſtilico fateor non parua popoſci.
Sed certe mereor.princeps bic principe natus:
Qui ſibi te generum fraterna prole reuinxit
Quoi mariam debes:fœdus mibi ſolue paternū
Redde ſuos aulæ:mater fortaſſe rogari
Mollior:o patrui germen quoi nominis bæres
Succeſſi:ſublime decus torrentis biberi

Stirpe ſoror:pietate parens:tibi creditus infans:
Inq; tuo creui gremio:partuq; remoto
Tu potius flacilla mihi.Quid diuidis ergo
Pignora?quid iuueni natam nõ tradis alumno?
Optatus ne dies aderit?dabitur ne iugalis
Nox nunq̃?tali ſolatur uulnera quæſtu.
Riſit amor:placidæq; uolat trãs æquora matri
Nuncius:& totas iactantior explicat alas.
Mons latus ionium cypreæ rupis obumbrat
Inuius humano greſſu:pharumq; cubile
Protheos:& ſeptem deſpectans cornua nili.
Hunc neq; candentes audent ueſtire pruinæ.
Hunc uenti pulſare timent.hunc lædere nimbi.
Luxuriæ:uentriq; uacat.pars acrior anni
Exulat.æterni patet indulgentia ueris.
In campum ſe fudit apex.hunc aurea ſæpes
Circuit:& flauo defendit prata methallo
Mulciber:ut perhibent.his oſcula cõiugis emit
Mœnibus:& tales uxorius obtulit arces.
Intus prata micant:manibus quæ ſubdita nullis
Perpetuum florent zephyro contenta colono:
Vmbroſumq; nemus:quo non admittitur ales:
Ni probet ante ſuos diua ſub iudice cantus
Quæ placuit:fruitur ramis:quæ uicta recedit
Viuunt in uenerem frondes:omniſq; uiciſſim
Felix arbor amat.mitant ad mutua palmæ
Fœdera:populeo ſuſpirat populus ictu:
Et platani platanis:alnoq; aſſibilat alnus:
Labuntur gemini fontes.hic dulcis amarus
Alter:& infuſis corrumpunt mella uenenis:
Vnde cupidineas armauit phama ſagittas.
Mille pharetrati ludunt in margine fratres
Ore pares:æuo ſimiles:gens mollis amorum:
Hos nymphæ pariunt:illum uenus aurea ſolum
Aedidit:ille deos:cælumq; & ſidera cornu
Temperat:& ſummos dignatur figere reges.
Hi plebem feriunt.nec cætera numina deſunt
Hic habitat nullo conſtricta licentia nodo:
Et flecti faciles iræ:uinoq; madentes
Excubiæ:lachrymæq; rudes:& gratus amantũ

Pallor:& in primis titubans audacia furtis:
Iocundiq; metus:& non ſecura uoluptas:
Et laſciua uolant leuibus periuria uentis.
Hos inter petulans alta ceruice iuuenta
Excludit ſenium:luco procul atria diuæ
Permittant radios:ſyluaq; obſtante uireſcunt
Lemnius hæc etiam gemmis extruxit:& auro
Admiſcens artem precio:grauibuſq; ſmaragdis
Suppoſuit cæſas hiacinthi rupe columnas.
Berillo paries:& iaſpide lubrica ſurgunt
Limina:deſpectuſq; ſolo calcatur achates.
In medio glebis redolentibus area diues
Præbet odoratas meſſes.hic mitis amomi:
Hic caſiæ matura ſeges:pangeaq; ſurgunt
Cinnama:nec ſicco frondeſcunt uimina coſto:
Tardaq; ſudanti prorepunt balſama ſucco.
Quo poſtq̃ dilapſus amor:longaſq; peregit
Penna uias:alacer:paſſuq; ſuperbior intrat:
Ceſariem tunc forte uenus ſubnixa coruſco
Fingebat ſolio.dextra:leuaq; ſorores
Stabant idaliæ.largos hæc nectaris hymbres
Irrigat hæc morſu numeroſi dentis eburno
Multimodum diſcrimen erat.ſed tertia retro
Dat uarios nexus:& iuſto diuidit orbis
Ordine:neglectam partem ſtudioſa relinquens.
Plus error decuit:ſpeculi nec uultus egebat
Iudicio:ſimilis tecto monſtratur in omni:
Et rapitur quodcũq; uidet:dum ſingula cernit.
Seq; probat:nati uenientis conſpicit umbram:
Ambroſioq; ſinu puerum complexa ferocem:
Quid tantum gauiſus ait?quæ prælia ſudas
Improbe?quis iacuit telis?iterũ ne tonantem
Inter ſydonias cogis mugire iuuencas?
An tytana domas?an paſtoralia lunam
Rurſus in antra uocas?durum magnũq; uideris
Debellaſſe deum:ſuſpenſus in oſcula matris
Ille refert:lætare parens:immane trophæum
Rettulimus.noſtrum iam ſenſit honorius arcũ.
Sis mariam fratremq; ducem:q cuſpide gallos.
Italiamq; fouet.nec te preclara ſerenæ

Phama latet.propera:regalibus annue uotis
Iunge choros.natum gremio cytherea refouit:
Et crinis feſtina ligat:peplumq; fluentem
Alleuat:& blando ſpirantem numine ceſton
Cingitur:impulſos pluuiis quo mitigat amnes:
Quo mare:quo uentos:irataq; flumina ſoluit.
Vt ſtetit ad littus:paruos affatur alumnos:
Ecquis erit pueri:uitreas qui lapſus in undas
Huc rapidum tritona uocet:quo uecta per altũ
Deferar.haud nunq̃ tanto mihi uenerit uſu
Sacri quos petimus thalami.pernitius omnes
Quærite.ſeu cõcha libycũ circuntonat æquor:
Ogygias ſeu frangit aquas.quicunq; repertum
Duxerit:aurata donabitur ille pharetra.
Dixerat:& ſparſi diuerſa plebe feruntur
Exploratores.pelagi ſub fluctibus ibat
Carpatiis triton:obluctantemq; petebat
Cymothoen.timet illa ferum:ſeſeq; ſequenti
Surripit.& duris elabitur uda lacertis.
Heus inquit ſpeculat⁹ amor.nõ ueſtra ſub imis
Furta tegi potuere uadis:accingere noſtram
Vecturus dominam:precium non uile laboris
Cymothoen facilẽ:quæ nunc detrectat:habebis:
Hac mercede ueni:prorumpit gurgite toruus
Semifer.undoſi uelabant brachia crines.
Aſpera tendebant bifido ueſtigia cornu:
Qua piſtrix cõmiſſa uiro:per pectora mouit.
Iam quarto paphias tractu ſulcabat harenas
Vmbratura deam:retro ſumatur in arcum
Bellua:tum uiuo ſqualentia murice terga
Purpureis mollita toris.hoc nauigat antro
Fulta uenus.niuieæ delibant æquora plantæ.
Proſequitur uolucrum late comitatus amorum
Tranquillũq; choris q̃titur mare:ſerta p̃ omnis
Neptuni diſperſa domos.cadmeia ludit
Leuchötoe:frenatq; roſis delphina palæmon.
Alternas uiolis nereus interſerit algas.
Caniciem glaucus ligat immortalibus herbis:
Necnon & uariis uectæ nereides ibant
Audito tritone feris.hanc piſce uolutam

Subleuat oceani monſtrum carchesia tigris:
Hanc timor aegæi rapturus fonte carinas
Trux aries:hæc cerulea ſuſpenſa leæna
Innatat:hæc uiridem trahitur cõplexa iuuencũ
Certatimq́ꝫ nouis onerant connubia donis.
Cingula cymothoe:rarum galatea monile:
Et grauibus ſpathale bacchis diadema ferebat
Intextum:rubro quas legerat ipſa profundo:
Mergit ſe ſubito.uellitq́ꝫ coralia clothe:
Vimen erat dum ſtagna ſubit:ꝓceſſerat undis:
Gemma fuit.nuda uenenerem cinxere caterua:
Plaudenteſq́ꝫ ſimul tali cum uoce ſequuntur.
Hos mariæ cult⁹:hæc munera noſtra ꝑcamur:
Reginæ regina feras.dic talia nunq̃
Promeruiſſe thetim:nec quũ ſoror amphitrite
Noſtro nupta ioui.deuotum ſentiat æquor:
Agnoſcat famulum uirgo ſtiliconia pontum:
Victricis nos ſpem patriæ:Claſſemq́ꝫ paternam
Veximus:ad triſtes quũ tẽderet ultor achiuos.
Iam ligurum terris ſpumantia pectora triton
Appulerat:laſſoſq́ꝫ fretis extenderat orbis
Continuo ſublime uolans ad mœnia gallis
Condita lanigeris:ouis oſtentantia pellem
Peruenit.aduentu ueneris ſpiſſata recedunt
Nubila:rareſcunt puris aquilonibus hymbres.
Læticiæ cauſas ignorat dicere miles:
Lætaturq́ꝫ tamen.mauortia ſigna rubeſcunt
Floribus:& ſubitis animantur frondibus haſtæ.
Illa ſuum dictis affatur talibus agmen.
Gradiuum noſtri comites arcete parumper:
Vt ſoli uacet aula mihi.procul igneus horror
Thoracum:gladioſq́ꝫ tegat uagina minaces.
Stent bellatrices aquilæ:ſæuiq́ꝫ dracones.
Fas ſit caſtra meis hodie ſuccumbere ſignis.
Tibia pro lituis:& pro clangore tubarum
Molle lyræ feſtumq́ꝫ canant.epulentur ad ipſas
Excubias:mediis ſpirent crateres in armis:
Laxet terribilis maieſtas regia faſtus:
Et ſociam plebem non indignata poteſtas
Confundant turbæ proceres.ſoluantur habenis
Gaudia:nec leges pudeat ridere ſeueras:

Tu feſtas hymeneæ faces.tu gratia flores
Elige:tu geminas concordia necte coronas:
Vos pennata cohors quocunqꝫ uocauerit uſus
Diuiſa properate manu:neu marceat ulla
Segnities:alii funalibus ordine ductis
Plurima uenturæ ſuſpendite lumina nocti.
Hi noſtra nitidos poſtes obducere myrto
Contendant.pars nectareis aſpergere tecta
Floribus:& flamma lucos adolere ſabæos.
Pars infecta croco uelamina luthea ſerum
Pandite:ſydoniaſqꝫ ſolo proſternite ueſtes.
Aſt alii thalamum docto componite textu
Stamine gemmato:picturatiſqꝫ columnis
Aedificetur apex:qualem non lydia diues
Erexit pelopi:nec quem ſtruxere lyæo
Indorum ſpoliis:& opaco palmite bacchæ.
Illic exuuias omnes cumulate parentum:
Quicquid auus ſenior mauro:uel ſaxone uictis:
Quicquid ab inumeris ſocio ſtilicone tremẽdꝰ
Quæſiuit genitor bellis:quæcunqꝫ gelonus:
Armeniuſue dedit:quantum crinita ſagittis
Attulit extremo meroe circũflua nilo:
Miſit achimenio quicquid de tigride mœdus:
Quum ſupplex emeret romanã parthia pacem:
Nobilibus gazis:opibuſqꝫ cubilia ſurgant
Barbaricis:omnes thalamo conferte triũphos:
Sic ait:& ſponſæ petit improuiſa penates.
Illa autem ſecura chori:thedaſqꝫ parari
Neſcia:diuinæ fruitur ſermone parentis:
Maternoſqꝫ bibit mores:exemplaqꝫ diſcit
Priſca pudiciæ:latios nec uoluere libros
Deſinit:aut graios ipſa genitrice magiſtra
Mœonius quæcunqꝫ ſenex:aut thratius orpheꝰ:
Aut mithylenæo modulatur pectine ſappho
Sic triuiam latona monet:ſic mitis in antro
Nemoſine docili tradidit præcepta thaliæ:
Quum procul augeri nitor:& iocundior aer
Attonitam luſtrare domum:fundiqꝫ comarum
Gratus odor.mox uera fides:numenqꝫ refulſit.
Cunctatur ſtupefacta uenus:nunc ora puellæ.

Nunc flauam niueo miratur uertice matrem.
Hæc modo creſcenti:plenæ par altera lunæ
Aſſurgit:ſeu forte minor ſub matre uirenti
Laurus:& ingentes ramos:olimq; futuras
Promittit iam parua comas:uel flore ſub uno
Ceu geminæ pæſtana roſæ per iugera regnant.
Hæc largo maturo die:ſaturataq; uernis
Roribus:indulget ſpacio.latet altera nodo:
Nec teneris audet foliis admittere ſoles:
Aſtitit:& blande mariam cytherea ſalutat.
Salue ſidereæ proles auguſta ſerenæ:
Magnorum ſoboles regum:parituraq; reges.
Te propter paphias ædes:cyprumq; reliqui.
Te propter libuit tantos explere labores:
Et tantum tranſnaſſe maris.ne uilior ultra
Priuatos patiare lares:neu tempore longo
Dilatos iuuenis nutriret honorius ignes.
Accipe fortunam.generis diadema reſume:
Quod tribuas natis:& in hæc penetralia rurſus:
Vnde parens progreſſa:redi.fac nulla ſubeſſe
Vincula cognatæ:quanuis aliena fuiſſes
Principibus:regnum poteras hoc ore mereri:
Quæ propior ſceptris facies?quis dignior aula
Vultus erit?non labra roſæ:non colla pruinæ:
Non crinis æquant uiolæ:non lumina flammæ:
Quã uincti leuiter ſeſe diſcrimine confert
Vmbra ſupercilii?miſcet q̃ iuſta pudorem
Temperies?nimio nec ſanguine candor abũdat.
Auroræ uincis digitos:humeroſq; dianæ.
Ipſam iam ſuperas matrem:ſi bacchus amator
Dotali potuit cælum ditare corona:
Quur nullis uirgo redimitur pulchrior aſtris?
Iam tibi mollitur ſtellantia ſerta boetes:
Inq; decus mariæ iam ſidera parturit æther.
O digno nectenda uiro:tantiq; per orbem
Conſors imperii:iam te uenerabitur iſter.
Nomen adorabunt populi.iam rhenus:& albis
Seruiet.in medios ibis regina ſicambros.
Quid numerem gentes?atlanthæoſq; receſſus
Oceani?toto pariter dotabere mundo.

Dixit:& ornatus dederant quos nuper ouantes
Nereides:collo membriſq; micantibus aptat.
Ipſa caput diſtinguit acu.ſubſtringit amictus:
Flammea uirgineis accomodet ipſa capillis.
Ante fores iam pompa ſonat:pilentaq; ſacra
Preradiant ductura nurum.calet obuius ire
Iam princeps:tardumq; cupit diſcedere ſolem.
Nobilis haud aliter ſonipes quē primus amoris
Sollicitauit odor:tumidus quatienſq; decoras
Curuata ceruice iubas:pharſalia rura
Peruolat:& notos hinnitu flagitat omnis
Naribus accenſus.mulcet fecunda magiſtros
Spes gregis:& pulchro gaudēt armēta marito.
Candidus interea poſitis exercitus armis
Exultat ſocerum iuxta nec ſignifer ullus:
Nec miles pluuiæ flores diſpergere ritu
Ceſſat:purpureoq; ducem perfundere nimbo:
Hæc quoq; uelati lauro:myrtoq; canebant:
Diue parens ſeu te complectitur axis olympi:
Seu colis heliſias:animarum premia ualles:
En promiſſa tibi ſtilico iam uota peregit:
Iam gratæ rediere uices.connubia penſant
Acceptum reddit thalamum:natoq; reponit:
Quod dederat genitor:nunq̃ te ſancte pigebit
Iudicii:nec te pietas ſuprema fefellit:
Dignus quoi leges:dignus quoi pignora tanti
Principis:& rerum cōmendarentur habenæ.
Dicere poſſemus quæ prælia geſta ſub hemo:
Quæq; cruentarent fumantē ſtrimona pugnæ:
Quam notus clipeo:quanta ui fulminet hoſtē:
Ni prohiberet hymen:quæ tempeſtiua relatu
Nunc canimus.quis conſilio:quis iuris & æqui
Noſſe modum melior?quod ſemp diſilit:in te
Conuenit:ingenio robur:prudentia forti
Fronte quis æquali?quem ſic romana decerent
Culmina?ſufficerent tantis quæ pectora curis?
Stes licet in populo:clamat quicunq; uidebit:
Hic ille eſt ſtilico:ſic te teſtatur:& offert
Celſa poteſtatis ſpeties.non uoce feroci:
Non alto ſimulata gradu:non improba geſtu

Affectant alii quicquid fingiq; laborant.
Hæc donat natura tibi:pudor emicat una:
Formoſuſq; rigor:uultuſq; auctura uerendos.
Canicies feſtina uenit:conſorte remota
Contigunt grauitas ſenii:uireſq; iuuentæ
Vtraq; te cingit propriis inſignibus ætas.
Ornatur fortuna uiro.non ulla nocendi
Tela:nec infecti iugulis ciuilibus enſes:
Non odium terrore moues:nec frena reſoluit
Gratia:diligimus pariter:pariterq; timemus.
Ipſe metus te noſter amat:iuſtiſſime legum
Arbiter:egregiæ pacis fideliſſime cuſtos
Optime ductorum:fortunatiſſime patrum:
Plus iam:plus domino cuncti debere fatemur
Quod gener eſt inuicte tuus:Vincere coronā:
Inſere te noſtris contempto iure choreis.
Sic puer eucherius ſuperet uirtute parentum.
Aurea ſic uideat ſimiles thermantia tædas.
Sic uterus creſcat mariæ:ſic natus in oſtro
Paruus honoriades genibus conſidet auitis.

CL.Claudiani præfatio in tertium
conſulatum Honorii Aug.

p Aruos non aquilis fas eſt educere fœtus.
Ante fidem ſolis:iudiciumq; poli.
Nam pater excuſſo ſaliit quum germine proles:
Ouaq; maternus rupit hiulca tepor:
Protinus implumes conuertit ad æthera nidos:
Et recto flammas imperat ore pati.
Conſulit ardentes radios:& luce magiſtra
Natorum uires:ingeniumq; probat.
Degeneres refugo torſit qui lumine uiſus:
Vnguibus hunc ſæuis ira paterna ferit.
Exploratores oculis qui pertulit ignes:
Suſtinuitq; acie nobiliore diem.
Nutritur:uolucrumq; potens:& fulminis hæres
Geſturus ſummo tela triſulca ioui.
Me quoq; pieriis tentatum ſæpius antris
Audet magna ſuo mittere roma deo.

Iam dominas aures:iam regia tecta meremur:
Et cbelis augusto iudice noſtra ſonat.

Claudii Claudiani Pangyrie de ter-
tio conſolatu Honorii Aug.

t Eertia romulei ſumant exordia faſces:
Terq; tuas ducat bellatrix roma curules:
Feſtior annus eat:cinctuſq; imitata gabinos:
Diues bidaſpæis augeſcat purpura gemmis.
Succedant armis trabeæ:tentoria lictor
Ambiat:& latiæ redeant ad ſigna ſecures.
Tuq; o qui patrium curis æqualibus orbem
Aeoo cum fratre regis:procede ſecundis
Alitibus:plebiq; nouos ordire meatus:
Spes uotumq; poli:quem primo a limine uitæ
Nutrix aula fouet:ſtrictis quem fulgida telis
Inter laurigeros aluerunt caſtra triumpbos.
Ardua priuatos neſcit fortuna penates:
Et regimen cum luce dedit:cognata poteſtas
Excepit tyrio uenerabile pignus in oſtro:
Luſtrauitq; tuos aquilis uictricibus ortus
Miles:& in mediis cunabula præbuit baſtis:
Te naſcente ferox toto germania rbeno
Intremuit:mouitq; ſuas formidine ſyluas
Caucaſus:& poſitis munus confeſſa pbaretris:
Ignauas meroe traxit de crine ſagittas:
Reptaſti per ſigna puer.regumq; recentes
Eximiæ tibi ludus erant:primuſq; ſolebas
Aſpera complecti toruum poſt prælia patrem.
Signa triumpbato quotiens flexiſſet ab iſtro
Arcta de ſtrage calens:& poſcere patrem
De ſpoliis ſcytbicos arcus:aut rapta gelonis
Cingula:uel iaculum daci:uel frena ſueui.
Ille coruſcanti clipeo te ſæpe uolentem
Suſtulit arridens:& pectore preſſit anbelo
In trepidum ferri:galeæ nec triſte timentem
Fulgur:& ad ſummas tendentē brachia criſtas:
Tunc ſic lætus ait.rex o ſtellantis olympi
Talis perdomito redeat mibi filius boſte

Hyrcanas populatus opes.aut cæde ſuperbus
Aſſyria:ſic enſe rubens:ſic flāmine crebro
Turbidus:& grato reſperſus puluere belli.
Armaqꝫ gauiſo referat captiua parenti.
Mox ubi firmaſti recto ueſtigia greſſu:
Non tibi deſidias molles:nec marcida luxu
Ocia:nec ſomnos genitor permiſit inertes:
Sed noua per duros inſtruxit membra labores:
Et cruda teneras exercuit indole uires.
Frigora ſæua pati:grauibus non cedere nimbis
Aeſtiuum tolerare iubar:tranſnare ſonoras
Torrentum furias:aſcenſu uincere montes
Planiciem curſu:ualles:& concaua ſaltu:
Nec non in clipeo uigiles perducere noctes:
In galea portare niues:nunc ſpicula cornu
Tendere:nunc glandes baleari ſpergere funda:
Quodqꝫ magis nimiū pugnæ inflāmaret amorē:
Facta tui numerat aui:quem littus aduſtæ
Horreſcit libyæ:ratibuſqꝫ in ꝑuia thule
Ille leuis mauors:nec falſo nomine pictos
Edomuit:ſcotumqꝫ uago mucrone ſequutus
Fregit hiperboreas remis audacibus undas
Et geminis fulgens utroqꝫ ſub axe trophæis
Tethyos alternæ refluas calcauit harenas.
Hos tibi uirtutū ſtimulos.hæc premia laudū:
Hæc exempla dabat:non ocyus hauſit achilles
Semiferi præcepta ſenis:ſeu cuſpidis artes:
Siue lyræ cantus:medicas ſeu diſceret herbas.
Interea turbata fides:ciuilia rurſus
Bella tonāt:dubiumqꝫ quatit diſcordia mundū.
Pro crimen ſuperum:pro longi dedecus æui:
Barbarus heſperias exul poſſederat urbes:
Sceptraqꝫ deiecto dederat romana clienti.
Iam princeps mollitur iter:genteſqꝫ remotas
Colligit auroræ:tumidus quaſcunqꝫ pererrat
Ephrates:quas luſtrat alis:quas ditat orontes:
Turiferos arabum ſaltus:uada caſpia mœdi:
Armenii phaſim:parthi liquere nyphatem.
Quæ tibi tunc martis rabies?quātuſqꝫ ſequendi
Ardor erat?quanto flagrabant pectora uoto?

Optatas audire tubas:campiq; cruenta
Tempeſtate frui:truncisq; immergere plantas:
Vt leo:quem fuluæ matris ſpelunca tegebat:
Vberibus ſolitum paſci quum creſcere ſenſit
Vngue pedes:& terga iubis:& dentibus ora.
Iam negat imbelles epulas:& rupe relicta
Getulo comes ire patri:ſtabulisq; minari
Aeſtuat:& cæſi terga abſorbere iuuenci.
Ille uetat:rerumq; tibi commendat habenas:
Et ſacro meritos ornat diademate crines:
Tantaq; ſe pietas rudibus oſtentat in annis.
Sic ætas animo ceſſit:quererentur ut omnes
Imperim tibi ſero datum.uictoria uelox
Auſpiciis effecta tuis.pugnaſtis uterq;
Tu fatis:genitorq; manu:te propter & alpes
Inuadi faciles:cauto nec profuit hoſti
Munitis hæſiſſe locis.ſpes irrita ualli
Cōcidit:& ſcopulis patuerunt clauſtra reuulſis.
Te propter gelidis aquilo de monte procellis
Obruit aduerſas acies:reuolutaq; tela
Vertit in auctores:& turbine reppulit haſtas.
O nimium dilecte deo:quoi fundit ab antris
Aeolus armatus hyemes:quoi militat æther:
Et coniurati ueniunt ad claſſica uenti.
Alpinæ rubuere niues:& frigidus amnis
Mutatis fumauit aquis:turbaq; cadentum
Staret ni rapidus iuuiſſet flumina ſanguis.
At ferus inuentor ſcelorum traiecerat altum
Non uno mucrone latus:duplexq; tepebat
Enſis:& ultrices in ſe conuerterat iras.
Tandem iuſta manus:iam libertate reducta
Quamuis emeritum peteret natura reuerti
Numen:& auratas aſtrorum panderet arces:
Nutaretq; oneri uenturo conſcius atlas.
Diſtulit auguſtus cupido ſe reddere cælo:
Dum tibi pacatum præſenti traderet orbem.
Nec mora biſtoniis alacer conſurgis ab oris
Inter barbaricas auſus tranſire cohortes.
In pauido uultu linquis rhodopeia ſaxa
Orphæis animata modis.iuga deſeris oetes

Herculeo damnata rogo.poſt pelion intras
Nereis illuſtre choris.te pulcher enipheus:
Celſaq; dodone ſtupuit:rurſuſq; loquutæ
In te chaoniæ mouerunt carmina quercus.
Illyrici legitur plaga littoris:arua teruntur
Dalmatiæ:phrygii numerantur ſtagna timaui.
Gaudent italiæ ſublimibus oppida muris
Aduentu ſacrata tuo.ſubmiſſus adorat
Eridanus:blandoſq; iubet miteſcere fluctus:
Et phaetontæas ſolitæ deflere ruinas:
Roſida frondoſæ reuocant electra ſorores.
Quanti tum iuuenes:quantæ ſpreuere pudorem:
Spectandi ſtudio matres:piumq; ſeueri
Certauere ſenes:quum tu genitoris amico
Exceptus gremio:mediam uehere per urbem:
Velaretq; pios cōmunis laurea currus.
Quis non luciferum roſeo cum ſole uideri
Credidit?aut uinctum bromio rodiare tonantē
Feruet criſtatis exercitus undiq; turmis:
Quiſq; ſua te uoce canens:præſtringit aena
Lux oculos:nudiq; ſepes mauortia belli
Ingeminat ſplendore diem:pars nobilis arcu
Pars longe iaculis:pars cōminus horrida contis
Hi uolucres tollunt aquilas:hi picta draconum
Colla leuant:multuſq; tumens per nubila ſerpēs
Iratus ſtimulante noto:uiuitq; receptis
Flatibus:& uario mentitur ſibila tractu.
Vt uentum ad ſedes:cunctos diſcedere tectis
Dux iubet:& generum compellat talibus ultrō.
Bellipotens ſtilico:quoius mihi robur in armis
Pace probata fides(quid enim per prælia geſſi
Te ſine?)quē merui te non ſudante triumphū?
Othriſium pariter getico fœdauimus hebrum
Sanguine:dalmaticas pariter ꝓſtrauimus alas
Rypheaq; ſimul feſſos porreximus artus
In glatie:ſtantemq; rota ſulcauimus iſtrum.
Sic age:me quoniam cæleſtis regia poſcit:
Tu curis ſuccede meis:tu pignora ſolus
Noſtra foue:geminos dextra tu ꝓtege fratres.
Per conſanguineos thalamos:noctemq; beatam
Per thedas quas ipſa tuo regina leuauit
Coniugio:ſociaq; nurum produxit ab aula.
Indue mente patrem;creſcentes dilige fœtus

Vt ducis:ut ſoceri.iam iam ſecurus ad aſtra
Te cuſtode ferar.rupta ſi molle tiphœus
Vndis proſiliat.tityus ſi membra reſoluat.
Si furor encheladi proiecta mugiat ætna:
Oppoſito ſtilicone cadent.nec plura loquutus:
Sicut erat liquido ſignauit tramite nubes:
Ingrediturq; globum lunæ:lumenq; relinquit
Arcadis:& ueneris clementes peruolat aures.
Hinc phœbi permenſus iter:flāmāq; nocentem
Gradiui:placidumq; iouem:ſtetit arce ſup̄ma.
Algenti qua zona riget:ſaturnia tractu
Machina laxatur cæli:rutilæq; pateſcunt
Sponte fores:arctoa parat conuexa bootes
Auſtrales reſerat portas ſuccintus erion:
Inuitantq; nouum ſidus:pendentq; uiciſſim:
Quas partes uelit ille ſequi:quibus eſſe ſodalis
Dignetur ſtelis:aut qua regione moueri.
O decus æthereum:terrarum gloria quondam:
Te tuus oceanus natali gurgite laſſum
Excipit:& notis hiſpania proluit undis.
Furtunate parens:primus quum detegis ortus:
Aſpicis arcadium:quum te prodiuior urges
Occiduum uiſus remoratur honorius ignes:
Et quocunq; uagos flectis ſub cardine curſus:
Natorum per regna uenis:qui mente ſerena:
Maturoq; regunt iunctas moderamine gentes:
Sæcula qui rurſus formant meliore metballō.
Luget auaricies ſtygiis innexa catenis:
Cumq; ſuō demens expellitur ambitus aurō.
Non dominantur opes:nō corrumpentia ſenſus
Dona ualent:emitur ſola uirtute poteſtas.
Vnanimi fratres:quorum mare:terraq; fatis
Debentur:quicunq; manus euaſit auitas
Quod ſupereſt patri:uobis iam mulciber arma
Præparat:& ſicula cyclops incude laborat.
Borontes in numeris exaſperet ægida ſignis:
Altum fulminea criſpare in caſſide conum:
Feſtinat ſteropes:nectit thoraca pyragmon:
Ignifluiſq; gemit lipare fumoſa cauernis.
Vobis ionia uirides neptunus in alga
Nutrit equos:qui ſumma freti p̱ cærula poſſint
Ferre uiam:ſegetemq; leui percurrere motu:
Neſciat ut ſpumas:nec poterat ungula culmos.

Iam uideo babylona rapi:parthumq; coactum
Non ficta trepidare fuga.iam bactra teneri
Legibus:& famulis gangem paleſcere ripis:
Gemmatoſq; humilem diſperdere ꝑſida cultꝰ.
Ite per extremum thanaim:pigroſq; triones:
Ite per ardentem libyam ſuperare uapores
Solis:& archanos nili deprehndite fontes
Herculeum finem bactri tranſcurrite metas
Veſtri iuris erit quicquid complectitur axis
Vobis rubra dabunt precioſas æquora pompas:
Indus ebur:ramos panchaia:uellera ſeres.

CL.Clau.panægyris de quarto conſolatu Honorii Aug.

a Vſpiciis iterum ſeſe regalibus annus
Induit:& nota fruitur iactantior aula:
Limina nec paſſi circum priuata morari.
Exultant reduces auguſto conſule faſces.
Cernis ut armorum proceres:regumq; potentes
Patricios ſumunt habitus:& more gabino
Diſcolor incedit legio:poſitiſq; parumper
Bellorum ſignis:ſequitur uexilla quirini.
Lictori cædunt aquilæ:ridetq; togatus
Miles:& in mediis effulget curia caſtris.
Ipſa palatino circum uallata tumultu
Iam trabeam bellona gerit:parmāq; remouit
Et galeam:ſacras humeris uectura curules:
Nec te laurigeras pudeat gradiue ſecures
Paccata geſtare manu:latiaq; micantem
Loricam mutare toga:dum ferreus hæret
Currus:& eridani ludunt per prata iugales
Haud indigna coli:nec nuper cognita marti
Vlpia progenies:& que diademata mundo
Sparſit ibera domus:nec tantam uilior unda
Promeruit ſeriem gentis:cunabula fouit
Oceanus:terræ dominos:pelagiq; futuros
Immenſo decuit rerum de principe naſci.
Hinc proceſſit auus:quo poſt arctoa frementi
Claſſica maxilias adnexuit africa lauros.
Ille calydoniis poſuit qui caſtra pruinis:
Qui medios libyæ ſub caſſide pertulit æſtus.
Terribilis mauro:debellatorq; britanni
Littoris:ac pariter boreæ uaſtator:& auſtri.
Quid rigor æternus?cæli quid ſidera proſunt?

Ignotumqꝫ fretum? maduerunt ſaxone fuſo
Orcades:incaluit pictonum ſanguine thide.
Scotorum cumulos fleuit glacialis hibernæ.
Quis calor obſiſtit forti?per uaſta cucurrit
Aethiopum:cinxitqꝫ nouis atlanta maniplis.
Virgineum tritona bibit:ſparſoſqꝫ uenenis
Gorgoneos uidit thalamos:& uile uirentes
Heſperidum riſit:quos ditat fabula ramos.
Arx incenſa iubæ rabies mauruſia ferro
Ceſſit:& antiqui penetralia diruta bochi.
Sed laudes genitor longe tranſgreſſus auitas
Subdidit oceanum ſceptris:& margine cæli
Clauſit opes:quantum diſtant a tigride gades.
Inter ſe thanais quantum niluſqꝫ relinquunt:
Hæc tamen innumeris per ſe quæſita trophæis
Non generis dono:non ambitione petitus
Digna legi uirtus.ultro ſe purpura ſupplex
Obtulit:& ſolus meruit regnare rogatus.
Nam quum barbaries penitus cōmota gementē
Irrueret rhodopen:& mixto turbine gentes.
Iam referta ſuas in nos tranſfunderet arctos:
Danubii totæ uomerent quum prælia ripæ:
Quum geticis ingēs p̄meretur myſia plauſtris:
Flauaqꝫ biſtonios operirent agmina campos
Omnibus afflictis:& uel labentibus ictu:
Vel prope caſuris.unus tot funera contra
Reſtitit:extinxitqꝫ faces:agroſqꝫ colonis
Reddidit:& læti rapuit de faucibus urbes.
Nulla relicta foret romani nōminis umbra:
Ni pater ille tuus:iam iam ruitura ſubiſſet
Pondera:turbatamqꝫ ratem:certaqꝫ leuaſſet
Naufragiū cōmune manu:Velut ordine rupto:
Quū ꝓcul inſane traherent phaetōta quadrigæ:
Sæuiretqꝫ dies:terramqꝫ & ſtagna propinqui
Haurirent radii:ſolito cum murmure taruus
Sol occurrit equis:qui poſtq̄ rurſus heriles
Agnouere ſonos:rediit meliore magiſtro
Machina:concentuſqꝫ poli:rurſuſqꝫ recepit
Imperium:flāmæqꝫ modum.Sic rraditur illi:
Seruaturqꝫ oriens:at non pars altera rerum
Tradita:bis poſſeſſa manu:bis parta periculis
Per uarium gemini ſcelus erupere tyranni
Thracibus occiduis.hunc ſæua britannia fudit:

Hunc ſibi germanus famulum delegerat exul:
Auſus uterq; nefas.domini reſperſus uterq;
Inſontis iugulo:nouitas audere priori
Suadebant:tantumq; dabant exempla ſequenti.
Hic noua moliri præceps.hic quærere uita
Prouidus:hic fuſis:collectis uiribus ille:
Hic uagus excurrens:hic inter clauſtra reductꝰ
Diſſimiles:ſed morte pares:euadere neutri
Dedecus:aut mixtis licuit procumbere telis:
Amiſſa ſpecie:raptiſq; inſignibus ambo
In uultus rediere ſuos:manibuſq; reuinctis
Oblati:gladiis ſubmittunt colla paratis:
Et uitam ueniamq; rogāt.pro damna pudoris:
Qui modo tam denſas nutu mouere cohortes:
In quos iam dubius ſeſe librauerat orbis.
Non hoſtes uictore cadunt:ſed iudice ſontes
Damnat uoce reos.petiit quos marte tyrannos:
Amborum periere duces.hic ſponte carina
Decidit in fluctus.illum ſuus abſtulit enſis:
Hunc alpes:hunc pontus habet:ſolatia cæſis
Fratribus:hæc ultor tribuit necis:auctor uterq;
Labitur:auguſtas per uictima mitigat umbras.
Has dedit inferias tumulis:iuuenumq; duorum
Purpureos merito placauit ſanguine manes:
Illi iuſticiam confirmauere triumphi
Præſentis docuere deos:hinc ſæcula diſcant
Indomitum nihil eſſe pio:tutumue nocenti
Nuncius ipſe ſui longas incognitus egit
Præuento rumore uias:inopinus ntrunq;
Perculit:& clauſos montes ut plana reliquit
Extruite immanes ſcopulos.attollite turres:
Cingite uos fluuiis:uaſtaſq; opponite ſyluas:
Garganum alpinis:apeninumq; niualem:
Permixtis ſociate iugis:& rupibus hemum
Addite caucaſeis.inuoluite pelion oſſæ:
Non dabitis murum ſceleri:qui uindicat ibit:
Omnia ſubſident meliori peruia cauſæ.
Nec tamen oblitus ciuem:cædentibus atrox
Partibus infremuit.non inſultare iacenti
Mallebat:mitis precibus:pietatis abundans.
Pœnæ parcus erat.paci non intulit iram
Poſt acies odiis idem qui terminus armis
Profuit hoc uincente capi:multoſq; ſubactos

Proſpera laturæ commendauere catenæ:
Magnarum largitor opum:largitor bonorum
Pronus:& in melius gaudens conuertere fata.
Hinc amor:hinc odium:deuoto milite robur:
Hinc natis manſura fides.hoc nobilis ortu
Naſceris:æquæua cum maieſtate creatus:
Hullaq; priuatæ paſſus contagia ſortis.
Omnibus acceptis ultro te regia ſolum
Protulit:& patrio felix adoleſcis in oſtro:
Membraq; ueſtitu nunq̄ temerata profano
In ſacros cecidere ſinus.hiſpania patrem
Auriferis eduxit aquis.te gaudet alumno:
Boſporus:heſperio de limine ſurgit origo:
Sed nutrix aurora tibi.pro pignore tanto
Certatur:geminus ciuem te uendicat axis
Herculis:& bromii ſuſtentat gloria thebas.
Hæſit apollineo delos latonia partu:
Certaq; ſe iactat tenero reptata tonanti:
Sed melior delo:dictæis clarior oris:
Quæ dedit hoc numen regio:nō littora noſtro
Sufficerent anguſta deo:nec inhoſpita cynthi
Saxa:tuos artus duro læſere cubili
Accliuis genitrix auro:circūflua gemmis:
In tyriis enixa toris:ululata uerendis
Aula puerperiis:quæ tunc documenta futuri?
Quæ uoces auium?quanti per inane uolatus?
Quis uatum diſcurſus erat?tibi corniger āmon:
Et dubium taciti rupere ſilentia delphi:
Te perſæ cecinere magi.te ſenſit hetruſcus
Augur:& inſpectis babylonius horruit aſtris.
Caldæi ſtupuere ſenes:cumanaq; rurſus
Intonuit rupes rabidæ delubra ſibyllæ.
Non te progenitum cibelleius aere ſonoro
Luſtrauit coribas exercitus undiq; fulgens
Aſtitit:ambitur ſignis anguſtior infans:
Senſit adorantes galeas:redditq; ferocem
Vagitum lituis.uitam tibi contulit idem:
Imperiumq; dies:inter cunabula conſul
Peruheris ſignans poſito modo nomine faſtos:
Donaturq; tibi:qui te produxerat:annus.
Ipſa quirinali paruum te cinxit amictu
Mater:& ad primas docuit reptare curules
Vberibus ſanctis:immortaliq; deorum

Creſcis adoratus gremio: tibi ſæpe diana
Mænalios arcus: uenatriceſq; pharetras
Suſpendit puerile decus: tu ſæpe mineruæ
Luſiſti clipeo: fuluamq; impune pererrans
Aegida: tractaſti blandos interitus angues.
Sæpe tuas etiam iam nunc gaudente marito
Velauit regina comas: feſtinaq; uoti
Præſumptum diadema dedit. tum leuibus ulnis
Suſtulit: & magno porrexit ad oſcula patri:
Nec dilatus honos mutatus principe cæſar:
Protinus æquaris fratri: nec certius unq̃
Hortati ſuperi. nullis præſentior æther
Affuit hominibus: tenebris inuoluerat atris
Lumẽ hyems: dẽſoſq; notꝰ collegerat hymbres:
Sed mox quum ſolita miles te uoce leuaſſet
Nubila diſſoluit phœbus: pariterq; dabantur
Sceptra tibi: mundoq; dies caligine liber
Boſporus aduerſam patitur calcedona cerni.
Nec tantum uicina nitent: ſed tota repulſis
Nubibus exuitur thrace: pangæa renident.
Inſuetoſq; palus radios mœtida uibrat:
Nec boreas nimbos: aut ſol ardentior egit:
Imperii lux illa fuit. præſagus obibat
Cuncta nitor: riſitq; tuo natura ſereno:
Viſa etiam medio populis mirantibus audax
Stella die: dubitanda nihil: nec crine reſuſo
Languida: ſed quantus numeratur nocte boetes:
Emicuitq; plagis alieni temporis hoſpes
Ignis: & agnoſci potuit quum luna lateret:
Siue parens auguſta fuit: ſeu forte reluxit
Diuus auus: ſeu te claris properantibus aſtris
Cernere: ſol patiens cælum commune remiſit.
Apparet quid ſigna ferant. uentura poteſtas
Claruit aſcanio: ſubita quum luce comarum
Innocuus flagraret apex: phrygioq; uolutus
Vertice: fatalis redimeret tempora candor.
At tua cæleſtes illuſtrant omnia flãmæ:
Talis ab idæis primæuus iuppiter antris
Poſſeſſi ſtetit arce poli: famuloſq; recepit
Natura tradente deos. lanugine nundum
Vernabant uultus: nec adhuc per colla fluebant
Moturæ conuexa comæ: tum ſcindere nubes
Diſcebat: fulmenq; rudi torquere lacerto.

Lætior augurio genitor natiſq; ſuperbus
Iam paribus:duplici fultus conſorte redibat:
Splendebatq; pio complexus pignora curru.
Haud aliter ſummo gemini cum patre lacones
Progenies ledæa ſedent:in utroq; relucet
Frater:utroq; ſoror.ſimilis clamys affluit auro:
Stellati pariter crines.iuuat ipſe tonantem
Error:& ambiguæ placet ignorantia matri:
Eurotas proprios diſcernere neſcit alumnos.
Vt domus excepit reduces:ibi talia tecum
Pro rerum ſtabili fertur dicione loquutus.
Si tibi parthorum ſolium fortuna dediſſet
Chare puer:terriſq; procul uenerandus æois
Barbarus arſacio conſurgeret ore thiaras:
Sufficeret ſublime genus:luxuq; fluentem
Deſide:nobilitas poſſet te ſola tueri
Altera romanæ longe rectoribus aulæ
Conditio:uirtute decet.non ſanguine niti
Maior:& utilior facto coniuncta potentis
Vile latens uirtus.quid enim ſubmerſa tenebris
Proderit?obſcuro ueluti ſine remige puppis:
Vel lyra quæ recitet:uel qui non tenditur arcus:
Hanc tamen haud quiſq̃ qui nō agnouerit ante
Semet:& incertos animi placauerit æſtus
Inueniet:longis illuc ambagibus itur.
Diſce orbis quod quiſq; ſibi quū conderet artus
Noſtros:æthereis miſcens terrena prometheus
Synceram patri mentem furatus olympo.
Continuit clauſtris:indignantemq; reiunxit.
Et quum non aliter poſſent mortalia fingi
Adiunxit geminas:illæ cum corpore lapſæ
Intereunt:hæc ſola manet:buſtoq; ſuperſtes
Euolat:hanc alta capitis fundauit in arce
Mandatricem operum:proſpecturamq; labori:
Illas inferius collo:præceptaq; ſummæ
Paſſuras dominæ:digna ſtatione locauit.
Quippe opifex ueritus cōfundere ſacra ꝓphanis
Diſtribuit partes animæ:ſedeſq; remouit
Iram ſanguinei regio ſub pectore cordis
Protegit:imbutam flammis:auidãq; nocendi:
Precipitemq; ſui rabie ſuccenſa tumeſcit.
Contrahitur ſtupefacta metu:quūq; omnia ſecū
Duceret:& requiem membris ueſana negaret:

Inuenit pulmonis opem:madidumq; fluenti
Præbuit:ut tumidæ ruerent in mollia fibræ.
At ſibi cuncta petens:nil celatura cupido
In iecur:& tractus imos compulſa receſſit.
Quæ uelut immanes reſerat dum bellua rictus
Expleri:paſciq; nequit.nunc uerbere curas
Torquet auariciæ:ſtimulis nūc flagrat amorū:
Nunc gaudet:nūc mœſta dolet:ſaciataq; rurſus
Exoritur:cæſaq; redit pollentius hydra.
Hos igitur potuit ſiquis ſedare tumultus
Inconcuſſa dabit puræ ſacraria menti.
Tu licet extremos late dominere per indos
Te mœdus:te mollis arabs.te ſeres adorent:
Si metuis:ſi parua cupis:ſi duceris ira:
Seruitii patiere iugum tollerabis iniquas
Vlterius leges:tunc omnia iure tenebis:
Quum poteris rex eſſe tui:procliuior uſus
In peiora datur:ſuadetq; licentia luxum:
Illecebriſq; effrena fauet.tunc uiuere caſtæ
Aſperius:quum prompta uenus.tū durius iræ
Cōſuluim9:quū pœna patet.ſed cōprime mot9:
Nec tibi quid liceat:ſed quid feciſſe decebit.
Occurrat:mentemq; domet reſpectus honeſti.
Hoc te preterea crebro ſermone monebo:
Vt te totius medio telluris in orbe
Viuere cognoſcas:cūctis tua gentibus eſſe
Facta palam:nec poſſe dari regalibus uſq;
Secretum uitiis.nam lux altiſſima fati
Occultum nil eſſe ſinit:latebraſq; per omnes
Intrat:& obtruſos implorat phama receſſus.
Sis pius in primis:nam quū uincamur in omni
Munere:ſola deos æquat clementia nobis.
Heu dubie ſuſpectus agas:neu falſus amicis
Rumorumue auidus:qui talia currit inanes:
Horrebit ſtrepitus:nulla non anxius hora.
Non ſic excubiæ:nec circunſtantia pila:
Quam tutatur amor:non extorquebis amari.
Hoc alterna fides:hoc ſimplex gratia donat.
Nonne uides operum qui ſe pulcherrimus ipſe
Mundus amore ligat?nec ui cōnexa per æuum
Conſpirant elementa ſibi?qui limite phœbus
Contentus medio:contentus littore pontus:
Et qui perpetuo terras ambitq; uehitq;.

Nec premat incumbens oneri:nec ceſſerit aer.
Qui terret plus iſte timet.ſors iſta tyrannus
Conuenit:inuideant claris:forteſq; trucident.
Muniti gladiis iuuant:ſceptiq; uenenis
Ancipites habeant artes:trepidiq; minentur.
Tu ciuem patremq; geras:tu conſule cunctis
Nec tibi:nec tua te moueant:ſed publica uota
In commune iubes ſiquid:cenſeſq; tenendum:
Primus iuſſa ſubi:tunc obſeruantior æqui
Fit populus:nec ferre uetat:quũ uiderit ipſum
Actorem parere ſibi:componitur orbis
Regis ad exemplum:nec ſic inflectere ſenſus
Humanos edicta ualent:quam dicta regentis.
Mobile mutatur ſemper cum principe uulgus:
His tamen effectis:nec faſtidire minores:
Neu pete præſcriptos homini trãſcẽdere fines.
Inquinat egregios adiuncta ſuperbia mores.
Non tibi tradidimus dociles ſeruire ſabæos
Armeniæ dominum:nec te præfecimus oræ:
Nec damus aſſyriam:tenuit quã fœmina:gẽtẽ.
Romani:qui cuncta diu rexere:regendi.
Qui nec tarquinii faſtus:nec iura tulere
Cæſaris annales ueterũm delicta loquuntur:
Hærebunt maculæ.quis nõ per ſæcula damnat
Cæſareæ portenta domus?quã dira neronis
Funera?quem rupes caprearum tetra latebit
Inceſto poſſeſſa ſeni?uictura feretur
Gloria traiani:non tam qui tigride uicto
Noſtra triumphati fuerint prouincia parthi.
Alta quod inuectus fractis capitolia dacis:
Quam patriæ quod mitis erat:nec deſine tales
Nate ſequi.ſi bella tonant:prius agmina duris
Exerce ſtudiis:& ſæuo præſtrue marti.
Non brumæ requies:non hybernacula ſegnes
Eneruent torpore manus.ponenda ſalubri
Caſtra loco:præbenda uigil cuſtodia uallo.
Diſce ubi denſari cuneus:ubi cornua tendi
Aequius:aut iterum flecti:quæ montibus aptæ:
Quæ campis acies:fraudi quæ accomoda uallis
Quæ uia difficilis:fidis ſi mœnibus hoſtis:
Tum tibi murali libretur machina pulſu:
Saxa rotet præceps aries:prætectaq; portas
Teſtudo feriat:ruat emenſura iuuentus

Effoſſi per operta ſoli.ſi longa moretur
Obſidio:tum uota caue ſecura remittas:
Incluſumq; putes:multis damnoſa fuere
Gaudia:diſperſi pereunt:ſomnoq; ſoluti
Sæpius incautæ nocuit uictoria turbæ.
Neu tibi regificis tentoria longa redundent
Deliciis.non imbelles ad ſigna miniſtros
Luxuries armata trahat:neu flantibus auſtris
Neu pluuiis cædas:ne defenſura calorem
Aurea ſumoueant rapidos umbracula ſoles:
Inuentis utere cybis:ſolabere partes
Aequali ſudore tuas:ſi collis iniquus
Primus ini:ſyluam ſi cædere prouocat uſus:
Ne pudeat ſumpta quercum ſtrauiſſe bipenni:
Calcatur ſi pigra palus.tuus ante profundum
Prætentet ſonipes:primus tu protere curru
Hærentes glacie:liquido tu ſcinde natatu:
Nunc eques in medias equitũ te cõſere turmas:
Nunc pedes aſſiſtas pediti:tum promptius ibũt
Te ſocio:tum conſpicuus gratuſq; geretur:
Sub te teſte labor:Dicturum plura parentem
Voce ſubis:Equidẽ faueant mõ numina cœptis
Hæc effecta dabo:nec me fratriq; tibiq;
Diſſimilem populi:commiſſaq; regna uidebũt:
Sed quur uon potius uerbis quæ diſeris uſu
Experior?gelidas certes nec tendis in alpes:
Duc tecum comitẽ:figant ſine noſtra tyrannũ
Spicula.paleſcat noſtro ſine barbarus arcu.
Italiam ne feram furiis prædonis acerbi
Subiectam?patiar romam ſeruire clienti.
Vſq; adeo ne puer?nec me polluta poteſtas:
Nec pia cognati tanget uindicta cruoris?
Per ſtrages equitare libet.da protinus arma
Quur annos obiicis:pugnæ quur arguor impar?
Aequalis mibi pyrrbus erat:quũ pgama ſolus
Verteret:& patri non degeneraret acbilli.
Deniq; ſi princeps caſtris bærere nequibo.
Vel miles ueniam.delibat dulcia nati
Oſcula:miratuſq; refert.Laudanda petiſti.
Sed feſtinus bonor.ueniet robuſtior ætas:
Ne propera:nec dum decimas emenſus ariſtas
Aggrederis metuenda uiris:ueſtigia magnæ
Indolis agnoſco:fertur pelleus æoum

Qui domuit pyrrhũ:quũ ꝓſpera ſæpe philippi
Audiret:lætos inter fleuiſſe ſodales:
Nil ſibi uincendum patris uirtute relinqui.
Hos uideo motus:fas ſit promittere patri:
Tantus eris:noſtro nec debes regna fauori:
Quæ tibi iam natura dedit.ſic mollibus olim
Stridula ductorum pratis examina regem:
Naſcentem uenerantur apes:& publica mellis
Iura petunt:traduntq; fauos.Sic paſcua paruus
Vendicat:& nec dum firmatis cornibus audax
Iam tegit armentum uitulus.ſed prælia differt
In uenerem:patienſq; meum cũ fratre tuere
Te bellante locum.uos impacatus araxes:
Vos celer euphrates timeat.ſit nilus ubiq;
Veſter:& emiſſo quicquid ſol imbuit ortu:
Si pateant alpes.habeat ſi cauſa ſecundos
Iuſtior euentus:aderis:parteſq; receptas
Suſcipies:animoſa tuas ut gallia leges
Audiat:& noſtros æquus modereris iberos.
Tunc ego ſecurus fati:lætuſq; laborum
Diſcedam uobis utrunq; regentibus axem.
Interea muſis animus dum mollior inſtet:
Et quæ mox imitere legas:nec deſinat unq̃
Tecum graia loqui:te cum romana uetuſtas
Antiquos euolue duces:aſſueſce futuræ
Militiæ:latium retro te confer in æuum:
Libertas quæſita placet.mirabere brutum
Perfidiam damnas metii ſaciabere pœnis:
Triſte rigor nimius:torquati deſpue mores:
Mors impenſa bonum:decios uenerare ruentes:
Vel ſolus quid fortis agat:te ponte ſoluto
Oppoſitus cocles:mutii te flamma docebit
Quid mora perfringat.fabiꝰ quid rebus in artis
Dux gerat:oſtendat gallorum ſtrage camillus:
Diſcitur hinc nullos meritis obſiſtere caſus:
Prorogat æternam feritas tibi punica famam.
Regulæ ſucceſſus ſuperant aduerſa catonis:
Diſcitur in quantum paupertas ſobria poſſit.
Pauper erat curius:reges quum uinceret armis:
Pauper fabricius:pyrrhi quum ſperneret aurũ.
Sordida ſeranus flexit dictator aratra:
Luſtratæ lictore caſæ:faceſq; ſalignis
Poſtibus affixi:collectæ conſule meſſes:

Et ſulcata diu trabeatō rude colonō.
Hæc genitor præcepta dabat:uelut ille carinæ
Longæuus rector:uariis quē ſæpe procellis
Explorauit hyems:ponto iam feſſus:& armis
Aequoreas alni nato commendat habenas.
Et caſus:arteſq; docet:quo dextra regatur
Sidere:quo fluctus poſſit moderamine falli:
Quæ nota nimborum:quæ fraus infida ſerenis.
Quid ſol occidus prodat:quo ſautia uento
Decolor iratos attollat cynthia uultus.
Aſpice nunc quacunq; micas:ſeu circul9 auſtri
Magne parens gelidi ſeu te meruere triones
Aſpice:completur uotum.iam natus adæquat
Te meritis:& quod magis eſt optabile:uincit
Diſcedens:clipeum:defenſoremq; dediſti
Pro nobis nihil ille pati:nullumq; recuſat
Diſcrimen tentare ſui.non dura uiarum:
Non incerta maris:libyæ ſqualentis harenas
Audebit ſuperare pedes:madidaq; cadente
Pleiade:getulas intrabit ſirtibus undas:
Hunc tamen in primis populos lenire feroces:
Et rhenum paccare iubes:uolat ille citatis
Vectus equis:nullaq; latus ſtipante caterua
Aſpera nubiferas qua rhetia porrigit alpes:
Pergit:& hoſtiles (tanta eſt fiducia) ripas
Incomitatus adit:totum properare per amnem
Attonitos reges humili ceruice uideres
Ante ducem noſtrum:flauam ſparſere ſicambri
Cæſariem:pauidoq; orantes murmure franci
Procubuere ſolo:iuratur honorius abſens:
Imploratq; tuum ſupplex alemania nomen.
Baſternæ uenere duces:uenit accola ſyluæ
Buſterus ercinæ:latiſq; paludibus exit
Cimbrus:& ingentes albim liquere ceruci.
Accipit ille preces uarias:tardeq; rogatus
Annuit:& magno pacem pro munere donat.
Nobilitant ueteres germanica fœdera druſos:
Marte ſed ancipiti:ſed multis cladibus empta.
Quis uictum meminit ſola formidine rhenum:
Quod longis alii bellis potuere mereri.
Hoc tibi dat ſtiliconis iter:poſt ocia galli
Limitis:hortaris graias fulcire ruinas
Ionium tegitur uelis:uentiq; laborant

Tot curuare ſinus:ſeruatúraſq; corynthum:
Proſequitur facili neptunus gurgite claſſes
Et puer biſmiaci iam pridem littoris exul
Secura repetit portus cum matre palæmon.
Caſtra cruore natant.moritur pellita iuuentus:
Pars morbo:pars enſe perit:non luſtra licæi.
Non erymanthææ iam copia ſufficit umbræ:
Innmeris exuta rogis:exutaq; ferro:
Sic flagraſſe ſuas lætantur menala ſyluas
Excutiat cineres ephyre:parthanus:& arcas
Tutior:exangues pedibus proculcet aceruos
Feſſaq; penſatis reſpiret græcia pœnis.
Gens qua non ſcythicos diffuſior ulla triones
Incoluit:quoi paruus athos:anguſtaq; thrace
Quum tranſiret:erat:per te uireſq; tuorum
Fracta ducum:lugetq; ſibi iam rara ſuperſtes.
Et quorum turbæ ſpacium uix præbuit orbis:
Vno colle latent:ſitiens incluſaq; uallo
Ereptas quæſiuit aquas:quas hoſtibus ante
Contiguas:alio ſtilico deflexerat arcu:
Mirantemq; nouas ignota per auia ualles:
Iuſſerat aduerſo fluuium migrare meatu:
Obuia quid mirum uinci?quum barbarus ultrō
Iam cupiat ſeruire tibi:tua ſarmatha diſcors
Sacramenta petit.proiecta fraude gelonus
Militat.in latios ritus tranſiſtis alani.
Vt fortes in marte uiros:animiſq; paratōs
Sic iuſtos in pace legis:longumq; tueris
Electos:crebris nec ſuccedentibus urges
Iudicibus:notis regimur:fruimurq; quietis:
Militiæq; bonis:ceu bellatóre quirino:
Ceu placido moderante numa:nō iminet enſis.
Nullæ nobilium cædes.non crimina uulgo
Texuntur.patria mœſtus non truditur exul.
Impia continui ceſſant augmenta tributi.
Non infelices tabulæ:non haſta refixas
Vendit opes auidis.emptor non uoce citatur:
Nec tua priuatis creſcunt æraria damnis.
Munificus laudis:ſed non es prodigus auri.
Perdurat non empta fides:nec pectora merces
Alligat:ipſa ſuo pro pignore caſtra laborant.
Te miles nutritor amat.Quæ deniq; romæ
Cura tibi?quam fixa manet reuerentia patrum:

Firmatur ſenium iuris:priſcamqꝫ reſumūnt
Canitiem leges:emendanturqꝫ uetuſtæ:
Acceduntqꝫ nouæ.talem ſenſere ſolonem
Res pandioneæ:ſic armipotens lacedæmon:
Quæ ſub te uel cauſa breuis?uel iudicis error.
Nec legitur dubiis qui litibus addere finem
Iuſtior:& merſum latebris educere uerum.
Quæ pietas?quātuſqꝫ rigor?tranquillaqꝫ magni
Vis animi?nulloqꝫ leuis terrore moueri.
Nec noua mirari facilis?quæ docta facultas
Ingenii?linguæqꝫ modus?reſponſa uerentur
Legati:grauibuſqꝫ latet ſub moribus ætas.
Quantꝰ in ore pater?radiat quā torua uoluptas
Frontis:& anguſti maieſtas grata pudoris.
Iam patrias imples galeas:iam cornus auita
Tentatur:uibrata tibi promittitur ingens
Dextra rudimentis:romanaqꝫ uota moratur.
Quis decor:incedis quotiens clipeatus:& auro
Squameus:& rutilus criſtis:& caſſide maior?
Sic quum threicia primum ſudaret in haſta
Flumina lauerunt purum rhodopeia martem.
Quæ uires iaculis?uel quum cortynia tendis
Spicula:quam felix arcus:certiqꝫ petitor
Vulneris:& iuſſum mentiri neſcius ictum:
Sis quo more cydon:qua dirigat arte ſagittas
Armenius:refugo quæ ſit fiducia partho.
Sic amphioniæ pulcher ſudore paleſtræ
Alcides pharetras:dircæaqꝫ tela ſolebat
Prætentare feris:olim domitura gigantes:
Et pacem latura polo:ſemperqꝫ cruentus
Ibat:& alcmenæ præ dam referebat ouanti.
Ceruleus tali preſtratu s appolline phiton
Implicuit fractis moritu ra uolumina ſyluis.
Quum uectaris equo:ſimulacraqꝫ martia ludis
Quis molles ſinuare fugas:quis tendere contum
Acrior?aut ſubitos melior flexiſſe recurſus?
Non te maſſagete:non gens exercita campo
Theſſala:non ipſi poterunt æquare bimembres.
Vix comites alæ:uix te ſuſpenſa ſequuntur
Agmina:fruenteſqꝫ tumēt poſt terga dracones:
Vtqꝫ tuis primum ſonipes calcaribus arſit.
Igneſcunt patulæ nares:non ſentit harenas
Vngula:diſcuſſæqꝫ iubæ ſperguntur in armos.

Turbantur phaleræ ſpumoſis morſibus aurum
Fumat:anhelantes exundant ſanguine gemmæ.
Ipſe labor:puluiſqꝫ decet:confuſaqꝫ motu
Cæſaries:ueſtis radiato murice ſolem
Combibit:ingeſto criſpatur purpura uento.
Si dominus legeretur equis:tua poſceret ultro
Verbera:nereidum ſtabulis nutritus arion:
Seruiretqꝫ tuis contempto caſtore frenis
Cyllarus:& flauum xanthus ſpreuiſſet achillẽ.
Ipſe tibi famulas præberet pegaſus alas:
Portaretqꝫ libens:melioraqꝫ pondera paſſus
Bellerophontæas indignaretur habenas.
Quin etiam uelox auroræ nuncius æthon:
Qui fugat hinnitu ſtellas:roſeoqꝫ domatur
Lucifero:quotiens equitem te cernit ab aſtris
Inuidet:inqꝫ tuis mauult ſpumare lupatis:
Nunc quoqꝫ quos habitꝰ:quãtæ miracula põpæ
Vidimus? auſonio quum iam ſuccinctꝰ amictu
Per ligurum populos ſolito conſpectior ires?
Atqꝫ inter niueas alte ueherere cohortes:
Obnixiſqꝫ ſimul pubes electa lacertis
Sidereum geſtaret onus.ſic numina nymphis
In uulgus proferre ſolet:penetralibus exit
Effigies:breuis illa quidem:ſed plurimus infra
Laniger:& poſita ſuſpirans ueſte ſacerdos
Teſtatur ſudore deum.nilotica ripis
Ripa ſonat:uarioſqꝫ modos ægyptia ducit
Tibia:ſubmiſſis admugit cornibus apis.
Omnis nobilitas:omnis tua ſacra frequentat.
Tibridis:& latii ſoboles conuenit in unum
Quicqd in orbe fuit procerũ:qbꝰ actor honoris
Vel tu:uel genitor:numeroſo conſule conſul
Cingeris:& ſocios gaudes admittere patres
Illuſtri te prole thagus:te gallia doctis
Ciuibus:& toto ſtipauit roma ſenatu.
Portatur iuuenum ceruicibus aurea ſedes:
Ornatuſqꝫ nouo grauior deus.aſperat indus
Velamenta lapis:precioſaqꝫ fila ſmaragdis
Ducta uirent:amethiſtus ineſt:& fulgor iberus
Temperat arcanis iacynthi cerula flammis.
Nec rudis in tali ſuffecit gratia textu.
Auget acus meritum:picturatumqꝫ methallis
Viuit opus:multaqꝫ ornantur iaſpide uultus:

Et uariis ſpirat nereida baccha figuris:
Quæ tantum potuit digitis mollire rigorem
Ambitioſa colus? uel quoius pectinis arte
Traxerunt ſolidæ gemmarum ſtamina telæ?
Inuia quis calidi ſcrutatus ſtagna profundi
Tethyos inuaſit gremium? quis diuitis algæ
Germina? flagrantes inter quæſiuit harenas?
Quis iunxit lapides oſtro? quis miſcuit ignes?
Sydonii rubriqꝫ maris? tribuere colorem
Phœnices. ſeres ſubtegmina. pondus hidaſpes?
Hoc ſi mœonias cinctu gradere per urbes
In te pampineos proferret lydia tyrſos.
In te uiſa choros. dubitarent orgia bacchi
Quoi furerent: irent blandæ ſub uincula tigres.
Talis erithræis intextus nebrida gemmis
Liber agit currus: & caſpia flectit eburnis
Colla iugis. ſatyri circum: crinemqꝫ ſolutæ
Mænades. aſtringunt hederis uictricibus indos
Ebrius hoſtili uelatur palmite ganges.
Aſpice mox lætum ſonuit clamore tribunal.
Te faſtos ineunte quater ſolennia ludit
Omnia libertas: deductum uindice morem
Lex celebrat: famuluſqꝫ iugo laxatus herili:
Ducitur: & grato remeat ſecurior ictu
Triſtis conditio pulſata fronte recedit
In ciuem. rubuere genæ: tergoqꝫ remouit
Verbera: promiſſi felix iniuria uoti.
Proſpera romulæis ſperantur tempora rebus
In nomen uentura tuum: præmiſſa futuris
Dant exempla fidem. quotiens te curſibus æui
Prefecit: totiens acceſſit laurea patri.
Auſi danubium quondam tranſnare grutunni:
In lintres fregere nemus: tibi mille ruebant
Per fluuium plenæ cuneis immanibus alni.
Dux odotheus erat. tantæ conamina claſſis
Incipiens ætas: & primus contudit annus.
Submerſæ ſedere rates. fluitantia nunq̃
Largius arctoos pauere cadauera piſces.
Corporibus premitur peuce. p̄ quinqꝫ recurrens
Hoſtia barbaricos uix egerit unda cruores.
Confeſſuſqꝫ parens odothei regis opima
Rettulit: exuuiaſqꝫ tibi. ciuile ſecundis
Conficis auſpiciis bellum. tibi debeat orbis

Facta grutunnōrum:debellatumq; tyrannūm.
Iſter ſanguineos egit te conſule montes:
Sed patriis olim fueras ſucceſſibus auctor:
Non erit ipſe tuis:ſemper uenere triumphi
Cum trabeis:ſequiturq; tuos uictoria faſces.
Sis precor aſſidue conſul:mariiq; relinquas
Et ſenis augusti numerum:quæ gaudia mundi
Per tua lanugo quum ſerpere cœperit ora:
Quum tibi prodiderit feſtas nox ꝓnuba thedas:
Quæ tali donata toro? quæ murice fulgens
Ibit in amplexus tanti regina mariti:
Quæ nam tot diuis ueniet nurus? omnibus aruis
Et toto dotanda mari:quantuſq; feretur
Idem per zephyri metas hymenæus:& euri.
O mihi ſi liceat thalamis intendere carmen
Connubiale tuis:ſi te iam dicere patrem
Tempus erit:quū tu trans rheni cornua uictor
Archadius captæ ſpoliis babylonis honuſtus
Communem maiore toga ſignabitis annum:
Crinituſq; tuo ſudabit faſce lyæus:
Vltima fraternas horrebunt bactra ſecures.

CL.Claudi.prologus in panægyrim
Manlii Theodorii con.

a Vdebis ne:p̄cor.doctæ ſubiecta cateruæ
Inter tot proceres noſtra talia loqui?
Nec te phama uetat uero quam celſius actam
Vel ſeruaſſe labor:uel minuiſſe pudor.
An tibi continuis creuit fiducia caſtris?
Totaq; iam uatis pectora miles habet?
Culmina romani:maieſtatemq; ſenatus:
Et quibus exultat gallia cerne uiros:
Omnibus audimur terris:mundiq; per aures
Ibimus.ah nimius conſulis urget amor.
Iuppiter ut perhibent:ſpaciū quū diſcere uellet
Naturæ:regni neſcius ipſe ſui.
Armigeros utrinq; duos æqualibus alis
Miſit ab æois occiduiſq; plagis.
Parnaſus geminos fertur iunxiſſe uolatus.
Contulit alternas phituis axis aues.
Princeps non aquilis terram cognoſcere curat:
Certius in nobis æſtimat imperium.
Hoc ego concilio collectum metior orbem.
Hoc uideo cœtu quicquid ubiq; micat.

CL.Clau.Panagyris in conſulatum Manlii Theodorii.

i Pſa quidẽ uirtus precium ſibi:ſolaq; late
Fortunæ ſecura nitet:nec faſcibus ullis
Erigitur:plauſuue petit clareſcere uulgi.
Nil opis externæ cupiens:nil indiga laudis:
Diuitiis animoſa ſuis:immotaq; cunctis
Caſibus:exalta mortalia deſpicit arce.
Hanc tamen inuitam blande ueſtigat:& ultro
Ambit honor.docuit totiens a rure profectus
Lictor:& in mediis conſul quæſitus aratris.
Te quoq; naturæ ſacris:mundiq; uacantem
Emeritum pridem:deſudatiſq; remotum
Iudiciis:eadem rurſus complexa poteſtas
Euebit:& reducem notis imponit habenis.
Accedunt trabeæ.nil iam theodore relictum.
Quo uirtus animo creſcat:uel ſplendor honore.
Culmen utrunq; tenes.talem te protinus anni
Formauere rudes:& dignum uita curuli
Traxit iter:primæq; ſenes ceſſere iuuentæ.
Iam tunc canities animi:iam dulce loquendi
Pondus:& attonitas ſermo qui duceret aures.
Mox undare foro uictrix opulentia linguæ:
Tutariq; reos.ipſa hæc ampliſſima ſedes
Orantem ſtupuit bis laudatura regentem.
Hinc te pars libyæ moderantem iura probauit:
Quæ nunc nota probat:longi ſed pignus amoris
Exiguæ pepere moræ:populumq; clientem
Publica manſuris teſtantur uocibus aera.
Inde tibi macedum tellus:& condita pelle
Mœnia:quæ famulus quōdam ditauit bidaſpes.
Tantaq; commiſſæ reuocaſti gaudia genti
Mitibus arbitriis:quantum bellante philippo
Floruit:aut nigri cecidit quum regia porri.
Sed non ulterius te præbuit urbibus aula.
Malluit eſſe ſuum.terris edicta daturus
Supplicibus reſponſa uenis:oracula regis
Aeloquio creuere tuo:nec dignius unq̃
Maieſtas meminit ſeſe romana loquutam.
Hinc ſacræ mandantur opes:orbiſq; tributa
Poſſeſſi quicquid fluuiis euoluitur auri
Quicquid luce procul uenas rimata ſequaces
Abdita pallentis fodit ſolertia beſſi.

Ac uelut excitus lentandis nauita tonſis
Præficitur lateri cuſtos.hinc ardua proræ
Temperat:& fluctus tempeſtateſq; futuras
Edocet:aſſiduo quum dorida uicerit uſu:
Iam clauum:totamq; ſubit torquere carinam.
Sic quum clara diu rerum documenta dediſſes
Non te parte ſui:ſed in omni corpore fudit
Imperium:cunctaq; dedit tellure regendos
Rectores.iſpana tibi:germanaq; tethys
Paruit:& noſtro diducta britannia mundo:
Diuerſoq; tuas coluerunt gurgite uoces.
Lentus arar:rhodanuſq; celer:& diues iberus.
O quotiens doluit rhenus.qua barbarus ibat:
Quod te non geminis frueretur iudice ripis.
Vnius ſit cura uiri:quodcunq; rubeſcit
Occaſus:quodcunq; dies deuexior ambit.
Tam celer aſſiduos expleuit curſus honores.
Vna poteſtatum ſpaciis interfuit ætas:
Totq; gradus fati iuuenilibus intulit annis.
Poſtq̄ parta quies:& ſummum nacta cacumen
Iam ſecura petit:priuatum gloria portum.
Ingenii redeunt fructus:aliiq; labores:
Et uitæ pars nulla perit.quodcunq; recedit
Litibus:incumbit ſtudiis:animuſq; uiciſſim
Aut curam imponit populis:aut ocia muſis.
Omnia cecropæ relegis præcepta ſenectæ:
Diſcutiens quid quiſq; nouum mādauerit æuo:
Quantaq; diuerſæ perducant agmina ſectæ.
Namq; aliis princeps rerum diſponitur aer:
Hic cōfundit aquis:hic procreat omnia flāmis.
Alter in ætnæas caſurus ſponte fauillas
Diſpergit:reuocatq; deum:rurſuſq; receptis
Nectit amiciciis:quicquid diſcordia ſoluit.
Corporis hic clamat ſenſus:uerūq; uideri
Pernegat.hic ſemper lapſuræ pondera terræ
Conatur rapido cæli fulcire rotatu.
Accenditq; diem prærupti turbine ſaxi.
Ille ferox:unoq; tegi non paſſus olympo:
Immenſum per mane uolat:finemq; peroſus
Parturit innumeros anguſto pectore mundos.
Hi uaga collidunt cæcis primordia plagis.
Numina conſtituunt alii:caſuſq; relegant.
Graiorum obſcuras romanis floribus artes

Irradias:uicibus gratis ſeruare loquentes
Suetus:& alterno uerum contexere nodo.
Quicquid ſocratico manauit ab ordine:quicq̄d
Docta cleanteæ ſonuerunt atria turbæ.
Inuentum quodcunq; tuo chryſippe receſſu
Quicquid democritus riſit:dixitq; tacendo
Pythagoras:uno ſe pectore cuncta uetuſtas
Condidit:& maior collectis uiribus exit.
Ornantur ueteres:& nobiliore magiſtro
In latium ſpretis achademia migrat athenis:
Vt tandem propius diſcat quo fine beatum
Dirigitur:quæ norma boni:quis limes honeſti.
Quæ nam membra ſui uirtus diuiſa donandis
Obiectet uitiis:quæ pars iniuſta recidat:
Quæ uincat ratione metus:quæ frenet amores.
At quotiens elementa doces:ſemperq; fluentis
Materiæ cauſas.quæ uis animauerit aſtra.
Implerentq; choros.quo uiuat machina motu
Sidera quur ſeptem retro nitantur in ortus
Obluctata polo:uariiſq; meatibus idem
Arbiter:an geminæ conuertant ſidera mentes
Sit ne color proprius rerum:luciſq; repulſu
Eludant aciem:tumidos quæ luna recurſus
Nutriat oceani.quo fracta tonitrua uento:
Quis trahat hymbriferas nubes:quo ſaxa creēt
Grādinis:unde rigor niuibꝰ:quæ flabra ꝑ auras
Excutiant rutilos tractus:aut fulmina uelox
Torqueat:aut triſtem figat crinita cometen:
Iam tibi cōpoſitā fundauerat anchora puppim:
Telluris iam certus eras:facunda placebant
Ocia.naſcentes ibant in ſæcula libri:
Quum ſubito liquida ceſſantē uidit ab æthera
Iuſticia:& tanto uiduatas iudice leges.
Continuo frontem lymbo uellata pudicam
Deſerit autumni portas:qua uergit in auſtrum
Signifer:& noctis reparant diſpendia chele.
Pax auibus quacunq; uolant:rabiēq; frementes
Depoſuere feræ:lætatur terra reuerſo
Numine:quod priſci poſt tempora ꝑdidit auri.
Illa per occultum ligurum ſe mœnibus infert:
Et caſtos leuibus plauſtris ingerſſa penates
Inuenit æthereos ſignantem in puluere curſus:
Quoſpia ſollicito deprehēdit pollice memphis:

Quæ moueāt momēta polum: quā cert⁹ i aſtris
Error: quis tenebras ſoli cauſiſq meantem
Deffectum iuducat numeris: quæ linea phœben
Damnet: & excluſo pallentem fratre relinquat.
Vt procul aſpexit fulgentia uirginis ora:
Cognouitq deam: uultus ueneratur amicos.
Occurrit: ſcriptæq notas confund barenæ.
Tunc ſic diua prior. mali ſyncera bonorum
Congeries: in quo ueteris ueſtigia recti:
Et ductos uideo mores meliore metballo.
Iam ſatis indultum ſtudiis: muſæq tot annos
Eripuere mihi. pridem te iura repoſcunt.
Aggredere: & noſtro rurſum te redde labori.
Nec tibi ſufficiat tranſmiſſæ gloria uitæ
Humanum curare genus. quis terminus unq̄
Præſcripſit? nullas recipit prudentia metas.
Adde quod hæc potuit multis cōtingere ſedes:
Sed meritis tantum redeunt: actuſq priores
Cōmendat repetitus honor: uirtuſq reducit:
Quos fortuna regit: melius magnoq petēdum.
Credis? an abſtruſa rerum ratione morari?
Scilicet illa tui patriam præcepta platonis
Erexere magis: quam qui reſponſa ſequutus
Obruit: æoas claſſes: urbeſq carinis
Vexit: & arſuras mœdo ſubduxit athenas.
Sparthanis potuit robur preſtare lygurgus
Matribus: & ſexum leges uicere ſeueræ.
Ciuibus & uetitis ignauo credere muro
Tutius obiecit midam lacedemona bellis.
At non pythagoræ monitus: animiq ſilentes
Famoſum oebalii luxum preſſere tarenti.
Quis uero inſignem tanto ſub principe curam
Reſpuat? aut quando meritis maiora patebunt
Premia? quis demens adeo: qui iungere ſenſus
Cum ſtilicone neget? ſimilem quæ pertulit ætas
Conſilio uel marte uirum? nunc Brutus amaret
Viuere ſub regno tali: ſuccumberet aulæ
Fabricius: cuperent ipſi ſeruire catones.
Nonne uides ut noſtra ſoror clementia triſtes
Obtundit gladios? fratres amplexa ſerenos
Aſſurgat pietas? fractis ut lugeat armis
Perfidia? & laceris morientes crinibus hydri
Lambant in ualido furiarum uincla ueneno?

Exultat cum pace fides.iam ſidere cuncta
Linquimus:& placidas inter diſcurrimꝰ urbes.
Nobiſcum theodore redi.Subit ille loquentem
Talibus:Agreſtem dudum me diua reuerti
Cogis:& infectum longi rubigine ruris
Ad tua ſigna uocas?nunq̃ mihi cura tot annis
Altera:quam duras ſulcis mollire nouales.
Noſſe ſolis uires:nemori quæ cõmoda rupes
Quis felix oleæ tractus:quæ gleba faueret
Frugibus:aut qualis tegeret uindemia colles
Terribiles rurſum lituos ueteranus adibo?
Et deſſueta uetus tentabo cerula uictor?
Collectumq; diu:& certis ut cunq; locatam
Sedibus:in dubium patiar deponere famam?
Nec me quid ualeat natura fortior uſus
Præterit.aut quantum neglectæ defluat arti:
Deſidis aurigæ non audit uerbera currus.
Nec manus agnoſcit quem non exercuit arcum
Eſſe ſed iniuſtum fateor quodcunq; negatur
Iuſticiæ.tu prima hominem ſilueſtribus antris
Elicis:& fedo detergis ſæcula uictu
Te propter colimus leges:animoſq; ferarum
Exuimus:nitidis quiſquis te ſenſibus hauſit
Irruet intrepidus flammis:hyberna ſecabit
Aequora:conſertos hoſtes ſuperabit inermis:
Ille uel æthiopum pluuiis ſolabitur æſtus.
Illum trans ſcythiam uernus comitabitur aer.
Sic fatus:tradente dea ſuſcepit habenas.
Quatuor ingenti iuris temone refuſas
Prima padũ:tyberimq; ligat:crebriſq; micantẽ
Vrbibus italiam:lydos:pœnoſq; ſecunda
Temperat:illyrico ſe tertia porrigit orbi
Vltima ſardiniam ſmirna:trifidamq; retentat
Sicaniam:& quicquid ryrrhena fuditur unda.
Vel gemit ionia.nec te tot limina rerum:
Aut tantum turbauit onus:ſed ut altus olympi
Vertex:qui ſpacio uentos hyemeſq; reliquit:
Perpetuum nulla temeratus nube ſerenum
Celſior exurgit pluuiis:auditq; ruentes
Sub pedibus nimbos:& rauca tonitrua calcat:
Sic patiens animus per tanta negocia liber
Emergit:ſimiliſq; ſui:iuſtiq; tenorem
Flectere:non odium cogit:non gratia ſuadet.

Nam ſpretas quis opes: intactaq; pectora lucro
Commemoret? fuerint aliis hæc forte decora:
Nulla poteſt laus eſſe tibi: quæ crimina purget:
Seruat inoffenſam diuina modeſtia uocem.
Temperiem ſeruant oculi. nec lumina feruor
Aſperat: aut rabidas ſuffundit ſanguiue uenas:
Nullaq; mutati tempeſtas proditur oris.
Quinetiam ſontes expulſa corrigis ira:
Et placidus delicta domas: nec dentibus unq̃
Inſtrepis horrendũ: fremitu nec uerbera poſcis.
Qui fruitur pœna ferus eſt: legumq; uidetur
Vindictam preſtare ſibi: quum uiſcera felle
Canduerint: ardet ſtimulis: ferturq; nocendi
Prodigus: ignarus cauſæ. diis proximus ille eſt:
Quem ratio: nõ ira mouet: qui facta rependens
Conſilio: punire poteſt mucrone cruento:
Se iactent alii: ſtudeant feritate timeri:
Addictoq; hominum cumulent æraria cenſu.
Lene fluit nilus: ſed cunctis amnibus extat
Vtilior: nullas confeſſus murmure uires.
Acrior at rapidus tacitas prætermeat ingens
Danubius ripas: eadem clementia ſæui
Gurgitis immẽſum deducit in hoſtia gangem:
Torrentes immane fremant: lapſiſq; minentur
Pontibus: inuoluant ſpũmoſo uertice ſyluas.
Pax maiora docet: peragit tranquilla poteſtas:
Quod uiolenta nequit: mandataq; fortius urget
Imperioſa quies. idem prædurus iniquas
Accepiſſe preces: rurſus quæ digna petitu
Largitor facilis: nec quæ comitatur honores:
Auſa tuam leniter tentare ſuperbia mentem.
Mens priuata manet: non ſe meruiſſe fatetur:
Qui creuiſſe putet: rigidi ſed plena pudoris
Elucet grauitas faſta iocunda modeſto.
Quæ non ſeditio? quæ non inſania uulgi.
Te uiſo lenita cadat? quæ diſſona ritu
Barbaries: media quam non reuerentia frangat?
Vel quis non ſitiens ſermonis mella politi:
Deſerat orphæos blanda teſtudine cantus?
Qualem te legimus teneri primordia mundi
Scribentem: aut partes animæ: p̃ ſingula talem
Cernimus: & ſimiles agnoſcit pagina mores.
Nec dilata tuis auguſto iudice merces

Officiis:illumqꝫ habitum:quo iungitur aulæ
Curia:qui ſocios proceres cum principe nectit:
Quem pater ipſe gerit:perfecto detulit anno.
Depoſuitqꝫ ſuas te ſuccedente curules.
Creſcite uirtutes:fecundaqꝫ floreat ætas:
Ingeniis patuit campus:certuſqꝫ merenti
Stat fauor:ornatur propriis induſtria donis.
Surgite ſopitæ:quas obruit ambitus:artes.
Nil licet inuidiæ:ſtilico dum proſpicit orbi:
Sidereuſqꝫ gener.non hic uiolata curulis.
Turpia non latios inceſtant nomina faſtos.
Fortibus hæc conceſſa uiris:ſoliſqꝫ gerenda
Patribus:& romæ nunq̄ latura pudorem.
Nuncia uotorum celeri iam fama uolatu
Mouerat aonios audito conſule lucos:
Concinuitqꝫ felix helicon:fluxitqꝫ aganippe
Largior:& docti riſerunt floribus amnes.
Vranie redimita comas:qua ſæpe magiſtra
Manlius igniferos radio deſcripſerat axes:
Sic alias hortata deas.patimur ne ſorores
Optato procul eſſe die?nec limina noſtri
Conſulis:& ſemper dilectas uiſimus ædes?
Et faſces ſubiiſſe nouos?miracula plebi
Colligite:& claris nomen celebrate theatris.
Tu iouis æquorei ſubmerſam fluctibus aulam
Oratum uolucres erato iam perge quadrigas:
A quibus haud unq̄ palmam rapturus arion.
Illuſtret circum ſonipes:quicunqꝫ ſuperbo
Perſtrepit hinnitu hetim:qui ſplendida potat
Stagna thagi:madidoqꝫ iubas aſpergitur auro.
Calliope liquidas alcidem poſce palæſtras.
Cuncta palæmoniis manus explorata coronis
Adſit:& helæo pubes laudata tonanti.
Tu iuga taygeti:frondoſaqꝫ mænala clio
I:triuiæ ſupplex:non aſpernata rogantem
Amphitheatriali faueat latonia pompæ.
Audaces legat ipſa uiros:qui corda ferarum
Arte ligent:certoqꝫ premant uenabula niſu.
Ipſa truces fœtus:captiuaqꝫ ducat ab antris
Prodigia:& cædis ſitientem differat arcum
Conueniant urſi:magna quos molle ruentes
Torua lycaoniis helice miretur ab aſtris.
Perfoſſiqꝫ ruant populo pallente leones.

Quales mygdonio curru frenare cybelle
Optet:& herculei mallent fregiſſe lacerti.
Obuia fulminei properent ad uulnera pardi
Semine permixto geniti:quum forte leænæ
Nobiliorem uterum uiridis corrupit adulter.
Hi maculis patres referunt:& robore matres.
Quicquid monſtriferis nutrit getulia campis:
Alpina quicquid tegitur niue:gallica ſiquid
Sylua timet:iaceat.largo diteſcat harena
Sanguine:conſument totos ſpectacula montes.
Nec molles egeant noſtra dulcedine ludi:
Qui lætis riſum ſalibus mouiſſe facetus:
Qui nutu:manibuſq; loquax:quoi tibia flatu:
Quoi plectro pulſanda chelis:qui pulpita ſoccō
Perſonat:aut alte graditur maiore cothurno:
Et qui magna leui detrudens murmura tactu
Innumeras uoces ſegetis moderatus aenæ:
Intonat erranti digito:penituſq; trabali
Vecte laborantes in carmina concitat undas.
Vel qui more auium ſeſe iaculantur in auras:
Corporaq; ædificant celeri creſcentia nexu:
Quorum compoſitam puer augmentat9 in artē
Emicet:& uinctus plantæ uel curribus hærens
Pendula librato figat ueſtigia ſaltu.
Mobile ponderibus deſcendat pægma reductis:
Inq; chori ſpeciem ſpargentes ardua flammas
Scæna rotet:uarios effingat mulciber orbes
Per tabulas impune uagus:pictæq; citato
Ludant igne trabes:& non permiſſa morari
Fida per innocuas errent incendia turres.
Laſciui ſubito confligant æquore lembi:
Stagnaq; remigibus ſpument immerſa canoris.
Conſul per populos:idemq; grauiſſimus auctor
Eloquii:duplici uita ſubnixus in æuum
Procedat pariter libris faſtiſq; legendus.
Accipiat patris exemplum:tribuatq; nepoti
Filius:& cœptis ne deſit faſcibus hæres.
Decurrat trabeata domus:tradatq; ſecures
Mutua poſteritas:ſeruatoq; ordine fati
Manlia continuo numeretur conſule proles.

CL.Clau.panagyris in laudes ſtili-
conis.

C Ontinuāt ſuperi pleno romana fauore

Gaudia:ſucceſſuſq́ nouis ſucceſſibus augent.
Coniugii necdum feſtinos gaudia cantus
Sopierant:cecinit fuſo gildone triumphus:
Et calidis thalami ſucceſſit laurea ſertis:
Sumeret ut pariter princeps nomenq́ mariti:
Victoriſq́ decus.libyæ poſt prælia crimen
Concidit æoum:rurſuſq́ oriente ſubacto
Conſule defenſæ ſurgunt ſtilicone ſecures.
Ordine uota meant.equidem ſi carmen in unũ
Tantarum ſperem cumulos aduoluere rerum.
Promptius imponam glaciali pelion oſſæ.
Si partem tacuiſſe uelim:quodcunq́ relinquã:
Maius erit.ueteres actus:primãq́ iuuentam
Proſequar:ad ſeſe mentem præſentia ducunt.
Narrem iuſticiam:reſplendet gloria martis:
Armati referam uires:plus egit inermis.
Quod floret latium:latio quod reddita ſeruit
Africa:uicinum quod neſcit iberia maurum.
Tuta quod imbellem miratur gallia rhenum.
An gelidam thracem:deteſtatoſq́ labores
Hebro teſte canã? magnũ mihi pãditur æquor:
Ipſaq́ pierios laſſant procliuia currus
Laudibus innumeris:etenim mortalibus exquo
Tellus cœpta coli:nunq̃ ſincera bonorum
Sors ulli conceſſa uiro:quam uultus honeſtat:
Et decorãt mores:animus quẽ pulchrior ornat:
Corpus deſtituit.Bellis inſignior ille:
Sed pacem fœdat uitiis.hic publica felix
Sed priuata domus.partitu ſingula quemq́
Nobilitãt.hũc forma decẽs:hũc robur ĩ armis:
Hunc rigor:hunc pietas:illum ſollertia iuris:
Hunc ſoboles:caſtiq́ tori:ſpargũtur in omnes:
In te mixta fluunt:& quæ diuiſa beatos
Efficiunt:collecta tenes.nec facta reuoluam:
Militiamq́ patris:quoius protendere famam:
Si nihil egiſſet clarum:nec fida ualenti
Dextera duxiſſet rutilantes crinibus alas:
Sufficeret natus ſtilico.mens ardua ſemper
A puero:teneriſq́ etiam fulgebat in annis
Fortunæ maioris honos erectus & acer.
Nil breue molliri:nullis hærere potentum
Liminibus:faſtiſq́ loqui iam digna futuris.
Iam tunc conſpicuus:iam tunc uenerabilis ibas:

Spondebatq; ducem celſi nitor igneus oris:
Membrorũq; modus. qualẽ nec carmina fingũt
Semideis: quacũq; alte gradereris in urbe:
Cædentes ſpaciis: aſſurgenteſq; uidebas:
Quanuis miles adhuc taciti ſuffragia uulgi
Iam tibi detulerant: quicqd mox reddidit aula
Vix primæuus eras: pacis quum mitteris actor
Aſſyriæ: tanta fœdus cum gente ferire
Cõmiſſum iuueni. tigrim trãſgreſſus: & altum
Euphratẽ: Babylona petis. ſtupuere ſeueri
Parthorum proceres: & plebs pharetrata uidẽdi
Flagrauit ſtudio: defixæq; hoſpite pulchro
Perſides: arcanum ſuſpirauere calorem
Thuris odoratæ cumulis: & meſſe ſabæa
Pacem conciliant aræ. penetralibus ignem
Sacratum rapuere aditis: rituq; iuuencos
Caldæo ſtrauere magi. rex ipſe micantem
Inclinat dextra pateram: ſecretaq; cæli:
Et uaga teſtatur uoluentem ſidera mytram:
Si quando ſociis tecum uenatibus ibant.
Quis ſtilicone prior ferro penetrare leones
Cõminus? aut longe uirga tranſfigere tigres?
Flectenti faciles mœdus tibi ceſſit habenas.
Torquebas refugum parthis mirãtibus arcum.
Nubilis interea maturæ uirginis ætas
Vrgebat patrias ſuſpenſo principe curas:
Quem ſimul imperioq; ducem: natæq; maritum
Proſpiceret dubius: toto quærebat ab axe
Dignum coniugio generum thalamiſq; ſerenæ
Iudicium uirtutis erat. per caſtra: per urbes:
Per populos animi cunctantis libra cucurrit:
Tu legeris: tantoſq; uiros quos optulit orbis:
Intra conſilium uincis: ſenſumq; legentis:
Et gener auguſtis olim ſocer ipſe futurus
Accedis. radiis auri: tyriaq; ſuperbit
Maieſtate torus. comitata parentibus exit
Purpureis uirgo: ſtabat pater inde trophæis
Inclytus. inde pium matris regina gerebat
Obſequiuum: grauibus ſubnectẽs flãmea gemis:
Tunc & ſolis equos: tunc exultaſſe choreis
Aſtra ferũt: uiniq; lacus: & flumina lactis
Erupiſſe ſolo: quum floribus æquora uernis
Boſporus indueret: roſeiſq; euincta coronis

Certantes aſiæ tedas europa leuaret.
Felix arbitrii princeps:qui congrua mundo
Indicat:& primus ſenſit quod cernim9 omnes.
Talem quippe uirum natis adiunxit:& aulæ:
Quoi neq; luxuries bello:nec blanda periclis
Ocia:nec lucis fructus precioſior unq̃.
Laude fuit.quis enī miſſos in plauſtra feroces
Repulit?aut ſæua proponti cæde tumentes
Baſternas una potuit delere ruina?
Pallantis iugulum turno moriente piauit
Aeneas:tractuſq; rotis ultricibus hector
Irato uindicta fuit:uel quæſtus achillis.
Tu neq; ueſano raptas uenalia curru
Funera:nec uanam corpus meditaris in unum
Sæuiciam.turmas equitnm:peditumq; cateruas
Hoſtileſq; globos tumulo proſternis amici.
Inferiis gens tota datur:nec mulciber auctor
Mendacis clipei:fabricataq; fatibus arma
Conatus iuuere tuos.tot barbara ſolus
Millia:iam pridem miſſam uaſtantia thracem
Finibus exiguæ uallis concluſa tenebas.
Nec te terriſonus ſtridor uenientis alani:
Nec uaga hunnorum grauitas:nō falce gelon9:
Non arcu pepulere getæ:non ſarmatha conto.
Extinctiq; forent penitus:ni more maligno
Falleret auguſtas occultus proditor aures:
Obſtrueretq; moras:ſtrictūq; retēderet enſem.
Solueret obſeſſos.preberet fœdera captis.
Aſſiduus caſtris aderat:rariſſimus urbi:
Si quando trepida princeps pietate uocaret
Vixq; ſalutatis laribus:uix coniuge uiſa
Deterſo necdum repetebat ſanguine campū.
Nec ſtetit eucheri:dum carperet oſcula ſaltem:
Vincit cura ducis:quotiens ſub pellibus egit
Aedomas hyemes:& tardi flabra boetæ:
Sub diuo ryphæa tulit:quumq; igne propinquo
Frigora uix ferrent alii:tunc iſte rigentem.
Danubium calcabat eques:niuibuſq; profundū
Scandebat criſtatus athon:lateq; coruſco
Curuatus glacie ſyluas umbone ruebat
Nunc prope cimmerii tendebat littora ponti:
Nunc dabat hybernū rhodope nimboſa cubile.
Vos hemi gelidæ ualles:quas ſæpe cruentis

Stragibus æquauit ſtilico:uos thracia teſtor
Flumina:quæ largo mutaſtis ſanguine fluctus.
Dicite Biſaltæ:uel qui pangæa iuuencis
Scinditis:offenſæ quanto ſub uomere putres
Diſſiliant glebis galeæ:uel qualia raſtris
Oſſa peremptorum reſonent immania regum.
Singula complecti cuperem:ſed denſior inſtat
Geſtorum ſeries:laudumq́ ſequentibus undis
Obruimur.genitor cæſi poſt bella tyranni
Iam tibi commiſſis conſcenderat æquora terris
Ancipites rerum ruituro culmine lapſus:
Aequali ceruice ſubis.Sic hercule quondam
Suſtentante polum:melius librata pependit
Machina:nec dubiis titubauit ſignifer aſtris:
Perpetuaq́ ſenex ſubductus molle parumper
Obſtupuit proprii ſpectator ponderis atlas.
Nulli barbariæ motus:nil turbida rupto
Ordine tentauit nouitas:tantoq́ remoto
Principe mutatas orbis non ſenſit habenas.
Nil inter geminas acies:ſeu libera frenis
Auſa manus:certe nec tantis diſſona linguis
Turba:nec armorum cultu diuerſior unq̃
Confluxit populus.totam pater undiq́ ſecum
Mouerat auroram:mixtis hic colchus iberis
Hic mytra uelatus arabs:cum crine decoro
Armenius:hic picta ſaces:ꝓhucataq́ mœdus.
Hic gemmata niger tentoria fixerat indus:
Hic rhodani procera cohors:hic miles alumnꝰ
Oceani:ductor ſtilico tot gentibus unus
Quas uel ꝓgrediens:uel conſpicit occiduus ſol:
In quo tam uario uocum:generumq́ tumultu
Tanta quies:iuriſq́ metus ſeruator honeſti
Te moderante fuit:nullis ut uinea furtis:
Vt ſeges erepta fraudaret meſſe colonum:
Vt nihil aut ſæuum rabies:aut turpe libido
Suaderet:placidi ſeruirent legibus enſes.
Scilicet in uulgus manant exempla regentum.
Vtq́ ducum lituos:ſic mores caſtra ſequuntur.
Deniq́ felices aquilas:quocunq́ moueres
Arebant tantis epoti millibus amnes.
Illyricum pereres:campi:monteſq́ latebant.
Vextlum nauale dares:ſub puppibus ibat
Ionium:nullis ſuccincta ceraunia nimbis.

Nec iuga leucate feriens ſpumantia fluctu
Deterrebat hyems.tu ſi glaciale iuberes
Veſtigare fretum:ſecuro milite ducti
Stagna reluctantes quaterent ſaturnia remi.
Si deſerta noti:fontem ſi quærere nili
Aethiopum medios penetraſſent uela uapores:
Te memor eufotas:te ruſtica muſa lycæi:
Te paſtorali modulantur mœnala cantu.
Parthemiũq; nemus:quod te pugnante reſurgẽs
Aegra caput mediis erexit græcia campis
Plurima parrhaſius tunc inter corpora ladon
Hæſit:enipheus geticis anguſtus aceruis:
Tardior ad ſiculos etiam nunc pergit amores.
Miramur rabidis hoſtem ſuccumbere bellis:
Quom ſolo terrore ruant.nunc claſſica francis
Intulimus? iacuere tamen:non marte ſueuos
Contudimus? qs iura damus.qs credere poſſit?
Ante tubam nobis audax germania ſeruit.
Cedant druſe tui:cedant traiane labores:
Veſtra manus dubio quicqd diſcrimine geſſit:
Tranſcurrens egit ſtilico:totidemq; diebus
Edomuit rhenum:quot uos potuiſtis in annis
Quem ferro aloquiis:quem uos cũ milite ſolus.
Impiger a primo deſcendens fluminis ortu
Ad bifidos tractus:& iuncta paludibus ora
Fulmineum perſtrinxit iter:ducis impet9 undas
Vincebat celeres:& pax a fonte profecta
Cum rheni creſcebat aquis:ingentia quondam
Nomina:crinigero flauentes uertice reges:
Qui nec principibus de uis precibuſq; uocati
Paruerint:iuſſi properant:ſegniq; uerentur
Offendiſſe mora:tranſuecti lintribus amnem
Occurſant ubicunq; uelis:nec fama fefellit
Iuſticiæ:Videre pium:uidere fidelem.
Quẽ ueniens timuit:rediens germanus amauit.
Illi terribiles quibus ocia uendere ſemper
Mos erat:& fœda requiem mercede paciſci.
Natis obſidibus pacem tam ſupplice uultu:
Captiuoq; rogant:quam ſi poſt terga reuincti
Tarpeias preſſis ſubeant ceruicibus arces.
Omne quod oceanum:fontẽq; interiacet iſtri:
Vnius incurſu tremuit.ſine cæde ſubactus
Seruicio Boreas:exarmatiq; triones

Tempore tam paruo.tot prælia ſanguine nullo
Perficis:& luna nuper naſcente profectus
Ante redis:quam plena fuit:rhenūqꝫ minacem
Cornibus infractis adeo miteſcere cogis:
Vt ſueuus iam rura colat:flexoſqꝫ ſicambris
In falcem curuent gladios:geminaſqꝫ uiator
Quum uideat ripas:quæ ſit romana requirat.
Vt iam transfluium non indignante Cayco
Paſcat Belga pecus:mediumqꝫ ingreſſa ꝑ albim
Gallica francorum montes armenta pererrent.
Vt procul herciniæ per uaſta ſilentia ſyluæ
Venari tuto liceat:lucoſqꝫ uetuſta
Religione truces:& robora numinis inſtar
Barbarici:noſtræ feriant impune bipennes
Vltro quum etiam deuota mente tuentur:
Victoriqꝫ fauent:quotiens ſociare cateruas
Orauit:iungiqꝫ tuis alemania ſignis
Nec doluit contempta tamen:ſpretoqꝫ receſſit
Auxilio laudata fides:prouincia miſſos
Expellet citius:fallax quam francia reges:
Quos dederis ſeruat:nec iam pulſare rebelles:
Sed uinclis punire licet.ſub iudice noſtro
Regia romanis diſquirit crimina carcer.
Marcomāes:ſueu⁹qꝫ docꝫ:quorū alter hetruſcū
Pertulit exilium:quum ſe promitteret alter
Exulis ultorem.iacuit mucrone ſuorum
Res auidi concire nouas:odioqꝫ furentes
Pacis.& ingenio:celeriqꝫ cupidine fratres:
Poſt domitas arctos alio prorumpit ab axe
Tempeſtas:& nequa tuis intacta trophæis
Pars foret:auſtralis ſonuit tuba.Mouerat omēs
Maurorū gildo populos:quibus imminet atlas:
Et quos interior nimio plaga ſole relegat.
Quos uagus humectat cinyps:& ꝓxim⁹ hortis
Heſperidum triton:& gis notiſſimus annus
Aethiopum ſimili mentitus gurgite nilum.
Venerat & paruis redimitus nuba ſagittis
Et uelox garamas:nec quāuis triſtibus ammon
Reſponſis:alacrem potuit naſamona morari.
Stipantur numide campis.ſtant puluere ſirtes
Getulæ.pœnus iaculis obtexitur aer.
Hi uirga moderantur equos:his fulua leones
Velamenta dabant:ignotarumqꝫ ferarum

Exuuiæ:uaſtis meroe quas mittit harenis.
Serpentum geſtant patulos pro caſſide rictus.
Splendet uiperea ſquamoſa pelle pharetra.
Non ſic intremuit ſimois:quũ montibus idæ
Nigra coloratus produceret agmina memnon.
Non ganges:quum tela procul uibrantib9 indis
Immanis medium uectaret bellua porrum:
Porrus alexandro:proſtratus memnon achilli.
Gildo nempe tibi:nec ſolum feruidus auſtrum:
Sed partes etiam mauors agitabat æoas:
Quanuis obſtreperet pietas.his ille regendæ
Tranſtulerat nomen libyæ:ſceleriꝗ profano
Fallax legitimam regni prætenderat umbram.
Surgebat uaria geminum formidine bellum.
Hoc armis:hoc triſte dolis:hoc africa ſæuis
Cinxerat auxiliis.hoc coniuratus alebat
Inſidiis oriens.illinc edicta meabant
Corruptura duces.hinc frugibus atra negatis
Vrgebat:trepidamꝗ fames obſederat urbem
Exiciale palam libycum ciuile pudoris
Obtentu tacitum.tales utrinꝗ procellæ
Quũ fremerent:latiumꝗ alternis ictibus anceps
Imperium pulſaret hyems:nil feſſa remiſit
Officii uirtus:contraꝗ minantia fata
Peruigil euentuſꝗ ſibi latura ſecundos:
Maior in aduerſis micuit:uelut arbiter alni:
Nubibus ægæo quem turbine uerſat:orion.
Exiguo claui flexu declinat aquarum
Verbera:nunc recta:nunc obliquante carina
Callidus:& pellagi:cæliꝗ obnitur iræ.
Quid primũ mirer ſtilico? ꝙ cautus ad omnes
Reſtiteris fraudes? ut te nec noxia furto
Littera:nec precio manus inflãmata laterent?
Quod nil in tanto rerum terrore loquutus
Indignum latio:reſponſa quod ardua ſemper
Aeois dederis? quæ mox effecta probaſti
Securus:quanuis & opes:& rura tenerent:
Inſigneſꝗ domos:lenis hæc iactura:nec unꝗ̃
Publica priuatæ ceſſerunt commoda cauſæ.
Diuidis ingentes curas:teꝗ omnibus unum
Obiicis:inueniens animo quæ mente gerenda
Efficiens patranda manu:dictare paratu s:
Quæ ſcriptis pagenda forẽt:quæ brachia centũ

Briarens aliis numero creſcente lacertis:
Tot ſimul obiectis poſſet confligere rebus?
Euitare dolos:ueteres firmare cobortes
Explorare nouas:duplices diſponere claſſes:
Quæ fruges:uel bella ferent:aulæq; tumultum:
Et romæ linire famem:quot nube ſaporis
Immunes oculi:per tot diſcurrere partes?
Tot loca ſufficerent:& tot longinqua tueri?
Argum fama canit centeno lumine cinctum
Corporis excubiis unam ſeruaſſe iuuencam:
Vnde tot illatæ ſegetes? quæ ſylua carinas
Texuit? unde rudis tanto tyrone iuuentus
Enituit:ſenioq; iterum uernante reſumpſit
Gallia bis fractis alpino uulnere uires.
Non ego dilectu tyrii:ſed uomere cadmi
Tam ſubitas acies concepto dente draconis
Exiliuiſſe reor.dircæis qualis in aruis
Meſſis cum proprio mox bellatura colono
Cognatos ſtrinxit gladios:quum ſemine iacto
Terrigenæ galea matrem naſcente ferirent
Armifer:& uiridi floreret milite ſulcus.
Hoc quoq; non parua fas eſt cũ laude relinqui:
Quod non ante fretis exercitus aſtitit ultor:
Ordine quam priſco cenſeret bella ſenatus:
Neglectum ſtilico per tot iam ſæcula morem
Rettulit:ut ducibus mandarent prœlia patres:
Decretoq; togæ felix legionibus iret
Teſſera:romuleas leges rediiſſe fatemur.
Quum procerũ iuſſis famulãtia cernim⁹ arma:
Thyrrbenũ poteras cunctis trãſmittere ſignis:
Et ratibus ſirtes:libyam complere maniplis:
Conſilio ſtetit ira minor:nec territus ille
Te duce:ſuſcepto martis grauiore paratu:
Aut inbarenoſos æſtus:zonamq; rubentem
Tenderet:aut ſolis fugiens tranſiret in ortus:
Miſſuruſue ſibi certæ ſolatia mortis
Oppida dirueret flammis.res mira relatu:
Ne timeare:times:& quem uindicta manebat:
Deſperare uetas:quantum fiducia nobis
Profuit boſtilis:ſaluæ cartbaginis arces
Illæſis tyrii gaudent cultoribus agri:
Quos potuit uaſtare fuga:ſpe captus mani:
Nec ſe ſurripuit pœnæ:noſtriſq; pepercit

Demens:qui numero tantum:nõ robore menſus
Romanos:rapidis ibat ceu protinus omnes:
Calcaturus equis:& qui iactare ſolebat
Solibus effetos merſurus frigore gallos.
Sed didicit non æthiopum geminata uenenis
Vulnera:non fuſum crebris haſtilibus imbrem.
Non equitum nimbos latiis obſiſtere pilis
Sternitur ignauus naſamon:nec ſpicula ſupplex
Iam torquet garamas:repetunt deſerta fugaces
Anolopes:pauidus proiecit miſſile mazas
Cornipedem maurus nequicq̃ hortatur anhelũ
Prædonem ninibo profugum:uentiſq; repulſum
Suſcepit merito fatalis tabraca portu
Expertum:quod nulla tuis elementa paterent
Hoſtibus:& lætæ paſſurum iurgia plebis:
Fracturumq; reos humili ſub iudice uultus.
Nil tribuat fortuna ſibi:ſit proſpera ſemper
Illa quidem:ſed non uni certamina pugnæ
Credidimus:totis nec conſtitit alea caſtris
Nutatura ſemel:ſiquid licuiſſet iniquis
Caſibus:inſtabant aliæ poſt terga biremes.
Venturus dux maior erat:uictoria nulla
Clarior:aut hominum uotis optatior unq̃
Contigit:an quiſq̃ tigrauen armaq; ponti
Vel pyrrhũ:antiochiq; fugã:uel uicla iugurthæ
Conferat:aut perſen:debellatumq; philippum
Hi propagandi fuerant pro limite regni.
Hic ſtabat romana ſalus:ibi tempora tuto
Traxerunt dilata moræ:Hic uincere tarde
Vinci pene fuit.diſcrimine roma ſupremo
Inter ſupplicium populi deforme pependit:
Et tantum libyam fructu maiore recepit:
Quã peperit:quantũ grauiorem amiſſa dolorẽ:
Quã necdũ quæſita mouent: quis punica geſta?
Quis nos ſcipiade?quis te iam regule noſſet?
Quis lentũ caneret fabium?ſi iure perempto
Inſultaret atrox famula carthagine maurus.
Hic omnes ueterum reuocauit adorea laurus:
Reſtituit ſtilico cunctos tibi roma triumphos.

CL.Claudiani ſecundum Panagyris in laudes Stiliconis.

b

b acten⁹ armatæ laũdes:nũc qualib⁹ orbẽ
Morib⁹:& quãto frenet metuẽd⁹ amore
Quo tandem flexus trabeas auctore rogantes
Induerit:faſtiſq; ſuum conceſſerit annum.
Mitior incipiat fidibus iam muſa remiſſis.
Principio magni cuſtos clementia mundi
Quæ iouis incoluit zonã:quæ temperat æthrã
Frigoris & flãmæ mediam:qua maxima natu
Cœlicolum.nam prima chaos clementia ſoluit
Congeriem miſerata rudem:uultuq; ſereno
Diſcuſſis tenebris in lucem ſæcula fudit.
Hæc dea pro templis:& ture calentibus aris
Te fruitur:poſuitq; ſuas hoc pectore ſedes.
Hæc docet ut pœnis hominũ:uel ſanguine paſci
Turpe ferũq; putes:ut ferrũ marte cruentum:
Sic cum pace præmas:ut nõ infenſus alendis
Materiam præſtes odiis:ut ſontibus ultro
Ignouiſſe uelis.deponas ocyus iram:
Quã moueas precibus:nunq̃ implacabilis aſtes:
Obuia proſternas:proſtrataq; more leonum
Deſpicias:alacres ardent qui ſternere tauros:
Tranſiliunt prædas humiles.hac iſte magiſtra
Dat ueniam uictis:hac exhortante calores
Horrificos:& quæ nunq̃ nocitura timentur:
Iurgia contentus ſolo terrore cohercet:
Aetherei patris exemplo:qui cuncta ſonoro
Concutiens tonitru cyclopum ſpicula defert
In ſcopulos:& monſtra maris:noſtriq; cruoris
Parcus oetæis exercet fulmina ſyluis.
Hinc diuæ germana fides:eademq; ſororis
Corde tuo delubra tenens ſeſe omnibus actis
Inſerit.hæc nullo docuit liueſcere fuco:
Nunq̃ falſa loqui:nunq̃ promiſſa morari.
Inuiſos odiſſe palam:non uirus in alto
Condere:non lætam ſpeciem pretendere fraudi:
Sed certum:mentiq; parem cõponere uultum.
Occulto ſeruire uetat:prodeſſe remittit.
Hæc & amicias longo poſt tempore firmat:
Manſuroq; adamante ligat:nec mobile mutat
Ingenium:paruæ ſtrepitu:nec uincula noxæ
Diſſolui patitur:nec faſtidire priorem
Allicitur ueniente nouo:benefacta tenere:

Reſpuere offenſas facilis:pariterq; minoris
Officii:magniq; memor ſuperare laborat.
Vtq; hoſtes armis:meritis ſic uincit amicos.
Hæc fouet abſentes:hæc longe ſola remotis
Conſulit:hæc nullis auidam rumoribus aurem
Pandit:& ignauum nunq̃ læſura clientem
Inſidioſa tuos alienent murmura ſenſus.
Non uiuis adnexus amor:meminiſſe ſepultos
Deſinit:in prolem tranſcurrit gratia patrum.
Hac tu theodoſium tenuit dū ſceptra colebas:
Hac etiam poſt facta colis:nec pignora curas
Plus tua q̃ natos:dederat quos ille monendos.
Tutandoſq; tibi iuſtos:nimiumq; fideles
Fama putat:qui quum poſſent cōmiſſa negare:
Maluerint nullo uiolati reddere quæſtu.
Aſt ſtilico non diuitias:auriq; relictum
Pondus:ſed geminos axes:tantumq; reſeruat
Depoſitum teneris:quantum ſol igneus ambit.
Quid non intrepidus credas? quoi regia tuto
Creditur.hoc clipeo munitus honorius altum
Non gemuit patrem:uitæq; & lucis in ipſo
Limine contemptus nunq̃ dat iura ſubactis
Gentibus:& ſecum ſenſit creuiſſe triumphos:
Quem tu ſic placida formas:ſic mente ſeuera:
Vt neq; deſidiæ tradas:dum pronus ad omne
Quodlibet obſequeris:nec contra nixus ouantē
Conſtringas animum ſecretus cōſona regno:
Ceu iuuenē doceas:moles quid publica poſcat.
Ceu ſanctum uenerere ſenem:patriiſq; gubernes
Imperium monitis:dominū ſubmiſſus adores:
Obſequio moderere ducem:pietate parentem.
Hinc fuit:ut primos in coniuge diſceret ignes:
Ordiriq; uirum non luxuriante iuuenta:
Sed cum lege tori:caſto cum fœdere uellet.
Principe tu felix genero:felicior ille
Te ſocero:fratrem lenior nec cura tuetur
Arcadium:nec ſiquid iners:aut impia turba
Prætendens proprio nomen regale furore
Audeat:adſcribis iuueni:diſcordia quippe
Quū fremeret:nunq̃ ſtiliconis canduit ira:
Sæpe laceſſitus probris:gladiiſq; petitus:
Vt bello furias ultum quas pertulit iret

Illicito:cauſamq́ʒ daret ciuilibus armis:
Quoius ſtulta fide mediis diſenſibus aulæ
Intemeratorum ſtabat reuerentia fratrum.
Quin & ſydonias clamydes:& cingula Baccis
Aſpera:gemmataſq́ʒ togas:uirideſq́ʒ ſmaragdis
Loricas:galeaſq́ʒ renidentes iacynthis:
Geſtatoſq́ʒ patri ſcapulis radiantibus enſes:
Et uario lapidum diſtinctas igne coronas
Diuidis ex æquo:ne non auguſta ſuppellex:
Ornatuſq́ʒ pares geminis hæredibus eſſent.
Mittitur & miles:quanuis certamine partes
Iam tumeant:hoſtem muniri robore mauis:
Quam peccare fide:permittis iuſta petenti:
Idq́ʒ negas ſolum:quoius mox ipſa repulſa
Gaudeat:& quicquid fuerat deforme mereri.
Omnes preterea puro quæ crimina pellunt
Ore deæ:uinxere choros:unoq́ʒ receptæ
Pectore:diuerſos tecum cinguntur in uſus
Iuſticia utilibus rectum præponere ſuadet:
Cōmuneſq́ʒ ſequi leges:iniuſtaq́ʒ nunq̄
Largiri ſociis.durum patientia corpus
Inſtruit:ut nulli cupiat ceſiſſe labori.
Temperies:ut caſta pietas.prudentia:nequid
Inconſultus agas.conſtantia:futule nequid:
Infirmumq́ʒ geras.procul importuna fugantur
Numina mōſtriferis:quæ tartarꝰ edidit antris.
At primum ſcelerum:matremq́ʒ ſemꝑ habendo
Plus ſitiens patulis rimatur faucibus aurum.
Trudis auariciam:quoius fœdiſſima nutrix
Ambitio:quæ ueſtibulis foribuſq́ʒ pōtentum
Excubat:& preciis commertia poſcit honorū
Pulſa ſimul:nec te gurges corruptior æui
Traxit ad exemplum:quod iā firmauerat annis
Crimen:& in legem rapiendi uerterat uſum.
Deniq́ʒ non diues ſub te pro rure paterno:
Vel laribus pallet.non inſidiator aberrat
Fracturus quēcunq́ʒ reum.non obruta uirtus
Paupertate latet:lectos ex omnibus oris
Euehis:& meritum:nunq̄ cunabula quæris.
Et qualis:non unde ſatus.ſub teſte benigno
Viuitur.egregios inuitant premia mores.
Hinc priſcæ redeunt artes:felicibus inde

Ingeniis aperitur iter:deſpectaq; muſæ
Colla leuant:opibuſq; fluens:& pauper eodem
Nititur ad fructum:ſtudio quum cernat uterq;:
Quod nec inops iaceat pbitas:nec iertia ſurgat
Diuitiis:nec te iocunda fronte feſellit
Luxuries pdulce malum:quæ dedita ſemper
Corporis arbitriis hebetat caligine ſenſus:
Membraq; circæis effœminat acrius herbis:
Blanda quidem uultu:ſed qua nõ tetrior ulla
Interius fucata genas:& amicta doloſis
Illecebris:toruos auro circumligat hydros.
Illa uoluptatum multos innexuit hamis:
Te nunq̃ conata capit.non parua libido
Aduigilat ſtupris.nõ tempora ſomnnus agendi
Fruſtratur:nullo cytharæ conuiuia cantu:
Non pueri laſciua ſonant.quis cernere curis
Te uacuum potuit? quis tota mẽte remiſſum?
Aut indulgentem dapibus? ni cauſa iuberet
Læticiæ.non indecores æraria laxant
Expenſæ.paruo non improba littera librõ
Abſentum condemnat opes:a milite parcus
Diligeris:neq; enim neglectas pace cohortes
Tum ditas:quũ bella fremunt:ſcis nulla placere
Munera:quæ metuẽs illis:quos ſpreuerit:offert.
Serus:& in caſſum ſeruati prodigus auri
Anteuenis tempus:non expectantibus ultro
Munificus:menſæq; adhibes:& nomine quẽq;
Compellas:clari ſub te:quod geſſerat olim
Ammonitor facti:figendaq; ſenſibus addis
Verba:quibus magni geminatur gratia doni:
Nequid ſi tribuas iactatum ſæpius idem
Exprobrare ſoles:nec quos promoueris alto
Turbidus alloqueris faſtu:nec proſpera flatus
Attollunt nimios:quin ipſa ſuperbia longe
Diſceſſit:uitium rebus ſolenne ſecundis:
Virtutumq; ingrata comes.contingere paſſim:
Affariq; licet:non inter pocula ſermo
Captatur:pura ſed libertate loquendi
Seria quiſq; iocis nulla formidine miſcet.
Quem uidet auguſti ſocerum:regniq; parentẽ:
Miratur conuiua parem:quom tanta poteſtas
Ciuem lenis agat:te doctus priſca loquentem:

Te matura ſenex audit:te fortia miles
Aſperſis ſalibus:quibus aut amphiona quiſq̃
Præferat aonios meditantem carmine muros.
Nec uelit orphæo migrantes pectine ſyluas.
Hinc amor:hinc ueris:& nõ fallentibus omnes
Pro te ſolliciti uotis:hinc nomen ubiq;
Plauſibus:auratis celebrant hinc ora figuris:
Quæ non incudes ſtreperent:quæ flama uacaret
Fabrilis:quantis fluerent fornacibus æra
Effigies ductura tuas:quis deuius eſſet
Angulus:aut regio? quẽ non pro numine uultũs
Dilectos colerent? talem ni ſemper honorem
Reſpueres:decus hoc rapiat:quẽ falſa timentũ
Munera decipiunt:qui ſe diffidit amari:
Hic ſolus ſpreuiſſe poteſt:qui iure meretur.
Vndiq; legati properant:generiq; ſub ore
In tua centenas aptant præconia uoces.
Grates gallus agit:quod milite tutus inermi:
Et metuens hoſtile nihil noua culmina totis
Aedificet ripis:& ſæuum gentibus amnem
Tybridis in morem domibus ſeruellet amœnis.
Hinc pœni cumulant laudes:quod rura tyranno
Libera poſſiderant.hinc obſidione ſolutus
Pannonius potorq; ſaui:qui clauſa tot annis
Oppida laxatis auſus iam pandere portis:
Rurſum cote nouat nigras rubigine falces:
Exeſoſq; ſitu cogit ſplendere ligones.
Agnoſcit cauſas:& collibus oſcula notis
Figit:& impreſſo glebis non credit aratro.
Exectis inculta dabant quas ſæcula ſyluis:
Reſtituit terras:& opacum uitibus iſtrum
Conſerit:& patrum uectigal ſoluere gaudet
Immunis qui clade fuit:te ſoſpite fas eſt
Vexatum late corpus iuueneſcere regni.
Sub tot principibus quæcũq; amiſimus olim
Tu reddis:ſolo poterit ſtilicone medente
Creſcere romanum uulnus:textura cicatrix:
Inq; ſuos fines tandem redeunte colono
Illyricis iterum ditabitur aula tributis.
Nec tamen humano cædit cæleſte fauori
Iudicium.cingunt ſuperi concordibus unum
Præſidiis:hoſteſq; tuos aut littore produnt:

Aut totum oppoſiti claudūt fugientibꝰ æquor.
Aut in ſe uertent furiis:aut militis enſes
Bacchati laniant penthæo corpore ritu:
Inſidias retegunr:& in ipſa cunabula fraudum
Ducunt:Ceu tenera uenantem nare moloſſi
Omnibus uentura notant:aut alite monſtrāt.
Aut monitos certa dignantur imagine ſomnos
Pro quibus innumeræ trabearum inſignia terræ
Certatim petiere tibi poſcentibus ipſe
Reſtiteras:& mens aliorum prona fauori
Index dura ſui facibus ſucceнſa pudoris
Tarda uerecundis excuſat premia cauſis.
Ergo auidæ:tantoſꝗ noui ſpe conſulis annos
Eluſæ dominæ pergunt ad limina romæ:
Si minus annueris precibus:Vel cogere certe
Cunctantem:uotoꝗ moras auferre paratæ
Conueniunt ad tecta deæ:quæ candida lucent
Monte palatino:glaucis tum prima mineruæ
Nexa comam foliis:fuluaꝗ intexta micantem
Veſte thagum tales profert hiſpania uoces.
Cuncta mihi ſemper ſtilico quæcunꝗ popoſci
Conceſſit:tantumꝗ ſuos inuidit honores:
Auguſti potuit ſoceri contemnere faſces:
Iam negat & genero:ſi non ut ductor ab orbe
Quem regit accipiat:ſaltem cognatus ab aula
Exiguum ne putat quod ſic complexus iberam
Progeniem:noſtros immoto iure nepotes
Suſtinet:ut patrum cōmendat purpura bethym
Quod pulchro mariæ fecundet germine regnū.
Quod domini ſuperatur auus.tum flaua repexo
Gallia crine ferox:euinctaꝗ torque decoro:
Binaꝗ geſa tenens animoſo pectore fatur.
Qui mihi germanos ſolus:francoſꝗ ſubegit:
Qur nundum legitur faſtis?qur pagina tantū
Neſcit adhuc nomē?quod iā numerare decebat
Vſꝗ adeo ne leuis pacati gloria rheni?
Inde caledonio uelata britannia monſtro.
Ferro picta genas:quoius ueſtigia uertit
Cerulus:oceaniꝗ æſtum mentitur amictum:
Me quoꝗ uicinis pereuntem gentibus inquit
Muniuit ſtilico:totam quum ſcotus hibernam
Mouit:infeſto ſpumauit remige tethys.

Illius effectum curis ne bella timerem
Scotica:ne pictum tremerem:ne littore toto
Proſpicerem dubiis uenturum ſaxona uentis.
Tunc ſpicis:& dente comas illuſtris eburno:
Et calido rubicunda die.ſic africa fatur:
Sperabam nullas trabeis:gildone perempto:
Naſci poſſe moras:etiam nunc ille repugnat:
Et tanto dubitat faſces prebere triumpho.
Qui mihi maurorũ penitus lachrymabile nomẽ
Ignorare dedit.poſt hæc œnotria lentis
Vitibus intorquens hederas:& palmite largo
Vina fluens:ſi uos adeo ſtilicone curules
Augeri flagratis agit:quas ſola iuuare
Fama poteſt:quanto me dignius incitat ardor
Vt præſente fruar:concedentemq; tribunal
Proſequar:atq; ãni pandentem clauſtra ſalutẽ.
Talibus alternant ſtudiis:romamq; petentes
Pro cunctis hortantur eat.Nec ſegnius illa
Paruit officio:ſed raptis protinus armis
Ocyor excuſſo per nubila ſidere tendit.
Tranſuehitur thuſcos.Apeninuſq; uolatu
Stringitur.eridanus clipei iam fulgurat umbra.
Conſtitit ante ducem:tetrico nec pallade uultu
Deterior:nec marte minor:tremit orbe coruſco
Iam domus:& ſummæ tangũt laquearia criſtæ.
Tum prior attonitum gratis affata quærelis.
Seruatas ſtilico per te uenerande curules
Ornatas necdum fateor.Quid profuit anni
Seruilem pepuliſſe notam?defendis honorem:
Quem fugis:& ſpernis:tãta quem molle tueris:
Reſpuis oblatum:pro quo labente reſiſtis.
Quæ nam cauſa moræ?quo nã cũctabere rurſus
Ingenio?nullus boreæ motus:omnis & auſtri
Ora ſilet:cecidit maurus:germania ceſſit
Et ianum pax alta ligat:te conſule necdum
Digna feror:titulum ne leuem paruiq; nitoris
Credimus:auguſti quo ſe decorare fatentur.
Sub iuga quo gentes captiuis regibus egi:
Non ſi prodigii caſus natura futuros
Signat:polluimur macula:quod rebus æôis
Omen erat:quaq̃ nullis mihi cognita rebus
Fabula:uix tanto riſit de crimine rumor.

Opprobriis ſtat nulla fides:nec littera uenit
Vulgatura nefas:in quo uel maxima uirtus
Eſt tua:quod noſtros qui conſulis omnia patres
De monſtris taceas pellendis:denięꝫ nulla
Dedecoris ſanctum uiolat oracula cœtum.
Nec mea funeſtum uerſauit curia nomen.
Pars ſceleris dubitaſſe fuit:quæcūqꝫ profana
Pagina de primo ueniſſet limite phœbi.
Ante fretum deleta mihi:ne turpia caſtis
Auribus italiæ fatorum exempla nocerent.
Publicus ille furor.quantum tua cura peregit
Secretum meruit.lætetur quiſquis æous
Scribere deſierit faſtos.portenta gabinos
Iſta latent.propriam labem terſiſſe laborent.
Quur ego quæ nunq̄ didici?ſenſiue cruentum
Gratulor exemptum.delicti pœnitet illos:
Nos nec credimus.fuerit tamē omnibus unum
Crimen:& ad noſtras manauerit uſqꝫ ſecures.
Plus ideo ſumenda tibi faſtigia iuris:
Ne pereat iam priſcus honos.q portus honorū
Semper erat:nullo ſarciri conſule damnum
Excepto ſtilicone poteſt:bene præſcia tempus
Mens tua diſtulerat:titulo tunc creſcere poſſes:
Nunc per te titulus.conſul ſuccurre grauatis
Conſulibus:quicunqꝫ fuit:quicunqꝫ futurus
Annum redde tuum:quem mox ſecura ſequatur
Poſteritas:nec iam doleat defenſa uetuſtas.
Sit trabeis ultor ſtilico:Brutuſqꝫ reptor
Libertas pōpuli primo tunc conſule Bruto
Reddita per faſces.hic faſcibus expulit ipſis
Seruitium.inſtituit ſublimen Brutus honorē.
Aſſeruit ſtilico.plus eſt ſeruaſſe repertum:
Quā quæſiſſe nomen.quid tardius ore uerendo
Annuis?inſolitus frontem circūlinit ignis:
Tandem uince tuum:qui uincis cūcta:pudorē.
Hos etiam quanuis corrumpi munere nullo
Poſſe queas:mirare libens:ac ſuſpice cinctus:
Quos tibi diuino mecum tritonia duxit
Pectine:cuncta ſimul repetito murice fila
Contulimus penſis:& eodem neuimus auro:
Aurea quo lacheſis ſub te mihi ſæcula texit.
Hic ego promiſſam ſol olem:ſeparataqꝫ mundo

Pignora præluſi:ueram mox ipe probabis
Me uatem:noſtræq; fidem uenientia telæ
Fata dabunt.dixit:geminoq; rigentia profert
Dona:graues auro trabeas.inſigne mineruæ
Spirat opus.rutilis bic pingitur aula columnis:
Et ſacri mariæ partus:lucina labores
Solatur:reſidet fulgente puerpera lecto.
Sollicitæ iuxta palleſcunt gaudia matris
Suſceptum puerũ redimitæ tempora nymphæ
Auri fonte lauant.teneros in ſtamine riſus
Vagituſq; audire putes:iam creuerat infans
Ore ferens patrem: ſtilico maturior æuo
Martia recturo tradit præcepta nepoti.
Parte alia ſpumis ſpumantem ſerica frena
Purpureo primæ ſignatus flore iuuentæ
Eucberius flectebat equum:iaculiſq; uel arcu
Aurea purpureos tollentes cornua ceruos
Aureus ipſe ferit.uenus bic inuecta columbis
Tertia regali iungit connubia nexu:
Pennatiq; nurum circũſtipantur amores
Progenitam auguſtis:auguſtorumq; ſororem:
Eucberius timido iam flammea ſubleuat ore
Virginis:arridet læto tbermantia fratri.
Nam domus bæc utroq; petit diademata ſexu:
Reginaſq; parit:reginarumq; maritos.
Talibus inuitat donis:dextræq; regendum
Diua ſimul porrexit ebur:ſolennibus urnam
Commouet auſpiciis:auibuſq; incœpta ſecũdat:
Tunc babiles bumeros armis dea ueſtibus ãbit
Romuleis.latii ſederunt pectore cultus
Loricæq; locum decuit toga.talis ab iſtro
Vel ſcytbico uictor rediens gradiuus ab axe
Depoſito mitis clipeo:candentibus urbem
Ingreditur trabeatus equis:ſpacioſa quirinus
Frena regit:currumq; patris.Bellona cruentat
Ditibus exuuiis tendentem ad ſidera quercum.
Præcedit:lictorq; metus cum fratre pauore
Barbara ferratis innectunt terga catenis.
Velati galeas lauro:propiuſq; iugales
Formido ingentem uibrat ſuccincta ſecurim:
Vidit ut optato ſe conſule roma petitam:
Nunc ait eliſii lucos erumcere campi

Nunc libet:ut tanti curiis miracula uoti
Fabriciiſq; feram:famis qui uulnere nuper
Calcatam fleuere togam.iam prata choreis
Pulſent:nec rigidos pudeat luſiſſe catones.
Audiat hoc ſenior Brutus:pœniſq; tremendi
Scipiadæ:geminis tandem qui libera damnis
Vnius auxilio pœnos libyamq; recepi.
Quod ſupereſt unum precibus fortiſſime cõſul'
Adde meis:urbiq; tuum largire parumper
Quem regat aduentum:quã tu belliſq; fameq;
Depulſam terris iterum regnare dediſti
Splendida ſuſpiciant alium te roſtra camillum
Vltorem uideant:ſeruatoremq; quirites.
Et populus quẽ ductor amas:quib9 africa p te:
Nec prius audi tas rhodanus iam donat ariſtas
Vt mihi uel maſſila ceres:uel gallica proſit
Fertilitas:meſſeſq; ferat nunc humidus auſter:
Nunc aquilo:cunctis diteſcant orea uentis.
Quæ tunc flãmeam ſtipabunt millia uulgi.
Fallax o quotiens puluis deludet amorem
Suſpenſum:ueniens omni dum crederis hora.
Spectabũt cupidæ matres:ſpargentur & omnes
Flore uiæ:ſuperet quom pythia limina conſul
Arduus:antiqui ſpecies romana ſenatus
Pompeiana dabunt:quantos proſcænia plauſus
Ad cœlum quotiens uallis tibi martia ducet
Nomen:auentino palent inoq; receſſu.
Nunc te conſpiciant caſtris permitte relictis:
Mox & cum genero trabeis uiſura ſecundis.
Hæc dum roma refert:iam fama uelocibus alis
Peruolat oceanum:linguis & mille citatos
Feſtinare iubet proceres:nulliq; ſequutus
Non iter:hybernis obſtant nec flatibus alpes.
Vincit amor meriti pridem:clariq; uetuſtis
Faſcibus:ad ſocii properant:& uindicis annum.
Sic ubi fœcunda reparauit morte iuuentam:
Et patrios idem cineres:collectaq; portat
Vnguibus oſſa piis:niliq; ad littora tendens
Vnicus extremo phœnix procedit ab euro.
Conueniunt aquilæ:cunctæq; ex orbe uolucres:
Vt ſolis mirentur auem.procul ignea lucet
Ales:odorati redolent quoi cinnama Buſti

Nec minor in cælo chorus eſt. Exultat uterq;
Theodoſius:diuiq; tui.ſol ipſe quadrigis
Vere coronatis:dignum tibi properat annum.
Eſt ignota procul:noſtræq; iperuia menti
Vix adeunda deis.annorum ſqualida mater
Immenſi ſpelunca æui:quæ tempora uaſto
Suppeditat:reuocatq; ſinus:cōplectitur antrum
Omnia qui placido conſumit numine ſerpens.
Perpetuumq; uiret ſquamis:caudāq; reducto
Ore uolat tacito relegens exordia lapſu
Veſtibuli cuſtos uultu longæua decoro.
Ante fores natura ſedet:cunctiſq; uolantes
Deprebndunt membris animæ.māſura uerēdus
Scribit iura ſenex:numeros qui diuidit aſtris
Et curſus:ſtabileſq; moras:quibus omnia uiuūt:
Ac pereunt.fictis cum legibus ille recenſet
Incertum quid martis iter:certumq; tonantis
Proficiat mundo:quid uelox ſemita lunæ:
Pigraq; ſaturni:quantum cytherea ſereno
Curriculo:phœbiq; comes cyllenius iret:
Illius ut phœbus ad limen conſtitit antri
Occurrit natura potens:ſeniorq; ſuperbus
Canitiem inclinat:radiis tunc ſponte recluſos
Laxauit poſtes adamas:penetrale profundum
Panditur & ſedes:æuiq; arcana pateſcunt.
Hic habitat uario facies diſtincta methallo
Sæcula certa locis:illinc glomeranrur æna:
Hinc ferrata rigent:illinc argentea candent
Eximia regione domus.contingere terris
Difficilis ſtabat rutuli grex aureus anni.
Quorum precipuum precioſo corpore tytan
Signandi ſtilicone legit.tunc imperat omnes
Pone ſequi:dictiſq; ſimul compellet euntes.
En quoi diſtulimus melioris ſæcla methalli
Conſul adeſt:ite optati per ſæcla methalli:
Ducite uirtutes hominum.floreſcite rurſus
Ingeniis.bylares Baccho frugumq; feraces
Non inter geminos anguis glaciale triones
Sibilet:in medio nec frigore ſæuiat urſa.
Non toruo fremat igne leo:nec brachia cancri
Vrat atrox ætas:madidæ nec prodigus urnæ
Semina prærupto diſſoluti aquarius imbre.

Phrixæus roſeo producat fertile cornu
Ver aries:pingues nec grandine turdat oliuas
Scorpion:autumni maturet gramina uirgo.
Lenior & grauidis allatret ſyrius uuis.
Sic fatur:Croceis rorantes ignibus ortos
Ingreditur:uallemq; ſuam:quam flãmeus ambit
Riuus:& irriguis largum iubar ingerit herbis:
Quas ſolis paſcuntur equi.flagrantibus inde
Ceſariem ſertis:& lactea lora:uibaſq;
Subligat alipedum.gelidas hinc lucifer ornat:
Hinc aurora comas:iuxtaq; arridet habenis
Aureus:& nomen prætendit conſulis annus:
Inq; nouos iterum reuoluto cardine curſus
Scribunt æthereis ſtiliconem ſidera faſtis.

CL.Claudiani præfatio in laudes
Stiliconis.

m Aior ſcipiades:italis qui ſolus ab oris
In proprium uertit punica Bella caput.
Non ſine pieriis exercuit artibus arma.
Semper erat uatum maxima cura duci.
Gaudet enim uirtus teſtes ſubiungere muſas.
Carmen amat quiſquis:carmine digna gerit.
Ergo ſeu patriis primæuus manibus ultor
Subderet hiſpanum legibus oceanum.
Seu tyrias contra fracturus cuſpide uires:
Inferret libyco ſigna tremenda mari.
Hærebat doctus lateri:caſtriſq; ſolebat
Omnibus:in medias ennius ire tubas.
Illi poſt lituos pedites fauere canenti:
Laudabatq; noua cæde cruentus eques.
Quũq; triumpharet gemina carthagine uicta:
Hanc uindex patris:uicerat hanc patriæ.
Quum longi libyam tandem poſt funera Belli.
Ante ſuas mœſtam cogeret ire rotas.
Aduexit reduces ſecum uictoria muſas:
Et ſertum uati martia laurus erat.
Noſter ſcipiades ſtilico:quo concidit alter
Annibal:antiquo ſæuior annibale.
Te mihi poſt quintos annorum roma recurſus
Reddidit:& uotis iuſſit adeſſe ſuis.

CL.Claudiani Panagyris alia in laudes Stiliconis.

q Vẽ populi plauſu:ꝓcerũ quẽ uoce petebas
Aſpice roma uirum:iã tẽpora deſine lõgæ
Dinumerare uiæ uiſſoq; aſſurgere ſemper
Puluere:non dubiis ultra torquebere uotis.
Totus adeſt oculis:aderat qui mentibus olim
Spe maior:fama melior:uenerare curulem:
Quæ tibi reſtituit faſces:complectere dextram:
Sub iuga quæ pœnos iterum romana redegit.
Excipe magnanimum pectus quo frena regũtur
Imperii:Quoius libratur ſenſibus orbis.
Os ſacrum quod in aere colis:mirare ſine auro.
Cerne libens:hic eſt pro te Bellator ubiq;
Defenſor libyæ:rheni calcator & iſtri.
Oſtentare ſuos priſco ſi more labores:
Et gentes cuperet uulgo monſtrare ſubactas:
Certarẽt utroq; pares a cardine laurus.
Hæc alemannorum ſpoliis auſtralibus:illa
Ditior exuuiis:illinc flauente ſicambri
Ceſarie:nigris hinc mauri crinibus irent.
Ipſe albis ueheretur equis:currũq; ſequutus
Laurigerum feſto fremuiſſet carmine miles:
Hi famulos traherent reges:Hi facta methallis
Oppida:uel montes captiuaq; flumina ferrent:
Hinc libyci fractis lugerent cornibus amnes.
Inde catenato gemeret germania rheno.
Sed non immodicus proprii iactator honoris
Conſul roma tuus.non illum premia tantum:
Quam labor ipſe iuuat:ſtrepidꝰ faſtidit inanes:
Inq; animis hominũ pompa meliore triũphat.
Non alium certe romanæ clarius arces
Suſcepere ducem:nec quum cedente rediret
Fabricius pyrrho:nec quum capitolia curru
Pelleæ domitor paulus conſcenderet aulæ.
Non ſimilis latias patefecit gloria portas:
Poſt numidas mario:poſt claſſica martis æoi
Pompeio.nulli pars æmula defuit unq̄
Quæ grauis obſtrepet laudis:ſtimulisq; malignis
Facta ſequebatur quanuis ingentia liuor
Solus hic inuidiæ fines uirtute reliquit.
Humanũq; modum;quis enim liueſcere poſſit?

Quod nunq̄ pereunt ſtellæ? quod iuppiter olim
Poſſideat cælum? quod nouerit omnia phœbꝰ.
Eſt aliquod meriti ſpacium: quod nulla furentis
Inuidiæ menſura capit. ductoribus illis
Præterea diuiſus erat fauor: æquior ille
Patribus: inuiſus plebi: popularibus illi
Munito ſtudiis: languebat gratia patrum.
Omnis in hoc uno uariis diſcordia ceſſit
Ordinibus. lætatur eques: plauditq; ſenator:
Votaq; patricio certant plebea fauori.
O felix: ſeruata uocat quem roma parentem.
O mundi cõmunis amor: quo militat omnis
Gallia: quem regum thalamis hiſpania nectit.
Quoius & aduentum crebris petiere quirites
Vocibus: & meruit genero præſtante ſenatus.
Non ſic uirginibus flores: non frugibus imbres
Proſpera. non laſſis optantur flamina nautis:
Vt tuus aſpectus populo: quæ munere tanto
Littora fatidicas attollunt delia lauros:
Venturi quotiens affulſit apollinis arcus:
Quæ ſic aurifero pactoli fonte tumeſcit
Lydia: quum domitis apparuit euchius indis.
Nonne uides? & plebe uias: & tecta latere
Matribus. hic ſtilico cunctis inopina reluxit.
Te uictore ſalus. ſeptem circumſpice montes:
Qui ſolis radios auri fulgore laceſſunt.
Indutoſq; arcus ſpoliis: æquataq; templa
Nubibus: & quicquid tanti ſtruxere triumphi.
Quantum profueris: quātam ſeruaueris urbem:
Attonitis metiere oculis. hæc fabula certe
Cuncta forent: ſi pœnꝰ adhuc incūberet auſtro.
Mos erat in ueterum caſtris: ut tēpora quercu
Velaret: ualidis fuſo qui uiribus hoſte:
Caſurum potuit morti ſubducere ciuem:
At tibi quæ poterit pro tantis ciuica reddi
Mœnibus? aut quantæ penſabunt facta coronæ?
Non ſolam populi uitam debere fatetur
Armis roma tuis: ſed quod iocundior eſſet:
Lucis honoratæ fructus uenerabile fame
Pondus: & amiſſas uires: & regna recepit.
Iam non prætumidi ſupplex orientis ademptam
Legatis poſcit libyam: famulos ue precatur

Dictu turpe ſuos:Sed robore freta gabinô
Te duce romana tandem ſe uindicat ira:
Ipſa iubet ſignis:Bellaturoq; togatus
Imperat:& ſpectant aquilæ decreta ſenatus.
Ipſa tibi trabeas ultrd dedit:ipſa curulem
Optulit:bæc ultro faſces ornare coegit.
Nil perdit decoris priſci:nec libera quærit
Sæcula quom donet faſces:quō prælia mādet.
Cum ſe etiam creuiſſe uidet:quis gallica rura?
Quis meminit latio ſenonum ſeruiſſe ligones?
Vexit lingonico ſudatas uomere meſſes.
Illa ſeges non auxilium modo præbuit urbi.
Sed fuit inditio:quantum tibi roma liceret.
Ammonuit dominæ gentes:inſtarq; trophæi
Rettulit ignotum gelidis uectigal ab oris.
Hæc quoq; maieſtas augeſcit plena quirini
Rectores libyci:p opulo quod iudice pallent.
Et poſt emeritas moderator quiſq; ſecures.
Diſcrimen letale ſubit:quod pœnus arator
Intulerit:madidus quantū tranſmitterit auſter:
Ardua qui late terris reſponſa dedere.
Hic trepidāt humiles:tremuit quos africā nup:
Cernunt roſtra reos:cani uirtutibus æui
Materiam pandit ſtilico:populumq; uetuſti
Culminis immemorē dominādi rurſus in uſum
Excitat:ut magnos calcet metuendus honores.
Pendat iuſtica crimen:pietate remittat
Errorem:puroſq; probet:damnetq; nocentes.
Et patrias iterum clemens exerceat artes:
Fallitur egregio quiſquis ſub principe:credit
Seruicium:nunq̄ libertas gratior extat:
Quam ſub rege pio:quos præficit ipſe gerendis
Rebus:ad arbitrium plebis:patrumq; reducit:
Conceditq; libens:meritis ſeu premia poſcunt:
Seu punire uelint:poſito iam purpura faſtu
De ſe iudicium non indignatur haberi.
Sic docuit regnare ſocer:ſic apta iuuentæ
Frena dedit:teneros his moribus imbuit annos.
Verior auguſti genitor:fiducia Belli:
Pacis conſilium:per quem ſqualore remoto
Priſtina romuleis infloruit artibus ætas:
Per quem fracta diu:tranſlataq; pene poteſtas

Non oblita ſui ſeruilibus exulat armis:
In proprium ſeducta larem uictricia reddit
Fata ſolo:fruiturq; iterum quibus hæſerat olim
Auſpiciis:capitiq; errantia membra reponit:
Proxime diis conſul:tantæ qui proſpicis urbi:
Qua nihil in terris complectitur altius æther:
Quoius nec ſpacium uiſus:nec corda decorem:
Nec laudem uox ulla capit:quæ luce methalli
Aemula uicinis faſtigia conſerit aſtris.
Quæ ſeptem ſcopulis zonas imitatur olimpi:
Armorum:legũq; parens:quæ fundit in omnes
Imperium:primiq; dedit cunabula iuris.
Hæc eſt exiguis quæ finibus orta recedit.
In geminos axes:paruaq; a ſede profecta
Diſperſit cum ſole manus:hæc obuia uotis
Innumeras uno gereret quum tempore pugnas
Hiſpanas caperet:ſiculas ſubmitteret urbes
Et gallum terris proſterneret:æquore pœnum:
Nunq̃ ſuccubuit damnis:& territa nullo
Vulnere:poſt cumas maior:trebiãq; fremebat:
Et quum iam premerent flãmæ:murũq; teneret
Hoſtis:in extremos aciem mittebat iberos.
Nec ſtetit oceano:remiſq; ingreſſa profundum
Vincendos alio quæſiuit in orbe britannos.
Hæc eſt in gremium uictos quæ ſola recepit:
Humanumq; genus cõmuni nomine fouit
Matris:non dominæ ritu:ciueſq; uocauit:
Quos domuit:nexuq; pio longinqua reuinxit:
Huius pacificis debemus moribus omnes:
Quod ueluti patriis regionibus utitur hoſpes.
Quod ſedem mutare licet:quod cernere thulen:
Rurſus & horrendos quondã penetrare receſſus
Quod bibimus paſſim rhodanũ:potam9orantẽ:
Quod cuncti res una ſumus:nec terminus unq̃
Romanæ dicionis erit.nam cætera regna
Luxuries uitiis:odiiſq; ſuperbia uertit.
Sic male ſublimes fregit ſparthanus athenas:
Atq; idem thebis cecidit.ſic mœdus ademit
Aſſyrio:mœdoq; tulit moderamina perſes.
Subiecit perſen macedo:ceſſurus & ipſe
Romanis:hæc auguriis firmata ſibyllæ.
Hæc ſacris animata numæ.hinc fulmina uibrat
Iuppiter.hanc tota tritonia gorgone uelat.

Arcanas huc ueſta faces:hunc orgia ſecum
Tranſtulit & phrygios genitrix turrita leones.
Huc depreſſuros morbos epidaurius hoſpes
Reptauit placido tractu:uectumq; per undas
Inſula pœonium traxit tyberina draconem.
Hanc tu cum ſuperis ſtilico preclare tueris.
Protegis hanc clipeo matrem regumq; ducũq;:
Præcipueq; tuam.dedit hæc exordia lucis
Eucherio:puerumq; ferens hic regia mater
Auguſto monſtrauit auo.lætatus at ille
Suſtulit in tyria reptantem ueſte nepotem:
Romaq; uenturi gaudebat præſcia fati:
Quod te iam toto meruiſſet pectore ciuem:
Non tamen ingratum:nec qui benefacta referre
Neſciat.hunc credas populũ:ſi uoluere priſcos
Annales libeat:quotiens hic prælia ſumpſit
Pro ſociis:quotiens dono conceſſit amicis
Regibus:auſonio quæſitas ſanguine terras:
Publica ſed nunq̃ tanto ſe gratia fudit
Aſſenſu:(quis enim princeps hæc omnibus egit
Obſequiis?)ſeſe dominum patremq; uocari:
Quin tibi continuis reſonant conuexa diebus:
Macte nouis conſul titulis:mauortia plebes
Te dominum bruto non indignante fatetur.
Et quod adhuc nullo potuit terrore coacta
Libertas romana pati:ſtiliconis amori
Detulit:exultant auidi quocunq; decorus
Conſpiciare loco:nomenq; ad ſidera tollunt:
Nec uaga dilecto ſaciantur lumina uultu:
Seu circum trabeis fulgentibus aureus intres.
Seu celebres ludos:ſolio ſeu fultus eburno
Cingas iure forum:denſo ſeu turbine uulgi
Circumfuſa tuæ circundent roſtra ſecures.
Quæ uero procerum uoces.quam certe fuere
Gaudia:quum totis exurgens ardua pennis
Ipſa duci ſacras uictoria panderet alas:
Et palma uiridi gaudens:& amicta trophæis
Cuſtos imperii uirgo:que ſola mederis
Vulneribus:nulllumq; doces ſentire laborem.
Seu tibi dicteæ placuerunt aſtra coronæ:
Seu magis æſtiuo ſedes uicina leonis:
Seu ſceptrum ſublime iouis:ſeu palladis ambis
Aegida:ſeu feſſi mulces ſuſpiria martis.

Adſis perpetuum latio:uotiſqꝫ ſenatus
Annue diua tui:ſtilico tua ſæpius ornet
Limina:teqꝫ ſimul rediens in caſtra reducat.
Hunc bellis comitare fauens:hūc redde togatū
Conſiliis:ſemper placidis te moribus egit:
Seruauitqꝫ piam uictis:nec polluit unq̄
Laurum ſæuitia:ciuem nec fronte ſuperba
Deſpicit:aut trepidam uexat legionibus urbem.
Sed uerus patriæ conſul ceſſantibus armis
Contentus lictore uenit:nec inutile quærit
Ferri præſidium:ſolo contentus amore
Magnarū nec parcus opum:geminare ꝓfundas
Diſtulit impenſas:& poſt miracula caſtris
Edita:uel genero romæ maiora reſeruat.
Auratos rodiis imbres:naſcente minerua.
Indulſiſſe iouem perhibent:Bacchoqꝫ paternum
Iam pulſante femur:mutatus palluit hermus
In precium:uotiqꝫ famem paſſurus amari.
Ditabat rutilo quicquid mida tangeret auro
Fabula:ſeu uerum canitur:tua copia uincit
Fontem hermi:tactūqꝫ midæ:plumaſqꝫ tonātis
Obſcurat ueteres:obſcurabitqꝫ futuros
Pardonis:armiſqꝫ manus:ſi ſolueret ignis
Quas dedit immanes uili pro pondere maſſas.
Argenti potuere lacus:& flumino fundi.
Nec tibi quæ pariter ſyluis dominaris:& aſtris
Exiguam ſtilico mouit latonia curam.
Tu quoqꝫ nobilibus ſpectacula noſtra laboras
Illuſtrare feris:ſummoqꝫ in uertice rupis
Alpinæ ſocias arcu ceſſante pudicas:
Et pharetratarum comitum inuiolabile cogis
Concilium.ueniunt humeros & brachia midæ
Armatæqꝫ manus iaculis:& terga ſagittis
Incomptæ pulchræqꝫ tamen.ſudoribus ora
Puluerulenta horrent.ſexum nec cruda fatetur
Virginitas.ſine lege comæ:duo cingula ueſtem
Crure tenus pendere uetant.præcedit amicas
Flaua leontodome.ſequitur nutrita lycæo
Nepropene:teliſqꝫ domat quæ menala thero.
Ignea cretæa properat Briomartis ab ida
Et curſu zephyris nunq̄ ceſſura lycaſtæ.
Iungunt ſe geminæ metuenda feris erymanthe.
Et ſoror optatum numen uenatibus opis

Progenies ſcythiæ:diuas nemorumq́ potentes
Fecit hyperboreis delos prælata pruinis:
Hæ ſeptem uenere duces:exercitus alter
Nympharum incedunt:acies formoſa dianæ
Centum taigeti:centum de uertice cynthi
Et totidem caſto genuit quas flumine ladon.
Quas ubi collectas uidit:ſic delia cœpit.
O ſociæ:mecum thalami quæ iura peroſæ
Virgineo gelidos percurritis agmine montes:
Cernitis ut latio ſuperi communibus ornent
Hunc annum ſtudiis:quantos neptunus equorũ
Donet ab urbe greges:laudi quam nulla canẽdæ
Fratris plectra uacent:noſtrã quoq́ ſentiat idẽ:
Quam meritis debem9 opem:nõ ſpicula poſcit
Iſte labor:maneant clauſis nunc ſica pharetris
Omnis:& a ſolitis noſter uenatibus arcus
Temperet:in ſolam cruor hic ſeruetur harenã
Retibus:& clauſtris dilata morte tenendæ:
Ducendæq́ feræ:cupidas arcete ſagittas
Conſulis in plauſum caſuris parcite monſtris.
Accerelet diuiſa manus:dum curſus anhelas
Tenditur ad ſirtes:mecum dictæa lycaſte.
Et comes opis eat.ſteriles iuuat ire per æſtus.
Namq́ feras aliis tellus mauruſia donum
Præbuit.huic ſoli debet ceu uicta tributum:
Dum nos horribiles libyæ ſcrutamur alumnos.
Europæ uos interea percurrite ſaltus:
Et ſcopulos.poſita ludat formidine paſtor.
Securiſq́ canat ſtiliconem fiſtula ſyluis:
Parent muneribus montes:ut legibus urbes.
Dixit:& extemplo frondoſa fertur ab alpe
Trans pelagus.cerui currum ſubiere iugales:
Quos decus eſſe deæ primi ſublimine cæli
Roſida fœcundis concepit luna cauernis.
Par nitor intactis niuibus.frons diſcolor auro
Germinat:& ſpacio ſummas æquantia fagos.
Cornua ramoſo ſurgunt procera methallo.
Opis frena tenet.fert retia rara lycaſte:
Aurataſq́ plagas:immortaleſq́ moloſſi.
Latrantes mediis circum iuga nubibus ibant:
Quinq́ aliæ paribus (phœbe ſic iuſſerat) armis.
Diuerſa regione ruunt:ducitq́ cobortem
Quæq́ ſuam.uariæ formis & gente ſequuntur:

Ingenioqꝫ canes.illæ grauioribus aptæ
Morſibus:hæc pedibꝰceleres:hæc nare ſagaces:
Hirſutæqꝫ fremunt creſſe:tenneſqꝫ lacænæ:
Magnaqꝫ taurorum fracturæ colla britannæ.
Dalmaciæ lucos abruptaqꝫ brachia pindi.
Sparſa comā Briomartis agit.Tu gallica cigis
Luſtra leontodame:germanorumqꝫ paludes
E ruis:& ſi quis defenſus arundine rheni
Vaſtus aper nimio dentes curuauerat æuo
Nubiferas alpes:appenniniqꝫ receſſus.
Garganiqꝫ niues nicharte prompta fatigat.
Speluncas canibus thero rimatur iberas:
Informeſqꝫ canis urſos detrudit ab antris:
Quorum ſæpe tagus manantes ſanguine rictus
Non ſaciauit aquis:& quos iam frigore ſegnes
Pyrenæa texit lapidoſis frondibus ilex
Circæis ſiculiſqꝫ iugis uenata uirago.
Nebrophone ceruos:aliaſqꝫ in uincula cogit.
Non ſæuas pecudes:ſed luxuriantis harenæ
Delicias:pompam nemorū quocūqꝫ tremēdum
Dentibus:aut inſigne iubis:aut nobile cornu:
Aut rigidum ſetis capitur:decus omne timorqꝫ
Syluarum.non caute latent:non molle reſiſtunt
Fortia:non uolucri fugiunt pernicia curſu.
Hæc laqueis innexa genuit:hæc clauſa feruntur
In lignis domibus:fabri nec tigna polire
Sufficiunt:rudibuſqꝫ fagis texuntur & ornis
Frondentes caueæ:ratibus pars ibat honuſtis
Per freta:uel fluuios.exanguis dextera torpet
Remigis:& propriam metuebat nauita mercē.
Per terram pars ducta rotis:longoqꝫ morantur
Ordine plauſtra uias montani plena triumphi:
Et fera ſollicitis uehitur captiua iuuencis:
Expleuit quibus ante famem:quotienſqꝫ reflexi
Conſpexere boues:pauidi temone recedunt.
Iamqꝫ pererratis libyæ flagrantibus oris:
Legerat eximios phœbi germana leones:
Heſperidas qui ſæpe fugant:uentoqꝫ citatis
Terrificant atlanta iubis:armentaqꝫ longe
Vaſtant æthiopum:quorūqꝫ impune fragoſa
Murmura paſtores nunq̃ excepere per aures.
Non illos tedæ ardentes non fracta ſuperne
Lapſuro uirgulta ſolo:non uocibus edi

Pendentis ſtimulata fames:non foſſa fefellit.
Vltro ſe uoluere capi:gaudentq; uideri:
Tantæ præda deæ.reſpirant paſcua tandem
Agricolæ reſerant iam rupta mapalia mauri.
Tum uirides pardos:& cetera colligit auſtri
Prodigia:immaneſq; ſimul latonia dentes:
Qui ſecti ferro in tabulas:auroq; micantes
Inſcripti rutilum cælato conſule nomen:
Per pceres & uulgus eant:ſtupor omnib9indis.
Plurimus ereptis elephas inglorius errat
Dentibus:inſedit nigra ceruice gementum:
Et fixum dea quaſſat ebur:penituſq; cruentis
Stirpibus auulſis patulos exarmat hiatus.
Ipſos quin etiam nobis miracula uellet
Ducere.ſed pigra cunctari mole ueretur.
Tyrrhenas fœtus libycos amplexa per undas
Claſſis turba ſonat:caudãq; a puppe retorquens
In propriam iacet ipſe leo.uix ſubleuat unum
Tarda ratis:fremitus ſtagnis auditur in imis.
Cunctaq; proſiliunt coete:tyrrhenaq; nereus
Confert monſtra ſuis:ſed non equare fatetur
Aequor:ſic uictor quotiens per rura lyæus
Nauigat:intorquet clauum ſilenus:& acres
Inſudant tonſis ſatyri:taurinaq; pulſu
Bracharum bromios inuitant typana remos.
Tranſtra ligant hederæ:malum circũflua ueſtit
Pampinus:antennis illabitur ebria ſerpens.
Perq; mero madidos currunt:ſoluuntq; rudẽtes
Linces:& inſolitæ mirantur carbaſa tigres.

CL.Claud.præfatio in ſextum Honorii Aug.conſulatum.

o Mnia quæ ſenſu uoluuntur uota diurno
Pectore ſopito reddit amica quies.
Venator defenſa toro quum membra reponit:
Mens tamen ad ſyluas:& ſua luſtra redit:
Iudicibus lites:aurigæ ſomnia currus:
Vanaq; nocturnus meta cauetur equis.
Furto gaudet amans:permutat nauita merces:
Et uigil elapſas quærit auarus opes.
Blandaq; largitur fruſtra ſitientibus agris.
Irriguus gelido pocula fonte ſopor.
Me quoq; muſarum ſtudium ſub nocte ſilenti
Artibus aſſuetis ſollicitare ſolet.

Namqꝫ poli media ſtelantis in arce uidebar
Ante pedes ſummi carmina ferre iouis.
Vtqꝫ fauet ſomnus:plaudebant numina dictis:
Et circumfuſi ſacra corona chori.
Enceladus mihi carmen erat.uictuſqꝫ typhoeꝰ.
Hunc p̄mit in arimes.hūc grauis ætna domat.
Quam lætus poſt bella iouem ſuſceperit æther
Phlegrææ referens premia militiæ.
Additur ecce fides:nec me mea luſit imago:
Irrita nec falſum ſomnia miſit ebur.
En princeps:en orbis apex æquatur olympo.
En quales meminit turba uerenda deos.
Fingere nil maius potuit ſopor:altaqꝫ uati
Conuentum cælo prebuit aula parem.

CL.Claud.panagyris in ſextū Ho/
norii Aug.conſulatum.

a Rea fortunæ reduci ſi templa priores
Ob reditum uouere ducū:nō digniꝰ unq̄
Hæc dea ꝓ meritis amplas ſibi poſceret ædes:
Quā ſua quom pariter trabeis repetatur:& urbi
Maieſtas:nec enim campus ſolennis:& urna
Luditur in morem:ſpecies nec diſſona cœtu:
Aut peregrina nitet ſimulati iuris imago
Indigenas habitus natiua palatia ſumunt:
Et patriis plebem caſtris ſociante quirino:
Mars auguſta ſui renouat ſuffragia campi.
Qualis erit terris:quem mons euandrius offert:
Romanis auibus quem tybris inaugurat annus.
Quāq̄ omnes quicunqꝫ tui cognominis anni:
Semper inoffenſum dederat ſucceſſibus omen.
Sintqꝫ trophæa tuas ſemper comitata ſecures:
Hic tamen ante omnes miro promittitur ortu
Vrbis:& auguſti geminato nomine felix.
Nanqꝫ uelut ſtelas babylonia cura ſalubres
Optima tua ſpondet mortalibus edere fata:
Cælicolæ quum celſa tenent:ſummoqꝫ feruntur
Cardine:nec radios humili ſtatione recondunt.
Haud aliter latiæ ſublimis ſignifer aulæ
Imperii ſidus propria cum ſede locauit:
Auget ſpes italas:& certius omnia ſurgunt
Victrici concepta ſolo:quum pulcher apollo
Luſtrat hyperboreas delphis ceſſantibus aras.
Nil tum caſtaliæ riuis communibus:undæ

Diſſimiles:nili nec diſcrepat arbore laurus:
Antraq; mœſta ſilent:inconſultiq; receſſus.
At ſi phœbus adeſt:& frenis gripha iugalem
Ryphæo tripodas repetens detorſit ab axe:
Tunc ſyluæ:tunc antra loqui:tūc uiuere fontes:
Tunc ſacer horror aq̄s:adytiſq; effundit̄ œcho
Clarior:& doctæ ſpirant præſagia rupes.
Ecce palatino creuit reuerentia monti:
Exultatq; habitante deo:potioraq; delphis
Supplicibus late populis oracula pandit.
Atq; ſuas ad ſigna iubet reuiueſcere lauros.
Non alium certe decuit rectoribus orbis
Eſſe larem:nulloq; magis ſe colle poteſtas
Aeſtimat:& ſummi ſenſit faſtigia iuris.
Attollens apicem ſubiectis regia roſtris
Tot circum delubra uidet:tantiſq; deorum
Cingitur excubiis:iuuat intra tecta tonantis
Cernere tarpeia pendentes rupe gigantes:
Cælataſq; fores:mediiſq; uolantia ſigna
Nubibus:& denſum ſtipantibus æthera tēplis:
Aeraq; ueſtitis numeroſa puppe coluimus
Conſita:ſubnixaſq; iugis immanibus ædes
Naturam cumulante manu:ſpoliiſq; micantes
Innumeros arcus:acies ſtupet igne methalli.
Et circumfuſo trepidans obtunditur auro
Agnoſcis ne tuos princeps uenerande penates?
Hæc ſunt quæ primis olim miratus in annis
Patre pio monſtrante petis.nil optimus ille
Diuorum toto meruit felicius æuo.
Quam quod romuleis uictor ſub mœnibus ægit
Te conſorte dies:quum ſe melioribus addens
Exemplis:ciuem gereret terrore remoto
Alternos cum plebe iocos:dilectaq; paſſus
Iurgia:patriciaſq; domos:priuataq; paſſim
Viſere depoſito dignatus limina faſtu
Publicus hinc ardeſcit amor cū moribus æquis
Inclinat populo regale modeſtia culmen:
Teq; rudem uitæ quanuis diademate nec dum
Cingebare comas:ſocium ſumebat honorum
Purpureo fetum gremio:paruumq; triumphis
Induit:& magnis docuit præludere faſtis.
Te linguis uariæ gentes:miſſiq; rogatum
Fœdera.perſarum proceres cum patre ſedentē

Hac quondam uidere domo:poſitaq; tiata
Submiſere genu.tecum prælarga uocauit
Ditandas ad dona tribus.fulgentia tecum
Collecti.trabeatus adit delubra ſenatus
Romano puerum gaudens efferre fauori.
Vt nouus imperio iam tunc aſſueſceret hæres:
Hic tibi concreta radice tenacius hæſit:
Et penitus totis inoleuit roma medullis:
Dilectæq; urbis teneris conceptus ab annis
Tecum creuit a mor:nec te mutare reuerſum
Eualuit propria nutritor boſporus arce.
Et quotiens optare tibi:quæ mœnia males
Alludens genitor regni pro parte dediſſet:
Diuitis auroræ ſolium:ſortemq; paratam
Sponte remittebas fratri.regat ille uolentes
Aſſyrios.habeat pharium cum tigride nilum
Contingat mea roma mihi.nec uota fefellit
Euentus:fortuna nouum mirata tyrannum
Iam tibi quærebat latium:belloq; ſecundo
Protinus æoa uelox accitus ab aula
Suſcipis heſperiam patrio bis marte receptam.
Ipſa per illyricas urbes oriente relicto
Ire ſerena comes nullo deterrita caſu
Materna te mente fouens:latioq; futurum
Rectorem generumq; ſibi:ſeniore ſupernas
Iam repente plagas:illo ſub cardine rerum
Sedula ſeruatum per tot diſcrimina pignus
Reſtituit ſceptris patrui:caſtriſq; mariti
Certauit pietate domus:fideq; reductum
Coniugis officiis ſtiliconis cura recepit.
Felix ille parens:qui te ſecurus olympum
Succedente petit:quam lætus ab æthere cernit
Se factis creuiſſe tuis.duo namq; fuere
Europæ:libiæq; hoſtes:mauruſius atlas
Gildonis furias.Alaricum barbara peuce
Nutrierat:qui ſæpe tuum ſpreuere prophana
Mente patrem.thracum uenientem finibꝰ alter
Hebri clauſit aquis.alter præcepta uocantis
Reſpuit:auxiliiſq; ad proxima bella rogatis
Abiurata palam libyæ poſſederat arua:
Quorũ nunc meritam repetẽs nõ immemor irã
Suppliciis fruitur:natoq; ultore triumphat
Enſe thyeſtiade pœnas exegit oreſtes:

Sed mixtum pietate nefas:dubitandaq; cædis
Gloria maternæ:laudem cum crimine penſat:
Pauit iulæos inuiſo ſanguine manes
Auguſtus:ſed falſa pii præconia ſumpſit
In luctum patriæ ciuili ſtrage parentis.
At tibi cauſa patris rerum coniuncta ſaluti
Bellorum duplicat lauros:hiſdemq; trophæis
Reddita libertas orbi:uindicta parenti.
Sed mihi iam pridem captum parnaſia maurū
Pieriis egit fidibus chelis:arma uetarum
Nuper apud ſocerum plectro celebrata recenti.
Aduentus nunc ſacra tui libet ædere muſis:
Grataq; patratis exordia ſumere Bellis.
Iam pollentini tenuatus funere campi
Conceſſaq; libi (rerum ſic ammonet uſus.)
Luce tot amiſis ſociis atq; omnibus una
Direptis opibus latio diſcedere iuſſus
Hoſtis:& immenſi reuolutus culmine fati
Turpe retexit iter:Qualis practica puppis:
Quæ cunctis infenſa fretis:ſcelerumq; referta
Diuitiis multaſq; diu populata carinas
Incidit in magnam:bellatricemq; triremem:
Dum prædam de more putat:uiduataq; cæſis
Remigibus:ſciſſis uelorum debilis alis:
Orba gubernaculis:antemnis ſaucia fractis
Ludibrigium pelagi uento iactatur & unda:
Vaſtato tandem pœnas luitura profundo:
Talis ab urbe minas retro flectebat manes
Italiam fugiens:& quæ uenientibus ante
Prona fuit:iam difficilis:iam dura reuerſis
Clauſa putat ſibi cuncta pauor:retroq; relictos
Quos modo terebat rediens exorruit amnes.
Vndoſa tum forte domo:uitreiſq; ſub antris
Rerum ignarus adhuc:ingenti pectore curas
Voluebat pater eridanus:Quis bella maneret
Exitus:imperiumue ioui:legeſq; placerent:
Et uitæ romana quies:an iura peroſus
Ad priſcos pecudum damnaret ſæcula ritus:
Talia dum ſecum monet anxius:aduolat una
Naiadum reſoluta comam:complexaq; patrem
En alaricus ait:non qualem nuper ouantem
Vidimus exangues genit admirabere uultus
Percenſere manum:tantaq; ex gente iuuabit

Reliquias numeraſſe breues.iam deſine mæſta
Fronte q̄ri:nymphaſq; choris iā redde ſorores.
Dixerat.ille caput placidis ſublime fluentis
Extulit:& totis lucem ſpargentia ripis
Aurea roranti micuerunt cornua uultu.
Non illi madidum uulgaris arundine crinem
Velat honos:rami caput umbrauere uirentes
Heliadum:totiſq; fluunt ellectra capillis.
Palla tegit latos humeros:curruq; paterno
Intextus phaeton glaucos incendit amictus.
Fultaq; ſub gremio cælatis nobilis aſtris
Aethereū probat urna decus:nāq; omnia luctus
Argumenta ſui titan ſignauit olympo
Mutatumq; ſenem plumis:& fronde ſorores:
Et fluuium nati qui uulnera lauit anheli.
Stat gelidis auriga plagis:ueſtigia fratris
Germanæ ſeruant hyades:cigniq; ſodalis
Lacteus extenſas aſpergit circulus alas.
Stelifer eridanus ſinuatis fluctibus errans
Clara noti conuexa rigat:gladioq; tremendum
Gurgite ſidereo ſubterluit oriona.
Hoc deus effulgens habitu proſpectat euntes
Deiecta ceruice getas.tunc talia fatur.
Siccine mutatis properas alarice reuerti
Conſiliis? italæ ſic te iam pœnitet oræ?
Nec iam cornipedem tyberino gramine paſcis:
Vt rebare tuum.thuſcis nec figis aratrum
Collibus:o cunctis herebi digniſſime pœnis
Tu ne gigantæis urbem tentare deorum
Aggreſſus furiis? nec te mens improbe ſaltem
Terruit exemplo phaeton? qui fulmina præceps
In noſtris efflauit aquis:dum flammea cæli
Flectere terrenis meditatur frena lacertis:
Mortaliq; diem ſperat diffundere uultu.
Crede mihi ſimili bacchatur crimine:quiſquis
Aſpirat romæ ſpoliis:aut ſolis habenis.
Sic fatus ligures uenetoſq; erectior amnes
Magna uoce ciet:frondentibus humida ripis
Colla leuant:pulcher ticinus:atq; adua iuſu
Cerulus:& uelox atheſis:tarduſq; meatu
Mincius:inq; nouum conſurgens ora timauus
Inſultant omnes profugo:paccataq; lætum
Inuitant ad prata pecus.iam pana lycæum.

Iā dryades reuocāt: & ruſtica numina phaunos.
Tu quoq; nō paruum getico uerona triumpho
Adiungis cumulum: nec plus pollentia rebus
Contulis auſoniis: aut mœnia uindicis baſtæ.
Hic rurſus dum prata mouet: damniſq; coactus
Extremo mutare parat præſentia caſu.
Nil ſibi per uirum ſenſit prodeſſe furorem
Conuerti nec fata loco: multiſq; ſuorum
Diras pauit aues: inimicaq; corpora uoluens
Ionios athebſis mutauit ſanguine fluctus.
Oblatum ſtilico uiolato fœdere martem
Omnibus arripuit uotis: ubi roma periclo
Iam procul: & belli medius padus arbiter ibat.
Iamq; opportunam motu ſtatuiſſe rebelli
Gaudet perfidiam prebens exempla labori.
Suſtinet accenſos æſtiuo puluere ſoles.
Ipſe manu metuendus adeſt: inopinaq; cūctis
Inſtruit arma locis: & quā uocat uſus ab omni
Parte uenit: feſſo ſi deficit agmine miles
Vtitur auxiliis: damniq; ſecurus: & aſtu
Debilitat ſæuum cognatis uiribus iſtrum.
Et duplici lucro committens prælia uertit
In ſe barbariem nobis utrinq; cadentem
Ipſum te caperet: letoq; alarice dediſſet:
Ni calor incanti male feſtinatus alani
Diſpoſitum turbaſſet opus: prope capt⁹ anhelū
Verbere cogis equum: nec te uitaſſe dolemus.
I: potius gentis reliquum: tantiſq; ſuperſtes
Danubii populis: & noſtrum uiue trophæum.
Non tamen ingenium tantis ſe cladibus atrox
Deiicit: occulto tentabat tramite montis:
Si quas per ſcopulos ſubitis exquirere poſſet
In rethos galloſq; uias: ſed fortior obſtat
Cura ducis (quis enim diuinum pſallere pectus
Poſſit?) & excubiis uigilantia numina regni:
Quoius conſilium non unq̄ reperit hoſtis:
Nec potuit texiſſe ſuum: ſecreta getarum
Noſſe prior: celeriq; dolis occurrere ſenſu
Omnibus excluſus cœptis confidit in uno
Colle tremens: frondeſq; licet depaſtus amarās
Arboreo figat ſonipes in cortice morſus:
Et tetris collecta cibis: anniq; uapore
Sæuiat aucta lues: & miles probra ſuperbus

Ingerat abſeſſo:captiuaq; pignora monſtret.
Non tamē aut morbi rabies:aut omne periculū
Docta ſubire fames:aut prædæ luctꝰ ademptæ:
Aut pudor:aut dictis mouere procacibus iræ.
Vt male tentato totiens ſe credere campo
Cōminus auderet.nulla eſt uictoria maior:
Quā q̄ confeſſos animo quoq; ſubiugat hoſtes.
Iamq; frequens rerū decerpere tranſfuga robur
Cœperat:inq; dies numerus decreſcere caſtris:
Nec iam deditio paucis occulta parari:
Sed cunei:totæq; palam deſcendere turmæ
Conſequitur:uanoq; fremens clamore retentat.
Cumq; ſuis iā bella gerit:mox nomina ſupplex
Cum precibus:fletuq; ciet:ueterumq; laborum
Admonet:& fruſtra iugulum ꝑcentibus offert:
Defixoq; malis animo ſua membra:ſuaſq;
Cernit abire manus:Qualis cybelleia quaſſans
Hyblæus procul æra ſenex reuocare fugaces
Tinnitu conatur apes:quæ ſponte relictis
Deſciuere fauis:ſonituq; exhauſtus inani
Raptas mellis opes:ſolitæq; oblita latebræ
Perfida deplorat uacuis examina cæris.
Ergo ubi præcluſæ uoci laxata remiſit
Frena dolor:notaſq; oculis humentibus alpes
Aſpicit:& nimium diuerſi ſtamine fati
Præſentes reditus:fortunatoſq; reuoluit
Ingreſſus:ſolo peragens cum murmure bellum:
Protento leuiter frangebat mœnia conto
Irridens ſcopulos:nunc deſolatus:& expers
Debita pulſato reddit ſpectacula monti.
Tunc ſic auſonium reſpectans æthera fatur.
Heu regio funeſta getis:heu terra ſiniſtris
Auguriis calcata mihi:ſaciare nocentum
Cladibus:& tandem noſtris inflectere pœnis.
En ego qui toto ſublimior orbe ferebar:
Ante tuum felix aditum:ſeu legibus exul:
Addictuſq; reus ſtatu propiore ſequentum
Terga p̄mor:quæ prima miſ̄:quæ funera dictis
Poſteriora querar? nec me pollentia tantum:
Nec captæ cruciaſtis opes.hæc aſpera fati
Sors tulit:martiſq; uices:non funditus armis
Concideram:ſtipatus adhuc equitūq; cateruis
Integer ad montes reliquo cum robore ceſſi:

Quos apeninum perhibent:hunc eſſe ferebat
Incola:qui ſiculum porrectus aduſqꝫ pelorum
Finibus ad ligurum populos amplectitur omnes
Italiæ:geminamqꝫ latus ſtringentia longe:
Vtraqꝫ perpetuo diſcriminat æquora tractu.
Hic ego continuum ſi per iuga tendere curſum:
Vt prior iratæ fuerat ſententia menti
Iam deſperata uoluiſſem luce.Quid ultra
Omnibus oppetererem fama meliore peruſtis:
Et certe moriens propius te roma uiderem.
Ipſaqꝫ percultas ſegetes mors noſtra ſequuto
Victori damnoſa foret.ſed pignora nobis
Romanus:charaſqꝫ nurus:prædamqꝫ tenebat.
Hoc magis exertum raperē ſuccinctior agmen.
Heu quibus inſidiis:qua me circundedit arte
Fatalis ſemper ſtilico:dum parcere fingit
Extulit hoſtiles animos:Bellumqꝫ remenſo
Eualuit transferre pado pro fœdera ſæuo
Deteriora iugo:tunc uis extincta getarum:
Tunc mihi tunc letum pepigi:uiolentior armis
Omnibus.expugnat noſtram clementia gentem
Mars grauior ſub pace latet:capiorqꝫ uiciſſim
Fraudibus ipſe meis:quis iam ſolatia feſſo
Conſiliumue ferat ſocius ſuſpectior hoſte?
Atqꝫ utinam cunctos licuiſſet perdere bello.
Nam quiſquis duro cecidit certamine:nunq̄
Deſinit eſſe meus.melius mucrone perirent.
Auferretqꝫ mihi luctu leuiore ſodales
Victa manus:q̄ læſa fides.nulluſqꝫ clientum
Permanet:offenſi comites odere propinqui.
Quid moror inuiſam lucem?qua ſede recōdam
Naufragii fragmenta mei?quæue arua requirā:
In quibus haud unq̄ ſtilico:nimiumqꝫ potentis
Italiæ noſtras nomen circumſonet aures:
Hæc memorans inſtante fugā ſtilicone retēdit
Expertas horrens aquilas.comitatur euntem
Pallor:& atra fames:& ſaucia liuidus ora
Luctus:& inferno ſtridentes agmine morbi.
Luſtralem ſic triſte facem quum lumen odorū
Sulfure ceruleo:nigroqꝫ bitumine fumat:
Circum membra rotæ doctus purgāda ſacerdos
Rore pio ſpargens:& dira fugantibus herbis
Numina:terrificumqꝫ iouem:triuiāqꝫ precatus

Tranſ caput auerſis manib9 iaculatur in auſtrū
Secum rapturas cantata piacula tedas.
Acrior interea uiſendi principis ardor
Accendit cum plebe patres:& ſæpe negatum
Flagitat aduentum:nec tali publica uota
Conſenſu tradunt ataui caluiſſe per urbem
Dacica Bellipotens quum fregerit ulpius arma:
Atq; indignantes in iura redegerit arctos:
Quum cinxere faces hypanum:mirataq; leges
Romanum ſtupuit mœotica terra tribunal.
Non tantis patriæ ſtudiis ad templa uocatus
Clemens marte redis:quū gētibus undiq; cinctā
Exuit heſperiam paribus fortuna periclis.
Laus ibi nulla ducū:nā flāme9 hymber in hoſtē
Decidit:hunc dorſo trepidum flāmante ferebat
Ambuſtus ſonipes hic tabeſcente ſolutus
Subſedit galea:liquefactaq; fulgure cuſpis
Canduit:& ſubitis fluxere uaporibus enſes.
Tunc contenta polo:mortalis neſcia teli
Pugna fuit.caldæa mago ſeu carmina ritu
Armauere deos:ſeu quod reor omne tonantis
Obſequiuum marti mores putuere mereri.
Nunc quoq; preſidium latio nō deeſſet olympi:
Deficeret ſi noſtra manus:ſed prouidus æther
Noluit humano titulos auferre labori.
Ne tibi iam princeps ſoceri ſudore paratam
Quam meruit uirtus:ambirent fulmina laurum
Iam totiens miſſi proceres.reſponſa morandi
Rettulerant:donec differri longius urbis
Cōmunes non paſſa preces penetralibus altis
Proſiliit:uultuſq; palam confeſſa coruſcos
Impulit ipſa ſuis cunctantem roma quærelis.
Diſſimulata diu triſtes in amore repulſas
Veſtra parens auguſte q̄ror:quo nā uſq; tenebit
Prælatus mea uota ligur?uetitumq; propinqua
Luce frui:ſpaciis decernens gaudia paruis
Torquebit rubicon uicino nomine tybrim.
Africa uenturi ſpe luſit principis urbem:
Nec duras tantis precibus permouimus aures.
At ego frenabam geminos:quibus altior ires:
Electi candoris equos:& nominis arcum
Iam molita tui:per quem radiante decorus
Ingrederere toga:pugna monumenta dicabam

Defanſam titulo libyam teſtata peremni.
Iamq; parabantur pompæ ſimulacra futuræ
Tarpeio ſpectanda ioui:cælata methallo
Claſſis:ut auratos ſulcaret remige fluctus:
Vt maſſila tuos anteirent oppida currus
Palladiaq; comas innexus arundine triton
Edomitis ueheretur equis:& in ære trementem
Succinctæ famulum ferrent atlanta cohortes.
Ipſe iugurthinam ſubiturus carcere pœnam
Preberet fera colla iugo:ni captus:& armis
Nec Bochi ſyllæue dolis:ſed prima remitto:
Nec præſens etiam getici me laurea belli
Declinare poteſt.ſedes ne capatior ulla
Tantæ laudis erit? tua te benefacta morantem
Conueniunt:meritiſq; ſuis obnoxia uirtus
Quod ſeruauit:amat.iam flaueſcentia centum
Meſſibus æſtiuæ detondent gargara falces:
Spectatoſq; iterum nulli celebrantia ludos
Circũflexa rapit centenus ſæcula conſul.
His annis qui luſtra mihi biſdena recenſent
Noſtra ter auguſtos inter pomeria uidi
Temporibus uariis eadem ſed cauſa trophæi
Ciuilis ſuccenſus erat:uenere ſuperbi
Silicet ut latio reſperſos ſanguine currus
Aſpicerem:quiſq̃ ne piæ lætanda parenti
Natorum lamenta putat? fauere tyrannis.
Sed nobis periere tamen quum gallica uulgo
Prælia iactaret:tacuit pharſalia cæſar.
Namq; inter ſocias acies:cognataq; ſigna
Vt uinci miſerum:nunq̃ uiciſſe decorum.
Reſtituat priſcum per te iam gloria morem
Verior:& fructum ſynceræ laudis ab hoſte.
Deſſuetæ iam redde mihi:ſumptiſq; furoris
Externi ſpoliis ſontes abſolue triumphos.
Quem precor ad finẽ laribus ſe iuncta poteſtas
Exultat :imperiumq; ſuis a ſedibus errat.
Quur mea quæ cunctis tribuere palatia nomen
Neglecto ſqualent ſenio? nec creditur orbis
Illic poſſe regi:medium non deſerit unq̃
Cæli phœbus iter:radiis tamen omnia luſtrat:
Segnius an ueteres iſtrum:rhenumq; tenebat?
Qui noſtram coluere domum:leuiuſne timebãt
Tigris:& euphrates:quũ fœdera mœd⁹:& ind⁹

Hinc peteret:pacemq; mea ſperaret ab arce.
Hic illi manſere uiri:quos mutua uirtus
Legit:& in nomen romanis rebus adoptans
Iudicio pulchram ſeriem:non ſanguine duxit.
Hic proles attauum deducens hælia neruam
Tranquilliq; pii:bellatoreſq; ſæueri.
Hic ciuis dignare forum:conſpectaq; dudum
Ora refer pompam recolens ſub mente priorē:
Quem tenero patris comitem ſuſceperat æuo.
Nunc duce cum ſocero iuuenē te tybris adoret
Orantem medio princeps ſermone refouit.
Nunq̄ aliquid fruſtra per me uoluiſſe dolebis
O dea:nec legum fas eſt occurrere matri:
Sed nec poſt libyam:falſis ne perge querelis
Incuſare tuos:patriæ mandata uocantis
Spreuimus:aduectæ miſſo ſtilicone curules:
Vt noſtras tibi roma uices pro principe conſul
Impleret:generoq; ſocer uidiſtis in illo:
Me quoq; ſic credat pietas:nec ſanguine ſolo:
Sed claris potius factis experta parentem.
Cuncta quidē cētum nequeā pſtringere linguis:
Quæ pro me mūdoq; gerit:ſed ab omnib9 unū.
Si necdum potuit fama te roma docebo
Subiectum noſtris oculis:& quoius agendi
Spectator uel cauſa ſui:populator achiuæ:
Biſtoniæq; plagæ crebris ſucceſſibus amens:
Et ruptas animis ſpirans immanibus alpes.
Iam ligurum trepidis admouerat agmina muris
Tutior auxilio brumæ:quod gentibus illis
Frigore conſuetis fauet inclementia cæli.
Meq; minabatur calcato obſidere uallo.
Spem uano terrore fouens:ſi forte remotis
Præſidiis urgente metu:qua uellet:obirem:
Condicione fidem:nec me timor impulit ullus
Et duce uenturo fretum:memoremq; tuorum
Roma ducum:quibus haud unq̄ uel morte pata
Fœdus lucis amor pepigit diſpendia famæ.
Mox & per latum ſtelarum more uidebam
Barbaricos ardere focos:iam claſſica primos
Excierāt uigiles:gelida quum pulcher ab arcto
Aduenit ſtilico:medium ſed clauſerat hoſtis
Inter me & ſocerum:pontemq;:uiamq; tenebat.
Adua quo ſciſſas ſpumoſior incitat undas.
Quid faceret? diferret iter? diſcrimina nullas

Noſtra dabant adeũda moras. prumpet agmẽ.
Sed paucis comitatus erat: nam plurima retro
Dum nobis properat ſuccurrere: liquerat arma
Extera: uel noſtras acies. hæc ille loquutus
Ancipiti: longum ſocias: tardumq; putauit
Expectaſſe manus: & noſtra pericula tendit
Poſthabitis pulſare ſuis: mediumq; per hoſtem
Flammatus uirtute pia: propriæq; ſalutis
Immemor: & iſtricto proſternens obuia ferro
Barbara fulmineo ſecuit tentoria curſu.
Nunc mihi tididem attollanr carmina uatum:
Quod iuncto fidens ithaco patefacta dolonis
Indicio: dapibuſq; ſimul religataq; ſomno
Thracia ſopiti penetrauerat agmina rheſi:
Graiaq; rettulerit captos ad caſtra iugales?
Quorum: ſi qua fides augentibus omnia muſis:
Impetus exceſſit zephyros: candorq; pruinas.
Ecce uirum: taciti nulla qui fraude ſoporis
Enſe palam ſibi pandit iter: remeatq; cruentus:
Et diomedæis tantum præclarior auſis:
Quantũ lux tenebris: manifeſtaq; prælia furtis.
Adde quod & ripis ſteterat munitior hoſtis:
Et quoi nõ uigilem fas eſt componere rheſum:
Traxerat. hic thracũ domitor. nõ tela retardãt
Obice non hæſit fluuii. Sic ille minacem
Tyrrhenam labente manũ pro ponte repellens
Traiecit clipeo tybrim: quo texerat urbem
Tarquino mirante cocles: mediiſq; ſuperbus
Porſennam reſpexit aquis. celer adua noſtro
Sulcatus ſocero: ſed quum tranaret hetruſcis
Ille dabat tergum: geticis hic pectora bellis
Exere nunc doctos tantæ certamine laudis
Roma choros: & quanta tuis facundia pollet
Ingeniis: noſtrum digno ſonet ore parentem.
Dixit: & antiquæ muris egreſſa rauennæ
Signa mouet: iamq; ora padi: portuſq; reliquit
Flumineos: certis ubi legibus aduena nereus
Aeſtuat: & pronas pupes nunc amne ſecundo
Nunc redeunte uehit: nudaq; littora fluctu
Deſerit: oceani lunaribus æmula damnis
Lætior hinc fano recipit fortuna uetuſto:
Deſpiciturq; uagus prærupta ualle metaurus:
Qua mons arce patens uiuo ſe perforat arcu:
Admiſitq; uiam ſectæ per uiſcera rupis

Exuperans delubra iouis:ſaxoq; minantes
Apeninigeris cultas paſtoribus aras.
Quin & clitumni ſacras uictoribus undas.
Candida q̄ latiis prebent armenta triumphis
Viſere cura fuit.nec te miracula fontis
Prætereunt tacito paſſu:quem ſiquis adiret:
Lentus erat:ſi uoce gradum maiore citaſſet.
Cōmixtis feruebat aquis:cūq; omnibus una
Sit natura uadis:ſimiles ut corporis umbras
Oſtendant:hæc ſola nouam iactantia ſortem
Humanos properant imitari flumina mores.
Celſa dehinc patulum proſpectās narnia campū
Regali calcatur equo:rariq; coloris
Non ꝓcul amnis abeſt urbi:qui nominis auctor
Ilice ſub denſa ſyluis artatur opacis.
Inter utrunq; iugum tortis anfractibus albet.
Inde ſalutato libatis tybride lymphis
Excipiunt arcus:operoſaq; ſemita uaſtis
Mollibus:& quicquid tantæ præmittitur urbi.
Ac uelut officiis trepidantibus ora puellæ
Spe propire tori mater ſollertior ornat
Adueniente proco:ueſtes & cingula comit
Sæpe manu:uiridiq; anguſtat iaſpide pectus:
Subſtringitq; comam gēmis:& colla monili
Circuit:& baccis onerat candentibus aures:
Sic o ulis placitura tuis:inſignior auctis
Collibus & nota maior ſe roma uidendam
Pertulit.addebāt pulchrum noua mœnia uultū
Audito perfecta recens rumore getarum:
Profecitq; opifex decori timor:& uice mira:
Quam pax intulerat:bello diſcuſſa ſenectus.
Erexit ſubitas turres.cinctoſq; coegit
Septem continuo montes iuueneſcere muro:
Ipſe fauens uotis:ſolitoq; decentior aer:
Quanuis aſſiduo noctem fœdauerat hymbre
Principis:& ſolis radiis deterſa remouit
Nubila.nam pluuiis ideo turbauerat omnes
Ante dies:lunamq; rudem madefecerat auſtro:
Vt tibi ſeruatum ſcirent conuexa ſerenum
Omne palatino:qua pons a colle recedit
Miluius:& quantum licuit conſurgere tectis.
Vna replet turbæ facies.uno ore uideres
Ima uiris:altas effulgere matribus ædes.
Exultant iuuenes æquæui principis annis:

Temnunt priſca ſenes:& in hunc ſibi pròſpa fati
Gratantur duraſſe diem:moderataqꝫ laudant
Tempora:quod clemens aditu:quo tēpore ſolus
Romanos uetuit currum præcedere patres:
Quū tamē eucherius quoi regiꝰ undiqꝫ ſanguis:
Atqꝫ auguſta ſoror fratri præberet ouanti
Militis officium.Sic illum dura parentis
Inſtituit pietas:in ſe uel pignora parci.
Quiqꝫ neget nato:procerū qui præſtet honori.
Hoc ſibi cura ſenum:maturaqꝫ cōprobat ætas:
Idqꝫ inter ueteris ſpeciem præſentis & aulæ
Iudicat hunc ciuem:dominos ueniſſe priores
Conſpicuas cum flore genas:diademate crinem:
Membraqꝫ gemmato trabeæ uiridantia cinctu:
Et fortes humeros:& certatura lyæo
Inter erythreos ſurgentia colla ſmaragdos
Mirari ſine fine nurus:ignataqꝫ uirgo:
Quoi ſimplex calet ore pudor:p ſingula cernens
Nutricem conſultat anum: quid fixa draconum
Ora uelint:uentis fluitant:an uera minentur
Sibilla:ſuſpenſum rapturi faucibus hoſtem.
Vt calibe indutos equites:& in ære latentes
Vidit cornipedes:qua nam de gente rogabat
Ferrati uenere uiri:qnæ terra methallo
Ferratos informat equos.num lemnius auctor
Addidit hinnitum ferro:ſimulacraqꝫ bellis
Viua dedit:gaudet metuens:& pollice mōſtrat:
Quod picturatas galeæ iunonia criſtas
Ornet auis:uel qui rigidos uibrata per armos
Rubra ſubaurato criſpentur ſerica dorſo.
Tunc tibi magnorum mercem fortuna laborū
Perſoluit ſtilico:curru quum uectus eodem
Vrbe triumphantem generum florente iuuenta
Conſpiceres:illumqꝫ diem ſub corde referes:
Quo tibi confuſa dubiis formidine rebus
Infantem genitor moriens commiſit alendum.
Virtutes uariæ fructus ſenſere receptos:
Depoſitum ſeruaſſe fides:conſtantia paruum
Præfeciſſe orbi:pietas fouiſſe propinquum:
Hic eſt ille puer:qui nunc ad roſtra quirites
Euocat:& ſolio fultus genitoris eburno
Geſtarum patribus cauſas ex ordine rerum:
Euentuſqꝫ refert:ueterumqꝫ exempla ſequutus
Digerit imperii ſub iudice facta ſenatu

Nil cumulat:uerbiq; nihil fiducia cælat
Fucati ſermonis opem:mens conſcia laudis
Abnuit:agnoſcunt proceres:habituq; gabino
Principis:& ducibus circum ſtipata togatis
Iure pio lautæ iam curia militat aulæ
Affuit ipſa ſuis.talis uictoria templis
Romanæ tutela togæ:quæ diuite pompa
Patricii reuerenda fouet ſacraria cœtus:
Caſtrorumq; eadem comes indefeſſa tuorum.
Nunc tandem fruitur uotis:atq; omne futurum
Te romæ:ſeſeq; tibi promittit in æuum.
Hinc te iam patriis laribus uia nomine uero
Sacra refert:flagrat ſtudiis concordia uulgi:
Quam non illecebris diſperſi coligis auri:
Nec tibi uenales captant æraria plauſus
Corruptura fidem:meritis offertur inemptus
Pura mente fauor.nam carior omni
Aſtringit ſua queq; ſalus.procul ambitus errat.
Non quæret precium uitam:qui debet amori.
O quantum populo ſecreti numinis addit
Imperii præſens ſpecies.quantamq; rependit
Maieſtas alterna uicem:quum regia circi
Connexum gradibus ueneratur purpura uulgus.
Conſenſuq; cauæ ſublatus in æthera uallis
Plebis adoratæ reboat fragor:unaq; totis
Intonat auguſtum ſeptenis arcibus œcho
Nec ſolis hic curſus equis.aſſueta quadrigis
Cingunt arua tigres:ſubitæq; aſpectus harenæ
Diffudit libycos aliena ualle cruores.
Hic & belligeros exercuit aera luſus.
Armatos hic ſæpe choros:certaq; uagandi
Textas lege fugas:inconfuſoſq; recurſus:
Et pulchras errorum artes:iocundaq; martis
Cernimus:inſonuit quũ uerbere ſigna magiſter.
Mutatos edunt pariter tunc pectora motus
In latus illiſis clipeis:aut rurſus in altum
Vibratis:graue parma ſonat mucronis acuti
Murmur:& umbonũ pulſu modulante reſultat.
Ferreus alterno contentus clauditur enſe
Vna omnis ſubnixa phalanx:tantæq; ſalutant
Te princeps galeæ:partitis inde cateruis
In uarios docto diſcurritur ordine gyros:
Quos neq; ſemiferi cortinia tecta iuuenci:
Flumina uel crebro uincant mæandria flexu

Diſcreto reuoluta gradu.torquentur in orbes
Agmina:perpetuiſq; immoto cardine clauſtris
Ianus bella premens læta ſub imagine pugnæ
Armorum innocuos paci largitur honores.
Iamq; nouum faſtis aperit felicibus annum
Ore coronatus gemino.iam tybris in uno
Et bruti cernit trabeas:& ſceptra quirini.
Conſule letatur poſt plurima ſæcula uiſo
Pallantæus apex.agnoſcunt roſtra curules
Auditas quondam proauis:diſſuetaq; cingit
Regius auratis fora faſcibus.ulpia lictor
Et ſextas getica præuelans fronde ſecures
Colla triumphati proculcat honorius iſtri.
Exeat in populos cunctis illiuſtrior annis
Natus fonte ſuo:quem non aliena per arua
Induit hoſpes honor:quoius cunabula fouit
Curia:quem primi tandem uidere quirites:
Quem domitis auſpex peperit uictoria bellis:
Hunc & priuati titulis famulantibus anni:
Et quos armipotens genitor:regeſq; priores
Diuerſis geſſere locis ceu numen adorent.
Hunc:& quinq; tui:uel quos habiturus in urbe
Poſt alios auguſte colant:licet unus in omnes
Conſul eas:magno ſextus tamen iſte ſuperbit
Nomine:præteritis melior uenientibus auctor.

CL.Clau.præfatio de uictoria Sti-
liconis contra Alaricum.

p Oſt reſides ānos lōgo uelut excita ſomno
Romanis fruitur noſtra thalia choris.
Optatos renouant eadem mihi culmina cœtus.
Perſonat & noto pythia uate domus.
Conſulis hic faſces cecini:libyamq; receptam.
Hic mihi pro ſtratis bella canenda getis.
Sed prior effigiem tribuit ſucceſſus amœnam.
Oraq; patricius noſtra dicauit honos.
Annuit hic princes titulum poſcente ſenatu.
Reſpice iudicium quam graue muſa ſubis.
Ingenio minuit merces properata fauorem:
Carminibus ueniam premia tanta negant.
Et magis intento ſtudium cenſore laborat:
Quod legimur medio:conſpicimurq; foro.
Materies tamen ipſa iuuat:ſolitumq; timorem
Dicturo magna ſedula parte leuat.
Nam mihi conciliat gratas impenſius aures:

Vel meritum libri:uel ſtilicõnis amõr.

CL.Claudiani de uictoria Stilicõnis contra Alaricum.

i Ntacti quũ clauſtra freti coeũtib9 æquor
Armatũ ſcopulis audax irrũperet argos
Aeetham:colchoſq; petens propiore periclo
Omnibus attonitis ſolus poſt numina typhis
Incolumen tenui da mno ſeruaſſe carinam
Fertur:& ancipitem montis uitaſſe ruinam:
Deceptoq; uagre concurſu rupis in altum
Victricem duxiſſe ratem.ſtupuere ſuperbæ
Arte uiri domitæ ſymplegades:& noua paſſæ
Iura ſoli:faciles cunctis iam pupibus hærent
Vt uinci didicere ſemel.Quod ſi ardua typhim
Nauis ob innocuæ meritum ſic gloria uexit:
Quæ tibi pro tanti digno diſcrimine regni
Sufficient laudes ſtilico?licet omnia uates
In maius celebrata ferant:ipſamq; ſecandis
Argois trabibus iactant ſudaſſe mineruam:
Nec nemoris tantum uinxiſſe carentia ſenſu
Robora:ſed cæſo teneri iouis augure luco
Arbore præſaga tabulas animaſſe loquaces:
Plurima ſed quanuis uariis miracula monſtris
Ingeminent:teneras uincturi carmine mentes:
Harpyiaſq; truces:inſopitiſq; refuſum
Tractibus aurati cuſtodem uelleris anguem:
Et iuga taurorum rapidis ambuſta fauillis.
Et uirides galeis ſulcos:fœtaſq; nouales:
Martis:& in ſegetem creſcentis ſemina belli.
Nil ueris æquale dabunt;probibere rapaces
Scilicet harpyias:unaq; excludere menſa
Nobilior titulis:quam tot potuiſſe paratas
In latii prædam geticas auertere fauces.
An ego terrigenas potius mirabor in ipſis
Procubuiſſe ſatis?uitæ quibus attulit idem
Principium:finemq; dies:quam cæſa getarum
Agmina:quos tantis aluit bellona tropbæis:
Totaq; ſub caleis mauortia canuit ætas.
Per te namq; unum mediis exuta tenebris
Imperio ſua forma redit:clauſtriſq; ſolutæ
Triſtibus exangues audent procedere leges.
Iamq; poteſtates priſcus diſcriminat ordo
Iuſticiæ:quas ante pares effecerat una
Nube timor.tua nos urgenti dextera letõ

Eripuit:tectiſq; ſuis redduntur & agris
Damnati:fato populi:uirtute renati.
Iam non in pecorum morem formidine clauſi
Proſpicimus ſæuos campis ardentibus ignes.
Alta nec incertis metimur flumina uotis
Excidio latura morem.non poſcimus amnes
Vndoſam ſeruare fidem:nubeſq; fugaces:
Aut coniuratum querimur ſplendere ſerenum.
Ipſa quoq; interius furiis exercita plebis
Securas iam roma leuat tranquilior arces.
Surge precor ueneranda parens:& certa ſecūdis
Fide deis:humilemq; metum depone ſenectæ
Vrbs æqūæua polo:tum demū ferrea ſummet
Ius in te lachesis:quum ſic mutauerat axem
Fœderibus natura nouis:ut flumine uerſo
Irriget ægyptum thanais:mœotida nilus:
Eurus ab occaſu:zephyrus ſe promat ab indis:
Caucaſeiſq; iugis:calido nigrantibus auſtro:
Getulas aquilo glacie conſtringet harenas.
Fatales hucuſq; manus:crebriſq; notare
Prodigiis abire minæ:nec ſidera pacem
Semper habent:ipſumq; iouē turbāte typhœo:
Si fas eſt:timuiſſe ferunt:quum brachia centū
Montibus armaret totidem:ſpiraſq; retorquens
Lamberet attonitas erectis anguibus arctos.
Quid mirum ſi regna labor mortalia uexat?
Quum gemini fratres:genuit quos aſper alœus
Matrem ſubdiderint uinclis:& in aſtra negatas
Tentarunt munire uias:ſteteritq; reuulſis
Pene tribus ſcopulis cæleſti machina bello.
Sed caret euentu nimius furor.imp rba nunq̄
Spes lætata diu:nec peruenere iuuentæ
Robur alcidæ:dum uellere pelion othrys
Nititur:occubuit phœbo:morienſq; ephialtes
In latus obliquam proiecit languidus oſſam.
Aſpice roma tuum iam uertice celſior hoſtem
Italia detruſus eat:quantunq; priori
Diſſimilis:qui cuncta ſibi ceſſura ruenti
Pollicitus:patrii numen iurauerat iſtri:
Non niſi calcatis loricam ponere roſtriſs
O rerum fatiq; uices:qui fœda parabat
Romanas ad ſtupra nurus.ſua pignora uidet
Coniugibus p̄mixta trahi:qui mente profunda
Hauſerat urbis opes:ultro uictoribus ipſe

Præda fuit:noſtri quondam qui militis auro
Aggreſſus tentare fidem.deſertus ub omni
Gente ſua:manibuſq; redit truncatus:& armis.
Hoc quoq; quod ueniam leti ualuere mereri:
Si poſitis pendas odiis:ignoſcere pulchrum
Iam miſero: pœnæq; genus uidiſſe precantem.
Quæ uindicta prior:quam quũ formido ſupbos
Flectit:& aſſuetum ſpoliis affligit egeſtas:
Sed magis ex aliis fluxit clementia cauſis:
Conſulitur dum roma tibi:tua cura coegit
Incluſis aperire fugam:ne peior in arcto
Sæuiret rabies uenturæ nuncia mortis
Nec tanti nomen:ſtirpemq; abolere getarum:
Vt propius peterere fuit.procul arceat altus
Iuppiter ut delubra numæ:ſedemq; quirini
Barbaries oculis ſaltem temerare prophanis
Poſſit:& arcanum tanti deprehndere regni:
Quanq̃ ſi ueterum certamina rite recordor
Tunc etiam pulchra quum libertate uigerent:
Et proprio late florerent milite patres.
Semper ab his famæ petiere inſignia bellis:
Quæ diuerſa procul tuto trans æquora uires
Excere dabant currus:regumq; catenæ
Inter abundantis fati ludibria ductæ.
At uero italiam quotiens circũſtetit atrox
Tempeſtas:ipſumq; caput læſura pependit.
Non illis uani ratio uentoſa fauoris:
Sed grauiter ſpectata ſalus:doctorq; placebat:
Non qui præcipiti traheret ſemel omnia caſu:
Sed qui maturo uel læta:uel aſpera rerum
Conſilio momenta regens:nec triſtibus impar:
Nec pro ſucceſſu nimius:ſpaciumq; morandi:
Vincendiq; modus mutatis noſſet habenis
Cautius ingentes morbos:& proxima cordi
Vlcera:pæoniæ tractat ſolertia curæ:
Parcendoq; ſecat:ferro ne largius acto
In reuocandus eat ſectis uitalibus error.
Sublimi certe curium canit ore uetuſtas:
Aeacidem italo pepulit qui littore pyrrhum.
Nec magis inſignis marii:pauliq; triumphus:
Qui captos niueis reges ægere quadrigis.
Plus fuga laudatur pyrrhi:q̃ uincla iugurthæ.
Et quanuis gemina feſſum iam clade fugauit
Poſt decii lituos:& nulli peruia culpæ

Pectora fabricii: donis inuicta: uel armis
Plena datur curio pulſi uictoria pyrrhi.
Quanto maius opus ſolo ſtilicone peractum
Cernimus? hic ualidã gentẽ: quam dura niuoſis
Educat urſa plagis. non chaonas: atq; moloſſos:
Quos epirus alit: nec dodonæa ſubægit
Agmina: fatidicam fruſtra iactantia quercum.
Primus fulmineum lento luctamine pœnum
Compreſſit fabius: campo poſt auſus aperto
Marcellus uinci docuit. ſed tertia uirtus
Scipiadæ latiis tandem deterruit oris.
Vnus in hoc ſtilico diuerſis artibus hoſte
Tres potuit complere duces: fregitq; furentem
Cunctando: uincitq; manu: uictumq; relegat.
Atq; hic tanta breui miſcentẽ incendia pyrrhũ
Suſtinuit toto mœrens œnotria luſtro:
Et prope ter ſenas itali per graminis herbas
Maſſilus pœno ſonipes uaſtante cucurrit:
Annibalemq; ſenem uix ad ſua reppulit arua.
Vindex ſera patrum poſt bellum nata iuuentus:
Hic celer effecit bruina ne longior una
Eſſet hyems: rerum primus ſed meſſibus æſtas
Temperiem cælo pariter belloq; referret.
Sed quid ego annibalem circa pyrrhũq; tot ãnis
Certatum memorem? uilis quũ parthac9 omne
Per latus italiæ ferro bacchatus: & igni
Conſulibuſq; palam titiens congreſſus inertes
Exuerat caſtris dominos: & ſtrage pudenda
Fuderit imbelles aquilas ſeruilibus armis
Hos terrorum expers: & luxu mollior ætas
Deficimus queruli: ſi bos adductus aratro.
Si libata ſeges: non hanc ergaſtula nobis
Immiſere manum: nec coniurantis harenæ
Turba fuit: Qualem ſtilico deiecerit hoſtem
Thraces: & emonii poterunt mœſſiq; fateri
Frigida terdecies nudatum frontibus hemum
Tendit hyems ueſtire gelu: totienſq; ſolutis
Ver niuibus: uiridem monti reparauit amictũ:
Ex quo iam patrios gens hæc oblita triones:
Atq; iſtrum tranſgreſſa ſemel: ueſtigia fixit
Threicio funeſta ſolo: ſeu fata uocabant:
Seu grauis ira deum ſeriem meditata ruinis:
Ex illo quocunq; uagos impegit erynnis
Grandinis: aut morbi ritu per deuia rerum

Præcipites per clauſtra ruũt:nec contigit ullis
Amnibus:aut ſcopulis ꝓprias defendere terras.
Nil rhodope:nil uaſtus athos:nil profuit hemꝰ
Otriſiis:facili contemnunt ſtrimona ſaltu
Et fruſtra rapidum damnant almonia belli.
Nubibus intactum macedo miratur olympum
More pererratum campi:gemit irrita tempe
Theſſalus:& domitis irriſam cotibus oetam:
Sperchyuſq; & uirginibus dilectus enypheus
Barbaricas lauere comas:non obice pindi
Seruati driopes:nec nubifer actia texit
Littora leucates:ipſæ quæ durius olim
Reſtiterant moedis:primo conamine ruptæ
Thermopyle:uallata maris ſcyronia ripis.
Et duo continuo connectens æquora muro
Iſthmos:& anguſti patuerunt clauſtra lycæi:
Nec tibi parrhaſios licuit munire colonos
Frondoſis erymanthe iugis:equitataq; ſummi
Culmina taygeti trepidæ uidiſtis amyclæ.
Tandem ſuplicium cunctis pro montibus alpes
Exegre getis:tot tandem flumina uictor
Vindicat eridanus.docuit nunc exitus alte
Fatorum ſecreta tegi.Quiſquã ne recluſis
Alpibus ulterius latii fore credidit umbram?
Nonne uelut capta rumor miſerabilis urbe
Tranſ freta:trans gallos:pyreneumq; cucurrit.
Famaq; nigrantes ſuccincta pauoribus alas
Secum cuncta trahens:a gadibus uſq; britannũ
Terruit oceanum:& noſtro procul axe remotã
Inſolito belli tremeſecit murmure thulen.
Mandemus ne noti flabris:quoſcunq; timores
Pertulimus:feſtæ doleant ne triſtibus aures:
An potius meminiſſe iuuat?ſemperq; uiciſſim
Gaudia præmiſſi cumulant inopina dolores:
Cõmendat placidum maris inclementia portũ:
Sic mihi tunc maior ſtilico:quum læta pericliſ
Metior:atq; illi redeunt in corda tumultus.
Nonne uidebantur quanuis adamante rigentes
Turribus inualidis fragiles procumbere muri?
Ferratæq; getis ultro ſe pandere portæ?
Nec uallum:denſæq; ſudes arcere uolantes
Cornipedum ſaltus:iam iam conſcendere pupes
Sardonios habitare ſinus:& inhoſpita cypri
Saxa parant:uitamq; freto ſpumante tueri.

Ipſa etiam diffuſa breui trinacria ponto:
Si rerum natura ſinat:diſcedere longe
Optat:& ionium refugo laxare peloro
Fultaqꝫ deſpiciens auro laquearia diues
Tutior æoliis malet uixiſſe cauernis.
Iamqꝫ horum creduntur opes:tandēqꝫ libido
Hæſit auariciæ grauioribus obruta curis:
Vtqꝫ eſt ingenioqꝫ loquax:& plurima fingi
Permittens:crediqꝫ timor:tunc ſomnia uulgo
Narrari:tunc monſtra deum monituſqꝫ ſiniſtri
Quid meditētur aues:quid cū mortalibꝰ æther
Fulmineo uelit igne loqui:quid carmine poſcat
Fatidico:cuſtos romani carbaſus æui
Territat aſſiduus lunæ labor:atraqꝫ phœbe
Noctibus horriſonas crebris ululata per urbes
Nec credunt uetito fraudatam ſole ſororem
Telluris ſubeunte globo:ſed caſtra ſequutas
Barbara:theſſalidas patriis lunare uenenis
Inceſtare iubar.tunc anni ſigna prioris:
Et ſi quod fortaſſe quies neglexerat omen:
Addit cura nouis:lapidoſos grandinis ictus:
Molitaſqꝫ examen apes:paſſimqꝫ crematas
Perbacchata domos nullis incendia cauſis.
Et nunq̄ cælo ſpectatum impune cometen:
Qui primum roſeo phœbi prolatus ab ortu
Qua micat aſtrigera ſenior cū cōiuge cepheu
Inde lycaonia paulatim expulſus ab arcto
Crine uago getici fœdauit ſidera plauſtri:
Donec in exiguum moriens uaneſceret ignem.
Sed grauius mentes cæſorum oſtenta luporum
Horrificant:duo quippe lupi ſub principis ora:
Dum campis exercet equos:uiolenter adorti
Agmen:& excepti telis immane relatu
Prodigium:miramqꝫ notam duxere futuri.
Nā ſimul humano geminas de corpore palmas
Vtraqꝫ perfoſſis emiſit bellua coſtis
Illo lena tremens:hoc dextera uentre latebant:
Intentis ambæ digitis:& ſanguine uiuo
Scrutari ſi uera uelis:fera nuncia martis
Ore ſub auguſti caſurum prodidit hoſtem:
Vtqꝫ manus utero uirides patuere retecto
Romula poſt ruptas uirtus ſic emicat alpes:
Sed malus interpres rerū metus omne trahebat
Augurium peiore uia:truncataqꝫ membra

Nutricemqꝫ lupam romæ:regnoqꝫ minari:
Et repetunt annos:interceptoqꝫ uolatu
Vulturis:incidunt properatis ſæcula metis:
Solus erat ſtilico:qui deſperantibus augur
Sponderet meliore manu:dubiæqꝫ ſalutis
Dux idem:uateſqꝫ fuit.durate parumper
Inquit:& exceſſis muliebribus ore querelis
Fatorum toleremus onus.nil nautica proſunt
Turbatæ lamenta rati:nec ſegnibus undæ
Planctibus:aut uanis miteſcunt flumina uotis.
Nunc inſtare manu:toto nunc robore niti
Communi pro luce decet ſuccurrere:uelis
Exhaurire fretum:uarios aptare rudentes
Omnibus:& docti iuſſis parere magiſtri.
Non ſi perfidia nacti penetrabile tempus
Irrupere getæ:noſtras dum græcia uires
Occupat:atqꝫ alio deſudant marte cohortes.
Iccirco ſpes omnis abit:mirabile poſſet
Eſſe mihi:ſi fraude noua:uel calle reperto
Barbarus ignotas inuaderet inſcius alpes.
Nunc uero geminis clades reperta tyrannis
Famoſum uulgauit iter:nec nota fefellit
Semita præſtructum bellis ciuilibus hoſtem
Per ſolitas uenere uias:adit uſqꝫ ſequendos
Barbarico romana dedit diſcordia bello.
Sed nec præteritis hæc res incognita ſæclis
Sæpe laceſſitam:ſed non impune fatemur
Auſoniã.hæc ſenonũ reſtinxit ſanguine flãmas.
Hæc & theutonico quondam patefacta furori
Colla catenati uidit ſqualentia cimbri
Vile decus:quod non erexit præuius honor:
Ingentes geminant diſcrimina magna triũphos.
Quid turpes iam mente fugas?iam gallica rura
Reſpicitis?latioqꝫ libet poſt terga relicto
Longinquũ ꝓfugis ararim præcingere caſtris.
Scilicet arctois conceſſa gentibus urbe
Conſidet regnum rhodano:capitiqꝫ ſuperſtes
Trũcꝰ erit.ueſtros ſtimulat ſed pignora ſenſus.
Me quoqꝫ non impar naturæ cura remordet.
Nec ferro ſic corda rigent:aut noſſe recuſant.
Quam ſanctum ſoceri nomen:q̃ dulce mariti.
Quantus prolis amor:ſed nunq̃ oblita decoris
Obſcœnam latebram pietas ignaua requiret:
Nec uobis fortis monitor mihi cautior uni:

Hic coniunx:hic progenies:hic charior omni
Luce gener:pars nulla mei ſubducta procellæ.
Accipe tu noſtræ tellus oenotria mentis
Pignora communes tecum ſubeuntia caſus.
Exiguamq; moram muris impende tuendis:
Dum redeo.lectum referens in claſſica robur.
His dictis pauidi firmauit inertia uulgi
Pectora migrantiſq; fugam compeſcuit aulæ:
Auſaq; tunc primis tenebris emergere pulſis
Heſperia:ut ſecum iunxiſſe pericula uidit
Auguſtum:tantoq; ſui ſtetit obſide fati.
Protinus umbroſa ueſtit qua littus oliua
Laurius:& dulci mentitur nerea fluctu
Parua pupe lacum preteruolat ocyus.inde
Scandit in acceſſos brumali ſidere montes:
Nil hyemis:cæliq; memor.Sic ille relinquens
Ieiunos antro catulos immanior exit
Hyberna ſub nocte leo:taciduſq; per altas
Incedit furiale niues.ſtāt colla pruinis
Aſpera:flauentes aſtringit ſtiria ſetas:
Nec meminit leti:nimboſue aut frigora curat:
Dum natis alimenta paret.ſublimis in arcton
Prominet hercinæ confinis rhetia ſyluæ:
Quæ ſe danubii iactat:rheniq; parentem:
Vtraq; romuleo prætendens flumina regno.
Primo fonte breues:alto mox gurgite regnat
Et fluuios cogunt unda coeunte minores
In nomen tranſire ſuum:te cymbrica tethys
Diuiſum bifido conſumit ſæpe meatu.
Thracia quinq; uadis iſtrū uorat amphytrite:
Ambo abiles remis:ambo glacialia ſecti
Terga rotis:ambo boreæ martiq; ſodales.
Sed latus heſperiæ:quo rhetia iungitur oræ:
Præruptis ferit aſtra iugis:panditq; tremendā
Vix æſtate uiam:multi ſeu gorgone uiſa
Obriguere gelu:multos hauſere profundæ
Vaſta mole niues:cūq; ipſis ſæpe iuuencis
Naufraga candenti mergūtur plauſtra baratro.
Interdum ſubitam glacie labente ruinam
Mons dedit:& trepidis fundamīa ſubruit aſtris
Pendenti male fida ſolo.per talia tendit
Frigoribus mediis ſtilico loca.nulla lyæi
Pocula.rara ceres:raptos contentus in armis
Delibaſſe cibos:madidoq; oneratus amictu

Algentem pulſabat equum:nec mollia feſſo
Strata dedere torum:tenebris ſi cæca repreſſit
Nox iter:aut ſpelea ſubit metuenda ferarum:
Aut paſtorali iacuit ſub culmine fultus
Ceruicem clipeo.ſtat pallidus hoſpite magno
Paſtor:& ignoto præclarum nomine uultum
Ruſtica ſordenti genitrix oſtendit alumno.
Illa ſub horrendis prædura cubilia ſyluis:
Illis ſub niuibus ſomni:curæq; laborq;
Peruigil hanc requiem terris:hæc ocia rebus
Inſperata dabant:illæ tibi roma ſalutem
Alpinæ peperere caſæ.iam fœdera gentes
Exuerant:latiiq; audita clade feroces
Vindelicos ſaltus:& norica rura tenebant.
Ac ueluti famuli:mendax quos mortis herilis
Nuncius in luxum falſo rumore reſoluit:
Dum marcent epulis:atq; inter uina choroſq;
Perſultat uacuis effrena licentia tectis:
Si reducem dominum ſors improuiſa reuexit:
Hærent attoniti:libertatemq; peroſus
Conſcia ſeruilis præcordia concutit horror.
Sic ducis aſpectu cuncti ſtupuere rebelles:
Inque uno princeps latiumq; & tota refulſit
Roma uiro.frons læta parum:nō triſtior æquo:
Non deiecta malis:mixta ſed nobilis ira.
Qualis in herculeo quotiens infanda iubebat
Euriſteus fuit ore dolor:uel qualis in atram
Sollicitus nubem mœſto ioue cingitur æther.
Tanta ne uos inquit getici fiducia belli
Erigit? hinc animo fruſtra tumuiſtis inani?
Non ita romanum fati uiolentia nomen
Opprimit:ut ueſtros nequeant punire tumultū
Parte ſui:neu uos longe ſermone petito
Demorer:exemplum ueteris cognoſcite fati:
Quū ferus auſonias perfrangeret annibal arces.
Et trebiam ſæuo geminaſſent funere cannæ.
Nec quiq̄ emathiū pepulit ſpes uana philippū:
Vt uelut afflictos ferro tentaret inerti.
Romanos commouit atrox iniuria patres.
Vrgerent maiora licet:grauiterq; tulere
Vrbibus inter ſe claris de culmine rerum
Congreſſis:aliquid gentes audere minores.
Nec pœnam differre placet:ſed bella gerenti
Punica leuino:regis quoq; prælia mandant.

Paruit imperiis conſul:fuſuſq; philippus.
Vilia dum grauibus populis interſerit arma.
Pretereunte manu:didicit non eſſe potentum
Tentandas:mediis quanuis in luctibus:iras.
Hoc monitu pariter naſcentia bella repreſſit:
Et bello quæſiuit opes:legitq; precantes
Auxilio menſus numerum qui congruus eſſet:
Nec grauis italiæ:formidanduſue regenti.
Nec minus accepto noſtræ rumore cohortes:
(Sic ducis urget amor) pperãtib⁹ undiq; ſignis
Conueniunt:uiſoq; animi ſtilicone recepti
Singultus uarios:lacbrymoſaq; gaudia miſcent:
Sic armenta boum:uaſtis quæ turbida ſyluis
Spargit byems:cantus & ſibylla nota magiſtri
Certatum repetunt:uel notæ paſcua uallis:
Inq; uicem ſe uoce regunt:gaudentq; fideles
Reddere mugitus:& qua ſonus attigit aurem:
Rara per obſcuras apperent cornua frondes.
Accurrit uicina manus:quam rhetia nuper
Vandalicis auctam ſpoliis defenſa probauit.
Venit & extremis legio prætenta britannus:
Quæ ſcoto dat frena truci:ferroq; notatas
Perlegit exanimes picto moriente figuras.
Agmina quinetiam flauis obiecta ſicambris:
Quæq; domant cinthos:imãſuetoſq; cherucas:
Huc omnes uertere minas:tutumq; remotis
Excubiis rhenum ſolo terrore relinquunt.
Vlla ne poſteritas credet?germania quondam
Illa ferox:populiſq; uix inſtantibus olim
Principibus:tota poterit cum mole teneri.
Iam ſeſe placidam præbet ſtiliconis habenis.
Vt nec præſidiis nudato limite tentet
Expoſitum calcare ſolum:nec tranſeat amnem
Incuſtoditam metuens attingere ripam.
Celſior o cunctis:uniq; æquande camillo:
Veſtris nãq; armis alarici fracta quieuit
Ac brenni rabies:confuſis rebus uterq;
Diuinam tribuiſtis opem:ſed tardior ille
Iam captæ uindex patriæ:tu ſoſpitis ultor.
O quantum mutata tuo fortuna regreſſu:
Vt ſeſe pariter diffudit in omnia regni
Mẽbra rigor:uiuuſq; redit calor urbibus ægris:
Creditur herculeis lucem renouaſſe lacertis
Fœmina dilecti fatis impenſa mariti:

Vt iuuenem ſpretæ laniatum fraude nouercæ:
Non ſine circeis latonia reddidit herbis
Cretaqꝫ:ſi uera narratur fabula:uidit
Minoum rupto puerum prodire ſepulchro:
Quem ſenior uates auium clangore repertum
Gramine reſtituit:miræ nam munere ſortis
Dulcia mella necē:uitā dedit horridus anguis.
At tuus aduentus nō unum corpus ab umbris:
Sed tot communi populos ſub morte iacentes:
Totaqꝫ tartareis e faucibus oppida traxit
Ipſo roma die:nec adhuc oſtenditur auctor
Perſonuit ueniſſe ducem:lætiſqꝫ quirites
Vocibus auſpicium certi plauſere triumphi
Muniti ſtilicone ſuo:quis gaudia uero?
Principis amplexus?alacris quis differat aulæ?
Pulueris ambiguam nubem ſpeculamur ab altis
Turribus:incerti ſocios apportet an hoſtes
Ille globus?mentem ſuſpenſa ſilentia librant:
Donec puluereo ſub turbine ſideris inſtar
Emicuit ſtiliconis apex:& cognita fulſit
Canicies:gauiſa repens per mœnia clamor
Tollitur.ipſe uenit.portas ſecura per omnes
Turba ſalutatis effunditur obuia ſignis.
Non iam defletus miſeri:nec falce per agros
Depoſita:iaculum uibrans ignobile meſſor
Non tentat clipeum proiectis ſumere raſtris
Bellona ridente ceres:humiliſqꝫ nouorum
Seditio clamoſa ducum:ſed uera iuuentus:
Verus ductor adeſt:& uiuida martis imago
Proſpera.ſed quātum noſtræ ſpes addita mēti:
Tantū exempta getæ.qui uertice ꝓximꝰ aſtris
Poſt alpes iam cuncta ſibi promiſit apertas
Nil ſupereſſe ratus:poſtq̄ tot flumina pulſis:
Cinctaqꝫ fluminibus crebris tot moenia cernit.
Tot ſubito pedites:equitum tot conſpicit alas:
Seqꝫ uelut clauſum laqueis ſub pectore furtim:
Aeſtuat:& nimium prono feruore petitæ.
Iam piget italiæ:ſperataqꝫ roma teneri
Viſa procul:magni ſubeunt iam tædia coepti.
Occultat tamen ore metum.primoſqꝫ ſuorum
Conſultare iubet bellis anniſqꝫ uerendos:
Crinigeri ſedere patres:pellita getarum
Curia:quos plagis decorat numeroſa cicatrix:
Et tremulos regit haſta gradus:& nititur altis

Pro baculo contis non exarmata ſenectus:
Hic aliquis grauior natu:quoi plurima dictis:
Conſiliiſq; fides:defixus lumina terræ:
Concutiẽſq; comam:capuloq; accliuis eburno:
Si numero non fallor ait.triceſima currit
Bruma fere:rapidum poſtq̃ trãſnauimus iſtrũ.
Romanamq; manum tantis eludimus annis.
Sed nunq̃ mauors adeo conſtrinxit in arctum
Res alarice tuas:per tot certamina docto
Crede ſeni:qui te tenero uice patris ab æuo
Geſtatum parua ſolitus donare pharetra:
Atq; aptare breues humeris puerilibus arcus.
Sæpe quidem fruſtra monui ſeruator ut icti
Fœderis:emathia tutus tellure maneres.
Sed quoniam calidæ rapuit te flamma iuuentæ:
Nunc ſaltem:ſi cura tibi manet ulla tuorum:
His clauſtris euade precor:dumq; agmina lõge:
Dum licet:heſperiis præceps elabere terris.
Ne noua prædari cupiens:& parta reponas:
Paſtoriq; lupus ſcelerum delicta priorum
Intra ſcepta luas.Quid palmitis uber hetruſci:
Quid mihi neſcio quã ꝓprio cũ tybride romã
Semper in ore greis?referunt ſi uera parentes.
Hanc urbem inſano nullus qui marte petiuit
Lætatus uiolaſſe redit:nec numina ſedem
Deſtituunt:iactata procul:dicuntur in hoſtem
Fulmina:diuiniq; uolant pro mœnibus ignes
Seu cælum:ſeu roma tonat.ſi temnis olympũ:
A magno ſtilicone caue:qui ſemper iniquos
Fortuna famulante premit.ſcis ipſe peroſus
Arcadiæ quam denſa iugis cumulauerit oſſa:
Sãguine quã largo græcos tremefecerit amnes:
Extinctuſq; fores:ni te ſub nomine legum
Proditio:regniq; fauor texiſſet æoi.
Talia grandæuum flammata fronte loquentem:
Obliquiſq; tuens oculis:non pertulit ultra:
Sed rupit rabidas accenſa ſuperbia uoces:
Si non mentis inops:fraudataq; ſenſibus ætas
Præberet ueniam:nunq̃ hæc opprobria linguæ
Turpia danubius me ſoſpite ferret inultus:
Anne tot auguſtos hebro qui teſte fugaui:
Te patiar ſuadente fugam.quum ceſſerit omnis
Obſequiis natura meis:ſubſidere noſtris
Sub pedibus montes:areſcere uidimus amnes.

Non ita dii getici faciant:maneſq; parentum:
Vt mea conuerſo relegam ueſtigia curſu.
Hanc ego uel regno uictor:uel morte tenebo
Victus humũ:per tot populos.urbeſq; cucurri
Fregi alpes:galeiſq; padum uictricibus auſi.
Quid reſtat niſi roma mihi? gens robore noſtra
Tunc quoq; pollebat:nulliſq; quũ fideret armis:
At nunc illyrici poſtq̃ mihi tradita iura:
Meq; ſuum fecere ducem:tot tela:tot enſes:
Tot galeas multo thracum ſudore paraui:
Inq; meos uſus uectigal uertere ferri:
Oppida legitimo iuſſu romana coegi.
Sic me fata fouent:ipſi quos omnibus annis
Vaſtabam:ſeruire dati:nocitura gementes
Arma dabunt:flammiſq; diu molitus:& arte
In ſua damna calybs:fabro lugente rubebunt.
Hortantes his adde deos.non ſomnia nobis
Nec uolucres:ſed clara palã uox reddita luco ẽ.
Rumpe omnis alarice moras.hoc impiger anno
Alpibus italiæ ruptis penetrabis ad urbem.
Huc iter uſq; datur.quis iam poſt talia ſegnis
Ambigat? aut cælo dubitet parere uocanti.
Sic ait:hortaturq; ſuos:belloq; uiaq;
Inſtruit:attollunt uanos oracula faſtus.
O ſemper tacita ſortes ambage malignæ
Euentuq; patens:& noxia uatibus ipſis
Veri ſacra fides.ligurum regione ſuprema
Peruenit ad fluuium miri cognominis urbem:
Atq; illic domitus uix tandem interprete caſu:
Agnouit dubiis illuſa uocabula fatis:
Necnon & ſtilico pugnã poſcentia mouit
Pleno caſtra gradu:dictiſq; inflammat euntes.
Nunc nunc o ſocii temerate ſumite tandem
Italiæ pœnas:obſceſſi principis armis
Excuſate nefas: deploratumq; timauo
Vulnus:& alpinum gladiis abolete pudorem.
Hic eſt:quem totiens campus fudiſtis achiuis.
Quem diſcors:odiiſq; anceps ciuilibus orbis.
Non ſua ius tutata diu:dum fœdera fallax
Ludit:& alternæ periuria uendicat aulæ:
Credite nunc omnes:quas dira britannia gẽtes:
Quas iſter:quas rhenus alit:pendere paratas
In ſpeculis:uno tot prælia uincite bello.
Romanum reparate decus:molemq; labentis

Imperii fulcite humeris. hic òmnia campūs
Vindicat: hæc mundo pacem uictoria ſancit.
Non inthreiciis hemi decernimus oris:
Nec ſuper alphæas umbrantia menala ripas
Conſtitimus: non hic tegæam argoſq; tuemur.
Viſceribus mediis: ipſoq; in corde uidetis
Bella geri. patrem clipeis defendite tybrim.
Talia nunc pediti: turmæ nunc mixtus equeſtri
Dicta dabat. ſimul externis præcepta ferebat
Auxiliis. ibat patiens dicionis alanus:
Qua noſtræ uiſſere tubæ: mortēq; petendam
Prolatio docuit gentis præclarus alanæ:
Quoi natura breues animis ingentibus artus
Finxerat: immaniq; oculos infecerat ira.
Vulneribus pars nulla uacat: reciſaq; cunctis
Gloria fœdati ſplendet iactantior oris.
Ille tamen mandante procul ſtilicone citatis
Accelaratur equis: italamq; momordit harenā
Fœlix beliſiiſq; plagis: & carmine dignus:
Qui male ſuſpectam nobis impenſius arſit:
Vel leto purgare fidem: qui iudice ferro
Diluit immeritum laudato ſanguine crimen
Morte uiri turbatus eques. flectebat habenas:
Totaq; præciſo mutaſſent agmina cornu.
Ni celer inſtructa ſtilico legione ſequutus
Subſidiis peditum pugnā inſtauraſſet equeſtrē.
Quis muſis: ipſoq; licet pœane recepto
Enarrare queat: quantum gradiuus in illa
Luce ſuæ dederit fundator originis urbi:
Altius haud unq̄ toto deſcendimus enſe
In iugulum ſcythiæ: tanta nec clade ſuperbum
Contudimus thanaim: uel cornua fregimꝰ iſtri.
Inuiſum miles ſitiens haurire cruorem
Per uarias ueſtes: onerataq; plauſtra methallo:
Tranſit & argenti cumulos: & cædis auarus
Contemptas proculcat opes: præcioſior auro
Sanguis erat: paſſim neglecti prodiga lucri.
Ira furens ſtrictis odio mucronibus explet
Purpureos cultus: aſſumptas igne ualentes
Exuuias: miſeriſq; graues crateras ab argis.
Raptaq; flagranti ſpirantia ſigna corintho.
Callidus ante pedes uenientibus obiicit hoſtis
In caſſum. neq; enim feralis præda moratur:
Sed iuſtos præbēt ſtimulos monimēta doloris:

Aſſeritur ferro captiuum uulgus:& omnes
Diuerſæ uocis populi:quos traxerat hoſtis
Seruicio:tandem dominorum ſtrage redempti
Blanda cruetatis affigunt oſcula dextris:
Deſertoſq; lares:& pignora læta reuiſunt.
Mirantur ſua quemq; domus:cladeſq; renarrãt
Ordine cognati referunt miracula belli.
Quis tibi tunc alarice dolor? quum arte perirẽt
Diuitiæ:ſpoliiſq; diu quæſita ſuppellex:
Pulſaretq; tuas ululatus coniugis aures
Coniugis:inuicto dudum quæ freta marito
Demens auſonidum gemmata monilia matrũ:
Romanaſq; alta famulas ceruice petebat.
Scilicet argolicas:epyriadaſq; puellas
Cœperat:& pulchras iam faſtidire lacænas.
Sed dea:quæ nimiis obſtat rhamnuſia uotis:
Ingemuit:flexitq; rotam.domat aſpera uictos
Pauperies:unoq; die romana rependit:
Quicquid terdenis acies amiſimus annis.
O celebranda mihi cunctis pollentia ſæclis:
O meritum nomen felicibus apta triumphis:
Virtutis fatale ſolum:memorabile buſtum
Barbariæ:nam ſæpe locis:ac finibus illis
Plena laceſſito rediit uindicta quirino.
Illic oceani ſtagnis exita ſupremis
Cymbrica tempeſtas:aliaſq; immiſſa per alpes
Iiſdem procuit campis.iam protinus ætas
Adueniens geminæ gentis permiſceat oſſas
Et duplices ſignet titulos cõmune trophæum.
Hic cymbros:forteſq; getas ſtilicone pemptos
Et mario:claris ducibus tegit itala tellus.
Diſcite ueſanæ romam non temnere gentes.

Panægyris in Probũ de eiꝰ cõſolatu.

ſ Ol qui flãmigeris mũdũ cõplexꝰ habenis
Voluis ĩ exhauſto redeũtia ſæcula motu:
Sparge diem meliore coma:crinemq; repexi
Blandius elato ſurgunt temone iugales.
Efflantes roſeum frenis ſpumantibus ignem.
Iam noua germanis ueſtigia torqueat annus.
Conſulibus lætiq; petant exordia menſes.
Scis genus auchenium:nec te latuere potentes
Auniadæ:nam ſæpe ſoles ductoribus illis
Inſtaurare uias:& curſibus addere nomen.
His neq; per dubium pendet fortuna pauorem:

Nec nouit mutare uices:ſed fixus in omnes
Cognatos procedit honos:quēcunq; requires
Hac de ſtirpe uirum:certū eſt de cōſule naſci.
Per faſces numerantur aui:ſemperq; renata
Nobilitate uirent:& prolem fata ſequuntur
Continuum ſimili ſeruantia lege tenorem:
Nec quiſq̄ p rocerum tentat:licet ære uetuſto
Floreat:& claro cingatur roma ſenatu
Se iactare parem:ſed prima ſede relicta
Auchemiis:de iure licet certare ſecundo.
Haud ſecus ac tacitam luna regnante ꝑ arcton
Sideræ cædunt acies:cum fratre retuſo
Aemulus aduerſis flagrauerit ignibus orbis:
Tunc uibar arturi languet.tunc fulua leonis
Ira perit:plauſtro iam rara intermicat arctos
Indignata regi iam caligantibus armis
Debilis orion dextram miratur inermem.
Quem prius aggrediar?ueteris quis facta ꝓbini
Neſciat.aut nimias laudes ignoret olimbri?
Viuit adhuc:completq; uagis ſermonib⁹ aures:
Gloria fuſa probi.q̄ nec uentura ſilebunt
Luſtra:nec ignota rapiet ſub nube uetuſtas:
Illum fama uehit trans æquora:tranſq; remotas
Thetyos ambages:atalantæoſq; receſſus.
Audiit & gelido ſiquem mœotica paſcit
Sub ioue.uel calido ſiquis coniunctus in axe
Naſcentem te nile bibit.uirtutibus ille
Fortunam domuit:nunq̄q; leuantibus alte
Intumuit rebus:ſed mens circūflua luxu
Nouerat intactum uitio ſeruare uigorem.
Hic non diuitias nigrantibus abdidit antris:
Nec tenebris dānauit opes:ſed largior hymbre
Sueuerat innumeras hominum ditare cateruas.
Quippe uelut denſo currentia munera nimbo
Cernere ſemper erat populis undare penates:
Aſſiduos intrare inopes:remeare beatos.
Præceps illa manus fluuios ſuperabat iberos:
Aurea dona uomens ſiquis tellure reuulſa
Solicitis fodiens miratur collibus aurum:
Quantum ſtagna tagi rudibus ſtillantia uenis
Effluxere decus?quanto præcioſa methalli
Hermi ripa micat:quantas per lidya culta
Deſpumat rutilas diues pactolus harenas.
Non mihi centenis pateant ſi uocibus ora

Multifiduſq; ruat centum per pectora phœbus
Acta probi narrare queam:quot in oridiẽ gẽtes
Rexerit:ad ſummi quotiens faſtigia iuris
Venerit.italiæ late cum frena teneret:
Illyrycoſq; ſinus:& quos arat africa campos.
Et nati uicere patrem:ſoliq; merentur
Victores audire probi:non congit illi
Talis honor:prima cum parte uireſceret æui
Non conſul cum fratre fuit. Vos nulla fatigat
Cura diu maiora petens:non anxia mentem
Spes agit:& longo tendit præcordia uoto.
Cœpiſas:quo finis erat.primordia ueſtra
Vix pauci meruere ſenes:metaſq; tenetis
Ante genas dulces q̃ flos iuuenilis in umbret:
Oraq; ridenti lanugine ueſtiat ætas.
Tu precor ignarum doceas parnaſia uatem.
Quis deus ambobus tanti ſit muneris autor:
Poſtq̃ fulmineis impellens uiribus hoſtem
Belliger auguſtus trepidas laxauerat alpes.
Roma probo cupiens dignas perſoluere grates
Sedula pro natis dominum flexura rogando
Ire parat.famuli currum iunxere uolantem.
Impetus:horribiliſq; metus:qui ſemper agenteſ
Prælia cum fremitu romam comitãtur hanelo:
Siue petat parthos:ſeu cuſpide turbet hidaſpẽ.
Hic ligat axe rotas:hic ſubiuga ferrea nectit
Cornipedes:rigidiſq; docet ſeruire lupatis.
Ipſa triumphatum qua poſſidet æthera regnis
Aſſilit.innuptæ ritus immitata mineruæ.
Nam neq; cæſariem crinali ſtringere cultu.
Colla nec ornatu patitur mollire retorto
Dextrum nuda latus.niueos exerta lacertos.
Audacem tetigit mãmam:laxamq; cohercens
Mordet gemma ſinum.nod⁹ qui ſubleuat enſem
Album puniceo pectus diſcriminat oſtro.
Miſcetur decori uirtns.pulcherq; ſæuero
Armatur terrore pudor.galeæq; minaci
Flaua crŭentarum pretenditur umbra iubarũ.
Et formidato clipeus titana laceſſit
Lumine:quem tota uariarat mulciber arte.
Hic patriis mauortis amor:fœtuſq; notantur
Romulei:poſt amnis ineſt:& bellua uitrix.
Electro tyberis:pinus formantur in auro.
Tingunt æra lupã.mauors adamante coruſcat.

UPB

Iam ſimul emiſſis rapido uelocior euro
Fertur equis. ſtridunt zephyri cur ſuq̧ rotarũ
Saucia diuiduis clareſcunt nubila ſulcis.
Nec traxere moras. ſed lapſu protinus uno
Quem poſcũt tetigere locum: quẽ fine ſub uno
Anguſtare aditum curuis amfractibus alpes.
Clauſtraq̧ congeſtis ſcopulis duriſſima tendũt:
Non alia reſeranda manu: ſed peruia tantum
Auguſto geminiſq̧ fidem mentita tyrannis.
Semirutæ turres: auulſaq̧ mœnia fumant.
Creſcunt in culmine ſtrages: uallẽq̧ profundã
Aequauere iugis: ſtagnant immenſa cruore
Corpora. truduntur permixto funere manes.
Haud procul exacto lætus certamine uictor
Ceſpite gramineo conſederat: arbore fultus
Acliues humeros: dominum gauiſa coronat
Terra ſuum. ſurgunt q̧ toris maioribus herbæ:
Sudor adhuc per mẽbra calet: crebriq̧ recurrit
Halitus: & placidi radiant in caſſide uultus.
Qualis lætifera populatus cæde gelones
Procubat horrendus getico gradiuus in aruo.
Exutas uias belona leuat. bellona repentes
Puluere ſoluit equos: immenſaq̧ cornus in aſtã
Porrigitur: tremuliſq̧ ferit ſplẽdoribus hebrũ.
Vt ſtetit ante ducem diſcuſſas roma per aures
Conſcia tunc ſonuit rupes: & inhorruit acri
Maieſtate nemus. prior hic o numen amicum
Dux ait: & legum genitrix: longeq̧ regendo
Circunfuſa polo. conſors addicta tonanti
Dic agẽdum quæ cauſa uiæ? cur deſeris arces
Auſonias? cælumq̧ tuum? dic maxima rerum.
Non ego uel libycos ceſſem tolerare labores
Sarmaticoſue pati medio ſub frigore choros:
Si tu roma uelis: pro te quaſcunq̧ per horas
Ibimus: & nulla ſub tempeſtate timentes
Solſtitio meroen: bruma tentabimus iſtrum.
Tum regina refert: non me latet inclyte rector
Quod tua pro latio uictricia caſtra laborent.
Nec q̧ ſeruitium rurſus furiæq̧ rebelles:
Edomitæ paribus ſub te cecidere triumphis
Sed precor hoc donum cum libertate recenti
Adiicias: ſi uera manet reuerentia noſtri.
Sunt mihi pubentes alto de ſemine fratres
Pignora chara probi: feſta quos luce creat os

Ipſa meo foui gremio.cunabula paruis
Ipſa dedi:cum matris onus lucina beatum
Solueret:& magnos præferrent ſidera partus.
His ego nō decios pulchros:forteſue metellos
Prætulerim:non qui pœnum domuere ferocē
Scipiadas.galliſq; genus fatale catullos
Pieriis pollent ſtudiis.multoq; redundant
Eloquio.nec deſidiis dapibuſue paratis
Indulgere parant:nec tanta licentia uitæ
Arripit:aut mores ætas laſciua relaxat:
Sed grauibus curis animum ſortita ſenilem.
Ignea longæuo frenatur corde iuuentus:
Illis quam propriam ducunt ab origine ſortem
Oramus prebere uelis:anniq; futurum
Deuoueas uenientis iter:non improba poſco.
Non inſueta dabis.dom9 hæc de more requirit.
Annue:ſic nobis ſitbicus ſamuletur artaxerxes.
Sic rhenus per utrunq; latus mediſq; ſubactis.
Noſtra ſemiranie timeant inſignia turres.
Sic fluat attonitus romana per oppida ganges.
Ductor adhuc.optata iubes.ultroq; uolentem
Diua rogas.non hic precibus tentanda fuiſſent.
Vſq; adeo ne meam condūt obliuia mentem?
Vt pigeat meminiſſe probi?quo iudice totam
Vidimus heſperiam.feſſaſq; res urgere gentes.
Anec dabunt hyemes nilum:p flumina damne
Errabunt.glacieq; niger damnabitur indus.
Ante thyeſtæis iterum conterrita menſis
Intercisa dies refugos uertetur inortus.
Quam probus a noſtro noſſit diſcendere ſenſu.
Dixerat.& uelox nuncius aduolat axem.
Extemplo ſtrepuere chori.colleſq; canoris
Pulſibus impulſi ſeptena uoce reſultant.
Lætatur ueneranda parens:& police docto
Iam parat auctoritas:curruſq; micantes
Stamine:q; molli tundent de ſtipite ſeres
Frondea lanigere carpentes uellera ſyluæ.
Et longum tenues rractus producit in aurum.
Filaq; concreto cogit incalere methallo.
Qualis purpureas prebebat candida ueſtes
Numinibus latona ſuis:cum ſacra redirent
Ad loca nutricis:iam non errantia deli.
Illa feros ſaltus & deſolata relinquens
Menala laſſato cretam uenatibus arcu

Phoebus adhuc nigris rotantia tela uenenis
Extincto pythone ferens.tunc inſula notos
Lambit amica pedes.ridetq; ægæus alumnis
Lenior:& blando teſtatur gaudia fluctu.
Sic proba præcipuo natos exornat amictu:
Quæ decorat mundum,cuius romana poteſtas
Fœtibus augetur.credas ex æthere lapſam
Stare pudiciciam:uel ſacro thure uocatam
Iunonem in atiis oculos aduertere templis.
Talem nulla refert antiquis pagina libris.
Nec latiæ cecinere tubæ:nec græca uetuſtas.
Coniuge digna probo nam tantũ coetibus extat
Foemineis:quantum ſupereminet ille maritos.
Vt ſceptrum geſſere manu:membriſq; rigentes
Aptauere togas.ſignum dat ſummus biulca
Nube pater:gratamq; facem per inane rotantes
Aſpera uibrati:tenuerunt omnia nimbi.
Accepit ſonitus curuis tribunus in antris
Ima ualle ſedens arrectis auribus hæſit.
Vnde repentinus oculi fragor? illicet herbis
Pallentes thalomos:& ſtructa cubilia muſco
Deſerit.ac nymphis dominã cõmendat herilẽ.
Illi glauca nitent hirſuto lumina uultu
Ceruleis refecta notis reddẽtia patrem
Oceanum:criſpo denſantur gramine colla:
Vertice luxuriat toto crinalis harundo.
Quam neq; fas zephyris frangi:nec ſole peruſtã
Aeſtiuo candore mori.ſed inuida ſpondet
Aequæuum complexa caput.taurina leuantur
Cornua temporibus raucos ſudantia riuos.
Diſtillant per pectus aquæ.frons hiſpida manat
Imbribus:in liquidos fontes ſe barba recepit.
Palla graues humeros uelat:quam neuerat uxor
Ilia percurrens uitreas ſub gurgite telas.
Eſt in romuleo procumbens inſula tybri:
Quua medius geminas interfluit alueus urbes
Diſcretas ſubeunte freto:pariterq; minantes.
Ardua turrigere ſurgunt in culmina ripæ.
Hic ſtetit:& ſubitum ꝓſpexit ab aggere uotũ.
Vnanimes fratres.iuncto ſtipante ſenatu
Ire forum:ſtrictaſq; procul radiare ſecures.
Atq; imo biiuges tolli de limine faſces:
Obſtupuit uiſu:ſuſpenſaq; gaudia uocem
Oppreſſam tenuere diu.mox incboat ore.

Reſpice ſi tales iactas alluiſſe fluentes
Eurota:ſparteue tuis:quid protulit æquum
Falſus olor:ualido quanuis decernere ceſtu
Horruit:& ratibus ſæuas arcere procellas.
Tu noua ledæis ſoboles fulgentior aſtris.
Ecce nunc ciues:quorum iam ſignifer optat
Aduentum:ſteliſq; parat conuexa futuris.
Iam per noctiuagos dominetnr olimbrius axes
Pro polluce rubens.pro caſtore flāma ꝓbini.
Ipſi uela regent.ipſis donantibus auras
Nauita tranquillo moderabitur æquore pinum.
Nunc patrias libare deis.nunc ſoluere multo
Nectare corada libet.niueo iam pandite cœtu
Naiades.& totum uiolis prætexite fontem.
Mella ferant ſyluæ:iam profluat ebrius amnis.
Mutatis in uina uadis:iam ſponte per agros
Sudent irriguæ ſpirantia balſama uenæ
Indigenas fluuios.italis quicunq; ſuberrant
Montibus:alpinaſq; bibunt de more pruinas.
Vulturnuſq; rapax:& uas uitiatus odoro
Suphure:tardatuſq; ſuis erroribus ulfens.
Et phaetontææ perpeſſus damna ruinæ
Eridanus.flauæq; tenens querceta mariſcæ
Lyris:& oebaliæ qui reparat arua galeſus.
Semper honoratus noſtris celebrabitur undis
Iſte dies.ſemper dapibus recoletur opimis.
Sic ait.& nymphæ patris præcepta ſecutæ
Tecta parant epulis.oſtroq; refecta coruſco
Humida gemmiferis illuxit regia menſis.
O bene ſignatum fraterno nomine tempus.
O conſanguineis felix autoribus annæ:
Incipe quadrifidum phoebi torquere laborem
Prima tibi procedit hyems non frigore torpēs:
Non canas ueſtita niues:non aſpera uentis:
Sed tepido calefacta noto:uer inde ſerenum
Protinus:& liquidi clementior aura fauoni
Pratis te croceis pingat:te meſſibus æſtas
Induat:autumnuſq; madentibus imbuat uuis:
Omni nobilior luſtro tibi gloria ſoli
Contigit:exactum nunq̃ memorata per æuum
Germanos habuiſſe duces.te cuncta loquetur
Tellus.te uariis ſcribent in floribus horæ.
Longaq; perpetui ducent in ſæcula faſti.

Finis

Finis operum CL.Claudiani: quæ nõ minus eleganter q̃ diligenter impreſſit Iacobus Duſenſis Mileſimo quadrigenteſimo octogeſimo ſecũdo ſex.cal.Iun. Vicentiæ.

REGISTRVM

A
Vaccat
Barnabas
CL.Claudiani
Heſpidus
B
Sub terris
Spumet
Rumpunt
Naiades
a
Claudii Clau.
Iam cupio
Aegypti
Suppliciis
b
Tangebat
Manſueſcunt
Nudus paſcit
Alpheus
c
Pondere
Linquitur
Donat
Regales
d
Nulla pudiciæ
Formatura
Vindicet
Appellata
e
Orienſq;
Hauſerat
Pallor &
Subleuat
f
Iam uideo
Hunc ſibi
Creſcis
Inuenit
g
Claudii Clau
rradias
Exultat
Officiis
h
Demens
Reſpuere
Ingeniis
Aut totum
i
Non oblita
Adſis perpetuum
Ingenioq;
Namq; poli
k
Hinc peteret
Exuperans
Nil cumulat
Vel meritum
l
Vt iuuenem
Non ita
Aſſeritur

Finis

5/7/5

GloxyT

S 800